

DRIEMASTER

verenigingsperiodiek van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie

Interview Arend Jan Boekestijn

Overheid
VS privacy

Marktftalen

Marktwerking

Onderwijs

Pensioen

Voor u ligt de eerste editie van Driemaster jaargang tweeënzestig. Een nieuwe hoofdredacteur, enkele nieuwe redactieleden en een nieuwe jaargang. Een frisse wind? Wie weet. In deze editie vindt u onder andere een interview met oud-Tweede Kamerlid Arend-Jan Boekestijn, wiens naam inmiddels synoniem is voor een freudiaanse uitglijder in de media, en verder zoals vanouds weer veel opiniestukken over uiteenlopende onderwerpen en de aftrap van de nieuwe rubriek “De blauwe leeuw,” waarin dit maal stelling wordt genomen tegen het gebrek aan scepsis, aan kritisch vermogen en de dogmata van de progressiviteit.

Daarnaast doet het mij deugd u te melden dat Driemaster komend jaar beschikt over twee buitenlandcorrespondenten die vanuit pastarepubliek Italië en absolutistisch Marokko verslag zullen doen van hun ervaringen met samenleving en politiek aldaar. Dit zullen zij doen in enkele artikelen in Driemaster en met een wekelijkse column op de vernieuwde website van Driemaster. Deze is nu aangepast opdat ook mobiele gebruikers met het grootste gemak de site kunnen bezoeken. Houdt u dan ook vooral de website in de gaten.

Driemaster is niets zonder de inhoud en ik zou u allen bij deze dan ook willen oproepen om vooral kopij in te sturen als u iets kwijt wilt, een (goed onderbouwde) mening heeft, of verslag wilt leggen van een mooie activiteit. Als hoofdredacteur zal ik mijn best doen zo veel mogelijk zaken proberen te plaatsen. Diversiteit en kwaliteit staan voorop.

Naast dit alles wil ik u waarschuwen, waarschuwen voor vooral te veel serieusheid. De laatste tijd valt het mij steeds meer op dat JOVD'ers lijken te lijden aan een gebrek aan relativiseringsvermogen, de ziekte die ernst heet. Het is natuurlijk geweldig om lid te zijn van zo'n mooie en oude vereniging als de JOVD, maar ik maak mij zorgen over de mensen die dat lijken te verabsoluteren. Natuurlijk, het is mooi, het is leuk, interessant en bovenal leerzaam zo'n politieke jongerenorganisatie, maar het blijft een spel; het is niet “echt.” We hoeven ons als jonge liberalen echt niet te

gedragen als de messias, de redder die dit land wel even voor de ondergang zal behoeden.

Te vaak zie ik het gebeuren dat men zich verliest in de ernst, het vermogen tot relativeren verliest, evenals het benul dat er een wereld is buiten de JOVD. Het is natuurlijk reuze leuk om politiek-inhoudelijk bezig te zijn, maar wat is dat waard als men niet meer kan lachen, geen grappen meer kan uithalen en slechts een beetje zuur en serieus gaat zitten kijken? Er moet vooral gelachen kunnen blijven worden. Wie niet in de spiegel kan kijken en kan lachen om zichzelf, is verkeerd bezig. Dat wil niet zeggen dat het allemaal geen zin heeft of dat men niet kan menen wat men zegt, maar men moet, in de woorden de Amerikaanse cultuurfilosoof Richard Rorty, overtuigd zijn van de betrekkelijkheid van de eigen mening, maar er desalniettemin voor *staan*.

‘wie niet in de spiegel kan kijken en kan lachen om zichzelf, is verkeerd bezig’

Ter geruststelling van de lezer die zich nu niet serieus genomen voelt: ook de “volwassen” politiek is een spel, een toneelspel. Men hoeft maar iets te begrijpen van de parlementaire mores of maar even te kijken naar de wijze waarop gewiekste politici de media bespelen om dit vast te stellen. Onze vrienden van demagogen66 nemen dat weer erg serieus en plaatsen een toneelspeler daadwerkelijk in de Kamer...

Om tot slot één van mijn bestuurgenoten uit mijn tijd als afdelingsvoorzitter te citeren: “Wij bestaan bij de gratie van bier en gezelligheid.” Kortom: geniet, maar neem uzelf vooral niet al te serieus.

Ik wens u veel leesplezier, met liberale groet,

RALF S WILLEMS

HOOFDREDACTEUR DRIEMASTER

Colofon

Driemaster is een uitgave van de JOVD

Jaargang 62, nummer 1

ISSN 0167-0786

Deadline ingezonden stukken voor komende editie: zondag 21 maart 2010

Hoofdredacteur: Ralf Willems (hoofdredactie@jovd.nl)

Eindredactie: Isabelle Buhre (Chef), Jeffrey Lemm, Jorik Kuipers, Arjen Maathuis

Redactie: Wouter van den Wildenberg, Mark Reijman, Merel Schuppert, Thomas de Jonge

Fotograaf/opmaak: Gerhard Taatgen

Ontwerp: Jan Kranendonk

Drukkerij: Euradius, Meppel

Distributie: SANDD

Redactieadres: Herengracht 38a, 2511EJ Den Haag

Telefoon: 070-3622433

Fax: 070-3617304

E-mail: hoofdredactie@jovd.nl

Website: www.jovd.nl/driemaster

De Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie geeft een verenigingsblad uit onder de naam Driemaster, met als doel elk lid te informeren over de mogelijkheden tot ontplooiing die de vereniging in het kader van de verwezenlijking van haar doelstellingen biedt, verslag te doen van activiteiten van de vereniging, bij te dragen aan de doelstelling van de vereniging om jongeren in kennis te brengen met en te doordringen van de verantwoordelijkheden die het staatsburgerschap hen oplegt - hen daarbij in het bijzonder voorlichtend omtrent de liberale beginselen zonder een politieke vorming in ruimere zin te verwaarlozen en stimulerend van discussies over politieke onderwerpen in het kader van de liberale beginselen: vrijheid, verantwoordelijkheid en verdraagzaamheid.

Met inachtneming van deze opdracht, is de hoofdredacteur vrij in de invulling en vormgeving van het verenigingsblad. Hij legt daarover enkel aan de algemene ledenvergadering verantwoording af en beslist zelfstandig over de samenstelling van zijn redactie. Dat verzekert de redactie van een sterke, onafhankelijke positie tegenover het hoofdbestuur; van de journalist ten opzichte van de bestuurder. Dat uitgangspunt van onafhankelijke journalistiek is een essentiële voorwaarde voor het functioneren van de democratie, ook binnen onze politieke jongerenorganisatie. Deze en nadere bepalingen werden opgenomen in een redactiestatuut en stijlboek. Alle redacteurs zijn daaraan gehouden, al doet geen van beide afbreuk aan de door de statuten, het huishoudelijk reglement, het financieel protocol en de algemene vergadering expliciet aan de hoofdredacteur en zijn redactie toegekende rechten en opgelegde plichten.

Tenzij anders vermeld is op alle vanwege Driemaster gepubliceerde werken de volgende Creative Commonslicentie van toepassing:

Indien niet anders overeengekomen vervalt het volledige auteursrecht op ingezonden kopij aan de redactie.

Cover: A.J. Boekestijn ©Gerhard Taatgen - Achterkant: M. Rutte ©Freek Buitenweg

8

IN DEZE DRIEMASTER

“dan komt Taatgen langs, die heb ik dan drie jaar gesard, ik heb zijn vrouw afgepakt en zijn eten en ook z'n camera en nu ziet hij dat ik lig te slapen. Hup! Een speer in mijn zij en dan ben ik er alsnog geweest”

16

16

INHOUD

Hoofdredactioneel	2
Colofon	2
HB Pagina	4
Voorzitterswoord	5
Marktfalen	6
Wat heb je te verbergen	8
Een klassieke visie op euthanasie	11
De babyboomers staan voor de deur!	13
Marktwerking in de zorg	14
INTERVIEW: Arend Jan Boekestijn	16
The road ahead	23
Een kunstenaar als minister?	26
Ducktales	27
Als ik de minister van Onderwijs zou zijn	28
De blauwe leeuw	30

24

JOVD Hoofdbestuur contactgegevens

Landelijk Voorzitter:

M.W.M. (Martijn) Jonk
martijn.jonk@jovd.nl
06-53154122

Algemeen Secretaris:

D. (Dennis) van den Oever
dennis.van.den.oever@jovd.nl
06-22938029

Landelijk Penningmeester:

J.J. (Jelmer) Hiemstra
jelmer.hiemstra@jovd.nl
06-24984963

Algemeen Bestuurslid Promotie & Ledenwerving

A.A. (Thierry) Aartsen
thierry.aartsen@jovd.nl
06-30066275

Vice-voorzitter internationaal:

S. (Sandra) Reynaers
sandra.reynaers@jovd.nl
06-53173943

Algemeen Bestuurslid Politiek

A.J. (Jeroen) van Dijken
jeroen.van.dijken@jovd.nl
06-41064920

Algemeen Bestuurslid Voorlichting, Vorming & Scholing

A.Ph. (Allard) Altena
allard.altena@jovd.nl
06-20861407

Algemeen Bestuurslid Organisatie

M. (Martijn) Postma
martijn.postma@jovd.nl
06-14518644

WOORD VAN DE VOORZITTER

EEN MOOI JAAR VOOR VERANDERING

Het politieke jaar 2010 was net begonnen of in Den Haag was er al een brandje te blussen. Balkenende liep met zijn reactie op het rapport van de Commissie-Davids met een brandende lont een loods met buskruit in. Ik heb de tenenkrommende reactie van onze minister-president met stijgende verbazing gevolgd. Het was niet verbazend dat de PvdA na het optreden moord en brand riep. Jammer genoeg hield de coalitiepartner in het kabinet haar rug niet lang recht. En zo kocht het vierde kabinet van Balkenende weer wat tijd. Halen ze januari 2011? In ieder geval heeft 2010 nog veel te bieden. Politiek belooft het een interessant en belangrijk jaar te worden. Want hoe vermakelijk de brandjes binnen het kabinet ook zijn, er moeten ook belangrijke beslissingen genomen worden.

Een groot voordeel van de economische malaise is dat bij zowel links als rechts de noodzaak duidelijk wordt dat er iets moet gebeuren om onze overheid betaalbaar te houden. De vraag is alleen hoe. Bezuinigen? Een miljardje hier, tweehonderd miljoen daar en misschien nog een procentje belasting erbij. Maar hoezeer dit ook politiek een galante oplossing mag zijn, het is geen antwoord op de uitdagingen waar Nederland voor staat, zoals buitenproportionele overheidsuitgaven, vergrijzing en de concurrentie van opkomende economieën. Dit betekent dat we niet simpelweg moeten snijden in de kosten van de overheid, maar dat onze mentaliteit moet veranderen. Wat vanzelfsprekend was, moet niet meer vanzelfsprekend zijn. In mijn nieuwjaarstoespraak heb ik al een schot voor de boeg gegeven. Hebben we recht op vijf weken vakantie? Heb je recht op meer loon omdat je ouder bent? Hebben wij recht op studiefinanciering? Het antwoord is: nee. Minister-president Balkenende heeft daar een interessante visie op. Volgens hem zijn wij "consument van de samenleving" geworden. We kijken te snel naar de overheid en kopen onze eigen verantwoordelijkheid af door belasting. Maar wat we moeten doen is teruggaan naar de basis. De overheid is er om de armste te beschermen en te zorgen dat niemand droog brood eet, om te zorgen voor voldoende en goed onderwijs en veiligheid voor al haar burgers. Maar op andere vlakken moeten wij leren op eigen benen te staan en zonder overheid voor elkaar te zorgen.

De verandering in mentaliteit gaat echter verder. We moeten ook begrijpen dat we harder moeten gaan werken. Steeds meer vakantie, terwijl we minder per uur werken is onmogelijk. Welvaart is geen constante, maar is iets waar wij keihard voor moeten knokken. Het wordt tijd dat we de zeepbel doorprikken.

De JOVD wil zich in het komende jaar inzetten om deze zaken aan de orde te stellen. Want als onze generatie niet opkomt voor onze eigen toekomst dan zal struisvogelgedrag en politieke koehandel het winnen van visie en duidelijke keuzes. Het kan niet zo zijn dat de huidige generatie politici de verzorgingsstaat voor ons afschaft, terwijl wij wel opdraaien voor de lasten. We betalen de lasten van lusten die wij niet zullen proeven. Als we zelf moeten gaan betalen voor onze

oude dag, zorg en verzekeringen, dan moeten wij ook daarvoor kunnen betalen.

Maar ik ben bang dat als wij niet opstaan er weinig zal gebeuren. Wij worden anders het slachtoffer van de dogmatiek van gevestigde belangen. Dat dit niet per se een 'links ding' is bewijst de VVD. Voor hen is de hypotheekrenteaftrek onbespreekbaar. VVD-leider Mark Rutte zei zelfs in de Volkskrant: "als de hypotheekrenteaftrek nog niet bestond dan zouden we deze moeten invoeren." Het is niet alleen economisch een zwakgebod, maar lokt daarnaast ook een loopgravenoorlog uit tussen politieke partijen: "blijf van mijn kroonjuweel af". De hypotheekrenteaftrek, de AOW, huursubsidie, het belastingstelsel, de AWBZ: alles moet op tafel.

Natuurlijk hebben de babyboomers Nederland opgebouwd na de Tweede Wereldoorlog, maar geeft dat hen het recht om het nu te verwaarlozen en af te breken? In een politieke arena die beheerst wordt door babyboomers of hun vertegenwoordigers gaat niemand voor ons de barricade op. Dit jaar wordt het jaar van een strijd tussen generaties. Een jaar dat in het teken staat van gevestigde belangen versus belangen die wij moeten bevechten.

Het wordt een mooi jaar voor verandering.

MARTIJN JONK
LANDELIJK VOORZITTER

MARKTFALEN:

OVER DE ZIN EN ONZIN VAN OVERHEIDSINTERVENTIE IN DE MARKT

In de afgelopen Driemaster schreef Thomas de Jonge een artikel over een vermeend gebrek aan volledig vertrouwen in de markt ten koste van een grote overheid. In dit artikel ageert De Jonge tegen overheidsinterventie door zich te beroepen op het principe van moreel risico. Alhoewel hij hiermee zeker een belangrijke tekortkoming van overheidshandelen aanstipt, is het artikel te kort door de bocht en goed van vertrouwen om een echt goede analyse te geven van overheidsinterventie in de markt. Door de nadruk enkel op moreel risico te leggen, wordt ten onrechte het beeld geschetst dat overheidshandelen per definitie ongewenst is. Dit artikel tracht de lezer op een objectievere wijze inzicht te geven in de problemen en oplossingen die overheidshandelen met zich meebrengt.

DOOR: GEERT JANSEN EN MARK THIESSEN

Het uitgangspunt van zowel het artikel van De Jonge als van het onze is de markt. Marktwerking leidt volgens de economische theorie tot een efficiënte verdeling van productiefactoren. Dit wil zeggen dat de verdeling van goederen en diensten zo zal zijn dat niemand erop vooruit kan gaan zonder dat iemand anders er op achteruit gaat. De initiële verdeling van productiefactoren is immers gebaseerd op vrijwillige ruilhandel, waarbij het individu het best in staat is om te bepalen welke ruil hem het meeste oplevert. In dit systeem functioneert het prijsmechanisme als onzichtbare hand, die de marktwerking leidt. Dit klassiek economische beeld van Adam Smith bestaat sinds de 18e eeuw en wordt door liberalen als een van de belangrijkste economische beginselen onderschreven.

De overheid verstoort deze allocatie. Belastingen zorgen per definitie voor een minder efficiënte verdeling van productiefactoren, aangezien het individu zelf beter in staat is te bepalen welke goederen en diensten hem het meeste nut opleveren. Daarnaast werkt de overheid over het algemeen minder doelmatig dan het bedrijfsleven. De overheid is immers niet geprikkeld om winst te maximaliseren en dus kosten te verminderen. Ten slotte neemt de overheid regelmatig noodzakelijke prikkels weg uit de markt, het zogenaamde moreel risico waar De Jonge zijn artikel grotendeels op heeft gebaseerd.

In de geschiedenis van de mensheid heeft echter vrijwel altijd de noodzaak bestaan een overheid te creëren. Waar was dit goed voor? Allereerst is voor het goed functioneren van de marktwerking bescherming van particuliere eigendomsrechten van essentieel belang. Zonder deze rechten is er geen gek die goederen gaat produceren en

verkopen. Tot zover wil De Jonge nog gaan. Hij vergeet echter de drie economische doelen de overheid daarnaast heeft: het stabilisatie-, verdelings- en allocatiemotief. Het stabilisatiemotief omvat de zorg voor een stabiele groei van de nationale productie. De baten van een evenwichtige groei en een daarmee gemoeide lage werkloosheid en sociale rust wegen op tegen de mogelijke inbreuk op de marktwerking door de overheid. Het verdelingsmotief houdt in dat politici de inkomensverdeling beïnvloeden om zo een gelijkere welvaartsverdeling tot stand te brengen. Alhoewel vergaande inkomensverdeling iets is dat liberalen van nature tegen de borst stuit, is het een goede zaak dat er in Nederland een minimumbestaansniveau door de overheid wordt gegarandeerd.

De meest relevante functie met betrekking tot de marktwerking is echter het allocatiemotief. Het prijsmechanisme leidt namelijk niet altijd tot een optimale allocatie van productiefactoren. De wijze waarop goederen en diensten zijn verdeeld is suboptimaal door een aantal tekortkomingen van het prijsmechanisme, zogenaamde marktimperfecties of marktfalen. Wij onderscheiden in dit artikel vier vormen van marktfalen die een reden zouden kunnen zijn voor de overheid om in te grijpen in de markt. Deze factoren laat De Jonge zonder uitzondering onbenoemd in zijn artikel. Dit zijn: collectieve goederen, schaaleffecten, averechtse selectie en externe effecten.

Zuivere collectieve goederen hebben de eigenschappen non-rivaliteit en non-exclusiviteit. Non-rivaliteit betekent dat het gebruik van deze goederen door de één niet ten koste gaat van het gebruik van de ander; iedereen kan er gebruik van maken. Deze goederen staan daarnaast iedereen ter beschikking; hun gebruik kan niet worden ontzegd aan degene die niet aan deze goederen wensen mee te betalen. Ze zijn zogenaamd non-exclusief. Klassieke voorbeelden van collectieve goederen zijn dijkbescherming, straatverlichting en het defensieapparaat. Dit soort goederen zijn vaak essentieel voor het behoud van een samenleving. Aangezien deze goederen aan iedereen ten deel vallen, ook als je niet meebetaalt, is er geen mogelijkheid dat dergelijke goederen in de markt tot stand komen. De enige reële mogelijkheid om de goederen te produceren is overheidsproductie.

Schaaleffecten komen voor als er grote investeringen in infrastructuur nodig zijn voorafgaand aan deelname in een markt. De initiële kosten zijn daardoor erg hoog, maar de kosten per product dalen bijeen grotere productiehoeveelheid. Hierdoor is er slechts ruimte voor een of enkele producenten

met veel marktmacht. Deze marktmacht leidt op zijn beurt weer tot monopolistische prijsvorming, wat per definitie een negatief effect heeft op de maatschappelijke welvaart. Zowel het tegengaan van monopoliemacht als, in uitzonderlijke gevallen, (gedeeltelijke) overheidsproductie van deze goederen kan daarmee zorgen voor een hogere welvaart. In de praktijk blijkt dat alleen in geval van hele grote marktmacht de kosten van overheidsinterventie opwegen tegen deze welvaart.

Van externe effecten is sprake wanneer de productie of consumptie van een product kosten of baten voor een derde partij met zich meebrengt. Deze effecten komen niet tot uiting in de marktprijs van een product en hierdoor werkt het prijsmechanisme dus niet optimaal. Klassiek voorbeeld is milieuvervuiling: een producent verkoopt een product aan een consument maar de kosten van de milieuschade zijn niet in de prijs verwerkt. Het product wordt daardoor zonder overheidsinterventie voor een te lage prijs verkocht.

De Jonge impliceert dat sectoren als de zorg en het onderwijs prima aan de markt kunnen worden overgelaten zonder acht te slaan op de positieve externe effecten die deze sectoren bij uitstek voor de maatschappij met zich meebrengen. Een hoger opleidingsniveau en een betere gezondheid van burgers zorgen op den duur voor een hogere productiviteit van dit individu. Hiervan profiteert echter niet alleen het individu, maar ook zijn of haar directe omgeving en daarmee de maatschappij als geheel. Dit is onvoldoende in de prijs van onderwijs en gezondheidszorg verdisconteerd.

De zorgsector is sowieso al een van de meest verzichte markten die er bestaat. Averechtse selectie is in deze markt aan de orde van de dag. Kort door de bocht vindt averechtse selectie plaats wanneer bij een transactie een van de partijen meer informatie bezit dan de andere partij, hetgeen de prijs van het product negatief beïnvloedt en een nadelig effect heeft op de kwaliteit van de markt. In de zorgsector hebben aanbieders enerzijds een informatievoorsprong over aandoeningen, waardoor zij in feite zelf de vraag in de markt kunnen bepalen. Anderzijds hebben consumenten een informatievoorsprong over hun gezondheid, waardoor de gezondste consumenten zich niet zullen laten verzekeren voor een gemiddelde marktprijs. Als gevolg hiervan stijgen de kosten van gezondheidszorg, waardoor een nieuwe groep gezonde consumenten de markt verlaat. De rampzalige consequenties van deze averechtse selectie zijn in de Verenigde Staten overduidelijk aan het licht gekomen, waar de prijs van gezondheidszorg totaal uit de klauwen is gelopen en bijna 50 miljoen mensen onverzekerd rondlopen.

Tot zover de redenen voor de overheid om in te grijpen in de markt. Ondanks het mogelijke gewenste effect van

deze interventie hebben liberalen geen behoefte aan een paternalistische overheid. Tabakaccijns, theatersubsidies en het paddoverbod zijn helaas maar enkele voorbeelden van de vele betuttelende regelingen in Nederland. Geen enkele overheid is ooit in staat geweest om een betere inschatting te maken dan individuen. Tegen dergelijke reguleringen dienen wij ons dan ook met man en macht te verzetten.

Met het functioneren of niet functioneren van de markt mag ook niet lichtzinnig worden omgegaan. Onder het mom van externe effecten kunnen veel maatregelen worden genomen, maar een zorgvuldige afweging tussen marktfalen enerzijds en overheidsfalen anderzijds is noodzakelijk. De nadelen van marktfalen dienen zorgvuldig te worden gewogen tegen de mogelijke nadelen van overheidsinterventie. Een liberaal zal geneigd zijn om zoveel mogelijk aan de markt over te laten, tenzij de baten van overheidsinterventie overduidelijk de kosten hiervan overtreffen. Deze afweging maakt De Jonge in zijn artikel echter geheel niet.

De discussie hoe groot de overheid moet zijn, speelt onder economen al sinds jaar en dag – en terecht. De overheid is decennialang uitgedijd, met name door te grote sociale voorzieningen die elke arbeidsprikkel verwijderden en paternalistische wetgeving die individuen hun vrije keuze ontzegde. Onnodige en ondoelmatige wet- en regelgeving is nog altijd aan de orde van de dag. De stellingname dat de overheid kleiner en slagvaardiger moet zijn onderschrijven wij dan ook van harte. De markt is echter geen heilig huis. Bij de werking van de markt moeten altijd weloverdacht de voor- en nadelen beschouwd worden. Een visie van de overheid die nog verder gaat dan de nachtwakersstaat die Adam Smith voor ogen had, zonder enige aandacht voor de marktfalen op betreffende markten en maatschappelijke neveneffecten, zien wij dan ook niet zitten.

GEERT JANSEN IS FINANCIAL TRAINEE BIJ HET MINISTERIE VAN
FINANCIËN EN OUD-HOOFDREDACTEUR VAN DRIEMASTER.
MARK THIESSEN IS OUD-HOOFDBESTUURDER.

Bronnen

Donders, J.H.M. & Gradus, R.H.J.M. (2007). *Toegang tot de collectieve sector*. Den Haag: SDU Uitgevers BV.

Koopmans, L., Wellink, A.H.E.M., De Kam, C.A., Sterk, C.G.M., & Woltjer, H.J. (2003). *Overheidsfinanciën*. Groningen: Wolters-Noordhoff BV.

Smith, A. (1776). *An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations*. London.

Teulings, C.N., Bovenberg, A.L., & Van Dalen, H.P. (2005). *De cirkel van de goede intenties*. Amsterdam: Amsterdam University Press.

WAT HEB JE TE VERBERGEN

De overdreven blijde reactie van politici over de viering van het twintigjarige jubileum van de val van de muur was voor mij de aanleiding om dit stuk te schrijven. Want hoe vrij zijn we nou werkelijk in dit land? Wat betreft economische vrijheid leven we in een planeconomie. Als het tegengit, speelt de overheid zijn Keynesiaans anticyclische kaart om de economie er weer tijdelijk boven op te krijgen. Daarnaast is de individuele vrijheid in Nederland ook niet erg groot. Ten tijde van de DDR was 1 op de 63 burgers fulltime medewerker of informant voor de Stasi, maar nog steeds wisten ze minder over de bevolking dan de huidige overheid.

DOOR: THOMAS DE JONGE

In VWO 6 schreef ik samen met een klasgenoot een werkstuk over zinloos geweld. Dit was het jaar 2000 waarin de discussie over zinloos geweld op gang kwam. Na de dood van Joes Kloppenburg en Meindert Tjoelker moest er iets worden gedaan om zinloos geweld tegen te gaan. Het idee om camera's te plaatsen om geweld tegen te gaan werd in deze tijd aangedragen door verschillende politici. Ik had net de boeken "1984" en "Brave New World" van respectievelijk George Orwell en Aldous Huxley uit en schrok nogal van wat er hier werd voorgesteld. Hoe konden mensen het nou accepteren dat ze op een dergelijke manier van hun privacy zouden worden beroofd? Maar op een gegeven moment bleek het zwaartepunt zich te verschuiven richting de voorstanders van cameratoezicht, immers: "wat heb je te verbergen?"

11 september

Op 11 september 2001 werd de wereld opgeschrikt door de aanslagen in New York en de hele discussie omtrent privacy leek voorbij te zijn. Cameratoezicht en andere wet- en regelgeving was in één keer heel vanzelfsprekend. Zinloos geweld was niet belangrijk meer, de overheid had nu een nog veel beter excuus om zijn onderdanen te bespioneren. In rap tempo veranderde de westerse wereld in een surveillance society. Naast cameratoezicht heeft de overheid nog meer ideeën om van Nederland een fijn en veilig land te maken: een elektronisch patiëntendossier (EPD), een biometrisch paspoort met een verplichte afname van vingerafdrukken, een DNA databank, identificatieplicht, het opslaan van telefoonen e-mailverkeer en surfgedrag, anonieme kliklijnen, het affluisteren van journalisten, een trend richting het einde aan contant (anoniem) geld bij supermarkten, procentueel gezien de meeste telefoontaps ter wereld en de aanloop naar onderhuidse RFID chips. En dit alles om het land veiliger te maken? Als veiligheid de maatstaf is voor al deze maatregelen, dan vraag ik me af hoe doelmatig al deze maatregelen tot nu

toe zijn gebleken. Benjamin Franklin schreef hierover: "They who can give up essential liberty to obtain a little temporary safety deserve neither liberty nor safety."

Of het nou veiligheid is of een andere reden, veel maatregelen hebben tot gevolg dat onze individuele vrijheid telkens wordt ingeperkt. Kilometerheffing wordt ingevoerd onder het mom van het tegengaan van veronderstelde klimaatopwarming, de OV-chipkaart met als reden dat deze reizen gemakkelijker maakt. Verder doet GeenStijl melding over de 'buurtgestapo' die bij mensen langsgaat om misbruik van collectieve voorzieningen tegen te gaan. De overheid komt steeds meer te weten over ons gedrag en treed steeds meer in onze persoonlijke leefomgeving. Bij de recente mislukte aanslag vielen de politici over elkaar heen om bodyscanners in te zetten. In Rotterdam wil de politie zelfs mobiele bodyscanners gaan gebruiken. We worden langzaam geconditioneerd te denken dat dit allemaal heel normaal is.

Waarom wat te verbergen?

Het feit dat we in de gaten worden gehouden beïnvloedt ons gedrag. Door middel van het gehele stelsel van controles over ons leven, wordt er een zogenaamd panopticum gecreëerd. Omdat we niet zeker weten of er wordt meegekeken, maar dit wel veronderstellen, passen we ons gedrag hierop aan. Dit kan een ernstig gevoel van onvrijheid geven. Sterker nog, net als het geval is wanneer we als kind continu door onze ouders worden gecontroleerd kan dit veronderstelde wantrouwen er juist voor zorgen dat we ons opportunistisch gaan gedragen. Verder gaat de wet- en regelgeving op dit moment zo ver dat inmiddels iedereen dingen doet die niet mogen. Iedereen heeft wel het een of ander te verbergen, maar zolang de burger een ander niet tot last is, hoeft de overheid hem of haar niet a priori af te stempelen als een crimineel. Kortom, men heeft het recht om met rust te worden gelaten.

Ten slotte kan al de controle en data mining van de overheid een geweldig gevoel van onveiligheid geven. Bij de overheid werken ook een hoop klunzen die geen idee hebben van de gevoeligheid van onze gegevens. Hoe vaak horen we wel niet in het nieuws dat een ambtenaar een USB-stick ergens heeft laten liggen, of dat een hacker ergens heeft ingebroken? Beloftes van de overheid om te zorgen voor betere veiligheidsmaatregelen zijn loze beloftes. Zelfs als er geen opzet in het spel is, mensen maken fouten en door centralisatie van steeds meer gegevens, worden de gevolgen van deze fouten steeds rampzaliger! Daarnaast zorgt een toename van centralisatie van gegevens voor een toename in de waarde van deze informatie en wordt identiteitsfraude steeds aanlokkelijker. Wanneer we de betreffende specialisten vragen om hun mening over een systeem, blijkt ook telkens dat ze zelf niet vertrouwen dat de integriteit van de gegevens kan worden gewaarborgd. Politieagenten hebben op zich niets tegen een DNA databank, maar als minister ter Horst

de agenten vraagt zelf hun DNA af te staan, dan zijn ze hier in één keer tegen. In het geval van het EPD, zegt een meerderheid van de artsen een bezwaarschrift te hebben ingediend, of overweegt dit te doen. Er is een reden waarom er zoiets bestaat als een beroepsgeheim voor artsen, advocaten en vroeger voor bankiers. Het is gevoelige informatie waarvan we niet willen dat deze in verkeerde handen valt.

Ontwikkelingen

Het is niet erg als bedrijven gegevens hebben over ons telefoonverkeer, bankverkeer, onze persoonlijke interesses en aankopen in de supermarkt, maar wel als deze bedrijven worden gedwongen dit te delen met overheid, die op haar beurt alles centraal opslaat en de gegevens combineert. Op deze manier stelt het de overheid in staat om van ieder burger een profiel te maken. Zo hebben we allemaal een burgerservicenummer en deze wordt aan steeds meer transacties verbonden. In fasen wordt ook nog het anonieme geld afgeschaft en worden steeds verder gaande controles geïnstalleerd om ons op innovatieve wijze beter in de gaten te kunnen houden. Zoals met alle maatregelen wordt een incrementalistische methode gehanteerd. Eerst camera's in publieke gebouwen, dan op straat en dan zelfs in het huis van de burger zelf. In het Verenigd Koninkrijk bestaat het plan om bij twintigduizend probleemfamilies 24-uurs camerabewaking in hun eigen huis te installeren, om te zien of de kinderen wel naar school gaan, op tijd naar bed gaan en te controleren of ze bijvoorbeeld niet worden mishandeld. Incrementalisme is ook de methode voor DNA-banken en RFID-chips. Na 11 september keurde de Amerikaanse overheid in 2002 het chippen van mensen goed. In navolging hiervan rollen de plannen verder uit en is er sprake van RFID-implantaten voor huisdieren, gevangenen, Alzheimerpatiënten, en zelfs soldaten en werknemers. Ook kunnen bezorgde ouders hun kinderen laten chippen. In Nederland introduceerde de Baja Beach Club in Rotterdam al in 2004 de geïmplanteerde RFID-chip. Hij wordt verkocht als de VIP-chip en hierdoor kan je zo naar binnenlopen en met een scan over je chip betalen. In Nederland gebeuren dit soort dingen nog op vrijwillige basis, maar de Tweede Kamer durft er nog steeds geen duidelijk standpunt over in te nemen. Het opkomende corporatisme in de wereld en de hiermee gepaard gaande incestueuze verhouding tussen staat en grootbedrijf heeft gevaarlijke bijwerkingen. Yahoo verkoopt bijvoorbeeld voor 60 dollar aan de politie alle op het internet beschikbare persoonsgegevens. Daarnaast vindt Google CEO Eric Schmidt privacy iets voor misdadigers. De VS hebben met de EU afgesproken dat ze op verzoek inzage krijgen in banktransacties van alle EU-burgers. Onder president George Bush werd er al begonnen aan een terrorist watch list, waar inmiddels al meer dan een miljoen Amerikaanse staatsburgers op staan. Ook in Nederland gaat de Nationaal Coördinator

Terrorismebestrijding op zoek naar zonderlinge eenlingen. Voldoe je niet aan het patroon van goed burgerschap, dan ben je ook verdachte. Voor de Obama-schappen onder ons, concreet wordt er geen andere koers gevolgd als onder Bush. Zowel op het gebied van defensie, of als het gaat om de hoogte van de overheidsuitgaven.

Waarschuwing

Tijdens een lezing op Berkeley op 20 maart 1962, waarschuwde Aldous Huxley dat zijn boek "Brave New World" niet gebaseerd was op fictie, maar dat hij er ernstig van overtuigd was dat dit werkelijkheid wordt. Al prees hij George Orwell om zijn "1984" parabel, Huxley was er van overtuigd dat het een stuk efficiënter is om mensen tevreden te maken over hun situatie als slaaf. Dit poneerde hij dan ook als het doel van een totalitaire staat. Wat zijn de ethische bezwaren tegen een dergelijke staat; mensen laten zich immers vrijwillig onderwerpen? Uiteraard is dit Utopia zonder klassenstrijd alleen bedoeld voor mensen die zich conformeren aan wat de staat hen oplegt: je mag niet illegaal downloaden, geen gloeilampen kopen, je moet geloven in sprookjes over een opwarmende aarde en je opofferen voor het collectief. Andersdenkenden mogen op vakantie naar een speciaal eiland.

De vraag die bij mij opkomt is: kan je nog wel iets verbergen? Als het nou echt nodig is, zoals tijdens de Tweede Wereldoorlog, is het dan nog wel mogelijk om je te verbergen? Doordat we in Nederland alles zo goed hadden geregistreerd konden meer dan 100.000 joden eenvoudig worden opgespoord. Als ik 's ochtends vroeg op de metro sta te wachten en wordt bekeken door een camera van Siemens bekruipt mij een akelig gevoel. Te bedenken dat bedrijven als Siemens hebben meegeholpen om zo veel mensen de dood in te jagen en nu voor mijn "veiligheid" zorgen, ik vind het moeilijk te verenigen.

THOMAS DE JONGE IS REDACTEUR VAN DIT BLAD

EEN KLASSIEKE VISIE OP EUTHANASIE

Er bestaat veel weerstand tegen euthanasie. Veel gelovigen menen dat alleen God mag beslissen wanneer een leven ten einde komt. Ook wordt euthanasie beschouwd als een teken van een zwakke geest die geen lijden wil verdragen, hoewel dat nu eenmaal een (goddelijke dan wel toevallige) lotsbeschikking kan zijn. Het wordt gezien als gebrek aan respect voor het menselijk leven dat niet gezond meer is. En niet alleen euthanasie bij ziekte, maar ook andere gevallen van zelfmoord worden beschouwd als laf of moreel slecht. Hoe anders is de klassiek stoïcijnse visie op zelfdoding! Het is de moeite waard een blik te werpen op deze traditie, omdat die aan het discours over euthanasie argumenten toevoegt die nu vaak ontbreken. Ik zal dit doen aan de hand van enkele brieffragmenten van de Romeinse filosoof en politicus Lucius Annaeus Seneca (4 v. Chr – 65 n. Chr.).

DOOR: ISABELLE BÜHRE

De stoïcijnse filosofie, genoemd naar de zuilengaanster waarin Zeno van Citium deze school in 301 v. Chr. stichtte, is allereerst een therapie, bedoeld om mensen te genezen van hun verkeerde oordelen die de gemoedsrust verstoren. Er overkomen ons allerlei dingen waar we geen invloed op hebben, en als ze ons benadelen, zoals ziekte of tegenspoed, noemen we ze al gauw ‘slecht’ en zijn we er bang voor. De stoïsche therapie bestaat eruit, om dit oordeel te veranderen: er is maar één ding goed, te weten de wil om goed te doen¹, die volledig in onszelf zit. Alle dingen van buitenaf zijn moreel neutraal, want deze komen niet uit onze intentie voort, en doen er dus eigenlijk niet toe. Zodoende is ook de dood niet ‘slecht’. Dat is alvast de eerste omslag in het denken. De levenskunst bestaat eruit om zich hierin te oefenen: een onverstoortheid ontwikkelen voor de dingen die ons overkomen, gericht blijven op de goede intentie zodat het leven op elk moment volmaakt is en zich mentaal voorbereiden op de onvermijdelijke dood.

Als alleen onze wil om goed te doen belangrijk is, doet de lengte van het leven er niet toe. ‘Het leven moet, zoals je weet, niet eindeloos gerekt worden. Het goede bestaat immers niet uit leven zonder meer, maar uit leven op de goede manier! Daarom leeft een wijze niet zo lang hij moet, maar zolang hij kan’, zegt Seneca in brief 70,4. Sterker nog: ‘Goed sterven impliceert ontkomen aan het risico om slecht te leven’ (70,6). Maar hoe lang ‘kan’ een verstandig stoïcus dan leven? Totdat hij toevallig niet meer ademt? Nee. ‘Altijd bezint een wijze zich erop hoe de kwaliteit van leven is, niet de kwantiteit. Als

hem veel tegenslag overkomt die zijn gemoedsrust verstoort, stapt hij eruit. En dit doet hij niet alleen in uiterste noodzaak: zodra de omstandigheden hem verdacht voor beginnen te komen, kijkt hij nauwgezet rond of hij er geen punt achter moet zetten (brief 70.5).’

Kwaliteit van leven gaat hier niet zozeer om ‘geen pijn voelen’; ook dat is iets wat er voor onze moraal niet toe doet en wat je moet kunnen verdragen. Het is nauw verbonden met nog goed kunnen doen. Iemand die zich in een uiterst stadium van fysiek of geestelijk lijden bevindt, kan zich niet meer inzetten voor zichzelf, noch voor de gemeenschap. Er dan uit willen stappen heeft niets te maken met egoïsme of het niet aan kunnen: het is de enige daad waarin iemand nog geesteskracht kan tonen en eventueel een voorbeeld voor anderen kan zijn. Het begrip lafheid wordt in de Stoa volledig omgedraaid: niet degene die zelfmoord pleegt is laf, maar degene die niet de moed heeft om op het juiste moment uit het leven te stappen. Koste wat het kost vast willen houden aan het leven wordt beschouwd als een gebrekkige onthechting en een verkeerd oordeel.² ‘Je moet het leven niet tot elke prijs kopen’, zegt Seneca (70,7).

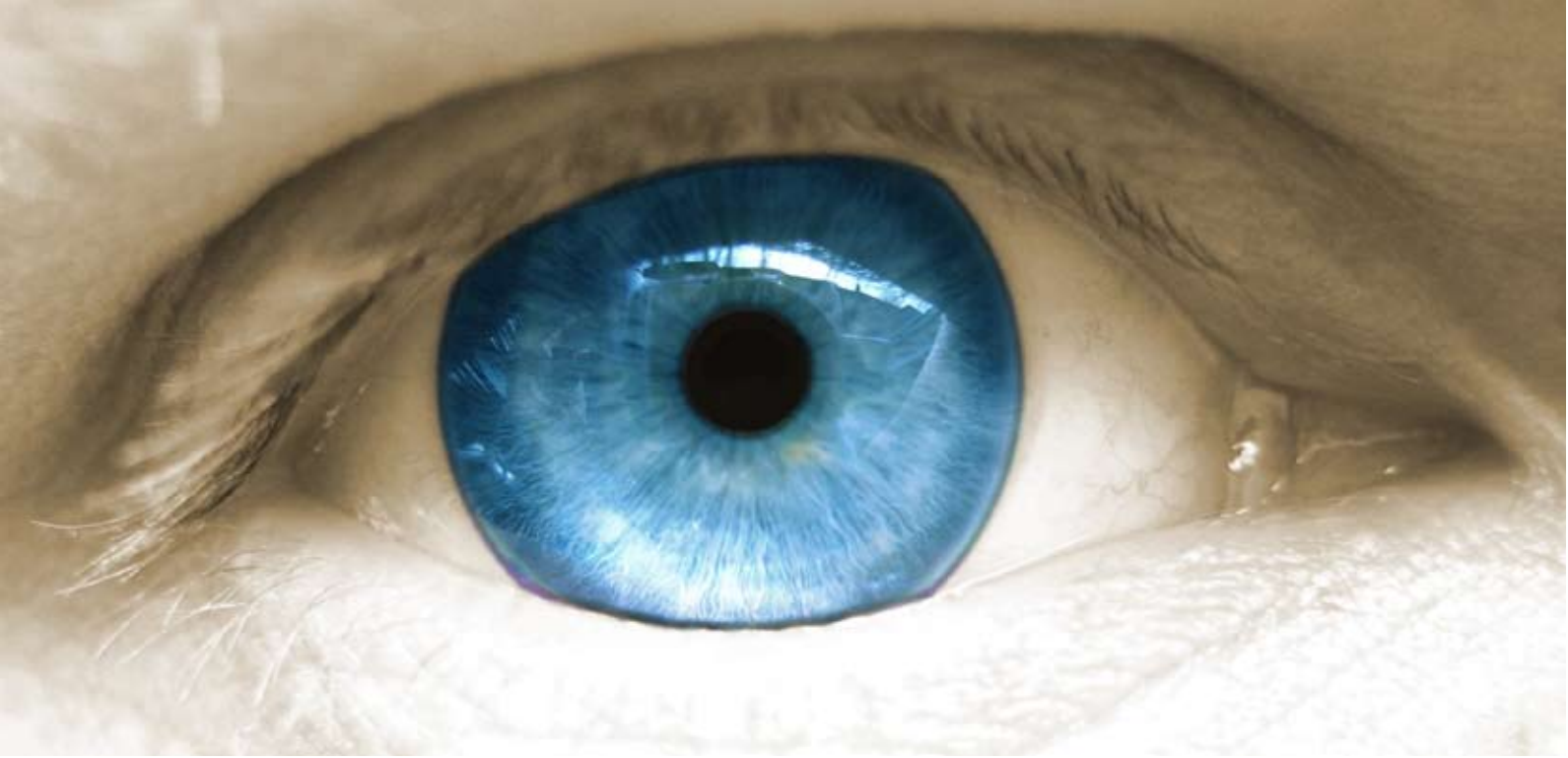
In dit verband kunnen we niet alleen denken aan slopende ziekten, maar ook aan het leven onder een vijandig regime. Een strenge stoïcijn zou de talrijke geleerden en kunstenaars die onder het naziregime vluchtten naar Engeland, Amerika of Zwitserland als ultieme lafbekken hebben beschouwd. De vrijheid van spreken en leven wordt ernstig bedreigd? Tijd om er een einde aan te maken! Met name de vlucht van de Oranjes en de Nederlandse regering in 1940 zou in dit verband landverraad genoemd kunnen worden: het eigen leven, dat wil zeggen de lengte ervan (nog wat langer kunnen eten en drinken en naar de wc gaan³), werd hoger aangeslagen dan de vrijheid van het volk en de vrije uitweg naar de dood. Juist een regeringsleider heeft een morele voorbeeldfunctie te vervullen; dat het in de steek gelaten Nederlandse volk zich nog steeds bleef vastklampen aan ‘radio Oranje’ is mij dan ook een raadsel. Een ongewenst zwangere vrouw die leeft in een land waar abortus verboden is, weet dus wat de oplossing kan zijn voor eeuwige vrijheid (en wat een prachtige stoïsche daad van verzet zou zij stellen, Cato waardig!⁴); als de SGP

2 De uitspraak ‘Zo lang men leeft, kan men alles nog hopen’ wordt door Seneca beschouwd als een ‘schandelijke uiting van zwakte’ (70,6).

3 Wat heb je zo nog waardoor je het erg vindt om uit het leven weggerukt te worden? Je vrienden? Weet je dan wel hoe je een vriend moet zijn? Je vaderland? Vind je dat zo veel waard dat je er op een later tijdstip voor aan tafel gaat?’ (77, 17).

4 Zie voor het relaas van de heldhaftige zelfmoord van Marcus Porcius Cato (95-46 v. Chr), die niet onder alleenheerschappij van Caesar wilde leven,

1 Goed te doen wordt beschouwd als het zich oefenen in de kardinale deugden verstandigheid, matigheid, moed en rechtvaardigheid.

ooit aan de macht komt, weten wij allemaal wat ons te doen staat. (Het via politieke weg weerstand bieden is overigens ook toegestaan; stoïcijnen hechten sterk aan politiek engagement, omdat men zich op die manier ten dienste kan stellen aan de universele menselijke broederschap⁵.)

CDA'ers opgelet; wat nu volgt is belangrijk. 'Je zult ook mensen tegenkomen die zich wel op wijsheid toeleggen, maar zeggen dat men zijn leven geen geweld mag aandoen en het goddeloos vinden dat men zijn eigen moordenaar wordt: men moet het einde afwachten dat de natuur bepaald heeft. Wie dit zegt, ziet niet in dat hij de weg naar vrijheid afsluit: de eeuwige wet [i.e. de natuur, gelijk aan God voor de stoïcijnen – IB] heeft voor niets beter gezorgd dan dat zij ons één toegang tot het leven gegeven heeft, maar vele uitgangen' (70,14). Ook hier zien we een mooie omkering: het is niet tegennatuurlijk om een einde aan het leven te maken, maar juist geheel overeenkomstig onze natuur dat we hierin vrij zijn – in tegenstelling tot in veel andere dingen. 'Dit is nou het enige waarom we niet over het leven kunnen klagen: het houdt niemand tegen!' (70,15).

Bovendien wordt de dood niet beschouwd als louter het moment van sterven. Het is een misvatting dat we de dood zien als iets dat vóór ons ligt; eigenlijk zijn alle momenten die al voorbij zijn gegaan in bezit van de dood (cf. brief 1,2). Seneca zegt letterlijk: 'Dagelijks sterven we af' (24,20). Wat we in de volksmond 'dood' noemen, is 'de laatste dood, niet de enige' (24,21). Wanneer we op talloze andere momenten wél zelf mogen beslissen wat we doen, waarom dan niet bij

het verscheiden, één van de handelingen van het leven? Wel is het volgens Seneca relatief wanneer je wel of niet je lot in eigen hand moet nemen. Het is wezenlijk aan verstandigheid om elke situatie in te schatten. Bovendien gaat het steeds om mensen die bij hun volle verstand zijn op het moment dat ze tot zelfmoord besluiten. Wat nu als iemand bijvoorbeeld in coma ligt? In principe maakt het niet uit wanneer iemand besloten heeft dat hij bereid is te sterven, en formuleert onder welke voorwaarden hij niet langer wil leven. Een stoïcijn zou het leven waarin de mens niet meer redelijk kan denken geen menselijk leven meer noemen en het op diens eerdere verzoek perfect toelaatbaar vinden dat een ander de helpende hand biedt.

Het is paradoxaal dat mensen die zich beroepen op 'traditie' als motivatie van hun handelen, en de klassieke oudheid daarbij als wezenlijke component van de Europese geschiedenis zien, deze zo uiterst selectief en verwrongen door christelijke inmenging toepassen. Juist de secularisering biedt de unieke kans om de klassieke tradities uit te zuiveren, en de filosofie als therapie en meditatie te herstellen – niet als instituut dat voorschrijft hoe we moeten denken en onze boeken verbrandt, maar als individuele, zelf gekozen weg tot morele verbetering. Hoe meer mensen daar zelf toe beslissen, hoe minder luid de stem van de beregeling, overheidsinvloed en tirannieke (religieuze) supervisie kan klinken.

ISABELLE BÜHRE IS EINDREDACTEUR VAN DIT BLAD.

Zie voor een editie van Seneca's brieven Reynolds, L.D.: *L. Annaei Senecae ad Lucilium Epistulae Morales*. New York, Oxford University Press, 1965. Een Nederlandse vertaling is te vinden op www.benbijnsdorp.info.

Seneca's brief 24,6-8.

5 Het proces van voortschrijdend inzicht waar de stoïcus naar streeft noemt men *oikeiosis*: thuis komen, inzien waar men bij hoort. Een kind merkt dat het hoort bij degenen die voor hem zorgen; op latere leeftijd zie je dat ook de mensen in de straat en de rest van het land op je lijken, en uiteindelijk moet men doorzien dat, door de rede die in elk van ons aanwezig is, de hele mensheid en uiteindelijk de Rede zelf dat is waar men bij hoort.

DE BABYBOOMERS STAAN VOOR DE DEUR!

Op uitnodiging heb ik het jaarlijkse congres van de Kring van Pensioenspecialisten bijgewoond. Voor ons jongeren staat het pensioen nog ver van ons af, maar dat doet niets af aan het belang van het onderwerp. Zelfs voor veel personen die werkzaam zijn, is het pensioen een vaag begrip en heeft men het geloof dat het allemaal wel geregeld is. Als liberalen zien we een ideale wereld waarin de overheid zich hiermee niet hoeft te bemoeien. Het individu kan toch wel voor zijn pensioen zorgen? Niet dus. De praktijk laat zien dat veel mensen niet op de lange termijn gericht zijn. Het kapitaal dat men steekt in de pensioensopbouw geniet men over het algemeen liever vandaag de dag. Zaak is dus dat de overheid een solide financiële en juridische basis creëert van waaruit het pensioensysteem zich kan vormen.

DOOR: MAARTEN GODSCHALKX

Hier stuiten we als liberalen tegen het begrip solidariteit, en als men het heeft over pensioenen bestaat er intergenerationele solidariteit. Solidariteit wordt vaak gezien als een aantasting van de autonomie van de mens, maar in het geval van pensioenen zorgt de intergenerationele solidariteit juist voor de zelfredzaamheid van personen. In het geval van intergenerationele solidariteit zorgen jongeren voor de ouderen. Ons pensioenstelsel is op basis van dit idee opgebouwd. Op dit moment werk dit principe goed, omdat de generaties elkaar gestaag opvolgen en de ene generatie voor de andere generatie werkt. Maar de babyboomers staan voor de deur...

Het systeem bestaat uit drie pijlers. De eerste pijler bestaat uit de AOW. De tweede pijler bestaat uit de verplicht opgebouwde pensioenen en de derde uit vrijwillig aanvullende pensioenen. Alles is duidelijk, behalve de tweede pijler. De verplichte pensioensopbouw is een dekkingsstelsel, maar niet te vergelijken met een spaarrekening. Iedereen betaalt een gelijk percentage en voor elk jaar dat premie ingelegd wordt, krijg je later een gelijk percentage van een bepaalde grondslag uitgekeerd. Het systeem is simpel en begrijpelijk, maar het mist de directe relatie tussen de ingelegde premie en de pensioenuitkering.

De missende relatie tussen de ingelegde premie en de pensioenuitkering is geen groot gemis in een stabiele economie economie met geleidelijke demografische ontwikkeling. Komt er een schok in het systeem, waardoor de dekkingsgraad in gevaar komt, dan gaat voor alle premiebetalers, jong en oud, de premie omhoog. Doordat de jongeren dan evenveel betalen als de ouderen, verschuiven de lasten eigenlijk naar de jongeren, omdat de ingelegde premie van jongeren veel langer rendeert en de pensioenuitkering van de jongeren daarmee niet direct verandert. Zo'n schok is de vergrijzing.

Over de exacte cijfers kan men twijfelen, maar de vergrijzingsgolf is niet te ontkennen en wordt daadwerkelijk zichtbaar. Wat doet dit met ons pensioenstelsel? De verhouding van het aantal gepensioneerden en het aantal werkenden ligt nu op ongeveer 20% en stijgt in de komende decennia tot ongeveer 40%. Dat betekent dat de jongeren, degenen die nu studeren of starten,

een hoge rekening betalen als we vast blijven houden aan de intergenerationele solidariteit. Deze rekening, in de vorm van hogere premies, wordt op dit moment al zo laag mogelijk gehouden door te zoeken naar rendement. Maar dit rendement is niet gegarandeerd, zo leerde de kredietcrisis. Sterker nog, deze dubbele mokerslag deed het Nederlandse pensioenstelsel bijna in elkaar storten.

Wat is er al gedaan op het gebied van pensioenen? Het dure eindloonsysteem, waarbij de hoogte van het pensioen de hoogte van het laatst genoten loon was, is vervangen door een middelloonsysteem. Bij het middelloonsysteem wordt de pensioenhoogte vastgesteld door de verdiende lonen in het arbeidsverleden te middelen, waardoor de pensioenhoogte afneemt en het systeem goedkoper wordt. Een andere oplossing is de indeling van pensioenpremies naar leeftijdscohorten. Daarbij wordt de intergenerationele herverdeling opgelost door ouderen meer te laten betalen voor het pensioen dat zij zelf gebruiken.

Door de relatief hoge verplichte dekkingsgraad van de Nederlandse pensioenfondsen is er, in vergelijking met andere landen, hier nog geen reëel gevaar, maar het grote pensioenfonds Aegon kreeg een financiële injectie van de staat. Daarnaast zijn de rechten van de verzekerden verruimd. [Dit is gerealiseerd door de tijd waarna een pensioencontract mag worden opgebroken om de premie te verhogen door het pensioenfonds te verhogen van een jaar naar drie jaar.] Maar dit is een maatregel om te problemen voor de korte termijn op te lossen.

Het invoeren van leeftijdscohorten zou een goede manier zijn om het probleem van de intergenerationele solidariteit en de vergrijzing op te lossen. Het principe van de intergenerationele solidariteit werkt met een demografie met piramidevorm: veel jongeren aan de bodem en weinig ouderen aan de top van de piramide. In het geval van schokken zoals de vergrijzing moet het systeem aangepast worden om de intergenerationele herverdeling tegen te gaan. Men kan immers wel verhuizen binnen Nederland naar een plek waar meer overheidsgeld besteed wordt (de Randstad bijvoorbeeld). Daarnaast is het zo geregeld dat wanneer een familielid sterft met schulden, deze schulden niet kunnen worden verhaald op jongere familieleden. Binnen het pensioenstelsel heeft men nu eenmaal niet de mogelijkheid om te verhuizen naar een andere leeftijd om evenveel te betalen en meer te kunnen profiteren. Conclusie is dus dat met de liberale gedachte en de schokken die zijn ingetreden in het pensioenstelsel de intergenerationele solidariteit onhoudbaar is.

MAARTEN GODSCHALKX IS POLITIEK COMMISSARIS FINANCIËN EN ECONOMISCHE ZAKEN.

Bronnen

Romp, W. *Intergenerationele Solidariteit: Eenrichtingsverkeer!* (CresDes-loges, 2007)

Swalef, M. *Pensioenwet in werking!* (Sonsbeek Publishers, 2007)

MARKTWERKING IN DE ZORG

De introductie van prikkels tot marktwerking in de zorg heeft veranderingen teweeggebracht. Drs. Jolanda Dwarswaard studeerde gezondheidswetenschappen in Rotterdam en is nu als promovenda verbonden aan het instituut Beleid & Management Gezondheidszorg (iBMG) van de Erasmus Universiteit Rotterdam. Zij sprak op 25 oktober 2009 op het Politiek- Filosofisch Weekend van de JOVD over het functioneren van deze marktwerking en de verandering van de rol van de huisarts. Sinds de invoering van het nieuwe zorgstelsel is er onder huisartsen toenemende aandacht voor preventie. Verschuift de beroepsethiek in tijden van gereguleerde concurrentie van laten naar doen?

DOOR: JUDITH ANNA DEKKER

Drie golven

Het gezondheidszorgbeleid van de afgelopen vijftig jaar kenmerkt zich door drie golven. De Duitsers hebben in de Tweede Wereldoorlog het ziekenfondsbesluit ingevoerd. Deze wet regelde toegang tot de gezondheidszorg voor iedereen onder een bepaalde inkomensgrens. De Nederlanders hadden sinds 1904 al geprobeerd om een dergelijke wet in te voeren, alleen de artsorganisatie Nederlandse Maatschappij ter Bevordering der Geneeskunst (nu KNMG) lag daarbij dwars: in de periode voor de Tweede Wereldoorlog sneuvelden maar liefst tien wetsvoorstellen. Vervolgens kwam er in de tweede golf (vanaf 1974) aandacht voor beheersing van de kosten van de gezondheidszorg. Een voor iedereen toegankelijke gezondheidszorg was namelijk erg prijzig. Men probeerde deze kostenbeheersing te bereiken door stricte regulering van het aanbod. Hierdoor ontstonden echter lange wachtlijsten. Een reactie hierop is de derde golf, die gericht is op het toevoegen van prikkels tot marktwerking en efficiëntie. Het nieuwe zorgstelsel is daarop gebaseerd.

In dit nieuwe stelsel zoals ingevoerd door voormalig minister Hoogervorst heeft iedere Nederlander de plicht om zich te verzekeren. Verzekeraars mogen voor de basisverzekering geen patiënten weigeren vanwege hun gezondheidstoestand. De verzekeraar koopt zorg in voor zijn verzekerden. Op basis van kwaliteit en prijs moet de verzekeraar beslissen met welke zorgaanbieders hij een contract afsluit. Hierdoor moeten zorgaanbieders met elkaar kunnen concurreren, evenals de zorgverzekeraars zelf. Het spel tussen de verschillende partijen moet er voor zorgen dat de kwaliteit van de zorg wordt verbeterd en dat de prijzen laag blijven. De vraag is echter wat er tijdens het spelen van dit spel van de beroepsethiek overblijft.

Beroepsethiek

Beroepsethiek gaat zowel om expliciete als impliciete waarden en normen die ten grondslag horen te liggen aan het handelen van de arts. De meest expliciete vormen van beroepsethiek betreffen ethische codes en richtlijnen. Beroepsethiek is echter aan verandering onderhevig. Zo vonden artsen vroeger dat je patiënten niet kon vertellen hoe ziek ze waren. Vele jaren terug vertelden artsen hun patiënten bijvoorbeeld niet dat ze een dodelijke ziekte hadden (zoals longkanker), omdat ze van mening waren dat de patiënten dit niet aan zouden kunnen. Vandaag de dag vinden we zo'n houding niet langer acceptabel en dient de patiënt juist alle informatie te krijgen over zijn ziekte en prognose.

In het kader van haar promotieonderzoek heeft drs. Dwarswaard jaargangen vaktijdschriften onder artsen bestudeerd en interviews gehouden met drie generaties artsen. Hieruit blijkt eveneens dat beroepsethiek aan verandering onderhevig is. Zo was de beroepsethiek van artsen in de jaren tachtig heel bijzonder, omdat zij niet gebaseerd was op exclusieve toewijding aan één belang (zoals de gezondheid van de patiënt). Huisartsen voelden zich ook betrokken bij en verantwoordelijk voor het algemeen belang; zij waren poortwachter voor de tweede lijn (de ziekenhuiszorg) en zij zagen het nadrukkelijk als hun taak de kosten van de gezondheidszorg binnen de perken te houden. Patiënten kregen daarmee lang niet altijd wat zij vroegen. Veel huisartsen konden patiënten heel goed uitleggen dat wat zij vroegen niet goed voor hen was (bijvoorbeeld schade voor de patiënt door onnodig onderzoeken uit te voeren) en wisten zo ook de kosten van de gezondheidszorg te beperken.

De huisarts als ondernemer

Huisartsen lijken met de invoering van prikkels tot marktwerking echter van dit idee afgestapt te zijn. Vroeger verwezen huisartsen alleen door als het nut had (en liefst bewezen effectief was), tegenwoordig lijken veel huisartsen meer in te gaan op de vraag van de patiënt. Als een patiënt graag een verwijzing wil, dan kan hij deze krijgen, medisch zinloos of niet. Als een patiënt met hoofdpijn bijvoorbeeld bezorgd is en graag een MRI-scan wil om zeker te weten dat hij geen hersentumor heeft, al is dit gezien zijn overige klachten en lichamelijk onderzoek heel onwaarschijnlijk, dan is hiertoe de mogelijkheid. Daarnaast zijn huisartsen zich meer gaan profileren als ondernemers. Wanneer je binnen Den Haag verhuist, zit je brievenbus binnen no-time vol met promotiefolders van verschillende huisartsen. Huisartsen doen meer om zich te profileren. Zo schaffen ze

diagnostische middelen aan en roepen hun patiënten op om zich te laten 'checken', bijvoorbeeld door cholesterolmetingen, bloedsuikerbepalingen en hartfilmpjes. Ook wat de geneeskunde betreft geldt: zoekt en gij zult vinden. Zowel deze metingen op zich leveren inkomsten op, maar ook de patiënten die hierdoor gediagnosticeerd worden zullen zorgen voor meer consumptie van (huis)artsenzorg. Ook een arts creëert zijn eigen markt. De gezondheidszorg kan via de veranderende beroepsethiek van de huisarts door prikkels tot marktwerking juist duurder uit gaan vallen, hoewel dit eigenlijk tegengesteld aan de oorspronkelijke doelen van de marktwerking was.

In de discussie over dit thema komt naar voren dat ook wij als JOVD'ers behoefte hebben aan meer zekerheid: dus toch maar die MRI om zeker te weten dat je hoofdpijn niet veroorzaakt wordt door een hersentumor (hoewel spierspanningshoofdpijn veel waarschijnlijker is). We zijn echter niet bereid om aan dit verlangen ook de conclusie toe te voegen dat Nederlanders collectief een hogere zorgbijdrage of andere vorm van belasting zouden moeten betalen. Wanneer wij een MRI willen, dan betalen we er wel zelf voor. Deze gedachten hollen de solidariteit uit en zorgen niet voor beperking van zorgkosten.

Vragen

Op 21 november 2009 werd op het najaarscongres van de JOVD een werkgroep Zorg gehouden met als thema: Marktwerking: the sky is the limit. De sprekers van deze werkgroep waren Anja Timmer (Tweede Kamerlid PvdA, met jarenlange ervaring als verpleegkundige), Leon Winkel (kinderarts in opleiding) en Sven Tulner (orthopeed in opleiding). Delaatsgenoemden zijn voorzitter, respectievelijk bestuurslid van De Jonge Orde. Het was een sessie met veel reacties en vragen vanuit de zaal. Menig JOVD'er wist zich te beklagen over de zorg, de wachttijden en de service, dit veelal illustrerend met persoonlijke voorbeelden. Het thema marktwerking in de zorg riep bij JOVD'ers vragen op, onder andere over het financieren van dure geneesmiddelen. Wat is duur? Wie heeft er recht op en in hoeverre zijn wij met z'n allen bereid daarvoor te betalen? In hoeverre dure gezondheidszorg blijft bestaan is een maatschappelijke keuze die nog niet gemaakt is.

Kostenbesparing werd vooral uitgelegd in termen van bezuinigen op managementlagen in de zorg en vermindering van bureaucratie. Ook kwamen de inkomens van de medisch specialisten zelf ter discussie. Volgens de OESO-cijfers uit 2004 verdienen specialisten in Nederland met gemiddeld 290.000 euro het meest ter wereld, en dat terwijl de instroom tot het medische beroep strikt door de overheid gereguleerd is in termen van handhaving van numerus fixus. Volgens de Jonge Orde gaat het om beperkte groepen specialisten die een riant salaris hebben (de ondersteunende specialisten

in vrij beroep, zoals medisch microbiologen en radiologen), maar zijn de salarissen in dienstverband aanmerkelijk minder. Anja Timmer is er in dat kader voorstander van om zoveel mogelijk artsen in dienstverband te laten werken. De Jonge Orde is voor een beperkte uitbreiding van de instroom van medisch specialisten waar nodig, maar is vooral voor loon naar werken, waarbij je als vakgroep of maatschap als je efficiënter werkt, ook meer kan verdienen en daarvoor niet afgestraft wordt met kortingen.

Heldere keuzes

Er was onder de sprekers weinig verdeeldheid over de stellingen. Zo waren alle sprekers tegen de stelling 'De gezondheidszorg is van later zorg.' We moeten vandaag de dag al nadenken over hoe we de zorg van de toekomst betaalbaar en van goed niveau kunnen laten blijven. De stelling 'Het is nodig ziekenhuizen te privatiseren' kreeg het antwoord: soms. Sommige ziekenhuizen hebben met privatisering zeer goede resultaten kunnen boeken, zoals het Slotervaartziekenhuis. Zelfstandige behandelcentra kunnen bepaalde facetten van geprivatiseerde zorg aan patiënten leveren op korte termijn. Er zijn echter onderdelen van de zorg die zich totaal niet lenen voor privatisering. De zorg in academische centra wordt steeds meer gecentraliseerd en toegelegd op gespecialiseerde problemen, zoals openhartoperaties bij jonge kinderen met aangeboren hartafwijkingen. Het heeft geen enkele nut om dergelijke zorg te privatiseren. De zorg vraagt dus om het maken van heldere keuzes.

JUDITH ANNA DEKKER IS POLITIEK COMMISSARIS ZORG EN WELZIJN.

INTERVIEW MET AREND JAN BOEKESTIJN

'het mooiste wat je tegen kunt komen,
is dat je een taboe doorbreekt'

De deur zwaait open: "Ah ik herken de gezichten al, kom binnen. Ik heb net een berichtje op Twitter gezet: 'Er komt zo een fotograaf. Intimiderend. Zo'n vent trekt je ziel uit je lijf.' Ik heb al veel reacties!" We volgen Arend Jan naar zijn huiskamer, waar we plaatsnemen aan een ovale tafel. Arend Jan is nog even bezig enkele stukken fruit te schillen en te verorberen, maar weldra kunnen we beginnen. We willen het vooral hebben over zijn boek en zijn visie op ontwikkelingshulp.

DOOR: GERHARD TAATGEN EN RALF S WILLEMS

Bokeestijn heeft in de Kamer toch behoorlijk wat losgemaakt toen hij sprak over de effectiviteit van ontwikkelingshulp, iets werd eerder nooit gesproken. Waarom niet?

"De grote partijen, en dan met name het CDA en de PvdA, verdedigden altijd het beleid. De PvdA heeft Novib, het CDA heeft Cordaid en ICCO. Bolkestein zegt dat het aan het christendom ligt, dat ons voorschrijft dat we goed moeten doen. Er werd nooit over gediscussieerd, nooit werd ontwikkelingshulp in twijfel getrokken. Eerlijk gezegd ben ik er wel een beetje trots op dat het gelukt is. Je bent natuurlijk verdacht in de politiek als je met zo'n standpunt komt: je bent VVD'er, een rechtse rakker, reactionair, je bent wel een beetje eng. Maar de WRR (Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, red.) is het in haar rapport over de Nederlandse ontwikkelingssamenwerking met mij eens."

En dat terwijl die toch al eens voor 'wereldvreemde, rooie rakkers' uitgemaakt zijn. "Inderdaad. Het komt ook niet veel voor dat een individueel Kamerlid de discussie over iets aanzwengelt en dat dat vervolgens ook nog wordt opgepakt. We leven in een verdeeld land waarin je vaak een eenzame positie in neemt. Ik ben ook gaan spreken, in het land. Als je niet oppast, dan lacht de zaal je nog uit ook. Toch is het allemaal goed gegaan: misschien heb ik geluk gehad, misschien is het de tijdsgeest. Ik dacht dat als je de politiek uit gaat, je er niets meer over mag zeggen. Maar als je publicist of columnist bent, kun je alles zeggen: dat is toch geweldig!"

We vragen naar de oorsprong van het boek.

"Ik was op zoek naar de vraag: hoe komt dat nu eigenlijk? Hoe komt het nu eigenlijk dat al die miljarden hulp aan sub-Sahara Afrika niet heeft geleid tot welvaart? Dat is toch gek? Je geeft ontzettend veel geld en sub-Sahara Afrika is eigenlijk nog net zo arm als tijdens de dekolonisatie. Ook als je het corrigeert voor de bevolkingsgroei en de oliebonanza. Hoe komt het nou dat die hulp zo weinig effect heeft gesorteerd? Toen vond ik een heel interessant boek van de Nobelprijswinnaar Douglas North. Hij heeft een theorie over gesloten samenlevingen, closed access societies, en hij legt uit dat in die samenlevingen

de elite elkaar de bal toespeelt en de inkomsten van de staat grijpen. In ruil daarvoor sluiten ze een niet-aanvalsverdrag. Dat is de manier waarop ze aan geweldsbeheersing doen. Eigenlijk zijn gesloten samenlevingen, je zou het niet zeggen, goed in het beheersen van geweld. Als die elite in Afrika niet zo zou zijn, dan zou het nog véél gewelddadiger zijn. Maar het trieste is dat het goede dat ze doen, die geweldsbeheersing, een beetje ten koste gaat van ontwikkeling. En dat is nu precies de situatie waar Afrika zich in bevindt.”

In een open samenleving heb je openlijke economische en politieke concurrentie, daar komen de beste fotografen en de beste schrijvers naar boven en de knapste mensen worden professor. Dat wil dus zeggen: in die samenleving wordt creativiteit beloond. Ondernemers die creatief zijn, worden hier rijk en daar valt niets aan te doen. In een closed access society heb je dat dus niet: daar moet je vriendjespolitiek bedrijven, je moet zorgen dat je de president goed kent of bij een rechtszaak de rechter lid is van jouw stam.

Zou je het dan kunnen vergelijken met de feodale Middeleeuwen hier?

“Ja, het heeft te maken met een soort feodaal stelsel waarbij niet iedereen gelijk is. Zo’n stelsel leent zich niet zo goed voor economische groei. Maar als je geld aan die elite geeft, dan houdt je alleen maar die geweldsbeheersing in stand en bevordert je niet de ontwikkeling. En North zegt ook dat het transporteren van instituties uit de open samenleving, zoals democratie, transporteert naar een gesloten samenleving niet werkt, want er zijn andere mechanismen in een gesloten samenleving, namelijk die van de geweldsbeheersing. Dus wat doen die jongens als ze verkiezingen moeten houden onder onze druk? Dan gaan ze als een gek stemmen kopen. Dat heb ik in Afghanistan gezien en dat is dus ook wat er in Afrika gebeurt en daarmee moeten we dus ook stoppen: met de gedachte dat je zomaar eventjes democratie kunt verspreiden.

En je moet ook geen geld geven aan de elite daar. Dat doen we dus wel, in de vorm van begrotingssteun. Nou dan komt de grote vraag: wat moet je dan wel doen? Het CDA vindt dat we de civil society, het maatschappelijk middenveld - sterker moeten maken om tegenwicht te bieden aan dat nare regime. Het trieste is dat nare regimes zó intelligent en zó sterk zijn dat als die zien dat er organisaties opkomen die sterker worden door geld van het Westen, zij die organisaties kapot maken middels infiltratie. Dat heb ik in Soedan gezien. Dus dat werkt volgens mij ook niet.

Laten we dan arme mensen barsten? Dat zou het motief van Wilders zijn die zegt dat je al het geld hier moet houden. Mijn voorstel zou zijn om burgers in Afrika die een bedrijfje beginnen een microkrediet of kennis te geven. Ik denk dat als je dat doet, dat er dan op termijn een middenklasse ontstaat en die heeft de tijd en het geld om zich af te vragen waarom

ze eigenlijk zo slecht bestuurd worden. Die worden dan of zelf politiek actief, of ze gaan stemmen op mensen van wie ze denken dat die verstandig zijn. En dat zijn dan ook mensen die eigendomsrechten moeten beschermen: het kan niet zo zijn dat men zo’n tachtig procent van wat hij verdient gewoon moet afgeven. Daar heeft hij geen zin in, want daar heeft hij hard voor gewerkt. Dus hij stemt op iemand die een beetje goed bestuurt. Mijn idee zou zijn dat je niet met regeringen, maar met burgers moet gaan werken.

En dan nog deze opmerking van bescheidenheid, dat heeft niemand in dit vak, maar ik heb het wel: wij weten dus niet goed hoe we ontwikkeling kunnen stimuleren. Ook zou het heel goed kunnen zijn dat economische groei in hoge mate endogeen is, een moeilijk woord voor dat het van binnenuit komt. Pas als mensen politiek gaan denken, kan de economie gaan groeien. In het Grote Merengebied, dan heb ik het dus over Rwanda, Burundi en delen van Congo, is dat nog lang niet zo ver. En in Soedan ook niet. In de tussentijd is dus de second-best optie dat je mensen in de private sector met kennis en een beetje geld helpt. Dat hoeft overigens helemaal niet zo veel geld te kosten, het gaat om geld lenen.”

Dat schept verantwoordelijkheid?

“Ja. Bij ontwikkelingssamenwerking hebben we heel lang de mensen niet geconfronteerd met de gevolgen van hun daden. Schuldverlichting is vreselijk veel geld aan uitgegeven, maar de boodschap was dat het feestje kon doorgaan! Het is alsof een rijke vader aan een corpsstudent zegt: ‘Je mag nóg tien jaar studeren en ik betaal je drankrekening tot aan je zestigste.’ Dat loopt niet goed af. Ik heb in Ethiopië boeren gezien op een boerderij, die werkten niet meer. Waarom niet? Omdat er steeds vrachtwagens met rijst uit het Westen kwamen, noodhulp, en waarom zouden ze dan nog gaan werken? Je maakt zo een heleboel dingen kapot”.

Maar over die ontwikkeling. We hebben daarstraks al gezien dat het eigenlijk een soort feodaal systeem is. Je bent van huis uit historicus, zou je kunnen zeggen dat er een bepaald historisch proces aan die ontwikkeling ten grondslag ligt die misschien vergelijkbaar is met wat wij hier hebben doorgemaakt?

“Dat is de one million dollar question. Weet je, historici praten altijd over de uniciteit der dingen: alles is uniek en niets is algemeen. Ik denk dat er in de geschiedenis ook universele dingen zijn; elke beschaving kent geloof, hoop, liefde, waarheid, trouw. Er zitten in mensen dus ook algemene dingen. In China worden mensen ook verliefd en liefde komt dus overal voor. North heeft een geweldige theorie met drie soorten samenlevingen: primitieve samenlevingen, gesloten samenlevingen en open samenlevingen. De open en de gesloten samenlevingen heb ik uitgelegd, en daar gaat de primitieve samenleving aan vooraf. Daar is een heel leuk

verhaal over te vertellen. Tien jaar geleden is de Alpenmens ontdekt, op het grensgebied tussen Oostenrijk en Italië, Ötzi. Hij was daar in een spleet gevallen en is zo ontzettend goed gepreserveerd dat we gewoon een mannetje hebben van leer met tandjes en die kunnen we helemaal bestuderen. Tot die tijd hadden we gedacht dat de primitieve samenleving betrekkelijk vreedzaam was, we dachten dat oorlogen met name ontstonden toen er steden waren en krijgsmachten. Maar Ötzi had een aantal eigenschappen waar we erg van zijn geschrokken: hij was helemaal blauw en beurs geslagen, had een zware hersenschudding, had ontzettend veel sneden in zijn hand en hij had het bloed van vier andere mensen op zijn buik. Met ander woorden: Ötzi had verschrikkelijk gevochten. We weten inmiddels dat een vierde van de mannen in primitieve samenlevingen sowieso gewelddadig aan hun eind kwamen. Mensen zijn namelijk zeer gewelddadige wezens: als er een tekort aan voedsel is, dan beuken ze erop los. Eén van de redenen dat er een regering is uitgevonden is dat het geweldsmonopolie dan namelijk bij de staat komt te liggen. Anders had ik mijn buurman allang vermoord. Stel je voor dat mijn buurman aan de cocaïne is en de hele nacht keiharde popmuziek draait? Dan is het zo dat je heel boos wordt en waarom ram ik hem dan niet in elkaar? Omdat het geweldsmonopolie bij de politie ligt. Ik kom daar niet mee weg hoor, als ik daar met een vleesmes naar binnen ga. Maar in de primitieve samenleving wel, want daar is geen regering, je kunt doen en laten wat je wilt.”

Hobbes' idee dus.

“Precies! Zeker Hobbes' idee. Dat betekent dus ook dat je een regering moet hebben. Weet je waarom? Op gegeven moment word je moe, dan moet je gaan slapen en leg je je hoofd op een rots te ruste. tMet andere woorden: geweld is zo endemisch in een primitieve samenleving, zo'n groot probleem dat er op een gegeven moment iets tegen gedaan moet worden. Er ontstaat dan elitevorming. Dat is een stap verder in de geschiedenis. Wij zeggen dan bijvoorbeeld dat wij de baas zijn met z'n drieën. Ik ga jou niet aanvallen en dat doen jullie ook niet en we pakken het geld. Dat geld kun je je voorstellen als een land met een tinmijn en we zorgen er wel even voor dat wij daarbij op de voorste rij zitten. Of we bezitten die mijn of we zorgen ervoor dat wij de vergunning uitschrijven waarbij we heel veel steekpenningen kunnen krijgen. We zorgen er gewoon voor: *we are in charge*. Nou, dát is Afrika. In Afrika zijn er een aantal leiders en die zorgen ervoor dat de poen naar hen toe gaat. In ruil daarvoor gaan ze onderling niet vechten. Als je de gesloten samenleving begrijpt, dan zie je ten eerste dat het een stap vooruit is en ten tweede snap je dan ook gelijk dat de hulp totaal anders georganiseerd moet worden. Je moet aan de elite in Afrika geen geld geven, want dat hebben ze al genoeg. Nee, we moeten de achterban, die eronder gehouden wordt, verder proberen te helpen.”

‘mensen zijn namelijk zeer gewelddadige wezens: als er een tekort aan voedsel is, dan beuken ze erop los. Eén van de redenen dat er een regering is uitgevonden is dat het geweldsmonopolie dan namelijk bij de staat komt te liggen. Anders had ik mijn buurman allang vermoord’

Maar dan worden wij boos, toch?

“Heel juist. Daar heb je een heel goed punt. Hoe kom je natuurlijk van een gesloten samenleving naar een open samenleving? Er komt een nieuwe, economische elite op als we geld geven aan die boeren daar en ze zich gaan ontwikkelen. En de oude elite doet haar oude spelletje met die mijn en met vriendjes; niet zo rationeel en een beetje ouderwets. Nu kan het misgaan als de elite zich zo bedreigd voelt dat het leidt tot oorlog. Het kan ook zo zijn dat ze denkt ‘potverdorie, de tijden veranderen, er worden ook andere mensen hier rijk. Wij gaan nu ons eigendom beschermen.’ Dat is een rechtsstatelijk principe. Soms is het zo dat de oude elite er baat bij heeft om een stukje rechtstaat te gaan bouwen, omdat zij haar eigen eigendom wil beschermen. Het leuke daarvan is dat als eigendomsrechten bestaan voor de oude elite, dat het een beetje moeilijk tegen is te houden dat de rechtstaat gaat gelden voor de hele elite. Als dat gebeurt, dan is het nog maar een kwestie van tijd dat iedereen ook kan bedenken dat als de rechtstaat geldt voor de elite, waarom zou zij dan niet voor burgers gelden?

Het hoeft niet goed te gaan, het is ongelooflijk moeilijk om van een gesloten samenleving naar een open samenleving te gaan. Tachtig procent van de landen om ons heen zijn ook nog gesloten. Mexico bijvoorbeeld. Ik wist niets van Mexico af, maar weten jullie hoe in Mexico de verkiezingen werken? Ik heb me kapot gelachen. Ik dacht: het is nu een redelijke staat en het wordt al een beetje beter. Maar in Mexico stem je keurig op de regeringspartij want anders sluiten ze je af van elektriciteit, water... Dat is toch niet te geloven?”

Zou je kunnen zeggen dat ontwikkelingssamenwerking in zijn huidige vorm niet werkt omdat we in verschillende werelden leven? Wij kijken naar die landen met een Westerse bril. Dat zou ook betekenen dat er, net zoals in een feodaal systeem, geen corruptie bestaat. Dat dat principe er niet is. Het zit niet in de spelregels.

”Dat klopt. Sterker nog: wat wij corruptie noemen, is daar normaal. Wil de elite haar positie handhaven, dan is alles goorloofd. Dus de rechter, die misschien wel benoemd wordt, is natuurlijk een vriendje van ons. Dat is niet corrupt, dat is daar normaal. Wil je dan oorlog, Arend Jan Bokestijn? We willen het hier een beetje netjes houden! Het moet wel een beetje geregeld zijn hier! Dus daar zit het vriendje, Harry heet die, die kunnen we bellen. Het is volstrekt rationeel: we zijn bezig om geweld tegen te houden. Is dat dan niet in het belang van het volk? Voel je hem?

Als jij en ik in een land zitten waar alleen maar predators, roofdieren zijn, waarbij we hooguit één jaar minister kunnen zijn, dan is het volstrekt rationeel om zelf ook te gaan roven, ons geld naar een Zwitserse bank te brengen. Ook van ontwikkelingssamenwerkingsgeld kopen wij Mirages, want als die jongens met die prikkers komen... Er is één highway van Soedan naar Tsjaad. Nou dan hebben we een piloot en dan knallen we die auto's gewoon van de weg af en dan blijven wij leven. Dat is hartstikke rationeel: anders ga je dood. In Afrika is het verschil tussen leven en dood heel klein.”

‘kijk, ik heb Mark Rutte nog nooit met een vlammenwerper bij het torentje van Jan Peter gezien, dat doet hij niet! Of dat ik Teeven met stenen bezig zie, dat doen ze gewoon niet’

En die civil society, komt die niet vanzelf als de mensen daar zelf meer geld te besteden hebben?

“Zeker, dat is dus mijn theorie van via de middenklasse. En die middenklasse gaat zelf democratiseren. Wat wij in Afghanistan doen is onvoorstelbaar. Dat zeg ik niet zo hardop, er zijn al zoveel mensen die zeggen dat we uit Afghanistan weg moeten en dat is ook weer een al te gemakkelijke optie en daar ben ik ben niet zo van. Wat wel echt onzin is, is om te denken dat je van buitenaf Afghanistan kunt democratiseren. En waarom? Je kunt niet instituties van de open samenleving zomaar neerzetten in een gesloten samenleving. Karzai zit in zijn paleis en die probeert de zaak te regelen. Weet je wat hij gedaan heeft? Hij heeft zijn grootste tegenstanders in het paleis gezet: liever de struikrover naast hem, dan in de bosjes: Dostum is minister gemaakt. Die jongen is geen slecht mens, hij probeert gewoon te overleven.

Maar democratie veronderstelt loyale oppositie. Kijk, Mark Rutte voert een loyale oppositie. Ik heb Mark Rutte nog nooit met een vlammenwerper bij het torentje van Jan Peter gezien, dat doet hij niet! Of dat ik Teeven met stenen bezig zie, dat doen ze gewoon niet. Dus je gaat je niet misdragen, je houdt je aan de spelregels. Je doet het met woorden, nou dan kan het. Maar als je dus met wapens gaat beginnen, zoals in Afrika.”

Ze schieten je gewoon dood. Punt.

“Ja, het is heel makkelijk. Voor democratie heb je dus mensen nodig die bereid zijn geen absolute waarheidsaanspraken te hebben. Dat wil zeggen: ik ben dus VVD'er, ik ben liberaal, dat is waar ik in geloof. Maar ik ben ook democraat en misschien is het wel zo dat ik het niet goed zie. Maar ik geloof er wel in en ik ga ook niet de PvdA kapot maken via vriendjes en zo, snap je? Dus dat betekent dat je je in het democratische spel begeeft en dan dus loyaal bent aan de regering, ook als je in de oppositie zit. Dat heb je in Afrika niet en in Afghanistan ook niet. Het grappige is dat dit geen gemeengoed is. Iemand als Maxime Verhagen voert een beleid gebaseerd op 'mensenrechten' en 'democratie'. Was het maar zo simpel. Je kunt dat niet zomaar eisen van gesloten samenlevingen. Je kunt je misschien veel beter richten op die samenlevingen die op het punt staan die transitie te gaan maken.”

Geopolitiek is dat misschien ook nog wel veel handiger.

©Gerhard Taatgen

‘Koenders luisterde absoluut niet naar het parlement. Toen heb ik ontzettend heisa gemaakt, hartstikke leuk was dat’

Wanneer je een paar landen gaat ontwikkelen die op de goede weg zijn en je de rest even laat voor wat het is, kan dit dan de omringende landen beïnvloeden? Gaan ze ideeën importeren en exporteren. Er komt een keer een familielid langs en die zegt: “wat gaat het goed hier!”

“Als Ghana het nu heel goed doet, dan gaat Nigeria zich afvragen waarom het wel in Ghana en niet in Nigeria lukt. Nigeria heeft heel veel olie en is dus best rijk, maar het heeft een onvoorstelbare corruptie. Hoe kom je van die corruptie af? Ik heb een tijdje in Italië gewoond en ik heb daar zoveel van geleerd. Ik had daar een motorfiets en die moest gerepareerd worden. Wat doe je als Nederlandse kaaskop? Dan ga je naar een winkeltje en dan vraag je: ‘Wilt u mijn motorfiets maken?’ En hoe reageert zo iemand dan? Hij zit een beetje te kijken, doet een beetje moeilijk, dus ben ik maar weer weggegaan. Ik ging langs bij een Italiaanse vriend van me en vroeg: ‘Wat is er nu aan de hand, ik wil gewoon die vent mijn motorfiets maakt!’ ‘Je moet zeggen dat je een vriend van mij bent, lul,’ zei hij. Dus ik terug: ‘Sono un amico di Giovanni.’ ‘Ahhhh! Ben jij een vriend van? Nou kom binnen, kom hier, geweldig!’ En vervolgens heeft hij voor ontzettend weinig geld mijn motor gemaakt. Dat is dus een samenleving die anders werkt dan de onze. Alles is vriendjespolitiek, je wordt er doodziek van.”

Italië is geen open samenleving zoals de onze.

“Een beetje anders ja. Behoorlijk open, maar het begint al met het feit dat Berlusconi de televisie in handen heeft. Dat hebben wij als VVD niet, kan ik je vertellen.”

Om terug te komen op de titel van je boek, refereer je daarmee ook aan wat je eerder al noemde wat Bolkestein gezegd heeft, dat het een erfenis van het christendom is, dat slechte geweten?

“We hebben een slecht geweten over armoede en dat slechte geweten kopen we af door geld te geven. Maar het trieste is dat je daar dus een prijs voor betaalt. De armen betalen de prijs voor onze aflaten, namelijk dat we het helemaal niet goed doen. We denken niet zoveel na over die hulp, we doen het via begrotingssteun. Daarmee kopen we ons slechte geweten af en wie betaalt de prijs daarvoor? De allerarmsten, dat is eigenlijk de titel.”

In het begin van je boek heb je het over een begrotings-subsidie van Nederland, van Koenders aan Rwanda.

“Koenders was van plan om begrotingssteun weer te gaan geven aan Rwanda en toen heb ik enorm veel ketelmuziek gemaakt. Luister eens even: Kagame, president van Rwanda, zit verdorie in Oost-Congo gewoon die mijnen leeg te roven.

Het is gewoon een boef, hij loopt zijn eigen bevolking af te luisteren!”

Koenders luisterde absoluut niet naar het parlement. Toen heb ik ontzettend heisa gemaakt, hartstikke leuk was dat. Er was een VN-rapport dat heel kritisch was. En toen moest Koenders dus om. Meestal heb je als Kamerlid betrekkelijk weinig invloed, maar dit lukte dus echt. Dat vond ik geweldig. Ik heb de media gemobiliseerd en ook internationaal werd het gezien. Kagame was ook boos. Dat is echt leuk: ik heb een dictator lopen pesten! Boekestijn: migraine voor Kagame.”

Maar Koenders is er uiteindelijk toch wel naar toegegaan? Zou je Koenders daarvoor kunnen vervolgen? Voor latente militaire steun aan een dubieus regime?

“Dat zou mooi zijn, maar daarin werd hij gesteund door een Kamermeerderheid, niet door mij. Het kwam in alle kranten terecht, het was heel vervelend voor meneer Koenders. Hij wil heel graag in Rwanda goed doen, vanwege de genocide. Dat begrijp ik heel goed, maar het trieste is dat wij de slachtoffers van de genocide, die wij dus in de steek hebben gelaten toen het gebeurde, op de troon hebben gezet. We hebben hen geld gegeven, heel veel geld en nu blijkt dat de slachtoffers geen engeltjes zijn. En dat is natuurlijk heel erg. Ik zou zeggen: geef de regering niets meer en ga kijken wat we voor Rwandese theeboeren kunnen doen. Maar Nederland gaat er mee door. Het gaat veranderen, want dat WRR-rapport kun je niet zomaar in een la stoppen. En ook de rechtvleugel van het CDA voelt zich nu ook sterker worden door dat WRR-rapport.

Weet je wat ik leuk vind? De VVD heeft bij ontwikkelings-samenwerking echt iets zelf gedaan; we hebben iets gedaan waar je trots op kunt zijn. We hebben gewoon een nieuw beleidsveld ontdekt en gezegd hoe het beter zou kunnen. Nou wat wil je nu nog meer? Dat is toch leuk. Bolkestein zei tegen me: ‘Luister eens, ik heb altijd veel kritiek gehad op ontwikkelingssamenwerking, maar ik kon het niet tegen houden omdat ik onderdeel was van coalitiekabinetten, dus er viel niet over te praten. Maar ik vind dat ik het heb laten liggen, dus jij moet er maar wat aan gaan doen.’ Nou dit is het geworden.”

Dan vragen we toch nog even over alle nieuwigheden en nieuwe technologie. Als Kamerlid heb je die toch wel redelijk op de kaart gezet. Opeens was iedereen Arend-Jan Boekestijn aan het volgen op Twitter en Facebook en als je dat nog niet deed, dan hoorde je er eigenlijk niet bij. Hoe ben je daar zelf zo ingerold?

“Dat is eigenlijk een heel lange geschiedenis. Als universitair docent in Utrecht was ik al twaalf jaar geleden direct begonnen met een internetpagina waarop al mijn colleges in powerpoint raadpleegbaar waren en ook de cijfers en nog veel meer materiaal. Ik vond internet zoets fantastisch. Ik ben vijftig ik heb nog gestudeerd met kaartjes en dan moest je zoeken naar iets wat over een bepaald onderwerp te vinden was waardoor je toch altijd weer dingen miste. En nu is er eerder een teveel dan te weinig. Ik vind dat wetenschap en internet alles met elkaar te maken hebben. En ik vind het ook gewoon ontzettend leuk dat je bij wijze van spreken aan een boek kan werken met mensen van alle windstreken, het kan allemaal! Het is toch onvoorstelbaar wat daar gebeurt? Ik ben iemand die denkt dat die nieuwe technologie de wereld gaat veranderen. Twitter bijvoorbeeld, als je daar over nadent... Je kunt dus echt bij Frits Wester naar binnen klimmen. Of bij Maxime Verhagen. Dat is natuurlijk toch gaaf!”

Toch heeft al die nieuwe media niet altijd in je voordeel gewerkt. Ik kan me nog een incidentje herinneren dat ging over een paar Chinezen geloof ik en zo waren er nog wel een paar momentjes. Het woord “boekestijntje” heeft geloof ik het nieuwe woord van 2009 net niet gehaald...

“Ik hoop wel dat het in de Van Dale terecht komt. Het voordeel ervan als je naam verbonden is aan een werkwoord, is in marketingtermen natuurlijk prima. Ik draai het nu om: dan zeg ik in mijn lezing: ‘En dan is het nu tijd voor een boekestijntje’ en dan kun je een speld horen vallen. Dus ik gebruik het nu ook als een soort geuzennaam, want in mijn nieuwe rol heb ik het juist nodig. Jullie zijn niet geïnteresseerd in een grijze muis, dan ga je niet naar die lezing. Als je Boekestijn hoort, dan moet er ook iets gek gebeuren. En daar is die term een goed instrument voor. En plus ook dat geval met de Koningin is het natuurlijk wel zo dat het heel prettig is dat eigenlijk niemand vindt - althans heel weinig mensen vinden - dat ik had moeten gaan. Ik ben wel gegaan, een soort Carrington doctrine, dus ik heb de eer aan mezelf gehouden. Dat betekent dus dat je schone handen hebt. Ik ben niet een Paul Tang, die het rapport heeft gelekt en ik ben blijven zitten. Nee, ik ben echt opgestapt.”

En wat vind je tot slot van dat kolonisatieverhaal waarmee die linkse klik altijd komt? Van: wij hebben toen de orde verstoord en daarom is er nog steeds gedonder.

“Linkse mensen denken dat Afrika arm is door ons. Dat wordt ons verteld. Ik ben ook tegen het gemeenschappelijk landbouwbeleid, dat moet je ook veranderen, maar zelfs dan nog: niets had Afrika ervan weerhouden om naar China voedsel te exporteren. Dat had natuurlijk gekund, China wil dat heel graag hebben. Maar dat hebben ze niet gedaan en dat komt door die gesloten samenleving. Die kan dat niet zo goed want die is heel inert en lethargisch.

Daarnaast: hoelang kun je het koloniale argument nog gebruiken? Het eerste wat je moet opmerken is dat het zeker waar is dat de koloniale erfenis voor een deel zwart is: de grenzen zijn zeer ongelukkig. We hebben ook het sociale weefsel vermoord omdat we een deel van de elite gesteund hebben waardoor het machtsevenwicht weg was. Maar we zijn nu vijftig jaar verder. Neem nou een land als Luxemburg, daar is ook lekker mee gesold hoor, of Elzas-Lotharingen, of de Belgen zelf.”

België is momenteel niet zo’n gelukkig voorbeeld, denk ik. Nou, het is natuurlijk niet zo dat het land economisch op zijn rug ligt door de uitbuiting door de Oostenrijkers en de Fransen. Ook de Duitsers zijn nog langs geweest. Volgens mij is het in het leven zo, dat is ook een goede liberale gedachte, dat mensen zich moeten losmaken van hun geschiedenis en iets van hun leven moeten maken. Ook als het verleden zwart is, dan moet je dus niet gaan zitten lijden, nee dan moet je gaan proberen iets op te bouwen.

Ik moet je wel zeggen, ik voel me wel thuis bij taboe-doorbrekende onderwerpen. Het mooiste wat je tegen kunt komen, is dat je een taboe doorbreekt. Ik heb dat aan het begin van mijn carrière gedaan met Europa, met heel veel succes. Dat we helemaal niet naar een federaal Europa toe gaan. Toen de Irakoorlog, dat was heel erg controversieel. En toen ontwikkelingssamenwerking. En dat is voor een schrijver het mooiste wat er is: dat je probeert in een ander licht naar dingen te kijken. Maar ik ben er wel van overtuigd en als je hartstikke gelijk krijgt, ben je voor je het weet een ‘harde, rechtse *bastard*.’ Maar volgens mij heb ik ook wel het vermogen dat als mensen mij kennen, dat ze me toch wel een beetje een aardige, rechtse *bastard* vinden.

GERHARD TAATGEN IS VORMGEVER/FOTOGRAAF- EN
RALF S WILLEMS IS HOOFDREDACTEUR VAN DIT BLAD.

THE ROAD AHEAD IS EMPTY

Vlak voor de Tweede Kamer verkiezingen bleek uit een peiling dat het merendeel van de bevolking een overheid wenste die Nederland immuun kon maken tegen een volgende economische crisis. Meer macht, minder markt, dat was de zeitgeist. Wat volgde was een verkiezingsstrijd waarbij alle politieke partijen elkaar probeerde te overtreffen in economische maatregelen. Na de verkiezingen – niemand schijnt meer precies te weten welke partijen wonnen en welke partijen verloren – kwam een regering van “nationale eenheid” tot stand wiens taak het was de naderende depressie te voorkomen.

DOOR: MARK REIJMAN

Het regeerakkoord bestond uit een compromis waarin de economische maatregelen van alle partijen waren opgenomen. Zo zou de Nederlandse economie optimaal beschermd zijn tegen het korte termijn denken van op bonussen beluste managers en geheimzinnige private equity funds. Met hernieuwd elan gingen politici eensgezind aan het werk.

Allereerst moest een tweede Icesave voorkomen worden. Buitenlandse banken werden uitgesloten van de Nederlandse markt omdat ze niet onder toezicht van De Nederlandsche Bank stonden en spaarders konden duperen met hun risicovolle strategieën. De investeringen van de staat in alle Nederlandse banken werden opgevoerd om de financiële sector te stabiliseren. Zo werden de spaartegoeden van burgers veilig gesteld en omdat elke bank staatssteun ontving ontstond een equal level playing field. De staat kreeg het recht om leden van de Raad van Bestuur te benoemen en de DNB nam haar rol als “marktmeester” aux serieux door toezichthouders bij de banken aan te stellen. Sommige economen betwijfelden het nut van additionele bevoegdheden voor de staat, maar moesten toegeven dat de maatregelen die tijdens de crisis werkten ook nodig waren om een volgende crisis te voorkomen.

Politici richtten zich op de 1% superrijken die hun belasting ontdoken. De politici ontvingen veel bijval toen ze ontduiking door de superrijken onmogelijk maakten en Jan Modaal automatisch alle subsidies en toeslagen waar hij recht op had gaven door te verordenen dat alle salarissen direct op rekening van de staat zouden worden bijgeschreven, waarna de staat het netto salaris op de rekeningen van de burgers zou overmaken. Om eventuele critici de wind uit de zeilen te nemen garandeerde de overheid uitbetaling van salarissen uit de staatsruif als een onderneming failliet zou gaan. Wie kon er dan nog tegen het voorstel zijn? Zo werd voorkomen

dat werknemers de dupe werden van de grillen van asociale ondernemers die als enige oogmerk winstmaximalisatie hadden, ten koste van de menselijkheid. Een ambtelijke werkgroep adviseerde de overheid verzekeringsproducten met woekerpolissen te verbieden en de maximale rente op een lening drastisch te verlagen tot een “redelijk niveau”. Om mensen tegen zichzelf en hun begeerten te beschermen moesten burgers goedkeuring vragen aan een nieuw opgerichte overheidsinstantie voordat ze een hypotheek of geldlening konden afsluiten. De overheid kon zo de hoogte van het bedrag maximaliseren en de aflossing en rentebetalingen direct van het salaris aftrekken. De belofte was dat nooit meer iemand in betalingsproblemen zou komen en de burgers hadden daar wel oren naar.

Progressieve politici lieten een Anti-Discriminatie Commissie alle typen werk classificeren zodat salarissen vergeleken konden worden en discriminatie op de werkvloer uitgebannen kon worden. Het was een koud kunstje voor de banken en de Anti-Discriminatie Commissie om de discriminatoire praktijken van de werkgevers te elimineren door de salarissen te corrigeren voordat ze naar de werknemers werd overgemaakt. Bijkomend voordeel van de classificatie was dat de Belastingdienst nu in staat was op een veel hoger detail niveau de belastingtarieven te differentiëren. Hierdoor maakten bonussen geen schijn van kans en kon men inkomensverschillen verkleinen door burgers die door de vrije markt werden ondergewaardeerd hiervoor te compenseren. Immers, de vrije markt stond er om bekend de belangrijkste mensen in een samenleving het slechtst te betalen. De handhaving van de Balkenendenorm was nu een eitje en kon worden uitgebreid naar de private sector.

Declaratieschandalen bleven helaas wel de media teisteren. Het leek wel of het egoïsme niet uitgebannen kon worden en elke keer weer een maas in de wet wist te vinden.

Politici wisten trots te vermelden dat de werkloosheid officieel werd afgeschaft. Al snel waren ze het eens dat “werkplicht” niet het juiste woord hiervoor was. Enkele ministeries bundelden hun kennis en begonnen voorspellingen van het aantal benodigde toekomstige werknemers per sector en opleiding te maken. Scholen en universiteiten kregen quota toebedeeld en burgers kregen recht op gratis onderwijs, inclusief baangarantie. Hoewel niet iedereen zijn eerste keuze kon volgen was er weinig protest, het alternatief was immers werkloosheid of elitair onderwijs. De leerplicht – ingevoerd in 1901 en uitgebreid in 1969 – en de baangarantie waren uitermate succesvol: de overheid wist de burger die niet wilde leren of de baangarantie afsloeg effectief te sanctioneren door de aanvragen voor hypotheek, geldleningen, creditcards en allerhande abonnementen af te keuren.

De woningmarkt – waar de vorige crisis mee was begonnen – werd gereguleerd om prijsexplosies door speculatie te voorkomen. Een ministerie begon richtprijzen voor huizen vast te stellen zodat ze betaalbaar bleven en werden gebruikt om in te wonen in plaats van er winst mee te maken. Kopers en verkopers die teveel van de richtprijzen afweken kregen van de banken geen toestemming voor hun transactie. Nu werd ontdekt wat voor een effectief instrument de overheid eigenlijk in handen had om door middel van de goedkeuring van hypotheekaanvragen een demografisch spreidingsbeleid te effectueren. Om het milieu te ontlasten en tegelijk de fileproblematiek op te lossen werd toestemming geweigerd

aan mensen die ver van hun werk wilden wonen.

De media bejubelde de daadkracht van de politici, vooral toen ze de noodlijdende krantenindustrie overnamen en zo van een zeker faillissement redde. De kranten en de publieke omroepen applaudisseerden om het hardst toen het kabinet concludeerde dat commerciële tijdschriften en tv zenders de pluriformiteit bedreigden door onnodig te polariseren en zo de sociale cohesie ondermijnden en dus een gevaar voor de staatsveiligheid vormden. Om de ontwrichtende tendens van commerciële media uit te schakelen werden bij de overgebleven commerciële media mediacodes opgesteld en staatsjournalisten aangesteld die verantwoordelijk waren voor berichtgeving die fair and balanced was om te voorkomen dat burgers gemanipuleerd werden.

Ten slotte keken de politici ook in de spiegel. Immers, met al die verkiezingen waren zij eigenlijk net zo schuldig aan korte termijn denken en de “waan van de dag” als de vrije markt. Het “verkiezingscircuit” maakte het moeilijk om lange termijn plannen effectief te realiseren. Als optimale welvaart voor de burgers het doel was, was de poppenkast van verkiezingen eigenlijk niet in het belang van de burgers. De Tweede Kamer kreeg het Recht op Advies waardoor het kabinet van Nationale Eenheid direct kon vernemen wat er in de samenleving leefde. Het aantal zetels dat elke partij in de Tweede Kamer bezette werd na enige discussie voor een langere periode bevroren zodat een stabiel adviesorgaan kon worden gevormd. De partijen – die het hele politieke spectrum besloegen, zodat men niet kon klagen dat er niets te kiezen viel – vulden vervolgens hun zetels door middel van vrije en geheime partijverkiezingen, precies zoals in de Grondwet voorgeschreven stond.

In andere Europese landen waaide dezelfde frisse wind. De Europese Unie was springlevend; de politici in de lidstaten beseften dat een volgende crisis alleen kon worden voorkomen door innig samen te werken. Eigenlijk vereiste een globale crisis een globale aanpak, maar dat was nog eventjes een brug te ver. Op import uit Amerika werd extra belasting geheven zodat de Yankees meebetaalden aan de kosten van de door hen veroorzaakte crisis. Op justitieel gebied werd de samenwerking geïntensifieerd zodat de veiligheid voor burgers werd vergroot en criminelen niet langer meer de dans ontsprongen. Nooit eerder hadden de landen zulke ambitieuze plannen om onzekerheid weg te nemen en de burgers te beschermen tegen economische tegenspoed en hun irrationele en soms egoïstische drijfveren.

Sommige burgers dachten terug aan het verleden. Toen de opties nog open lagen. Paternalisme of verantwoordelijkheid. Vrije markt of planeconomie. Waren ze maar iets minder bang en gemakzuchtig geweest. Hadden ze maar iets beters verzonnen dan de zwakste mensen te beschermen door de sterkste te ketenen. Dan hadden ze een andere weg kunnen bewandelen. Dan hadden ze een andere afweging tussen zekerheid en vrijheid gemaakt in het besef dat sommige problemen door de menselijke natuur worden veroorzaakt ongeacht het politieke systeem. Dan hadden ze beseft dat zelfs een dictatoriale overheid die de menselijke natuur probeert te onderdrukken en zelfs probeert uit te schakelen er niet in slaagt het leven aangenamer te maken, maar daar wel de volle prijs van vrijheid voor verlangt.

MARK REIJMAN IS REDACTEUR VAN DIT BLAD

EEN KUNSTENAAR ALS MINISTER?

Waar dient nu naar gekeken te worden wanneer het om 'artistiek overheidsoptreden' gaat? Thorbecke is als staatsman niet alleen bekend geworden vanwege de Grondwet uit 1848. Zijn naam is ook verbonden aan het zogenaamde Thorbecke-adagium: het uitgangspunt dat voorschrijft dat de overheid geen inhoudelijke invloed op kunst mag hebben. Vanuit democratisch en artistiek oogpunt lijkt hier heel wat voor te zeggen. Echter, de overheid is in de vorm van subsidies een sponsor van veel kunst en over het algemeen geldt dat 'wie betaalt, die bepaalt.' Ook al is het maar een klein beetje.

DOOR: JEFFREY LEMM

Op dit punt ontstaat er een crux en is het fenomeen van de kunstsubsidie misschien wel te zien als een januskop. Aan de ene kant worden de mogelijkheden geschapen voor een divers en toegankelijk kunstenaarsaanbod, maar aan de andere kant komt dit tot stand met gemeenschapsgeld en moet er daarom vanuit bestuurlijk opzicht wel enige controle zijn. Wat is de invloed en verantwoordelijkheid die een minister zou moeten hebben als het gaat om artistieke uitingen? Moet de minister optreden als een plaatsvervangend kunstenaar? Een corrigerende schaduw van de artistieke klasse? Zelf schaar ik mij achter het Thorbecke-adagium dat de overheid zich niet moet mengen in de gedachten achter kunstwerken. Ware kunst komt in vrijheid tot stand, los van enige regulatie. Ik zou het adagium echter verder willen liberaliseren. In mijn opinie kan het hele concept van kunstsubsidie op de schop en radicaal gewijzigd worden.

Geen interventie, wel kaders

Wanneer een overheid kunst subsidieert, impliceert dat bepaalde richtlijnen en een opvatting over wat kunst is of zou moeten zijn. Een bepaald product moet immers binnen een kader passen om als kunst door te kunnen gaan en dus in aanmerking te komen voor subsidie. Met een besef van overdrijving moet ik bij teveel staatsinvloed op kunst denken aan de grote totalitaire stromingen die het Europese vasteland in de vorige eeuw beheersten. In het Derde Rijk moesten kunstenaars en hun werken de instemming van Joseph Goebbels krijgen en in de Sovjet-Unie was het niet veel anders als het ging om een communistisch stempel van goedkeuring. Alle kunst die het regime onwelgevallig was, werd gecensureerd of met terugwerkende kracht vernietigd. Natuurlijk zijn dit ondenkbare extremen, maar tegelijkertijd ook afzetpunten. Binnen een democratische en liberale rechtstaat als de onze past geen artistieke interventie van de overheid. Wel dienen, met enige terughoudendheid, bepaalde kaders geschapen te worden. Wat dat betreft zou historische kunst als deel van nationaal erfgoed gezien moeten worden en in het verlengde hiervan als een tak van het onderwijs. Subsidies en ander geld van overheidswege richting kunst zouden gebruikt moeten worden ter educatie van de jeugd die op een laagdrempelige manier kennis maakt met invloedrijke kunst. Musea dienen in dit geval dus wel ondersteund te worden door de overheid als culturele kenniscentra.

De oplossing van de markt

Tegenstanders van een artistieke markt zullen wellicht aandragen dat kunstenaars, vanwege de specifieke en onregelmatige markt,

niet kunnen rondkomen zonder subsidies en niet toekomen aan hun werk. Een andere reden die tegenstanders zouden kunnen hebben is het feit dat marktwerking teveel afhankelijk wordt van een 'massacultuur' die oppervlakkig zou zijn. Diepgaande en authentieke kunstvormen zouden op deze manier verdwijnen en verdienen het dus des te meer om geldelijk te worden ondersteund door de politiek. Wellicht zijn er ook nog meer puriteinse opvattingen die uitgaan van politieke bemoeienis met kunst om bepaalde ethische en morele normen en waarden te ondersteunen of juist tegen te gaan.

Marktwerking zou naar mijn mening wel een antwoord kunnen bieden aan de discussie. Een teveel aan subsidie heeft hetzelfde effect als een standaardloon in een communistisch regime: er is totaal geen prikkel om een optimaal resultaat te bereiken door de zekerheid van een inkomen. Vincent van Gogh werd niet gesubsidieerd en maakte kunst die later wereldwijd bekend en gewaardeerd zou worden. Hij gebruikte zijn gevoel en talent om te schilderen en ging daarbij niet uit van een maandelijkse toelage van de staat. Wel ondersteunde zijn broer Theo hem. Dit was echter wel een afspraak tussen twee broers, twee particulieren. Wanneer een ondernemer de passie en ambitie om een zaak op te bouwen gebruikt, is hij niet wezenlijk anders dan een kunstenaar: beiden willen vanuit een overtuiging zover mogelijk komen. Toch is marktwerking binnen de kunst niet vanzelfsprekend en dat is jammer. Marktwerking zou mijn inziens kunnen zorgen voor een extra prikkel en een systeem waarin 'ware' kunst overleeft. Wat 'ware' kunst dan behelst, is aan de markt.

Voor elk wat wils

Natuurlijk hebben niet alle kunstenaars voldoende financiële middelen tot hun beschikking. Een oplossing hiervoor kan gezocht worden in speciale leningen of investeringspremies vanuit de overheid of in de vorm van geldschietters en organisaties die als opdrachtgevers veel vertrouwen hebben in bepaalde kunstenaars. Zoals nu de drempel vaak kunstmatig laag wordt gelegd, hoeft die in een meer zakelijke benadering natuurlijk niet meteen onmenselijk hoog worden gelegd. Een meer competitieve omgeving haalt meer uit de kunstenaar en laat hem in ieder geval meer zijn best doen om zo goed mogelijke kunst en niet 'zomaar iets' af te leveren. De markt bestaat uit de samenleving en binnen die samenleving zijn veel verschillende interesses te vinden. Die interesses moeten niet door de overheid bepaald worden en daarom zou een artistieke markt de meest democratische oplossing zijn voor de vraag wat 'ware' kunst is. En het kan dan zomaar zijn dat de meest populaire kunstvormen niet overeenkomen met de idealen van de kunstelite. Dit hoeft echter niet met veel dramatiek te worden aangezien. Zo veranderen modes ook binnen de kunst en is de huidige samenleving als gevolg van processen als informatisering, secularisering en individualisering zo divers dat er naar alle waarschijnlijkheid voor elk wat wils zal zijn.

JEFFREY LEMM IS EINDREDACTEUR VAN DIT BLAD.

DUCKIE OP DE AV

DE HOUTEN EEND MET VELE TALENTEN

Duckie houdt zich gedeisd. Zijn kraaloogetjes kijken oplettend in het rond; vanuit zijn hoekje slaat hij rustig alles gade. Wat is hij blij dat hij ditmaal niet meer in het middelpunt der algemene belangstelling staat; daar uitgesteld achter die tafel.

Duckie slaakt een diepe zucht. 'O nee, niet weer die afscheidspraatjes! Semper Idem.' Het vorige jaar heeft hij nagenoeg drie kwartier moeten luisteren naar een - overigens zeer keurig en ordentelijk geklede heer - die wel erg de tijd nam voor zijn afscheid. Duckie hoopt zoiets niet meer mee te maken, hij wilde feestvieren! De volgende keer zal in hij in dat geval zijn baasje aanmanen buiten een ordentelijke pluim op te steken. Maar nu breekt Duckie's spreekwoordelijke klomp wel echt! Dit is toch wel een erg sentimenteel afscheidspraatje en in de laatste paar zinnen wordt nog een trap nagegeven aan de voorganger ook. Ongehoord! Het doet Duckie welhaast braken van walging. Nee, hoe anders was het verhaal van een collega die eindelijk wat leek te ontdooien en zijn voorganger roemde om haar "onschatbare waarde."

Tijdens het laatste praatje sukkelde Duckie langzaam in slaap; het duurt allemaal erg lang. Bij vlagen krijgt hij nog iets mee van wat er gezegd wordt. Nu staat er een enorme rij bij de microfoon. Een vrouw roept nog iets naar een klein limburgs mannetje staande achter het katheter. Iets over zijn gebrek aan capaciteiten en retorische talenten. 'Quae dicunt, sunt ipso', prevelt Duckie knikkebollend...

BANG! De deur sloeg plotsklaps open tegen een tafeltje aan. Duckie schrikt wakker. Met een enorm lawaai en veel bombarie komen er drie luidruchtige en overduidelijk beschonken sujetten binnen: twee zijn kleurig uitgedost, met een zwart gezicht; een grote en een kleine. De kleine praat wat typisch, alsof hij uit het warme verre zuiden afkomstig is. De grote lachte bulderend, met een bravoure die zelfs de stoerste vakbondsvrouw in een hoekje zou doen wegwijnen. De derde man is een zonderlinge manifestatie: gekleed in een felrode mantel, een witte jurk en een bisschoppelijke mijter op zijn hoofd - met kruis. Verder heeft hij een lange witte baard en komt hij voor als een vriendelijke oude baas, ofwel een gezellige opa. In zijn ene hand draagt hij een grote staf, maar in de andere een fles wodka welke hij met enige regelmaat aan zijn lippen zet. "Verantwoordelijk gedrag?" denkt Duckie, laat het de kinderen maar niet zien!

Het illustere drietal was binnengekomen, terwijl Duckie nu net juist naar het praatje van een grote, be(borst)haarde

man zat te luisteren. Typetje Hasselhoff. Zijn accent leek Noord-Hollands. De rest van zijn betoog was onverstaaanbaar voor Duckie, zeker ook nog toen een oude bekende plaats nam achter de microfoon en de man confronteerde met zijn "totalitatiteitjes".

Duckie is blij als zijn baas hem eindelijk meeneemt om een luchtje te scheppen. Met een ordentelijke pluim op de lippen, Duckie in de palm van zijn hand, staan ze in de frisse Twentse avondbries. Hij voelt zijn oogjes zwaar worden en hij valt in een diepe, diepe slaap.

De volgende ochtend ontwaakt hij als er een hamerslag weerklinkt. Er volgen felicitaties. Maar wat ziet Duckie daar? Een hand grist iets van tafel. Wie was het? Wie pakte dat weg? Duckie blikt om zich heen: is hij de enige die het ziet? Wat oliedom dat niemand het merkt! De hamer van de voorzitter! In een oogwenk is het gebeurd. De diefstal blijft onopgemerkt, evenals de dief, die zich onopvallend uit de voeten maakt.

Wanneer enige tijd later de diefstal wordt opgemerkt, wordt een ieder ondervraagd.

"Martijn, geef maar hier," zegt de nieuwe voorzitter, de palm van zijn hand uitstrekkend. "Mijnheer, ik heb werkelijk geen idee waar u het over heeft," antwoordt het baasje. Even later worden zelfs enkele lieden uit het hoge noorden, die zich opmaken om te vertrekken, ondervraagd, gefouilleerd en zelfs hun tassen worden doorzocht. Zonder resultaat. Om een of andere reden ligt de verdenking wel erg vaak op deze sympathieke noorderlingen, denkt Duckie hoofdschuddend. Een aanwezige jongeman is het volgende slachtoffer. Een keurig wollen jasje met rustieke Britse ruit hangt gedrapeerd over z'n schouder. Beetje oubollig wellicht. Echter, deze jongeman geeft de voorkeur aan "authentiek" of "klassiek," zo had Duckie inmiddels begrepen. "Jonkieboy, da's niet zo mooi, ga hem dan maar zoeken, ik heb 'm echt niet, maar vind het een mooie grap," spreekt hij lachend tegen de serieus kijkende voorzitter. "Maar de aloude mores en gebruiken schrijven voor dat je binnenkort dan wel een brief van de ouders zult ontvangen met daarin de voorwaarden waartegen je hem terug kunt krijgen, dus maak je maar niet al te druk."

En zo geschiedde, want enige tijd later ontving de heer Jonk een brief met daarin de voorwaarden voor retour van zijn trots. Deze algemene vergadering werd een lesje in oplettendheid voor de kersverse voorzitter.

Wordt vervolgd...

ALS IK DE MINISTER VAN ONDERWIJS ZOU ZIJN...

Terugkijken kan altijd nuttig zijn, maar ook bijzonder pijnlijk. Terugkijken op ongeveer twintig jaar onderwijsbeleid is geen pretje. En om me ook maar eens in aan andere discussie te mengen: een politicus kan ook 'sorry' zeggen of een fout erkennen. Alleen ben ik geen politicus. En eigenlijk zou de naam van minister Plasterk onderaan deze brief moeten staan. Maar om te terug te keren naar wat ik zou doen op mijn eerste dag als minister van Onderwijs is het volgende: onderstaande brief verschijnt in alle landelijke dagbladen en wordt verstuurd naar alle onderwijsvakbonden en schoolbesturen.

DOOR: BAS VAN BURIK

Geachte docenten, pedagogen en schoolbestuurders,

Als minister van Onderwijs wil ik mijn termijn beginnen met u mijn oprechte excuses aan te bieden. Vele jaren lang dachten wij het in Den Haag beter te weten en hebben we zonder uw medewerking en input onderwijshervormingen doorgevoerd. Des te pijnlijker is het dan om te constateren dat al die onderwijshervormingen mislukt zijn.

Wij hebben u, middelbare school docenten, opgescheept met een Tweede Fase en Studiehuis waarin wij de beste intenties hadden om leerlingen beter op het HBO en WO voor te bereiden. Wat blijkt achteraf? HBO- en WO-instellingen klagen over het gebrek aan parate feitenkennis en kennis van het Nederlands en (hoofd)rekenen. En dat had u ze allemaal kunnen bijbrengen. Maar ja, wij eisten van leerlingen dat ze leerden samenwerken en presenteren. Prioriteit lag bij een bredere vakkennis, en niet meer bij de diepere vakkennis. En wel in de onderwijstijd dat u die vitale kennis wilde overdragen.

Ook hebben wij u, middelbare schooldocenten, opgescheept met het VMBO. Ook hier hadden wij de beste bedoelingen om de doorstroming vanuit het VMBO naar de HAVO en tussen de verschillende niveaus van het MBO te stimuleren. In plaats daarvan krijgen leerlingen, die uitermate goed opgeleid kunnen worden tot een vakman, ineens een heleboel theorie te verwerken. Hierdoor is er nog steeds sprake van een te hoog percentage uitvallers. En leerlingen die vanuit de theoretische leerweg van het VMBO doorstromen naar de HAVO, haken vaker af, omdat ze het niveau Nederlands en wiskunde niet aankunnen. En met dank aan onze

onderwijshervormingen zijn jongeren die van het VMBO en MBO niveau 1 en 2 afkomen niet goed voorbereid op hun beroep, namelijk het uitoefenen van een ambacht.

En dan wil ik het nog niet eens hebben over het theoretisch briljante idee van het 'nieuwe leren.' De generatie, geboren na 1988, is niet zelfstandiger dan alle voorgaande, en heeft dezelfde sturing nodig. Klassikaal onderwijs is broodnodig gebleken om de vitale kennis over te dragen. Gelukkig werden we op tijd gecorrigeerd door de Onderwijsinspectie en is dit experiment naar de prullenbak verwezen.

Voorts hebben we u opgescheept met de maatschappelijke stage. Naast het gedrocht van een stageweek, waar het merendeel van de leerlingen het nut niet van inziet, hebben we u ook een immense organisatie gegeven waarvoor een docent maatschappijleer te weinig uren krijgt. Wij weten inmiddels dat lang niet alle leerlingen geplaatst kunnen worden. En daarmee wordt de verplichte invoering van de maatschappelijke stage een grote mislukking. Ook is de maatschappelijke stage een teken van wantrouwen. Blijkbaar vond men dat u als docent maatschappijleer niet in staat bent om de samenleving in de les te halen en leerlingen te enthousiasmeren voor vrijwilligerswerk. Dit is een uitgangspunt waar ik me diep voor schaam.

En u, docenten van MBO-instellingen, hebben wij opgescheept met de gevolgen van de invoering van het VMBO. Er is een significant verschil tussen leerlingen die van het MBO niveau 1 of 2 en niveau 3 of 4 afkomen. De één wordt opgeleid tot een vakman en de ander gaat met zijn diploma administratieve sectoren in, wordt (assistent)manager of opent een eigen zaak. Recht doen aan verschillen is vitaal bij MBO-opleidingen. En daar zijn wij hopeloos in gefaald. Ook hebben wij de MBO-raad de vrije hand gegeven om het competentiegericht leren in te voeren, terwijl u daar op tegen bent. Wij onderkennen dat het toetsen van vaardigheden een goed idee is. Maar we zijn te ver doorgesloten naar vaardigheden en we zijn vergeten wat echt van belang is, namelijk: kennis hebben van je vak.

Als laatste dachten wij in het basisonderwijs ook alles beter te weten. In het rapport Dijsselbloem waren wij heel enthousiast over een leestest voor kinderen in groep 3. Ik kan me voorstellen dat u als leerkracht kromme tenen krijgt bij het idee een kind van 6 of 7 jaar aan een leestest te zetten.

Volgens mij kunt u zelf wel inzien of het kind in de toekomst extra begeleiding nodig heeft. Daar heeft u ons niet voor nodig.

Voortgaand op deze stortvloed aan klachten wil ik u het volgende beloven: ik zal er alles aan doen om het onderwijs qua indeling te laten terugkeren naar hoe het was. Iedereen volgt onderwijs in drie trappen: basisonderwijs, voortgezet onderwijs (VBO, MAVO, Havo en VWO) en beroepsonderwijs (MBO), hoger onderwijs (HBO) of universitair onderwijs. De eindtermen worden weer hoger bijgesteld. Kwalitatief hoogwaardig onderwijs staat weer centraal. Hoe u die kennis overdraagt, laat ik weer aan u over. Ik ga u daarnaast verlossen van de maatschappelijke stage, zodat u ook die periode volop kunt benutten voor lessen.

Wilt u het VBO en MBO niveau's 1 en 2 samenvoegen tot een echte vakschool? Dan leg ik u geen strobreed in de weg. Wilt u daarmee de ROC-instellingen ingrijpend wijzigen? Als dat ten goede komt aan het onderwijs, dan leg ik het initiatief bij u als schoolbestuur.

Na al die jaren wordt het tijd om weer terug te keren naar een onderwijsbeleid waarin het ontwikkelen van talent voorop staat. Ik zal niet meer eisen dat minimaal 50% van de studenten aan het HBO studeert. Ik ga veel tijd en geld investeren om kwalitatief hoogwaardig onderwijs te ontwikkelen. Want een MBO-diploma of HBO-bachelor is een prachtige startkwalificatie om een actieve rol te gaan spelen in de samenleving.

Ik heb het volste vertrouwen dat u met uw opleiding en relevante ervaring het onderwijs de kwalitatieve injectie gaat geven die hard nodig is. Als minister zal ik u, samen met mijn ambtenaren, ondersteunen waar dat nodig is.

Hoogachtend,
Bas van Burik
Minister van Onderwijs

*BAS VAN BURIK IS POLITIEK COMMISSARIS ONDERWIJS EN LID VAN DE
AFDELING BARONIE VAN BREDA.*

DE BLAUWE LEEUW

WANNEER VRIJHEID EEN DOGMA WORDT

Voorheen vond u op deze plaats de rubriek "De Paarse krokodil." Deze rubriek is volgens een van de deelnemers "opgericht als tegenwicht tegen de conservatieve politieke tendens." Deelname aan de rubriek was dan ook voorbehouden aan jonge socialisten en democraten. Niet alleen was de huidige redactie van mening dat dit wel erg beperkend is en dat het onnodig is om een tegenwicht te bieden aan een veronderstelde conservatieve tendens, maar ook dat de rubriek creatief, inhoudelijk en argumentatie-technisch slecht in elkaar zat. Hierom is besloten om de rubriek op te heffen en te vervangen door De blauwe leeuw. Gepoogd zal worden wat controversiële thema's onder de aandacht te brengen en de lezer uit te dagen zijn gezond verstand en kritische blik te ontwikkelen en te gebruiken.

DOOR: RALF S WILLEMS

Progressiviteit lijkt ook in bepaalde liberale kringen een dogma te worden. De GroenLinks leus van voorheen "voor de verandering," lijkt algemeen gedragen te worden. Het pragmatisme dat vanouds een sterke eigenschap van de liberale traditie was, wordt hiermee op de achtergrond geplaatst. "Principieel liberaal" of "principieel progressief" luidt het devies. Ik voel mij zeker geen rasconservatief, maar door dergelijke ontwikkelingen word ik nu wel in die hoek gedrukt.

Het openstellen van het burgerlijk huwelijk voor mensen van hetzelfde geslacht (in de volksmond vaak: homohuwelijk), euthanasie en abortus mogen niet ter discussie worden gesteld. Waarom eigenlijk niet? John Stuart Mill noemde in *On liberty* (1859) twee (zowel pragmatische als principiële) redenen voor vrijheid van meningsuiting: i) men kan het mis hebben, dan is de ander gesterkt in zijn mening en ii) men kan het bij het juiste eind hebben en een juiste mening verdient de openbaarheid. De redenen die ik kan bedenken waarom debat zou worden onderdrukt is omdat men ofwel te onzeker is van de juistheid van eigen opvattingen, dan wel bang is voor boze of gekwetste reacties. Beide zijn symptomen van lafheid.

Dit gebrek aan debat, deze intellectuele luiheid, begint serieuze vormen aan te nemen. Een mooie illustratie is de volgende. Te vaak hoor ik een argumentatie die schematisch als volgt loopt:

X IS LIBERAAL (LIBERAAL IS GOED) DUS X IS GOED

De verzwegen premisse "liberaal is goed" is tussen haken geplaatst. Nu zijn er twee zaken aan de hand, ten eerste dat er lang niet altijd sluitend kan worden beredeneerd waarom iets wel of niet liberaal zou zijn, omdat de term liberaal vaak niet scherp genoeg gedefinieerd. Ten tweede is het helemaal niet duidelijk dat liberaal per definitie het goede vertegenwoordigt. Op beide premissen is kortom nogal wat aan te merken, maar met name de tweede, verzwegen premisse is problematisch.

Uit een dergelijke argumentatie spreekt het liberalisme als doel op zich. Dat is opmerkelijk, aangezien geen enkele politieke filosofie een doel op zich is, of zou moeten zijn. Het doel van iedere politieke theorie is een rechtvaardige samenleving. Als liberaal denk ik dat deze het best te verwezenlijken is door ruimte te geven aan individuele vrijheid [nadruk]en eigen verantwoordelijkheid. Liberalisme is dus slechts een middel, nooit een doel op zich.

Inmiddels meen ik wel voldoende te hebben aangetoond wat het probleem is met deze valse argumentatie, deze drogredenen. Schrijnend is dat vooral ook hoofdbestuurders, niet in het minste landelijk voorzitters, zich van deze drogredenen bedienen. Een beroep op "het liberalisme" kan nooit een overtuigende argumentatie zijn (men kan dit lezen als de drogredenen die een beroep doet op autoriteit, het [begrip] argumentum ad verecundiam, aangezien "het liberalisme" geen betrouwbare, objectieve autoriteit vertegenwoordigt), net zoals dat het betitelen van iets als "links" of "conservatief" nooit een valide argument tegen en bepaalde opvatting kan vormen. Ten alle tijden moet worden aangetoond waar de punten zitten waarop men het niet eens is en waarom men het daar niet mee eens is. Dit moeten reële argumenten zijn. Wanneer een willekeurig persoon dus een opvatting van een ander bestrijdt met "dat is conservatief" of "dat is ultraconservatief of reactionair" (en dus slecht), dan is dat geen valide argumentatie. Erger nog is wanneer iemand wordt uitgemaakt voor "ultraconservatief," "reactionair" of "links" en hiermee meent de inbreng van de ander in de discussie afdoende te hebben bestreden, zonder aangetoond te hebben [nadruk]wat nu precies in de argumentatie van de ander de

bezwaren zijn en *waarom* deze bezwaren er zijn. Hier wordt namelijk niet op de inhoud gespeeld, maar op de persoon: “op de man in plaats van op de bal” en er is hier dus ook sprake van een *ad hominem* drogreden (een argumentum *ad hominem* is niet per definitie een drogreden, maar dat gaat hier even te ver). Veelal neemt deze ongeoorloofde discussiezet de vorm aan van karaktermoord en is zij een teken van zwakte.

Een andere bekende drogreden wordt nu veelgehoord in het “klimaatdebat.” Hoewel er allerlei ongeldige argumenten gebruikt worden door met name de klimaatalarmistische partij en er vooral ook op de wetenschappelijke methoden van het klimaatonderzoek bepaald niet weinig valt af te dingen, bedienen hare excellentie Cramer cum suis zich wel het meest van een volgende redenering: vijftien procent van de wetenschappers is het erover eens dat het zo en zo is. Nu is wat mij betreft redelijk afdoende aangetoond door de tegenpartij dat dat percentage helemaal niet klopt, maar dit is eigenlijk helemaal niet nodig. Cramer en Samsom maken zich hiermee namelijk schuldig aan de argumentum *ad populum*, de drogreden van de menigte. Want ook al zegt de meerderheid van de mensen dat de aarde plat is, dat maakt het niet meer waar. Wetenschappers als Galilei en Darwin lang geleden, maar ook Bohr en Heisenberg in de twintigste eeuw, moesten ploeteren tegen de stroom in. Aanvankelijk leek niemand het met hen eens, maar toch bleken ze gelijk te hebben. Wetenschap is geen democratie, gelukkig niet. Dit geeft ook het belang aan van een waardenvrije wetenschap, een wetenschap zonder dogmata. En wat men er ook over kan zeggen, de klimaatwetenschap is verre van vrij van waarden (onlangs nog eiste minister Cramer een onderzoek naar aanleiding van het IPCC-rapport, waarvan de uitkomst al vast staat: het klimaat verandert en dat is onze schuld).

Er wordt niet alleen een debat gevoerd vol drogredeneringen, op andere vlakken is er veelal helemaal geen discussie. Een ongefundeerde focus op zaken als vrijheid (vaak verward met vrijblijvendheid) en zelfbeschikking levert niets op. Kan iemand vertellen [nadruk]waarom hij zichzelf als een liberaal ziet? Zo zijn in het nieuwe PKP (een wollig-ambtelijk, onleesbaar en lijvig document naar mijn mening) ridicule zaken opgenomen als een abortuspil bij de huisarts. Hieraan kleven niet alleen een groot aantal praktische bezwaren, maar ook ethische, waarop ik graag later nog eens terugkom. Desalniettemin vind ik dat wanneer iets dergelijks geroepen of geschreven wordt, het goed moet worden onderbouwd. Deze onderbouwing mis ik in zeer veel delen van het document.

Inmiddels zal het document er wel doorheen gekomen zijn, doorgaans is de vereniging weinig kritisch als het op politieke standpunten aankomt.

Kortom: hoed u voor dogmatisme! Zaken voor waar aannemen zonder dat deze zijn onderbouwd of aan kritisch onderzoek zijn onderworpen is buitengewoon onverstandig. Zaken zijn zelden absoluut. Men kan nog zo vrijheidslievend zijn; ook de vrijheid kent grenzen. Waar die grenzen moeten liggen is onderwerp van debat en zo hoort het ook.

Door klakkeloos zaken aan te nemen verloochenen wij, liberalen, de erfenis van de Verlichting. Was het niet het credo van die Verlichting dat alles in twijfel moest kunnen worden getrokken? Dat alles aan kritisch onderzoek onderworpen moest worden en dat alleen op de autoriteit van de kritische rede kon worden vertrouwd? “*Sapere aude!*” schreef Kant in zijn essay *Beantwortung der Frage: was ist Aufklärung?* (1784) en “*Habe Mut, dich deines eigenen Verstandes zu bedienen.*” Een kritische blik ten aanzien van alle dingen is een noodzakelijk iets. Wat niet in twijfel kan worden getrokken, is het niet waard om achter te staan. Het enige instrument waarmee we de juistheid van opvattingen kunnen toetsen, is onze rede: Skepsis in de oorspronkelijke, oudgriekse betekenis van het woord: onderzoek. Laten we ons verstand dan ook vooral gebruiken.

RALF S WILLEMS IS HOOFDREDACTEUR VAN DIT BLAD. EERDER WAS HIJ AFDELINGSVOORZITTER DER JOVD UTRECHT EN OMSTREKEN. HIJ STUDEERT SCHEIKUNDE EN WIJSBEGEERTE AAN DE UNIVERSITEIT UTRECHT.

HAMERTJE HIER HAMERTJE DAAR

Aan de Landelijk Voorzitter van de JOVD,

Het zal wellicht niet onopgemerkt zijn gebleven,

dat uw hamertje is afgegeven

U heeft er maar kort van mogen genieten,

totdat de hamer werd geboycot door mijn pieten

Onoplettendheid is een zonde,

u richt zich hiermee nog eens ten gronde

Was de dader, Sabine?

Geenszins, want die zat op dat moment in de UB-kantine

Was de dader de heer Janssen?

Nee, want hij was toen aan het sjansen

Wie was het dan wel?

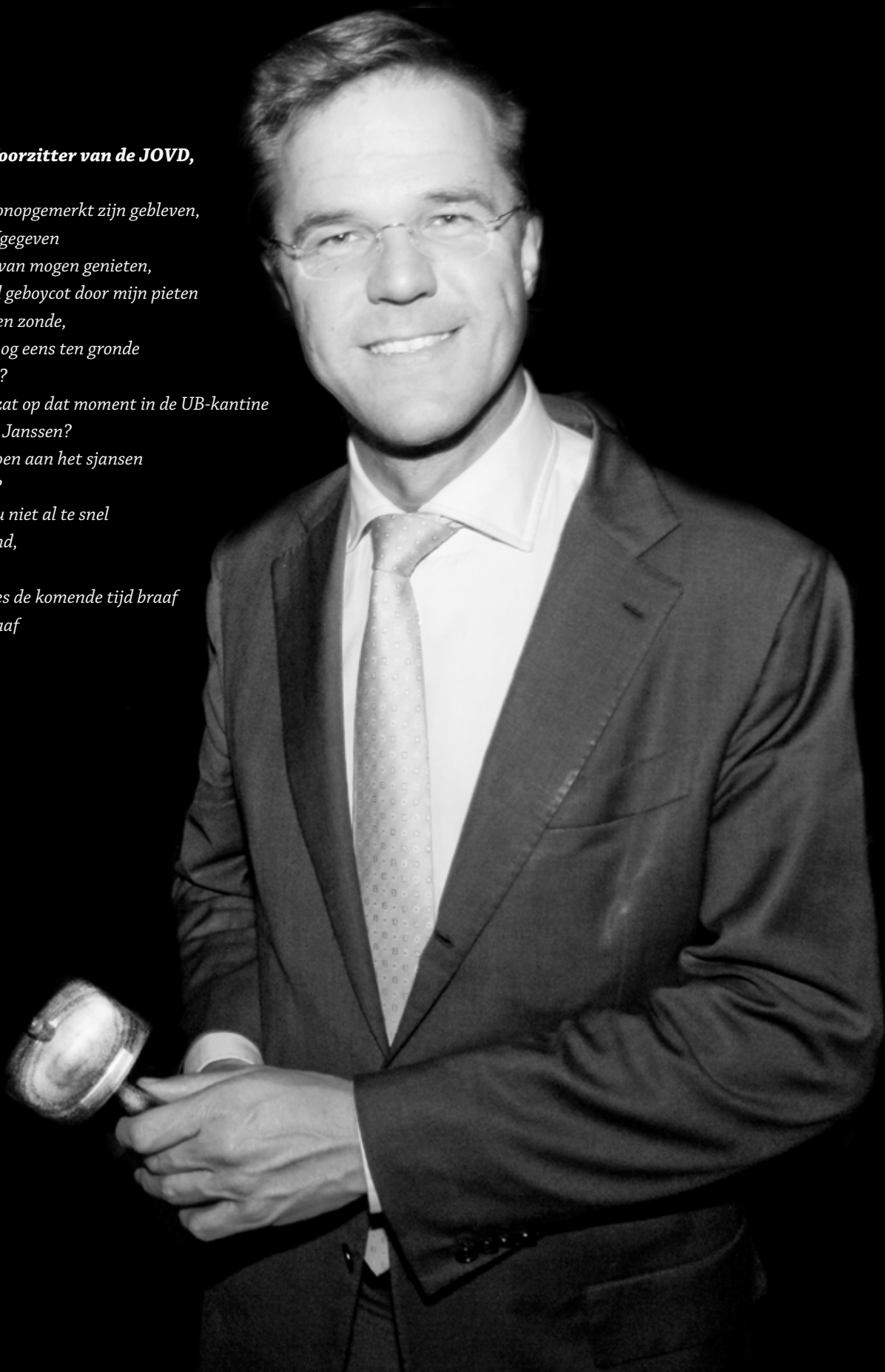
Dat antwoord krijgt u niet al te snel

Wees gerust mijn vriend,

Het is de goede Sint

Welnu voorzitter, wees de komende tijd braaf

En verdien de teruggaaf

DRIEMASTER

verenigingsperiodiek van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie

Interview Afshin Ellian

Numerus
fixus

De
gloeilamp!

Babydoom

Marokko

Mills
waarschuwing

Waarde liberalen, geachte lezers,

De aanloop tot deze tweede editie stond bol van politieke ontwikkelingen: het rampkabinet viel, Eurlings zegt de politiek vaarwel, Bos wordt zorgpapa en schuift Cohen naar voren als opvolger.

Een groot voordeel van de kabinetsval: we zijn wel die verschrikkelijke minister Cramer kwijt. Hoe ze ooit aan haar hoogleraarschap is gekomen, is me een raadsel. Deze oud-voorzitster van milieudefensie kakelt heftig en kritiekloos met de milieubeweging mee. Dat de door haar verafgode VN-klimaatbaas Pachauri bijvoorbeeld helemaal geen klimaatwetenschapper is, maar spoorwegingenieur en econoom en bovenal een briljante marketingman en ondernemer, daarvan was ze totaal niet op de hoogte. Aan de hele klimaatkwestie - "debat" is een groot woord - wordt veel te weinig aandacht besteed. Het is vooral het kritiekloos nakakelen van mensen als Cramer en Pachauri wat de klok slaat hier in Nederland. De media en politiek voorop. Helaas doet de JOVD hier ook aan mee. Dit was reden voor JOVD Utrecht e.o. om in samenwerking met het CDJA een symposium te organiseren over het klimaat en duurzaamheid. Initiatieven als deze dienen geprezen en aangemoedigd te worden. Met gasten als Reinier van den Berg (meteoroloog, verbonden aan RTL Nieuws en klimaatalarmist), Salomon Kroonenberg (emeritus hoogleraar geologie en "klimaatrealist") en Krijn de Jong (hoogleraar anorganische chemie, deskundige op het gebied van waterstofeconomie, Universiteit Utrecht) was het een interessante en leerzame dag. Na afloop werd er lang nageborreld en gediscussieerd. Eén ding is zeker: klakkeloos napraten van de een of de andere partij was er hier niet bij!

En dan het vertrek van Wouter Bos en het benoemen van Cohen tot opvolger. Met "de boel bij elkaar houden" als devies in zijn wapen van twee gekruisde papelels stoomt deze op naar Den Haag en vormt hierbij een ware magneet op alles wat zich links of progressief noemt. Als vliegen rond een strooppot zoemt een wolk van grachtengordelbewoners, allochtonen en ambtenaren om de voormalige burgemeester van de hoofdstad. Gevolg: D66 en Groenlinks dalen in de peilingen wat op moment van schrijven

resulteert in een virtuele eerste plaats in de peilingen voor de partij. Weliswaar nog steeds minder dan het huidige zetelaantal. Dat Cohen naar alle waarschijnlijkheid voor de eerste keer in zijn leven verkozen zal worden tot iets, is zeker een mijlpaal in zijn carrière te noemen.

Veel genoemd als de toekomstige regering is een coalitie die omschreven wordt als "paars plus": PvdA, VVD, D66 en Groenlinks. Cohen zou daar dan premier van moeten worden. Wordt hij premier, dan wordt Cohen met al zijn bijlessen economie geconfronteerd met een nagenoeg lege staatskas om de problemen waar ons land mee kampt aan te pakken. Zo arm als Jobbe. De "paars plus" combinatie heeft voor de VVD alleen maar zin wanneer er stevig gesaneerd gaat worden en het de zelfverklaard progressieve partijen de mogelijkheid niet wordt gegund de lasten te verzwaren om de leeggegeten staatsruif bij te vullen. Een gedegen financieel beleid, daar moeten de liberalen voor staan. Minder belasting, minder overheid en meer eigen verantwoordelijkheid. Daarnaast een strenger immigratiebeleid.

Dergelijke punten zijn doorgaans beter te verwezenlijken met het CDA, reden te meer om, mocht het zover komen, goed over een dergelijk avontuur na te denken. De linkse potverteerders zullen alleen de overheid maar willen vergroten. Een duidelijk pluspunt van de genoemde coalitie zou de afwezigheid zijn van confessionele partijen en de afwezigheid van de invloed van religie op de politiek, ook een terugkerend thema in deze Driemaster. Met zo'n kabinet zou ook eindelijk een begin gemaakt kunnen worden met de afbraak van het idiote systeem van het staatsgefinancierde bijzonder onderwijs en het omvormen van het omroepbestel. Toch punten die Paars destijds heeft laten liggen. Wat er ook gebeurt de komende maanden, het worden interessante en spannende tijden!

Met hoogst liberale groet, veel leesplezier

RALF S WILLEMS

HOOFDREDACTEUR DRIEMASTER

Colofon

Driemaster is een uitgave van de JOVD

Jaargang 62, nummer 2

ISSN 0167-0786

Deadline ingezonden stukken voor komende editie: vrijdag 21 mei 2010

Hoofdredacteur: Ralf Willems (hoofdredactie@jovd.nl)

Eindredactie: Isabelle Buhre (Chef), Jeffrey Lemm, Jorik Kuipers, Arjen Maathuis, Bas van Schelven

Redactie: Wouter van den Wildenberg, Mark Reijman, Merel Schuppert, Thomas de Jonge

Fotograaf/opmaak: Gerhard Taatgen www.taatgen-fotografie.nl

Ontwerp: Jan Kranendonk

Druk: drukkerij Ten Brink, Meppel

Distributie: SANDD

Redactieadres: Herengracht 38a, 2511EJ Den Haag

Telefoon: 070-3622433

Fax: 070-3617304

E-mail: hoofdredactie@jovd.nl

Website: www.jovd.nl/driemaster

De Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie geeft een verenigingsblad uit onder de naam Driemaster, met als doel elk lid te informeren over de mogelijkheden tot ontplooiing die de vereniging in het kader van de verwezenlijking van haar doelstellingen biedt, verslag te doen van activiteiten van de vereniging, bij te dragen aan de doelstelling van de vereniging om jongeren in kennis te brengen met en te doordringen van de verantwoordelijkheden die het staatsburgerschap hen oplegt - hen daarbij in het bijzonder voorlichtend omtrent de liberale beginselen zonder een politieke vorming in ruimere zin te verwaarlozen en stimulerend van discussies over politieke onderwerpen in het kader van de liberale beginselen: vrijheid, verantwoordelijkheid en verdraagzaamheid.

Met inachtneming van deze opdracht, is de hoofdredacteur vrij in de invulling en vormgeving van het verenigingsblad. Hij legt daarover enkel aan de algemene ledenvergadering verantwoording af en beslist zelfstandig over de samenstelling van zijn redactie. Dat verzekert de redactie van een sterke, onafhankelijke positie tegenover het hoofdbestuur; van de journalist ten opzichte van de bestuurder. Dat uitgangspunt van onafhankelijke journalistiek is een essentiële voorwaarde voor het functioneren van de democratie, ook binnen onze politieke jongerenorganisatie. Deze en nadere bepalingen werden opgenomen in een redactiestatuut en stijlboek. Alle redacteuren zijn daaraan gehouden, al doet geen van beide afbreuk aan de door de statuten, het huishoudelijk reglement, het financieel protocol en de algemene vergadering expliciet aan de hoofdredacteur en zijn redactie toegekende rechten en opgelegde plichten.

Tenzij anders vermeld is op alle vanwege Driemaster gepubliceerde werken de volgende Creative Commonslicentie van toepassing:

Indien niet anders overeengekomen vervalt het volledige auteursrecht op ingezonden kopij aan de redactie.

Cover: A. Ellian ©Gerhard Taatgen - Achterkant: Muur ©Gerhard Taatgen

IN DEZE DRIEMASTER

“er zijn katholieke whiskydrinkers, hoerenlopers, seculieren, allerlei types, en pedofielen tegenwoordig ook” **16**

‘deze kinderen zijn ... vaak afgeschreven of overleden door mishandeling, te zware lichamelijke inspanning of belanden in de prostitutie of orgaanhandel’ **9**

INHOUD

Hoofdredactioneel	2
Colofon	2
HB Pagina	4
Voorzitterswoord	5
Babydoom	6
Vrijheid van meningsuiting	8
Teaching Morocco to fish	9
Afschaffing numerus fixus?	10
Alles voor de kinderen	12
Financiering zorg	14
Rubriek: ‘De gloeilamp’	15
INTERVIEW: Afshin Ellian	16
Opa vertelt	22
Groepsbelediging	24
Ducktales	25
Vertrouwen op democratie?	26
Het jachtseizoen is geopend!	27
Mills waarschuwing	28
Overtuiging als inspiratie	29
De blauwe leeuw	31

12

16

28

JOVD Hoofdbestuur contactgegevens

Landelijk Voorzitter:
M.W.M. (Martijn) Jonk
martijn.jonk@jovd.nl
06-53154122

Algemeen Secretaris:
D. (Dennis) van den Oever
dennis.van.den.oever@jovd.nl
06-22938029

Landelijk Penningmeester:
J.J. (Jelmer) Hiemstra
jelmer.hiemstra@jovd.nl
06-24984963

Algemeen Bestuurslid Promotie & Ledenwerving
A.A. (Thierry) Aartsen
thierry.aartsen@jovd.nl
06-30066275

Vice-voorzitter internationaal:
S. (Sandra) Reynaers
sandra.reynaers@jovd.nl
06-53173943

Algemeen Bestuurslid Politiek
A.J. (Jeroen) van Dijken
jeroen.van.dijken@jovd.nl
06-41064920

Algemeen Bestuurslid Voorlichting, Vorming & Scholing
A.Ph. (Allard) Altena
allard.altena@jovd.nl
06-20861407

Algemeen Bestuurslid Organisatie
M. (Martijn) Postma
martijn.postma@jovd.nl
06-14518644

WOORD VAN DE VOORZITTER

LEIDERSCHAP GEVRAAGD

Slechts één vraag doet ertoe tijdens de komende verkiezingen: als je een land hebt opgebouwd, mag je het dan ook weer afbreken? De komende verkiezingen gaan over het voorbereiden van de Nederlandse economie en overheid op de toekomst. Een toekomst waarin we concurrentie zullen krijgen van opkomende economieën en een vergrijzende bevolking. Daarvoor moeten ingrijpende en belangrijke besluiten worden genomen en de komende verkiezingen zijn hét moment om die keuzes aan de kiezer voor te leggen.

Politiek is niet voor bange mensen en zeker niet als de koers verzet moet worden. Daarvoor zijn politici nodig die het aandurven om hun verkiezingsprogramma niet te laten dicteren door peilingen, maar door ideeën. Zij moeten niet simpelweg roepen wat de meeste kiezers willen, maar keuzes maken en de kiezer verleiden om hun pad te volgen. Je hoeft geen politiek genie te zijn om te weten dat niemand enthousiast wordt van langer doorwerken, studeren zonder basisbeurs of het beperken van het AWBZ-potje. En toch moeten kiezers deze harde keuzes maken. Waarom? Omdat we zo iedereen een mooie oude dag kunnen bieden, omdat het geld vrijmaakt voor studies van internationale allure en omdat we niet willen dat zorg in de toekomst onbetaalbaar en onhaalbaar wordt. Het is misschien moeilijk uit te leggen, maar het moet. Leiden en verleiden. De 'kunst van het staatsmanschap' noemde de liberale leider Telders dit.

Die kunst lijkt momenteel weinigen te deren. Wie durft een vergezicht te schetsen? Wie durft eerlijk te zeggen wat zijn keuzes (en niets doen is ook een keuze) betekenen voor de toekomst? Niets doen vind ik geen optie. Nederland is geen eiland of een polder met hoge dijken en het uitstellen van bezuinigingen en hervormingen kost jaarlijks vele miljarden euro's. Dat geld gaat de vorige generatie niet meer betalen, wij daarentegen wel.

De Duitse liberale vice-kanselier Guido Westerwelle vergeleek de kortzichtigheid van politici op de verzorgingsstaat kortgeleden met de decadentie aan het eind van het Romeinse Rijk: we liggen lallend op straat terwijl het land in elkaar dondert. Zo ver zijn we gelukkig nog niet. De uitgangspositie van Nederland, en ook van Europa dieis goed. Maar we moeten wel op tijd de juiste keuzes maken zodat wij het over twintig jaar niet alleen even goed hebben als nu, maar zelfs beter. De belofte van iedere generatie om het land beter achter te laten voor de volgende geldt ook voor de generaties voor ons en verplicht hen om verder te kijken dan de status quo.

De vraag die beantwoord moet worden in de komende periode is ook niet hoe wij 29 miljard euro gaan bezuinigen, maar vooral hoe Nederland in de toekomst in de eredivisie van de wereldeconomie kan blijven meespelen en hoe we de pijn van de hervormingen eerlijk verdelen over generaties. De JOVD zal tijdens de komende campagne hier zoveel mogelijk aandacht voor vragen en jongeren bewegen om te stemmen voor hun eigen toekomst.

Het belooft een spannende en heftige strijd om de macht te worden en dat is hét moment voor politici om te laten zien wat ze waard zijn. Visie, gedurfd leiderschap en oog voor de generatie na hen. Ik ben benieuwd.

MARTIJN JONK

LANDELIJK VOORZITTER

BABYDOOM

Rob Oudkerk verhief in 2002 de term 'kut-Marokkanen' van de straat naar de Grote Van Dale. Op de volgende vlucht naar de Bijbel van het Algemeen (minder?) Beschaafd Nederlands zijn al plaatsen geboekt voor passagiers als 'kutbejaarden' en 'grijze ratten'. Hoewel 's - lands bekendste hoerenloper uiteraard een autoriteit op het gebied van het drieletterige voorvoegsel is, lijkt zijn hulp nu niet meer nodig te zijn. Generatie 'Niks', Generation X, Generatie Y, vaders en zoons, moeders en dochters – collectief kotsen we de babyboomers uit. De onderbuik borrelt, maar dat is niet vreemd als we nagaan wat jongere generaties in de maag is gesplitst: bezuinigingen op de studiefinanciering, afschaffing van de hypotheekrenteaf trek en het uitblijven van aflossingen op de staatsschuld. Het zijn maar een paar voorbeelden waarin grote solidariteit wordt gevraagd van andere generaties. Het sterke vermoeden leeft dat de grijze garde zich wel vaker gekieteld heeft. Juridisering van de samenleving door een cultuur van 'rechten', het ontstaan en escaleren van problemen van de multiculturele samenleving, politieke crises en de credit crunch worden allen in verschillende mate toegedicht aan babyboomers. De emmer raakte voller en voller. De laatste druppel is controversieel verklaard, maar als hij valt, is het tijd voor een golf waar geen dijk Nederland van kan redden: een golf van verontwaardiging.

DOOR: WOUTER VAN DEN WILDENBERG

De laatste druppel is de voorgestelde verhoging van de AOW-leeftijd, waarmee de solidariteit tussen generaties vooral eenrichtingsverkeer wordt. Het wetsvoorstel werd in oktober 2009 door minister Donner met een enorm gebrek aan respect voor alle Nederlanders geboren na 1 januari 1955 – wiens partij deze twijfelachtige eer mag delen met coalitiegenoten PvdA en ChristenUnie – ingediend bij de Tweede Kamer. De Sociaal-Economische Raad (SER) had op dat moment al met het schaamrood op de kaken moeten aankondigen dat het geen advies kon afgeven, omdat de partijen er niet uit kwamen. Wat de reden daarvan was, is tot op heden onbekend – waren de sociale partners daadwerkelijk betrokken bij het belang van jongeren, of is FNV Bondgenoten gewoon dwars gaan liggen om iedere verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd te blokkeren? Wat er ook loos was, de Raad van State bereikte wel een oordeel: 'Gegeven de demografische ontwikkeling - zowel vergrijzing als ontgroening - met als gevolg een krimpande arbeidsmarkt, verdient het een overtuigende motivering indien een zo grote groep wordt ontzien als nu wordt voorgesteld en de lasten éézijdig worden gelegd bij hen die zijn geboren vanaf 1955. De toelichting gaat hier ten onrechte aan voorbij.' Klare taal, maar de angel wordt er uit getrokken doordat de Raad insinueert dat het voorstel wel door de beugel kan als een kleinere groep babyboomers de dans ontspringt, of wanneer de toelichting in orde is. Dat is jammer, want het kabinet beseft niet dat het hier om een principekwestie gaat.

Bitches van de Don

Het wetsvoorstel houdt onder andere in dat werknemers die voor 1 januari 1955 geboren zijn met hun vijftenzestigste met pensioen kunnen; mensen geboren tussen 1 januari 1955 en 1 januari 1960 in hun zesenzestigste levensjaar en ten slotte iedereen die later geboren is met 67 jaar. Het ene leeftijdscohort is dus beter af dan het andere. Het kabinet heeft er geen probleem mee om te discrimineren op grond van leeftijd, maar wat daar de achtergrond van is, blijft onduidelijk. Het uitsmeren van de verhoging over een lange periode van vijftien jaar (!) wordt namelijk onderbouwd met het ongeloofwaardige argument dat de Sociale Verzekeringsbank, de Belastingdienst, pensioenuitvoerders, werkgevers en werknemers die tijd nodig hebben om zich voor te bereiden. Zelfs als zo'n absurd lange voorbereidingstijd realistisch zou zijn, is het voorstel nog innerlijk tegenstrijdig. Waarom wordt in stappen verhoogd, als de enige reden voor een overgangperiode 'voorbereiding' is? Als tien jaar voldoende is voor iedereen om zich voor te bereiden op een verhoging van de AOW-gerechtigde leeftijd met één jaar, dan is niet nog eens vijf jaar nodig voor de verhoging met nog een jaar. Het kabinet bedient zich van een fijne drogreden als antwoord: leden van het cohort 1955-1959 ontvangen voor hun zevenenzestigste al AOW, dus het is onzin om ze tot aan hun zevenenzestigste premie te laten betalen. Met die argumentatie rijst het vermoeden dat goed lobbywerk en niet een mooi ideaal van Donner c.s. de drijvende kracht achter het wetsvoorstel is. Babyboomers lijken er goed in geslaagd te zijn hun wensen op de agenda te krijgen. Jongeren dreigen er nu bekaaid af te komen.

Generatiesolidariteit

Met de voorgestelde verhoging wordt namelijk niet alleen een bijdrage van mensen (geboren na 1 januari 1955) gevraagd en niet van gepensioneerden, maar ook binnen de eerste groep wordt meer van de wat jongeren gevraagd dan van de rest. Het is geen lastenverdeling, maar een ordinaire afwenteling van de volledige lasten op een paar leeftijdscohorten, waarbij de groepen die op dit moment de minste politieke invloed hebben het hardst worden getroffen. Dit alles is mooi verpakt onder de noemer 'solidariteit'. Helaas zal het als verkeerd geadresseerd retour afzender moeten worden gezonden. Dat is jammer, want intergenerationele solidariteit is belangrijk, zeker in het pensioenstelsel. Door de lasten van pensioenen uit te smeren over meerdere generaties, worden de risico's voor 'pechgeneraties' – slachtoffers van financiële crises bijvoorbeeld – gemitigeerd. De vergrijzing zet het systeem onder grote druk, omdat nu steeds minder werkenden

moeten gaan betalen voor steeds meer pensionado's. Uit alle politieke richtingen worden voorstellen gedaan die variëren van afschaffing van de AOW tot opdeling in leeftijdscohorten, afschaffing voor welgestelden en combinatie met aanvullende maatregelen. Alle plannen hebben één element gemeen: ze vereisen samenwerking van de generaties. Deze weg – de enige weg naar een werkbare oplossing – is nu geblokkeerd door machtsmisbruik van één leeftijdsgroep.

Tragedy of the Commons

Daarmee is de aanzet gegeven tot een 'Tragedy of the Commons': een situatie waarin individuen louter in hun eigen belang handelen en daardoor een schaars goed compleet opgebruiken, hoewel dat overduidelijk in niemands belang is. Het goed is hier de intergenerationale solidariteit. Het verdwijnen ervan brengt nadelen mee voor mensen van alle leeftijden: jongeren lopen weer het 'pechgeneratierisico'; degenen die al wat langer werken dreigen zelf niets meer te krijgen en gepensioneerden lopen het gevaar dat eerdere generaties de betalingen stopzetten, of op een andere manier de lastenverdeling proberen af te dwingen. Bovendien kan het verdwijnen van een gevoel van enige verplichting tot andere generaties ook zijn weerslag hebben op het gedrag van jongeren: waarom nog respect tonen voor ouderen als dat eenrichtingsverkeer is? Waarom zouden wij nog aan hen denken als zij onze 'Commons' op hebben gebrand? De schade die met discriminatoire wetgeving als het wetsvoorstel tot verhoging van de AOW-leeftijd wordt aangericht is nauwelijks te overzien.

Verkiezingstijd

Dat besef bestaat duidelijk niet bij veel babyboomers. Een stem op het CDA, de PvdA, de ChristenUnie en iedere andere partij die deze leeftijdsdiscriminatie steunt, is een stem tegen jongeren, ouderen en de Nederlandse samenleving als geheel. Hopelijk realiseren de partijen zich dat bij de aankomende verkiezingen, of zijn hun lijsttrekkers 'flexibel' genoeg om beloftes te doen die dit gedrocht van een wetsvoorstel van tafel veegt. Voor ons wordt dit een tijd van waakzaamheid. Als onze kritiek niet voor 9 juni op de agenda staat, is het niet meer de schuld van de babyboomers dat we te veel betalen, maar van ons eigen falen.

WOUTER VAN DEN WILDENBERG IS POLITIEK COMMISSARIS SOCIAAL-ECONOMISCHE VERNIEUWING EN REDACTEUR VAN DIT BLAD.

VRIJHEID VAN MENINGSUITING, ÓÓK VOOR HOMOFIBE MENSEN

In de week van 25 februari was het nieuws vol homo's die moord en brand schreeuwden over homofobe geestelijken en politici. Er werd aangifte gedaan dat het een lieve lust was. Maar hebben niet ook homofobe mensen vrijheid van meningsuiting? Het wordt tijd dat organisaties als Pro Gay en het COC veranderen van drama queens naar stoere mannen met incasseringsvermogen en een scherpe tong.

DOOR YAIR DA COSTA

Het begon met de zogenaamde "hostie-affaire", waarbij een pastoor in het plaatsje Reusel de openlijk homoseksuele prins carnaval weigerde de hostie te overhandigen. Vervolgens raakte minister Rouvoet in opspraak omdat hij de portefeuilles van ex-minister Plasterk overnam, maar zijn vingers niet wilde branden aan het onderdeel homo-emancipatie. Staatssecretaris Van Bijsterveld zou deze waarnemen. Reden: het zou "meer verwantschap" hebben met haar huidige takenpakket. Als klap op de vuurpijl kwam Delano Felter – de lijsttrekker van de Republikeinse Nederlandse Partij (RNP) – met de uitspraak dat "homofielen bestreden moeten worden."

Onprofessioneel

Wat betreft de hostie-affaire vind ik dat je de kerk gewoon hun ding moet laten doen. Ben je het niet met hun denkbeelden eens, dan ga je er niet naartoe. Dat was ook voor mij de reden om de kerk te verlaten. Mijn collega Amanda Klueveld verwoordt in haar column voor Volkskrant Opinie heel goed hoe ook ik erover denk; lees deze vooral. Van Rouvoet vind ik het onprofessioneel dat hij niet Plasterks volledige portefeuille overneemt: of je neemt de hele portefeuille, of je neemt die portefeuille niet. Bestaat ons kabinet niet uit professionals die werk en privé gescheiden kunnen houden? Blijkbaar geldt dit niet voor onze Rouvoet, die misschien bang is als minister Roupoot door het leven te moeten gaan.

In debat gaan

Dan nu naar het punt waar ik het eigenlijk over wilde hebben: Delano Felter van de RNP. Op AT5 zag ik deze lief ogende man uitspraken doen die ik helemaal niet van zo'n lieve man zou verwachten. Maar hoe kon het ook anders? Als goede gelovige wist hij ook niet beter: "Ik vind het heel normaal dat je zegt dat je een hekel aan homofielen hebt", was een van zijn uitspraken. Nu leert de ervaring mij dat mensen die het woord "homofiel" boven het woord "homoseksueel" verkiezen, doorgaans een probleem hebben met homoseksuelen en homoseksualiteit, al beweren ze van niet. Felter is zo iemand die dit clichébeeld helaas weer bevestigt.

De uitspraken van Felter resulteerden erin dat het COC Amsterdam aangifte tegen de man heeft gedaan wegens discriminatie. Deze uitspraken stuiten ook mij – als homoseksueel – tegen de borst. En tóch vind ik dat hij die uitspraken moet kunnen doen zonder vervolgd te worden. Niemand – dus ook een homobelangenorganisatie niet – hoort homofobe mensen de mond te snoeren. Het beste is om met deze mensen in debat te gaan en te beargumenteren waarom dat homo zijn helemaal niet zo raar of onnatuurlijk is. Dezelfde stelling heb ik al eens verdedigd in een gastcolumn in NRC Next (29 oktober 2009) naar aanleiding van een aangifte tegen Emile Ratelbands homofobe uitspraken. Het resultaat: kort na publicatie ging het COC met de beste man in gesprek en Ratelband werd lid van het COC.

Verwarde man

Natuurlijk ga ik er niet vanuit dat het met de heer Felter, rechtgeaard katholiek, ook zo zal gaan. Dat de homoseksuele Pim Fortuyn ook katholiek was, doet er voor Felter blijkbaar niet toe. Toch hoop ik dat organisaties zoals het COC hun aangifte tegen deze verwarde man intrekken. Ja, zijn mening wordt door homoseksuelen verfoeid, maar dat is geen reden om dan maar aangifte tegen deze man te doen. Het beste is om met deze man het publieke debat aan te gaan in plaats van hem de mond te snoeren. In het publieke debat zal hij zichzelf toch alleen maar belachelijk maken met uitspraken zoals "Ik heb niks tegen homofielen (...) maar ze moeten wel bestreden worden door de hetero's." Geen enkel weldenkend mens zal hem nog serieus nemen. Weigert hij in debat te gaan, dan kun je hem het beste negeren en doodzwijgen. Op dit moment krijgt de arme man dankzij enkele beledigde organisaties meer aandacht dan hij verdient.

Aanklacht laten vallen

Het mooie aan een democratie is dat je stemt op de partij waarmee je het eens bent. Laat de mensen die het met deze man eens zijn vooral op deze man stemmen. Hoe achterlijk iemands uitspraken ook zijn, zolang niemand oproept tot geweld, moet ieder zijn ding kunnen zeggen. De vrijheid van meningsuiting is een belangrijk goed voor onze vrije samenleving en geldt óók voor homofobe mensen. Ik roep daarom de organisaties die aangifte tegen deze man hebben gedaan op de aanklacht te laten vallen. Laten we deze man bestrijden: in het publieke debat met het woord als wapen, niet door hem de mond te snoeren en aangifte te doen. Durf deze man recht in zijn gezicht te zeggen dat je het met hem oneens bent en waarom. We zijn toch geen mietjes?

YAIR DA COSTA WAS VORIG JAAR VOORZITTER VAN DE JOVD
AMSTERDAM E.O. EN IS NU COLUMNIST VOOR VOLKSKRANT OPINIE.

TEACHING MOROCCO TO FISH

Teach a man how to fish and he'll eat for a lifetime...

In Europa groeit het geld aan de bomen. Althans, dat lijken veel Marokkanen te denken; rijen voor de visumafdelingen, schijnhuwelijken en illegale migratie. Marokkaanse films in de bioscoop vertonen echter precies de tegenovergestelde boodschap; een verliefd stel eindigt in het duistere bestaan van illegaal verblijf, zwart werken en heroïneprostitutie na illegale migratie naar Europa. Niet echt een paradijs dus, dat Europa. Toch kunnen we deze mensen niet kwalijk nemen dat ze denken dat het leven in Europa beter is. Wie zijn wij eigenlijk om dit verschil tussen de rijke wereld en de ontwikkelingslanden in stand te houden? Is het voor ons niet heel gemakkelijk om te denken dat deze mensen zichzelf wel redden en veel gelukkiger zijn met hun twee geiten, kinderen en hutje op de hei, terwijl wijzelf meer kansen dan tijd hebben?

DOOR: WENDELA HUISMAN

De verschillen tussen rijk en arm in Marokko vallen namelijk niet te rechtvaardigen. In Nederland bestaat dit verschil in minimale mate weliswaar ook, maar wij kunnen lezen en schrijven, op een eerlijke en plezierige manier ons geld verdienen en ons verdedigen tegen onrecht. Wetgevingen en procedures zijn transparant en consequent; of je nu Piet of Mohammed heet. Ook Kim en Fatima hebben min of meer gelijke kansen. En degenen die echt ongelijke kansen hebben vanwege een handicap, ongeval of problemen? Daar wordt voor gezorgd door de Nederlandse samenleving.

Misschien overbodig om bovenstaande te benoemen, maar in Nederland valt het verschil tussen rijk en arm dus te rechtvaardigen. *Life is what you make it.* In Marokko is dit helaas anders; een middenklasse is amper aanwezig, een klein percentage van de bevolking is buitensporig rijk en de rest is arm. Met haar vijftig procent analfabetisme is Marokko het meest ongeletterde land van Noord-Afrika. Een middenklasse zal zich niet snel ontwikkelen; de rijke bevolking heeft er immers baat bij om de armen dom te houden. Domme mensen zijn immers gemakkelijker te onderdrukken. Bovendien kan men genadeloos profiteren van de armen; sociale woningbouwprojecten voor mensen in de bidonvilles worden door rijken opgekocht en met veel winst doorverkocht aan de armsten, met behulp van leningen à la Freddie Mac en Fannie Mae.

Kom in opstand armen! Gij zijt met zovelen! Theorie en praktijk wijzen echter uit dat wanneer doelstellingen te hoog gezet worden, dit demotiveert. Waarom zou je bijvoorbeeld naar school gaan als je toch nooit advocaat of arts zult worden? Gevolg van deze redenering: kinderarbeid, hoewel niemand in Marokko omkomt van de honger. Toch is er 26% schooluitval onder kinderen tot 16 jaar, waarvan 11% werkt. Deze kinderen zijn na twee jaar vaak afgeschreven of overleden door mishandeling, te zware lichamelijke inspanning of belanden in

de prostitutie of organenhandel. Westerse initiatieven en VN-organisaties hebben veel succes door, de vaak goedbedoelende, ouders in te laten zien dat school belangrijk is voor ieder kind.

Toch beweren boze tongen dat ook het Westen met haar kapitalistische systeem de verschillen tussen de rijke- en ontwikkelingslanden bewust in stand houdt, door middel van bijvoorbeeld eerdergenoemde film. Of dit daadwerkelijk zo is, kan ik niet beoordelen. Toch zou doelbewuste ontmoediging van migratie goed zijn, aangezien migratie braindrain en een compleet verstoorde demografie tot gevolg heeft, waarmee ook het kleine beetje hoop vervliegt.

Naast corruptie en onderdrukking, spelen ook de volgende factoren een enorme rol. Mensen worden stelselmatig gemotiveerd om slechts voor hun eigen gewin te gaan, door onderbetaling en scheve machtsverhoudingen. Daarnaast is er natuurlijk ook nog de ongelijke balans in de samenleving door de achtergestelde positie van de vrouw: een van de redenen dat hiërarchie, machocultuur en politieke onrust in stand gehouden worden. Wat is een oplossing wanneer zoveel factoren een rol spelen? Een Marokkaanse immigrant in Nederland zal de concurrentie immers niet snel winnen van mensen zoals jij en ik, zelfs wanneer migratieregelingen wel versoepeld zouden worden. Bovendien is een dergelijke oplossing slechts tijdelijk, totdat ook problemen in Nederland grotere vormen aan beginnen te nemen.

Leer een land om zichzelf te ontwikkelen. *Give a man a fish and he'll eat for a day. Teach a man how to fish and he'll eat for a lifetime.* Betaal de rijken met eigen munt terug, motiveer ze met argumenten waar zij gevoelig voor zijn, zoals economische ontwikkeling en aanzien. Buitenlandse investeerders keren een land met vijftig procent analfabetisme de rug toe. Een land waar kinderarbeid nog steeds schrikbarende vormen aanneemt, verliest handelspartners. En een land waarin vrouwen niet voor vol worden aangezien en corruptie aan de orde van de dag is, krijgt niet veel aanzien. Daarnaast zijn mensen economisch gezien simpelweg meer waard wanneer zij geletterd zijn en niet op hun achttiende al uitgeblust zijn door kinderarbeid.

Langzaam maar zeker groeit het inzicht, vermeerderd het aantal positieve initiatieven, zowel buitenlands als Marokkaans, en voert ook Koning Mohammed VI hervormingen door. Met deze maatregelen zal het land langzaam vooruitgang boeken. Misschien is de motivatie niet de juiste of in dit geval: onethisch. Soms is de manier waarop je ergens komt echter niet het belangrijkste, als je er maar komt. En als Marokko er eindelijk is, heeft het nog genoeg waar te maken.

WENDELA HUISMAN DOET IN DIT BLAD EN OP DE WEBSITE VERSLAG VAN HAAR VERBLIJF IN MAROKKO.

AFSCHAFFING VAN DE NUMERUS FIXUS?

OPZET VOOR EEN NIEUW SYSTEEM VAN TOELATING

Afschaffing van de numerus fixus voor de opleiding geneeskunde. Het klinkt ongetwijfeld als muziek in de oren van hen die al eens of meerdere keren zijn uitgeloot. Uit humanitaire overwegingen zou je het wellicht kunnen overwegen, maar al met al lijkt het een zeer onverstandige zet. In de eerste plaats gaat het plan volledig voorbij aan de reden waarom er numeri fixi zijn. Met hedendaagse absurd hoge aantallen studenten kan men niet langer instaan voor de kwaliteit van onderwijs: overvolle collegezalen, te weinig begeleiding, colleges volgen via televisieschermen; een ieder die beweert dat dit het niveau van onderwijs ten goede komt, is zelf overduidelijk een product van een dergelijke onderwijsvorm.

DOOR: MARK BOSSCHAART EN RALF S WILLEMS

Schaalvergroting. Anonimisering. Slechte 'system fit' van onderwijsvormen op voor- en natrajecten. Uitkleding (lees: versimpeling) van opleidingen: het zijn al jaren bronnen van verslechtering en verschraling van het onderwijs, op alle niveaus. Dit komt voornamelijk door enerzijds slecht en onvoldoende beleid van de overheid op wensen van de maatschappij en anderzijds door een sterke toename in het studentenbestand. Eindelijk begint dat besef wat door te dringen, maar er wordt nog onvoldoende naar gehandeld. Wil je als student waar voor je geld, dan valt er veel voor een controle op het aantal studenten per studie te zeggen. Deze controle moet de kwaliteit van een opleiding bewaken, zorgen voor gemotiveerde studenten en voldoen naar de uit de samenleving komende vraag voor de betreffende vakspecialisten. Dit uiteraard tegen een redelijke prijs. Voor de onderwijsinstellingen is het van het grootste belang om te weten wat ze te wachten staat. Zo kunnen ze zorgen dat de faciliteiten op orde zijn, er voldoende collegieruimte beschikbaar is, dat er voldoende begeleiding bij practica is, het docentencorps goed is voorbereid en zo verder. Een stelselmatige en gestage toestroom aan eerstejaars, gecombineerd met wanbeleid, gooit hier roet in het eten: onderwijsinstellingen weten niet meer waar ze aan toe zijn. Hierdoor voeren ze, overigens samen met de overheid, uit gekkigheid allerlei maatregelen in die hun doel lang niet altijd halen: een internationaal ijzersterk onderwijsklimaat met toegankelijkheid voor iedereen als belangrijkste Nederlandse waarde.

Terug naar de opleiding geneeskunde. Een korte zoektocht leert dat er afgelopen jaar 7945 aanmeldingen waren. Dit staat tegenover een totaal van 2754 beschikbare plaatsen, aan acht faculteiten. Niet meegenomen dat er ook nog decentrale selectie is en er wellicht leerlingen afzien van de opleiding omdat er een loting op zit, betekent dit nog steeds dat met een volledig loslaten van de numerus fixus, het aantal eerstejaars bijna zal verdrievoudigen! Een ieder die een PABO volgt, zou ons voor moeten kunnen rekenen: tien nieuwe faculteiten zijn nog niet afdoende. Het idee van een extra faculteit is dan ook ronduit lachwekkend en slechts een druppel op een gloeiende plaat. Wie zou een product van een dergelijke opleiding aan z'n bed willen hebben?

De afschaffing van deze numerus fixus is een leuk plan, dat vooral de uitgelote en aanstaand eerstejaars op de korte termijn bedient. Wij begrijpen dat het wenselijk is om de uit de pan rijzende kosten van de gezondheidszorg omlaag te brengen. We begrijpen ook dat er leerlingen worden uitgeloot voor geneeskunde terwijl ze helemaal niet per se slechte dokters zouden zijn. Maar dit zijn wel de mensen aan wiens zorg wij onze zieke naasten toevertrouwen. Een analyse die alleen kijkt naar financiële aspecten en hierbij aan praktische bezwaren en het niveau van onderwijs voorbij gaat, is geen argument voor het loslaten van de numerus fixus. Daarnaast wordt de basisopleiding geneeskunde betaald vanuit de onderwijsbegroting. Hierdoor hebben nieuwe maatregelen rondom de numerus fixus voor geneeskunde grote consequenties voor andere studies. De geneeskundestudie kost namelijk zo'n €50000 per jaar per student terwijl een gemiddelde andere studie 'slechts' €10000 per jaar per student kost. Het toelaten van één extra geneeskunde student betekent dus vijf studenten minder bekostigd bij andere onderwijsinstellingen. Ook zal de groei van een aantal opleidingsplaatsen voor specialisten enorm moeten toenemen. De opleiding tot specialist is een heel intensieve. Over een paar jaar de specialisten opzadelen met enorme aantallen basisartsen die in opleiding moeten is onverantwoord vooral omdat er momenteel al een behoorlijk overschot aan basisartsen is. Deze studenten komen vervolgens op andere plekken op de arbeidsmarkt terecht die voor andere studenten waren bedoeld en hebben de samenleving vijf keer zoveel gekost.

De afschaffing van de numerus fixus is dus niet de oplossing. Wellicht verlaagt het de kosten van de gezondheidszorg, maar tegen welke prijs? Meer, minder goed opgeleide en goedkopere artsen? Verdient een arts nu zo buitensporig veel dan? Eigenlijk valt het allemaal wel mee - enkele disciplines als de medische microbiologie en radiologie daargelaten. Er moet elders gekeken worden naar wijzen om de kosten in de hand te houden. Het snijden in de middenlagen van management zou een goede zijn. Het Slotervaartziekenhuis heeft laten zien dat daarmee een groot succes valt te behalen. Daarnaast dient gekeken te worden naar maatregelen om meer plekken voor specialisaties te creëren om basisartsen zo min mogelijk in andere sectoren terecht te laten komen en meer en sneller vakspecialisten op te leiden. Feit is wel dat met de toename van vrouwen in de geneeskundeopleiding het afgelopen decennium specialisaties significant langer duren door met name zwangerschapsperiodes. Het ligt dan ook voor de hand daarom strakker op dit soort mogelijkheden en de maximale duur van specialisaties toe te zien. Daarnaast zou een verhoging van het collegegeld voor geneeskunde studenten ook geen slecht idee zijn om de significant hogere kosten van de opleiding op te vangen. Kijk bijvoorbeeld naar de diverse pilotenopleidingen (die qua opleidingsomstandigheden overigens veel op geneeskunde lijken), ook daar is een hoger collegegeld gemeengoed. En zeg nou zelf: na het afronden van een dergelijke opleiding zijn de gemaakte kosten met gemak door het hogere salaris terug te verdienen.

Het huidige systeem van loting is absurd. Het gemiddelde van de middelbare schoolcijfers is weliswaar het enige uniforme meetcriterium dus we zullen het ermee moeten doen, maar er komt veel meer bij kijken dat alleen cijfers wanneer geschikte studenten moeten worden gevonden. Er zijn meer zaken belangrijk - bijvoorbeeld bij een arts - waarop niet expliciet wordt getoetst bij de middelbare schoolexamens. Zoals sociale vaardigheden (empathie, inlevingsvermogen), inzet en motivatie. Hoewel over het algemeen de cijfers een aardige indicatie geven van het kunnen van de leerling, valt er ook hierop nogal wat af te dingen. Ten eerste bestaat de helft van deze cijfers uit het gemiddelde van de schoolonderzoeken en loont het voor scholen om deze eenvoudiger te maken en zo hun slagingspercentage op te krikken. Daarnaast nodigt het huidige systeem leerlingen lang niet altijd uit tot ambitieuze keuzes met betrekking tot hun vakkenpakket, eerder tot het mijden van risico. Het is daarom belangrijk dat bij selectieprocedures dergelijke zaken altijd worden meegenomen en getoetst en studenten met gemiddeld met een acht niet per definitie worden toegelaten. Deze moeten hooguit een evenredige hoeveelheid meer kans hebben.

Er is eigenlijk geen enkele reden te bedenken om dit systeem van centrale selectie te handhaven. Er zou dan ook een systeem moeten komen zonder centrale toelating, met meer invloed van de faculteiten. Een faculteit zou niet meer studenten toe mogen laten dan het maximale aantal eerstejaars dat de opleiding aan kan. Deze kan dus ook best hoger liggen dan het huidige aantal eerstejaars. Tot deze limiet kunnen opleidingen studenten toelaten, na overschrijding volgt er selectie. Selectie dient plaats te vinden op creatievere wijze dan lootjes trekken: motivatie aan de ene kant en kennis en kunde in relevante vakken aan de andere kant dienen bijvoorbeeld getest te worden. Dit moet iedere opleiding zelf kunnen regelen. Wanneer er hierin verschillen optreden, heeft de aanstaande eerstejaars ook nog eens echt een keuze tussen universiteiten, los van de aantrekkelijkheid van de stad. Een dergelijk mechanisme is dan ook heel gezond doordat voorkomen wordt dat we onnodig geld steken in disciplines waar we als land niet of nauwelijks vraag naar hebben.

Op deze manier wordt een opleiding niet meer achteraf geconfronteerd met een onhandelbaar aantal studenten en worden er gemotiveerde studenten toegelaten die iets van hun opleiding mogen verwachten. De maximale aantallen studenten zouden per jaar kunnen worden vastgesteld, bijvoorbeeld door middel van een visitatie en eventueel sturing door het Rijk. Op deze wijze zullen er wellicht meer studenten voor de poort worden afgewezen dan nu het geval is, maar is dit erg? Het gaat erom wat deze kunnen en om hun motivatie. Door stelselmatige verlaging van de examennormen en een even belachelijk als lachwekkend streven naar het Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)-target van 50% hoger opgeleiden is weliswaar in veertig jaar het aantal studenten enorm toegenomen, maar is het niveau van deze studenten ook hoger? En wat heeft het de samenleving ons tot nu opgeleverd? Professoren zijn over het algemeen pessimistisch gestemd en wij willen ons bij hen aansluiten. Goed overheidsbeleid met een realistische visie is nu gewenst!

MARK BOSSCHAART IS ALGEMEEN BESTUURLID POLITIEK VAN DE JOVD AFDELING DEN HAAG E.O. EN STUDENTENRAADSLID OP DE TU DELFT. RALF S WILLEMS IS HOOFDREDACTEUR VAN DIT BLAD. BEIDE ZIJN LID VAN DE DENKTANK ONDERWIJS.

ALLES VOOR DE KINDEREN

Cees Berkhout (1962), wethouder te Zeist, had niet verwacht dat er een nationale storm van kritiek – en bijval – zou ontstaan naar aanleiding van zijn pilot om vette en zoete producten uit het gemeentelijke zwembad te weren. Driemaster sprak met de wethouder en legde zijn ‘patatverbod’ langs de liberale meetlat.

DOOR: MARK REIJMAN

“Ja, natuurlijk vind ik de VVD een liberale partij. Liberalisme betekent voor mij het centraal stellen van het individu en het maximaliseren van zijn vrijheid. Zo ben ik voorstander van het burgerinitiatief ‘Uit vrije wil’ waar Frits Bolkestein een van de initiatiefnemers van is. Maar tegenwoordig willen mensen het beste van twee werelden: ze willen veel vrijheid én ze willen veel veiligheid. Veiligheid definieer ik veel breder dan enkel defensie en politie: het gaat ook om gezondheid. Overgewicht onder kinderen geeft een groter overlijdensrisico, een hogere kans om gepest te worden en tal van lichamelijke en psychische klachten. Het ‘patatverbod’ poogt dikke kindjes minder dik te maken en het aantal dikke kindjes te verminderen. Het assortiment is daarom aangepast: in plaats van patat, frikadel, ijs en cola zijn er roasted potatoes, kipspiesjes, hamburgers (van mager rundvlees), yoghurt ijs en fruitdrankjes. De light mayonaise blijft wel in het assortiment; dat is toch een oer-Hollands product. Het effect is natuurlijk moeilijk te meten, maar we gaan het een jaar proberen, waarna we evalueren op basis van klanttevredenheidsonderzoek, bezoekersaantallen en de horeca omzet van het zwembad.”

De overheid bemoeit zich met alles

“De overheid bemoeit zich al met alles; dat is misschien niet altijd even wenselijk, maar het is wel een feit. De samenleving draait op regelgeving. Ik vind dat daar waar het fout gaat, de overheid moet inspringen. De bestrijding van overgewicht is wat mij betreft niet enkel de verantwoordelijkheid van de ouders of het kind, maar ook van de overheid. Toch zijn er voor mij grenzen. Je schiet bijvoorbeeld volledig door als je regels van goed burgerschap wilt invoeren, zoals ze in Gouda hebben gedaan en het getuigt van een foute klompenmentaliteit als je van iedereen eist dat ze Nederlands spreken, zoals de VVD in IJsselstein meent.”

“In principe ben ik het eens met het criterium dat de overheid enkel sturend mag optreden in de samenleving daar waar de rechten van individuen worden geschonden, maar bij gezondheid vind ik dat de overheid een zorgplicht heeft ten aanzien van kinderen, omdat die het minst weerbaar en het meest kwetsbaar zijn. Misschien moet

je gezondheid, in ieder geval van kinderen beschouwen als een onvervreemdbaar recht. Niet alleen curatief maar ook – en effectiever – een preventief recht. Je ziet dat er een groeiende groep ontstaat van kinderen en ouders die niet in staat zijn overgewicht te bestrijden. Het door mij ingevoerde ontmoedigingsbeleid ‘benadeelt’ inderdaad slanke kinderen en volwassenen omdat hun keuzevrijheid wordt ingeperkt. We stappen als lokale overheid dus bewust af van het vrije markt idee ‘u vraagt, wij draaien’, zoals dat ook wordt gedaan ten aanzien van drank en rookwaar. Ik heb er bewust voor gekozen om mensen niet het alternatief te geven en zowel gezonde als ongezonde snacks aan te bieden omdat dat het effect van de maatregel teniet zou doen.”

Kinderen hebben geen keuze

“Natuurlijk bemoeit de gemeente zich hierdoor met de levensstijl van mensen, maar kinderen hebben er niet voor gekozen om dik te zijn en het is te simpel om daar de ouders de schuld van te geven. De afgelopen veertien jaar heb ik live in het zwembad kinderen zien veranderen; dik was de uitzondering maar is nu bijna de norm. Ik vind dat je als overheid niet goed bezig bent als je je daar niets van aantrekt. Als overheid dien je het algemeen belang en welbevinden na te streven en gezondheid valt daar primair onder. Dat begint heel basaal in Den Haag en eindigt bij de voorbeeldfunctie van een zwembad in Zeist. De maatregel is daar duidelijk op kinderen gericht; het stadhuis verkoopt aan haar personeel duurzaam voedsel, maar daar zou ik de switch naar enkel gezond voedsel nog niet willen maken. Sporthallen en sportverenigingen – voor zover de gemeente daar invloed op kan uitoefenen – zouden meer een logisch vervolg zijn. Over een restrictiever verstrekkingbeleid van vergunning aan snackbars in de buurt van scholen heb ik nog niet nagedacht. Naar analogie van coffeeshops kan ik me wel goed voorstellen dat de nabijheid van scholen een rol gaat spelen bij de vergunningverstrekking van snackbars.”

Maatschappelijke discussie

“Ik verwacht niet dat de gewijzigde menukaart van het zwembad een draconisch effect op het overgewicht van kinderen zal hebben. Eerlijk gezegd verwacht ik meer van de maatschappelijke discussie die ontegenzeggelijk is losgebarsten door deze maatregel. Ik denk dat het zwembad van Zeist het voorbeeld geeft, waarna ook andere gemeentelijke zwembaden en verenigingen meer gaan nadenken wat ze aanbieden in hun kantines en sportcafés.

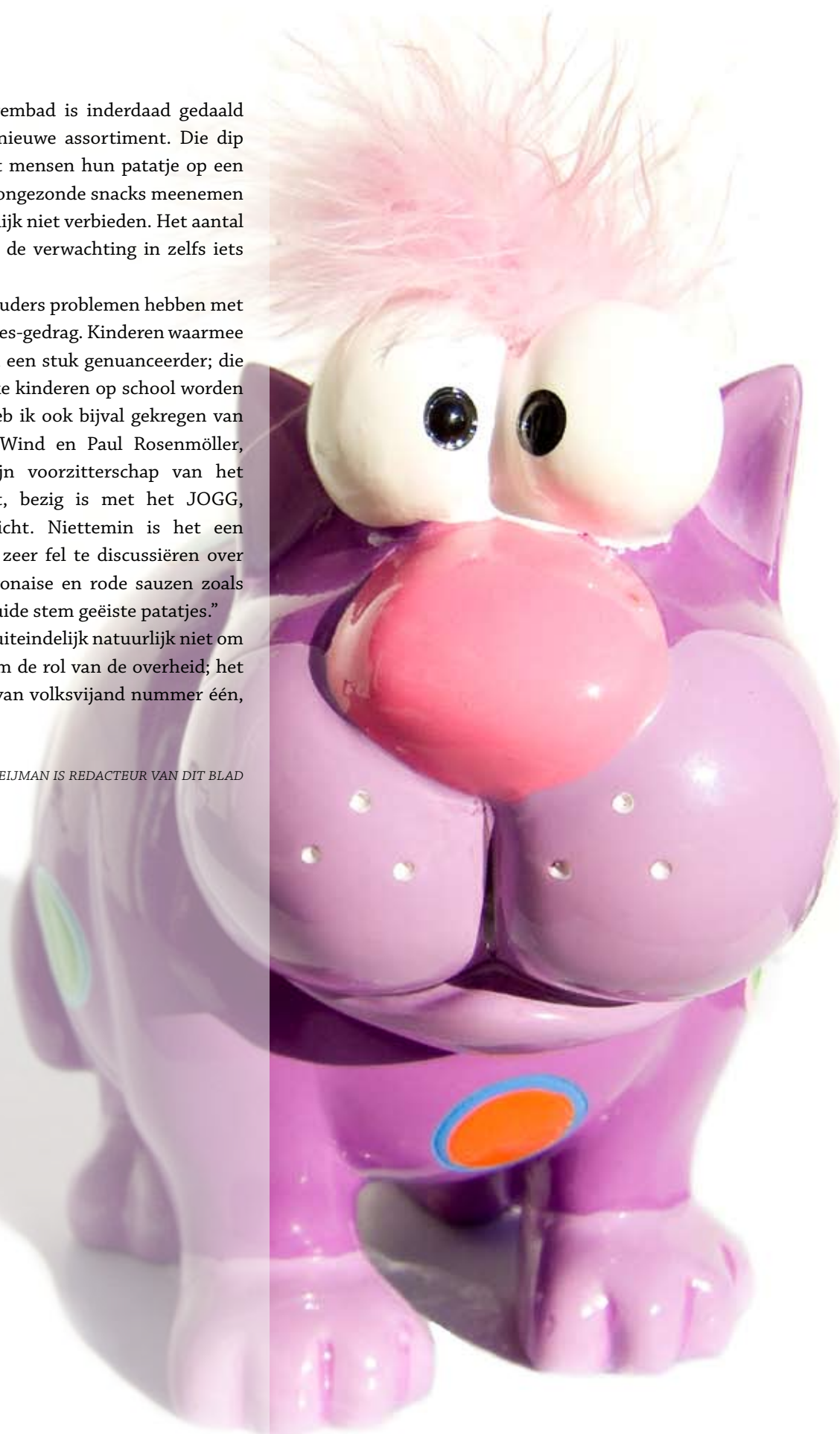
Zeg hippo, loop je nou alweer van die vette patat te vreten?

De horecaomzet van het zwembad is inderdaad gedaald sinds de invoering van het nieuwe assortiment. Die dip verwachtte ik ook wel omdat mensen hun patatje op een andere dag of plaats eten, of ongezonde snacks meenemen van huis. Dat gaan we natuurlijk niet verbieden. Het aantal bezoekers is overigens tegen de verwachting in zelfs iets gestegen.”

“Het is opvallend dat zoveel ouders problemen hebben met de maatregel; echt korte-lontjes-gedrag. Kinderen waarmee ik in gesprek ben gegaan zijn een stuk genuanceerder; die zien met eigen ogen hoe dikke kinderen op school worden gepest. Naast de kinderen heb ik ook bijval gekregen van minister Klink, kok Pierre Wind en Paul Rosenmöller, die tegenwoordig, naast zijn voorzitterschap van het Convenant Gezond Gewicht, bezig is met het JOGG, Jongeren Op Gezond Gewicht. Niettemin is het een vreemde gewaarwording om zeer fel te discussiëren over zoiets triviaals als light mayonaise en rode sauzen zoals ketchup en curry op de met luide stem geëiste patatjes.”

Voor Cees Berkhout gaat het uiteindelijk natuurlijk niet om mayonaise, frietjes of zelfs om de rol van de overheid; het gaat hem om het bestrijden van volksvijand nummer één, overgewicht.

MARK REIJMAN IS REDACTEUR VAN DIT BLAD

LAAT PATIËNTEN ZELF MEEBETALEN

TIJD VOOR EEN NEDERLANDSE HEALTH CARE REFORM?

Een algemeen aanvaard principe is het streven naar een goede gezondheid. Hoe het er in de gezondheidszorg aan toe gaat roept echter de nodige vraagtekens op. In dit stuk probeer ik die vraagtekens weg te nemen door middel van het analyseren van de presentatie die prof. dr. Heleen Dupuis gaf tijdens het afgelopen Politiek & Filosofisch Weekend. Ze heeft hier gesproken over de driedeling die men kan maken als het gaat om medisch ethische dilemma's. In deze driedeling gaat het over de beslissing die een arts maakt over het wel of niet inzetten van een behandeling. Hierbij spelen diverse aspecten een rol, zoals de medische ethiek, maar ook de invloed van de maatschappij en daarmee van de patiënt zelf.

DOOR: SABINA DE LANGE

De maatschappij verlangt naar kundige artsen; dit voert dus terug naar het onderwijs dat een arts heeft genoten. Dit benadrukt het belang van goed onderwijs en geeft aan dat hier ook in moet worden geïnvesteerd. Tijdens het onderwijs moet duidelijk worden dat 'iets weten' verschilt van 'iets doen'. Als je bedenkt dat zestien cent van elke euro die je verdient wordt gespendeerd aan de gezondheidszorg, dan wil je dat dit goed wordt besteed. Daarnaast staan artsen voor velen een trede hoger dan hun gedrag rechtvaardigt. Dit kan ertoe leiden dat de hoeveelheid interventies verricht per specialisme per ziekenhuis bij hetzelfde soort patiënt varieert. Dit verschilt soms aanzienlijk, met als argument dat je als arts toch iets moet doen: de patiënt vraagt er ten slotte naar. Patiënten worden steeds mondiger, bijvoorbeeld door het internet. Tegenwoordig wordt eerst op internet gezocht naar mogelijke aandoeningen, waarna men pas naar de huisarts stapt voor een bevestiging van de zelf gestelde diagnose. Artsen moeten overgaan tot behandelen als hiervoor een indicatie is; niet uitsluitend vanwege de vraag van de patiënt. Tenslotte is dit in eerste instantie in handen van de huisarts die de patiënt soms moet geruststellen, omdat de situatie niet zo erg is als gedacht.

Balans tussen rede en emotie

Indien de indicatie vraagt om behandeling, komt de vraag naar voren welke behandeling de juiste is. Als niet de huisarts deze behandeling kiest, dan is het wel de taak van de specialist waarnaar is doorverwezen. Echter, wat voor alle artsen geldt op het moment dat ze de patiënt informeren over de mogelijke behandelingen, is dat ze zelf tot een moreel besluit zullen moeten komen. Want vooral als het gaat om de

mens blijkt dat een goede gezondheid een groot goed is en dat hier waarde aan toegekend dient te worden. De arts moet dan ook een afweging maken tussen wat rationeel is (dit verdient meestal de voorkeur) en het emotionele aspect van de kwestie. De kunst is om een balans tussen beide waarden te vinden bij de overdenking voor een juiste behandeling. Hier is alleen wel een verschil waarneembaar als men kijkt hoe dit tot uiting komt bij verschillende disciplines, waarbij de oncologie bijvoorbeeld kan worden gezien als emotioneel zwaar. Bij dit specialisme gaat het vaak om kwesties van leven en dood, en is vaak de vraag aan de orde of een behandeling nog wel echt zin heeft, of dat er genoeg patiënten worden geïncludeerd voor een studie. Hier speelt namelijk ook een financiële factor mee, wat bij andere specialismen wellicht een kleinere rol speelt. Deze factor mag geen rol spelen als het gaat om het proces van doorgaan of stoppen van een behandeling. Bij terminale patiënten geldt dat huisartsen eerlijker zijn, doordat er bij hun geen farmaceut aan de deur staat met een zak geld.

Zelf meebetalen

Maar patiënten hebben de keuze om zich al dan niet te laten behandelen; dit is vastgelegd in de Wet Geneeskundige Behandelingsovereenkomst. Hierin is de wettelijke basis van de informed consent neergelegd. In de jaren '90 is door de commissie Dunning besloten dat eenieder met een bepaalde indicatie recht heeft op een specifieke behandeling, dit volgens het rechtvaardigheidsprincipe. Dit besluit betreft de kosten van de gezondheidszorg. Deze commissie had als doel om de kosten gerelateerd aan de gezondheidszorg enigszins onder controle te kunnen houden. Iets wat naar nu blijkt niet voldoende is, gezien de steeds stijgende kosten. Opties die mevrouw Dupuis aanreikte als maatregelen, bestonden uit een soort van confrontatie van de kosten met de kwaliteit van de gezondheidszorg. Dit door de patiënten zelf bij te laten dragen aan de kosten die ze maken met consulten bij huisartsen en specialisten. Als de patiënt niet betaalt, dan kan er immers ook geen sprake zijn van marktwerking. Daarnaast moet het basiszorgpakket worden gereduceerd tot enkel de 'echt dure' behandelingen. Gezondheidszorg zal met haar impact nooit een stokpaardje van de politiek kunnen worden door de invloed op de maatschappij.

SABINA DE LANGE IS LID VAN DE DENKTANK ZORG & WELZIJN.

RUBRIEK 'DE GLOEILAMP'

Door de immer toenemende snelheid waarmee een veelheid aan absurde wetsvoorstellen en andere items in het nieuws opduiken, vond de redactie het tijd voor een nieuwe rubriek. De rubriek 'De Gloeilamp' is afgeleid van het bespottelijke plan van de Europese Unie om de verkoop van de 100 Watt gloeilamp te verbieden. Als redactie houden we ons dagelijks bezig met het vinden van absurd nieuws, maar we zouden in het vervolg ook gebruik willen maken van onze trouwe lezers. Heb je iets gezien waarvan je denkt dat dit niet door de beugel kan, stuur dan een samenvatting van een praatregels met de link waar je het item hebt gevonden naar gloeilamp@jovd.nl

Door de goedkeuring van het Verdrag van Lissabon, heeft de Tweede Kamer niets meer te zeggen over het afsluiten van internet (ACTA) van Nederlandse burgers wanneer ze films, of muziek hebben gedownload. (Bron: www.webwereld.nl)

Frankrijk en Duitsland doen handjevat: de Duitser Axel Weber mag de nieuwe president van de Europese Centrale Bank (ECB) worden, als Frankrijk daarvoor in ruil de positie van hoofdeconoom bij de ECB krijgt. (Bron: De Pers)

De Europarlementariër Wim van de Camp (CDA) maakt zich zorgen over rondvliegende champagnekurken. De politicus heeft vragen gesteld aan de Europese Commissie over slachtoffers die zouden vallen door de kurken. Aanleiding voor de vragen is een rapportage van het radioprogramma Kassa over het onderwerp. (Bron: Trouw)

De opwarming van de aarde is sinds 1995 niet meer significant. De afgetreden klimaatalarmist Phil Jones maakt hiermee een bijzondere switch in zijn standpunt. (Bron: Telegraaf)

Significante uitbreiding van de vrijheid van Amsterdammers: dankzij een motie van de PvdA en GroenLinks is het nu toegestaan om naast zittend ook staand een drankje te nuttigen op het terras. (Bron: NRC)

Na het verbod op de verkoop van de 100 Watt gloeilamp zijn nu de 75 en 60 Watt gloeilamp aan de beurt (www.nu.nl)

Een Britse moeder heeft vijftig pond boete gekregen omdat haar baby een stukje banaan op de grond liet vallen. Volgens een agent was dat pure vervuiling. (Bron: De Pers)

Het plan van president Obama voor het hervormen van de gezondheidszorg in de VS (Obamacare) loopt gevaar. Bijna tweederde van de Amerikanen is tegen en de Republikeinen liggen dwars. Om de wet er toch door te drukken bestaat nu het plan om een "Slaughter Solution" te gebruiken. Er is dan geen meerderheid nodig. (Bron: The Washington Post)

Een school in Philadelphia bespioneerde leerlingen thuis, door op afstand de webcam op door de school verspreide laptops te activeren. (Bron: De Pers)

Man in Verenigd Koninkrijk wordt gearresteerd onder de "Terrorism Act" voor het nemen van foto's van een kerstparade. (Guardian)

Extra EU belasting goedgekeurd door Europees Parlement. Deze belasting, de zogenaamde "Tobin Tax", wordt geheven over financiële transacties. Het wetsvoorstel voor de belastingverhoging is aangenomen met 536 stemmen voor en 80 stemmen tegen (Bron: Telegraph)

Enige weken geleden haalde de Britse Europarlementariër Nigel Farage uit naar de EU- president en vergeleek zijn uiterlijk met die van de gemiddelde bankbediende en zijn charisma met een dwiel. Daarop kreeg hij een disciplinaire straf door 10 dagvergoedingen in te houden. (Bron: www.contradictie.tk)

Door de stijging van elektriciteitsbelasting is de belasting die over energie wordt geheven nu hoger dan de prijs van elektriciteit zelf. Zo is de prijs van elektriciteit sinds 2001 met 91% hoger geworden. (Bron: Elsevier)

De Hoge Vertegenwoordiger van de Europese Unie, de Britse Lady Ashton, vindt dat ze een privévliegtuig nodig heeft, aangezien ze is nu afhankelijk is van haar collega-buitenlandministers en ze hierdoor nog wel eens een belangrijke bijeenkomst mist. (Bron: The Times)

Het ministerie van Landbouw geeft een feestje. Het ministerie bestaat vijfenzeventig jaar en gaat met alle medewerkers en familie op kosten van de belastingbetaler naar de Efteling, Kosten: 500.000 euro. (Bron: De Telegraaf)

Er is een nieuwe software ontwikkeld om de baas beter in staat te stellen zijn werknemers in de gaten te houden. De software houdt de bewegingen van de werknemer nauwlettend in de gaten en maakt op basis hiervan rapporten op waar het gedrag van de werknemers in wordt omschreven. (Bron: www.nu.nl)

Het terrorismebeleid van president Obama is vrijwel identiek aan dat van George W. Bush, aldus voormalig topadviseur van de regering John Bellinger. (NRC)

Uit een nieuw Brits onderzoek blijkt dat "groene" mensen zes keer zoveel geld stelen en vaker vals spelen dan hun niet-milieubewuste medemens. Omdat zij zich moreel superieur achtten doordat ten opzichte van niet-groene mensen vinden zij dat ze dit kunnen maken. Ze zijn namelijk van mening dat zij de wereld redden. (The First Post - thefirstpost.co.uk)

INTERVIEW MET AFSHIN ELLIAN

'Wilders; hij is groot gemaakt door radicale moslims en links, nu moeten ze niet zeuren, dat hebben ze zelf veroorzaakt.'

Op een doordeweekse dag in maart, vergezelden de eerste stralen van de lentezon het driemanschap dat onderweg is voor een interview voor Driemaster met Afshin Ellian. Eenmaal langs de beveiliging op de tweede verdieping van het Kamerlingh Onnes laboratorium te Leiden gekomen, treden zij de werkkamer van de heer Ellian binnen. Aan de rechterzijde van de ruimte neemt een boekenkast de gehele muur in beslag. Vele boeken prijken niet alleen in de kast, maar ook op het bureau. Boeken van onder andere Montesquieu en Spinoza, verschillende wetboeken en een dik boek over terrorisme. Een aantal details in het meubilair zijn kenmerkend voor het werelddeel waar de gebruiker van de kamer oorspronkelijk vandaan komt.

DOOR: MEREL SCHUPPERT, RALF S WILLEMS EN GERHARD TAATGEN
(FOTOGRAFIE)

Afshin Ellian, hoogleraar Sociale cohesie, burgerschap en multiculturaliteit, was van meet af aan tegen de vervolging van Geert Wilders. Om twee redenen. Ten eerste een inhoudelijke reden: "Opiniedelicten," zo legt hij uit, "zijn afhankelijk van hun maatschappelijke context. Over de integratie van moslims kan nu veel meer gezegd worden dan in de tijd van Janmaat bijvoorbeeld. En dat doen nu ook eigenlijk alle politiek leiders." Het is dan ook vreemd iemand te vervolgen voor een mening waarover publieke consensus bestaat dat er over mag worden gesproken. Daarnaast is er een politieke reden. Het is levensgevaarlijk iemand te vervolgen die zo veel populariteit geniet onder de bevolking. De strafrechter is er niet om een politiek meningsverschil te beslechten; daarvoor is binnen een democratie het publieke debat. De strafrechter zal onvermijdelijk aan gezag inboeten in een dergelijke rechtszaak. Gelukkig was het OM het in de eerste plaats met mensen als Ellian eens, maar helaas besliste het gerechtshof in Amsterdam dat Wilders toch vervolgd moest worden.

Het gaat vooral om de discussie rond artikel 137c en d van het Wetboek van Strafrecht (groepsbelediging en het aanzetten tot haat en discriminatie), zo leren we. Onlangs is er een uitspraak van de Hoge Raad geweest met de strekking dat indirecte belediging niet strafbaar is. Dat wil zeggen dat het op grond van het strafrecht niet is toegestaan moslims te beledigen, maar voor de islam als religie geldt dat niet. Zo had bijvoorbeeld iemand in Rotterdam, niet echt een fijne figuur, een poster voor zijn raam gehangen "Stop het gezwel dat islam heet" en de Hoge Raad vond dat dit was toegestaan. Religies beledigen valt onder de vrijheid van meningsuiting. Dit onderdeel van het bevel van het gerechtshof is dus onuitvoerbaar.

"Er is een verschil tussen moslims en de islam. Dit onderscheid is overigens mijn uitvinding, zes à zeven jaar geleden ben ik ermee gekomen en ik heb vaak geschreven (nationaal en internationaal) over dit onderscheid tussen islam, politieke islam en moslims. Als

"er zijn katholieke whiskydrinkers, hoerenlopers, seculieren, allerlei types. En pedofielen tegenwoordig ook"

alle moslims samenvallen met de islam, dan leven we uiteraard in een hele gevaarlijke wereld. Als alle katholieken samenvallen met katholicisme, dan is wereldvrede ver te zoeken. Maar dat is niet het geval: er zijn katholieke whiskydrinkers, hoerenlopers, seculieren, allerlei types. En pedofielen tegenwoordig ook, weten we. In de islam heb je dat ook. Er zijn ook moslims die dronkenlappen zijn, die zelfs atheïsten zijn. Het zijn gewoon zakenmensen, ondernemers, wetenschappers: gewoon mensen die gewoon een goed leven willen hebben. Het is geen eenheid; moslims vallen niet samen met de islam, net zoals katholieken en katholicisme. Het is een belangrijk, bijna normatief onderscheid. In een democratische rechtsorde is dit onderscheid essentieel. Een ieder weet: katholicisme is niet verenigbaar met onze democratie. Maar dat geldt eigenlijk voor ieder geloof en daarom is dit onderscheid nu zo belangrijk." In dat geval zouden er nu vier miljoen katholieken het land uitgezet moeten worden. Nu lacht men om zoiets, maar vierhonderd jaar geleden was hier een ernstige discussie over. John Locke heeft hierover geschreven, over tolerantie ten opzichte van katholieken en hun relatie met Rome. Dit klassieke onderscheid is opnieuw leven in geblazen en Wilders heeft er groot gelijk in om dit te gebruiken, aldus Ellian.

Dan, geërgerd, spreekt hij over mensen die zeggen dat er zonder moslims geen islam zou bestaan. "Flauwekul," zegt hij resoluut. "De Griekse god Apollo bestaat immers ook, als concept, hoewel er geen mens meer in gelooft. Zonder moslims bestaat de islam wel degelijk, de Koran ook, als (historische) concepten." Iemand als Alexander Pechtold meent dat het onderscheid gekunsteld is. "Het is helemaal niet gekunsteld! Maar goed, dit zijn natuurlijke wel mensen van zeer beperkte intelligentie. Als ze de geschiedenis hadden bestudeert, dan wisten ze hoe belangrijk dat onderscheid is."

"Het parlement bestaat toch vooral uit vlotte jongens. Een deel daarvan heeft eigenlijk geen boek gelezen." Dat maakt het problematisch Wilders te bestrijden, want volgens Ellian heeft Wilders meer boeken gelezen dan zijn collegae. "Wilders formuleert het heel slim; hij doet geen simpele uitspraken. Hij brengt het dan wel heel simpel, maar wanneer je erover nadenkt, wordt het heel ingewikkeld."

In de rechtszaak tegen hem moet de rechtbank wel tot de conclusie komen dat het vergelijken van Mein Kampf en de Koran toegestaan is, meent hij. Daarmee zegt zij niet dat zijn uitspraken waar zijn, slechts dat het op juridische grond is toegestaan. Het is heel anders wanneer iemand oproept tot het plegen van geweld

“Pechtold heeft ook een markt gevonden, hij dacht: ‘Hoe kan ik mijzelf met drie zetels neerzetten? Dat is onmogelijk en dus zeg ik dat Wilders een schurk is. Elke dag zeg ik dat’”

of een ander misdrijf. Dingen roepen als “Ga maar belasting ontduiken, ga maar diefstal plegen, of ga maar moslims de zee in drijven, dat kan niet.” Dit is een heel duidelijke grens.

Waar we wel voor moeten uitkijken, vindt Ellian, is dat Wilders op deze manier oneigenlijk veel publiciteit krijgt, gratis ook nog. “Het is politiek gezien oneerlijk, oneerlijke concurrentie. Moet Mark Rutte zichzelf vervolgen om aandacht te krijgen?” Wilders krijgt buitensporig veel aandacht; hij hoeft maar iets te zeggen en het is voorpaginanieuws. Dat komt volgens Ellian omdat “mensen zoals Job Cohen en een hele hoop andere linkse mensen, sommige Volkskrant-mensen, het allemaal heel belangrijk vinden om iemand als een schurk weg te zetten.” Dat gebeurt zo al enkele decennia. Niemand mocht iets zeggen en als dan iemand zijn mond opendeed werd hij meteen gedemoniseerd: direct werd de vergelijking met de SS of de SA getrokken. Wilders groeit. Niet omdat hij briljante dingen vertelt, maar omdat hij aan de ene kant dankzij radicale moslims al jaren bewaakt wordt en hij bijna in een gevangenis leeft. Daarnaast groeit Wilders door de verontwaardigde Alexander Pechtold. “Pechtold heeft ook een markt gevonden, hij dacht: ‘Hoe kan ik mijzelf met drie zetels neerzetten? Dat is onmogelijk en dus zeg ik dat Wilders een schurk is. Elke dag zeg ik dat. Als hij iets zegt, zeg ik ook iets.’ Zo kom je in het nieuws natuurlijk. En daarna klagen dat het Nederlandse volk op hem stemt, erg hypocriet. Ze hebben hem zelf groot gemaakt. Hij is groot gemaakt door radicale moslims en links, inclusief meneer Pechtold. Nu moeten ze niet zeuren, dat hebben ze zelf veroorzaakt.”

Oproepen tot geweld is strafbaar. Maar nu was er in Rotterdam enige jaren geleden een radicale imam die homoseksualiteit met een ziekte vergeleek die bestreden moet worden. Deze man werd vrijgesproken op basis van de vrijheid van godsdienst. “Ja,” beaamt Ellian, “daar begint het probleem: bij de toepassing van antidiscriminatie wetten gaat men discrimineren, een mooie paradox. Dat is nu het kromme van het systeem: wanneer je met een Bijbel, Koran of ander heilig boek onder de arm bij de rechter zegt: ‘Het staat hierin’ dan is het godsdienstvrijheid. Maar voor mensen die het zelf hebben bedacht, zonder beroep op religie, geldt dit niet. Als vertegenwoordiger van een religie heb je extreem veel vrijheden, heel weinig verantwoordelijkheden.”

De vergelijking die Wilders trekt tussen Mein Kampf en de Koran is retorisch van aard: Mein Kampf is verboden omdat het oproept tot geweld, waarom zouden we dan niet de Koran verbieden? Het roept immers ook op tot geweld. “Ik ben tegen het verbieden

van boeken. Alle gewelddadige toespraken van Bin Laden zijn in de Verenigde Staten gewoon verkrijgbaar, ook ten tijde van Bush. Bin Laden is toch de grootste vijand van de Verenigde Staten? Hoe kun je Bin Laden bestrijden als je die man niet kunt lezen? Hoe kun je in dialoog treden en zeggen ‘Ja je bent fout, die opvattingen zijn fout’? Vanuit ieder gezichtspunt kunnen er redenen zijn om een boek te verbieden, maar we beginnen er niet aan om een catalogus van verboden boeken op te stellen, zoals de katholieke kerk dat gedaan heeft in de Middeleeuwen. Verbied de Koran niet, maar verplicht mensen het te lezen, dan zijn ze snel genezen. Al die boeken, ook de Bijbel en Homeros, moet je literair gaan lezen, niet denken: ik ga het morgen toepassen.”

“Wat het Wildersproces betreft: wat de uitkomst ook zal zijn, er is altijd een deel van de bevolking ontevreden. Maar je moet ook geen hoge verwachtingen wekken van het strafrecht. Het strafrecht kan de gewone criminaliteit in ons land niet doen verwijderen, laat staan grootschalige maatschappelijke vraagstukken en problemen. Daarvoor is het ook niet in het leven geroepen, het is een vorm van *ultimum remedium*, een laatste redmiddel. Hoe zou de rechter moeten beslissen wat de waarde van uitspraken van Wilders is als wij er als samenleving al niet uitkomen?”

Sommige islamitische geleerden proberen nu de scherpe kantjes van de Koran en de soera’s af te halen. Een probleem hierin is dat de moslims de Koran zien als het letterlijke woord van Allah. Dat geeft weinig ruimte voor interpretatie. Mohammed Bouyeri heeft in de Hofstadgroepzaak in hoger beroep haarfijn uitgelegd dat je moslims niet iets kan laten veroordelen dat deel uitmaakt van hun religie. In het geval van het beledigen van de profeet zijn de regels duidelijk: afstraffen, in een aantal gevallen met de dood. In de Verenigde Staten is er nu een geleerde die zegt dat de Koran niet het letterlijke woord van Allah is. Er is ook een discussie gaande binnen de islamitische wereld hoe daar mee moet worden omgegaan. Er zijn eeuwen overheen gegaan, maar ondertussen heeft het Westen geleerd dat de Bijbel nooit en te nimmer letterlijk kan worden toegepast. Dat is erg geruststellend. Het is een goede ontwikkeling dat dit nu ook in de islamitische wereld begint. “Ik bedoel: met B52 bommenwerpers kun je niet het islamisme uitroeien, uiteindelijk moet het in de hersens van mensen worden uitgeroeid en dat kan alleen door discussie, niet door bombardementen. Oorlogshandeling zijn soms noodzakelijk om de veiligheid te waarborgen, maar die bieden niet de definitieve oplossing voor dit soort vraagstukken.”

In het gesprek over Wilders wordt vanzelfsprekend de islamitische wereld betrokken. Hierdoor gaat het verhaal vloeiend over in een ander onderwerp: het Iraanse, totalitaire regime. “Al heel jong was ik betrokken bij een politieke partij die verboden was verklaard. Je had de keuze: meewerken met de inlichtingendienst of vluchten, dat laatste heb ik gedaan,” spreekt de geboren Iraniër. “In de jaren tachtig vonden veel massa-executies plaats; er vielen veel meer doden dan de afgelopen maanden. Dat wordt

“Het is geen gewone, ordinaire dictatuur.”

onder andere duidelijk uit rapporten van de Verenigde Naties. Regimes zoals die van Pinochet en Mubarak zijn dictaturen: wanneer je je niet bemoeit met de zaken van de president, heb je enorm veel vrijheden: je kunt naar de muziek luisteren die je wilt horen, kleren kopen en dragen naar eigen smaak, een reis maken naar het Westen of het Oosten, wat je wilt. Het is een gewone, ordinaire dictatuur.” Dat in tegenstelling tot het Iraanse regime, dat totalitair en op zeer grove en grootschalige wijze de rechten van de mens schendt. Je kunt ze niet op één lijn stellen, maar je zou conceptueel gezien kunnen zeggen dat Iran vergelijkbaar is met bijvoorbeeld Nazi-Duitsland of de Sovjet-Unie; de structuur komt overeen: alles wordt tot in de kleinste details gecontroleerd. Een dergelijk regime is niet alleen een gevaar voor de eigen burgers, maar ook voor de wereldvrede. Een dictator heeft voornamelijk als doel om aan de macht te blijven, maar een land als Iran houdt er andere opvattingen op na, zoals: Israël moet van de kaart, de Verenigde Staten moeten worden verslagen en alle islamitische landen moeten dit of dat doen. Dit maakt dat Iran een politieke en militaire missie in de wereld heeft. Een gevaarlijke missie en in combinatie met het kernprogramma van Iran een levensgevaarlijke missie voor heel veel volken.

De Verenigde Staten zijn hierover bezorgd, maar ook de Arabische landen. In Iran komt ook een beweging tot stand: de Groene Beweging die staat voor democratisering en mensenrechten. “Een beweging die door de wereld ondersteund moet worden, aangezien het de eerste keer in eenendertig jaar is dat het Iraanse volk op straat verschijnt om voor zijn rechten op te komen en roept om vrijheid, rechtsstatelijkheid, om er een einde te maken aan de illegale praktijken van het regime. Door het volk te ondersteunen kan de wereld het gevaar van Iran inperken. “Het is de enige kans die wij op dit moment hebben.” Het is moeilijk te zeggen of het gaat lukken, maar het regime kan de afgelopen acht maanden alleen regeren door de toepassing van extreem geweld. “In mijn tijd werd geweld gebruikt tegen activisten, je leeftijd deed niet ter zake. Nu gebruiken ze het ook tegen gewone demonstranten.” Het regime is nooit zo zwak geweest als nu: het mist de steun van het volk en haar morele en religieuze legitimiteit wankelt aan alle kanten. Vooral de officiële erkenning van verkrachtingen in een detentiecentrum in Teheran sloeg de morele grondslag onder het regime weg. Het regime wankelt en de kans dat het valt, is groot. Toch staat dat niet vast: kijk naar Noord-Korea. Aan de andere kant zijn er ook voorbeelden van regimes die wel gevallen zijn zoals dat van Ceaușescu en van Milošević.”

In Iran ontwikkelt zich een zeer actieve vrouwenbeweging en het is voornamelijk deze die de huidige pro-democratische beweging leidt. Vrouwen lopen vaak voorop en regisseren alle acties. “Hiermee leveren zij een ontzettend belangrijke bijdrage aan

“Dit soort lui geeft geen rooie cent om hun burgers, het interesseert ze geen bal”

internationale debatten over de islamitische wereld en de rol van vrouwen daar. Om dit te stimuleren moet het Westen niet geld gaan doneren aan de Groene Beweging, maar een podium creëren voor berichtgeving over demonstraties en schietpartijen, die Iraniërs normaal niet kunnen krijgen. Het Westen moet er voor zorgen dat er informatie het land binnenkomt. Door gebruik van internet is de censuur te bestrijden zonder de soevereiniteit van Iran te schenden. Het regime heeft commentaar op bemoeienis van buitenaf, maar niemand in Iran gelooft de staatspropaganda nog. Iedereen in Iran is er inmiddels van beschuldigd medewerker te zijn van de Mossad, de CIA of MI5. Bij één van de massademonstraties in september heb ik mijn zus opgebeld en zij zei dat diezelfde ochtend op televisie was verteld dat de aanhangers van de Groene Beweging allemaal aanhangers zijn van de Amerikanen en de Israëliërs, terwijl haar kinderen nog nooit een Israëliër hebben gezien.”

Wanneer het regime valt, zal er iets fundamenteels veranderen. “De burgers willen vrijheid, vrijheid van meningsuiting, de vrijlating van politieke gevangenen, persvrijheid en rechtsstatelijkheid. De folteraars en moordenaars moeten worden berecht en de paramilitaire groepen opgeheven. Wanneer de vrije kranten mogen worden uitgegeven, wat het volk wil, dan blijft er niks meer over van het regime. Dat is altijd een dilemma in totalitaire landen. Zodra je het volk een beetje persvrijheid geeft - denk aan Gorbatsjov - dan is het einde in zicht. Als er een *regime change* in Iran plaatsvindt, zal het effect hiervan doorwerken in de hele Islamitische Wereld. De politieke islam van gijzeling en zelfmoord begon in Iran, en het land diende als voorbeeld voor de jihadisten. De gevolgen zullen groot zijn voor Hamas en Hezbollah en hun relatie met Israël. Binnen enkele jaren zal het domino-effect van deze val wereldwijd zichtbaar zijn.

“Niemand heeft overigens problemen met het kernprogramma van Iran, zolang het maar transparant is en gecontroleerd kan worden door het IAEA en andere organisaties. De burgers en de oppositie hebben trouwens weinig belangstelling voor het kernprogramma. Weet je wat grappig is? Een paar jaar geleden hadden wetenschappers berekend dat als de kosten van het kernprogramma in Iran in projecten ten aanzien van de winning en het gebruik van gas in Iran zouden worden gestoken, dat dit vier of vijf keer meer elektriciteit oplevert en ook meer geld. Uiteraard mocht dit onderzoek niet gepubliceerd worden. Normatief gesproken kan hieruit beredeneerd worden dat de ayatollahs een kernbom willen. Wanneer je die hebt, dan ben je een soort regionaal China en moet iedereen je respecteren. Dan kun je alles maken en zit je overal aan tafel.”

“Het zijn maffe, maffe types die in een verkeerde tijd terecht zijn gekomen.”

De grootste kerncentrale van Iran staat niet ver van de Perzische Golf en de grens met Irak, een heel ongelukkige locatie, zeker aangezien Iran barst van de woestijnen. “Ik vind het zo vreemd dat Greenpeace, Groenlinks en dat soort mensen geen bezwaar maken.” Een ongeval kan ervoor zorgen dat de Perzische Golf voor de komende honderd jaren onbruikbaar wordt. Een ongekend grote milieuramp zal het gevolg zijn. Wellicht is het een strategische zet van Iran: een eventueel Israëliësch bombardement is levensgevaarlijk. “Ongelooflijk, dit soort lui geeft geen roeie cent om hun burgers, het interesseert ze geen bal.” Net zoals in een organisatie als Al-Qaida denkt men in termen van geweld en martelaarschap. “Het zijn maffe, maffe types die in een verkeerde tijd terecht zijn gekomen. Die moesten tweeduizend jaar geleden in de Oudheid rondlopen. Nu leven ze in het tijdperk van kernbommen en internet. Ze zijn levensgevaarlijk. Antieke opvattingen en de moderne wereld, dat gaat niet samen.”

Na deze laatste duidelijke uitspraak en een blik op ons horloge wordt duidelijk dat er ook aan dit interview weer een einde is gekomen. Er worden nog een aantal mooie kiekjes gemaakt, waarna het driemanschap huiswaarts keert. Ter afsluiting nog een tip voor de lezers van Driemaster van professor Ellian, die een groot fan van speelfilms en documentaires is: John Adams. Een fantastische televisieserie over de tweede president van de Verenigde Staten. Nederland komt ook voor in deze serie. John Adams was namelijk de eerste ambassadeur van de Amerikanen in Nederland.

MEREL SCHUPPERT IS REDACTRICE, GERHARD TAATGEN FOTOGRAAF EN RALF S WILLEMS IS HOOFDREDACTEUR VAN DIT BLAD.

OPA VERTELT

Eindelijk komt de trein de tunnel uit. De reis had eindeloos geleken. De negenjarige Chen heeft samen met zijn grootvader Liang de Europa Express genomen van Beijing naar Athene, het langste traject ter wereld. Chen vraagt het nogmaals aan zijn opa: "Waarom zijn we met de trein gegaan?" Opa is de dagenlange reis eigenlijk ook zat en reageert mopperend: "Omdat je dan zelf ervaart op wat voor bizarre wijzen het collectivisme zich kan uiten." Een paar uur later, na een rit door een desolaat landschap vol met keurig gerangschikte roestkleurige dingen, ziet Chen een station. Hij kijkt zijn grootvader vragend aan, die hierop knikt: "Ja jongen, we zijn er, we zijn aangekomen in Athene."

DOOR THOMAS DE JONGE

Eenmaal uit het stationsgebouw gekomen kijkt Chen achterom. Op een stalen boog, bevestigd aan het gebouw, leest hij de roestkleurige letters: "We are all equal now." "Maar opa, wat bedoelen ze daarmee?" Liang antwoordt: "Nou jongen, kijk eens goed om je heen, wat zie je?" Chen snapt het niet, hij ziet roestkleurige dingen, rijen vol met witte kruizen en torens met een soort wieken die ook verroest zijn, verder ziet hij niet veel. Chen zegt: "Ik zie niet erg veel, opa." "Nee precies, wat je ziet is het grootste openluchtmuseum ter wereld. Het is hier om ons eraan te herinneren dat al sinds mensenheugenis er collectieve regimes aan de macht komen en dat volkeren worden onderdrukt. Communisme, socialisme, democratieën met sociale marktwerking, fascisme, ga zo maar door. De namen veranderen telkens, maar het leidt telkens tot een dictatuur. Onder het mom van goede bedoelingen wordt telkens geprobeerd aanspraak te maken op de eigendommen van het individu. Maar wat heb ik je gezegd over mensen die tegen je zeggen dat je hen geld moet betalen voor ongevraagde diensten?" Chen reikt met zijn rechterhand naar zijn holster en pakt zijn taser. "Juist ja, zo iemand knal je zijn kop eraf, knoop dat goed in de oren!" Ze stappen in een onbemande shuttlebus richting het centrum.

Na een glaasje cola te hebben gedronken op een terrasje met een lekker zonnetje en uitzicht op zee, gaan ze het bezoekerscentrum binnen. Chen en Liang krijgen een uitvoerige uitleg over de Griekse oudheid en over de gouden eeuwen in Europa van vrije, open samenlevingen. Chen begint te begrijpen dat Europa eigenlijk een cruciale rol speelde in de menselijke ontwikkeling. Na de rondleiding gaan ze naar het hotel waar ze genieten van een uitgebreide vismaaltijd. Chen is dolenthousiast en blijft doorvragen over de Europese geschiedenis. Opa begint langzamerhand moe te worden. Hij begrijpt het enthousiasme van zijn kleinzoon, maar bij elke vraag stijgt de adrenaline in zijn lichaam. Hoe kan een volk

ondanks alles toch zo dom zijn zich te laten onderwerpen aan dat gedrocht van een Europese Unie? Ze waren burens van een groot schoolvoorbeeld, de Sovjet-Unie; dat werkte ook niet. Hij ziet weer de beelden voor zich van de massagraven. Liang zucht, de Sovjet-Unie hebben ze tien maal overtroffen!

Chen hijst zich in zijn pyjama en blijft nog even staan voor het raam, waar hij de maan de zee ziet oplichten. "Opa, ik zie weer van die palen met wieken en dit keer in het water." Liang komt naast zijn kleinzoon staan: "Die palen zijn verroeste windmolens. Ze dachten dat door uitlaatgassen de aarde zou opwarmen, dus gingen ze overal windmolens bouwen om energie mee op te wekken, maar die dingen gingen niet erg lang mee." "Om energie mee op te wekken?" Chen begint keihard te lachen: "Maar dat kan toch nooit uit?!?" Opa begint ook te lachen. "Die ondingen werden door de Europese overheid gesubsidieerd, maar al gauw begon de kleine ijstijd. Europese politici waren vervolgens in een jubelstemming, ze legden de daling in temperatuur uit als een succesvol klimaatbeleid." Opa keek op zijn horloge. "Zo, en nu naar bed, we hebben morgen een heel lange dag voor de boeg."

De volgende dag staan Chen en Liang vroeg op en nemen de shuttle. De shuttle rijdt over de bergpas en als Chen naar beneden kijkt ziet hij velden zo ver het oog reikt met diezelfde roestkleurige dingen die hij bij het station ook al eens had gezien. De shuttle stopt. "Zo jongen, dan gaan we nu fijn een eindje wandelen." Na meer dan een uur te hebben gelopen blijft Chen stilstaan. "Opa, wat zijn nou toch die roestige dingen" Liang steekt zijn beide armen in de lucht en draait rond. "Zie je dat? Al die dingen bij elkaar vormen de grootste parkeerplaats van de wereld. Die dingen die je ziet zijn auto's die klaar staan om verscheept te worden naar China." "Maar waarom staan ze er dan nog?" vraagt Chen. "Die auto's zijn geproduceerd, omdat er anders mensen hun baan zouden verliezen. Toen Griekenland financieel in de problemen kwam werd er met de Europese Unie afgesproken dat alle overbodige auto's naar Griekenland zouden worden gebracht. Vervolgens werd het langste spoortraject van de wereld aangelegd om met duurzame elektrische treinen de auto's naar China te rijden. Helaas bleken de kosten van de bouw van de spoorlijn hoger uit te komen dan de gehele opbrengst van de verkoop van de auto's." Chen kijkt Liang vragend aan. "Ik weet het Chen, maar het is toch waar." Ze besluiten weer terug te lopen en nemen de shuttle terug naar het centrum.

Sinds de wandeling door het autokerkhof hebben ze niets meer tegen elkaar gezegd. Chen zit diep in gedachten verzonken. Hij is bang om het te vragen, maar doet het toch: "Opa, wat is er met de Europese samenleving gebeurd?" Liang kijkt zijn kleinzoon indringend aan. "Op een gegeven moment wilden ze niet meer. De lidstaten van de EU die ooit hebben gevochten voor hun onafhankelijkheid werden te grabbel gegooid door corrupte politici. Regels en torenhoge belastingen maakten elke vorm van menselijk handelen irrationeel. Werken leverde soms minder geld op dan niet werken, kinderen krijgen en opvoeden werd steeds duurder, pensioenen konden niet meer worden uitbetaald en andersdenkenden werden naar kampen gestuurd. De meest liberale groeperingen werden op een gegeven moment geïnfiltrerd door zogenaamde "sociaal-liberalen", en zo werd het liberale gedachtegoed verkwanseld. Europa kon niet meer concurreren met het steeds vrijer wordende China en de economische crises die hierop volgden werden uitgelegd als een tekortkoming van de markt. In werkelijkheid waren overheden druk bezig geld bij te drukken om hun steeds hoger wordende schulden terug te kunnen betalen en werden inflatie- en werkloosheidscijfers verdoezeld met niet kloppende statistieken. Rijke en ambitieuze mensen verlieten in groten getale Europa en alleen de zieke en achtergestelde mensen bleven achter. "De Honger van 2056" deed uiteindelijk de samenleving de das om. De zittende heersende klasse van Europa verdeelde ten slotte het gebied onder elkaar. En zo werd het ooit zo vruchtbare en bloeiende Europa uiteindelijk bezet door een handjevol mensen. Het enige wat er nog over is van Europa zijn een aantal artefacten." Chen kijkt apathisch voor zich uit en er rolt een traan over zijn wang. Hij pakt zijn taser uit zijn holster en knikt. "Ik snap het, opa", zegt hij. "Ik snap het."

THOMAS DE JONGE IS REDACTEUR VAN DIT BLAD

GROEPSBELEDIGING

WILDERS' OP HANDEN ZIJNDE VRIJSpraak EN DE SCHRAPPING VAN EEN WETSARTIKEL

Nadat eerder dit jaar de juridische formaliteiten werden behandeld in een pro forma-zitting, zal de rechtbank Amsterdam zeer binnenkort beginnen met de inhoudelijke behandeling van de zaak tegen Geert Wilders. Hij wordt onder meer verdacht van het beledigen van moslims (art. 137c Wetboek van Strafrecht). Het lijkt er echter zeer sterk op dat hij van dit feit zal worden vrijgesproken. Desondanks is het van de zotte dat het Nederlandse strafrecht een dergelijke strafbaarstelling kent. In dit stuk zal ik ten eerste uiteenzetten waarom Wilders zal worden vrijgesproken van groepsbelediging en ten tweede een schrapping van het hem ten laste gelegde art. 137c Sr bepleiten.

DOOR: BAS VAN SCHELVEN

Een religie is niet hetzelfde als haar aanhangers

Op 10 maart 2009 deed de Hoge Raad uitspraak in een zaak tegen een jongeman die een poster met daarop de tekst 'Stop het gewel dat islam heet' voor zijn raam had gehangen. Eerder hadden zowel de rechtbank als het gerechtshof hem veroordeeld voor het beledigen van moslims.

De hier centraal staande rechtsvraag was of het zich beledigend uitlaten over een godsdienst hetzelfde is als het zich beledigend uitlaten over de groep mensen die die godsdienst aanhangen. De Hoge Raad beantwoordde deze vraag ontkennend. Dat de aanhangers van een godsdienst zich gekwetst voelen door grievende uitlatingen over de door hun aangehangen godsdienst valt niet gelijk te stellen met grievende uitlatingen over die aanhangers zelf. In juridische bewoording: enkel de onmiddellijke belediging is strafbaar onder art. 137c Sr; de middellijke belediging niet.

Wilders' vrijspraak: in de lijn der verwachting

Juist in Wilders' zaak lijkt er op dat hem enkel die middellijke beledigingen ten laste zijn gelegd. Zo zou zijn vergelijking van de Koran met Hitler's Mein Kampf beledigend zijn voor moslims. Ook zou Wilders' betiteling van de islam als fascistisch een strafbare belediging van moslims als groep zijn. Nu is het wellicht voorstelbaar dat moslims aanstoot nemen aan dergelijke uitlatingen, maar ze gaan niet over de moslims zelf; ze gaan enkel over de door hun aangehangen godsdienst. Zoals ik hierboven al heb uitgelegd, heeft de Hoge Raad in 2009 expliciet aangegeven dat deze vorm van groepsbelediging niet onder de reikwijdte van art. 137c Sr valt. Derhalve ligt het zeer in de lijn der verwachting dat Wilders van dit feit zal worden vrijgesproken.

Een zwak fundament en averechtse uitwerking

Is het eigenlijk wel wenselijk groepsbelediging strafbaar te stellen? In een notitie uit mei 2009 over de vrijheid van meningsuiting stelde de VVD voor om art. 137c in zijn geheel te schrappen uit ons Wetboek van Strafrecht. Voorwaar helemaal geen gek idee.

Voor de oorsprong van het artikel moeten we terug naar de jaren 30 van de vorige eeuw. In die tijd van politieke spanningen werd met de bedoeling de Joodse minderheid te beschermen de voorloper van het huidige art. 137c Sr ingevoerd. Naar aanleiding van de ratificering van het Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie (IVUR) werd deze strafbepaling in 1971 vervangen en legde men de basis voor art. 137c Sr zoals wij het heden ten dage kennen. Het wekt hier op zijn minst bevreemding dat het IVUR nergens eiste dat groepsbelediging strafbaar werd gesteld of dat het ook maar iets zei over de bescherming van godsdienst. Dit alles is slechts het resultaat van een zeer ruim interpreterende Nederlandse wetgever. Dit zorgt ervoor dat dit artikel een zwak fundament heeft.

Daarnaast heeft het artikel een averechtse uitwerking. Waar het beoogt minderheden te beschermen, dwingt het hen juist in een slachtofferrol van kwetsbare, onmondige burgers. Het artikel impliceert dat de minderheden niet de weg naar de arena van het maatschappelijk debat zouden weten te vinden. Was dat juist niet de plek waar in een volwassen democratie de meningsverschillen worden uitgevochten in plaats van bij de strafrechter?

Moreel verval

Voorstanders van het strafbaar stellen van groepsbelediging komen ook nog wel eens met het argument dat we toch maar niet alles moeten kunnen zeggen. Zij zien art. 137c Sr als ware het een 'safeguard' tegen moreel verval. Maar daarvoor is het strafrecht niet bedoeld. Het strafrecht is ultimum remedium en dient niet tot het afdwingen van fatsoen. Juist het willen afdwingen van fatsoen zal leiden tot moreel verval. Mensen hoeven immers niet meer na te denken over wat wel of niet fatsoenlijk is, maar laten dit over aan een strafrechter. Dat dit overlaten van het vormen van fatsoensnormen als resultaat heeft dat er zo nu en dan afkeurenswaardige of zelfs zeer schokkende uitlatingen worden gedaan, is de prijs die de maatschappij daarvoor betaalt. Echter, dit is een zeer geringe prijs voor het behoud van de vrijheid van meningsuiting.

In het licht van het hierboven aangetoonde gebrekkige fundament van art. 137c Sr, de averechtse uitwerking die het artikel heeft en het feit dat het op een foutieve wijze gebruik maakt van het strafrecht is het niet meer dan logisch dat de Nederlandse politiek – de VVD met haar notitie uit mei 2009 voorop – het een prioriteit maakt om art. 137c Sr zo snel mogelijk uit ons Wetboek van Strafrecht te schrappen.

BAS VAN SCHELVEN IS EINDREDACTEUR VAN DIT BLAD

DUCKIE EN DE GROTE LEIDER

Trompetgeschal kondigt zijn komst aan en onder het geluid van roffelende trommels maakt hij zijn entree. Met een olijke glimlach vanonder zijn zware, borstelige wenkbrauwen en zwaaiend met beide armen neemt hij het luide applaus in ontvangst. Met grote, verende passen loopt hij door de juichende leden het gangpad door: de Grote Leider.

Na enige tijd van zwak leiderschap en mismanagement was hij teruggekomen met zijn charme en doortastendheid. Hij zou de zaken rechtzetten; hij zou de vereniging komen redden uit de “deplorabele staat” waarin het verkeerde. Met gejuich werd hij binnengehaald, en op die avond in november werd hij met groot enthousiasme en blijdschap van de leden verkozen tot hun nieuwe voorzitter. Aanvankelijk liep alles op rolletjes. De beloofde rust en voorspoed kwamen snel. De ledenadministratie werd met dodelijke precisie bijgehouden. Dat was in het verleden wel anders geweest. Deze ledenadministratie bleek later een belangrijk instrument voor verder beleid.

Ook kwamen er veranderingen; aanvankelijk slechts mondjesmaat en in het geheim, weldra openlijker en grootschaliger. Het blonderen van het krullende haar van de voorzitter was nog redelijk onschuldig, spoedig zou er meer volgen. Er werd meer verwacht van de leden. Deze toch wat gezapige, ouwe borrelaars dienden zich “activistischer” te gaan opstellen. Daarna kwam de aankondiging dat het Hoofdbestuur zich niet langer in pak zou steken. Het Hoofdbestuur ging zogezegd “met haar tijd mee.” Een groot aantal leden dacht dat het een grap was, het bleek echter bittere ernst. Vervolgens werden leden verzocht om niet meer gepast gekleed in een jasje en met een dasje, toch het officiële JOVD-uniform sinds jaar en dag, te verschijnen op activiteiten.

Nu er posters met zijn meer dan levensgrote beeltenis langs alle muren kwamen te hangen en hij aankondigde dat hij aangesproken wenste te worden met “Uwe Heiligheid,” bekroop een aantal leden van de vereniging toch een unheimlich gevoel. Het werd hen nu al te gortig. Op een bescheiden bijeenkomst in een klein kamertje ergens in het land maakten ze hun ongenoegen en bezwaren kenbaar bij de Grote Leider en dat hadden ze beter niet kunnen doen. Onder het uitslaken van verongelijkte kreten als “verraad!” “ondankbaren!” wees hij hun de deur.

Politieke tegenstanders en critici werden op genadeloze wijze uit de weg geruimd. Het lid dat bij wijze van studentikoze grap in een jolige bui de voorzitter zijn hamer afhandig had gemaakt en deze alleen wilde retourneren na de gebruikelijke tegenprestatie, was het eerste slachtoffer. Na enig spuurwerk, waarbij gebruik gemaakt werd van de vernieuwde

ledenadministratie, werd zijn identiteit bij het Hoofdbestuur bekend. In een donkere steeg werd hij opgewacht en onder dreiging van fysiek geweld en roeyement werd hem de hamer afhandig gemaakt.

Maar dit was pas het begin. Door middel van een doeltreffende campagne van lasterlijke propaganda werden critici uit de weg geruimd, monddood gemaakt. Allereerst werden zij zwartgemaakt, als zouden zij niet het beste voor de vereniging nastreven, de vereniging schade berokkenen, een aanval doen op de integriteit van de Grote Leider. Om deze beschuldigingen te staven kwamen er belastende verklaringen boven tafel die nog nooit iemand - de beschuldigde inclusief - eerder had gezien. Zo was er zelfs iemand die in zijn vroege jeugd lid zou zijn geweest van de PSP (!) Vervolgens werd er gedreigd met schorsing en uiteindelijk: roeyement.

Op de vrijgekomen functies installeerde hij zetzbazen, vriendjes die hem gunstig waren gezind. Zo versterkte hij gaandeweg zijn machtspositie. Nu was het al tijden werkelijkheid dat er voor posities binnen de vereniging slechts één persoon zich kandideerde, maar nu werd het zelfs onmogelijk gemaakt om meer dan één kandidaat te hebben voor een bepaalde functie. De Grote Leider wees kandidaten aan. Binnen korte tijd had hij zich in een enorme machtspositie gemanoeuvreerd.

Het enthousiasme vervaagde en het applaus verstomde, enkele leden begonnen te morren. Maar het was te laat, het kwaad was reeds geschied en de Leider zat al te stevig in het zadel. Eén-voor-één vielen zijn critici ten prooi aan de almacht van de Grote Leider. Weldra had hij de hele vereniging ferm in handen. Heel de vereniging? Nee, één orgaan bleef moedig weerstand bieden, één orgaan probeerde onder erbarmelijke omstandigheden een kritisch geluid te formuleren en het Hoofdbestuur van repliek te dienen: Driemaster. Ondanks het gestaag afkalven van zijn budget was zij nog altijd draaiende. Op befaamde zolderkamersessies werden op tien hoogplannen gemaakt, strategieën opgetekend en informatie verspreid. Alle inspanningen en moed ten spijt, hoelang zouden zij het nog kunnen uithouden?

“Duckie, Duckie, ga je mee? We gaan naar de AV!” Opgewekt grijpt ‘t baasje naar zijn houten hoofdje en loopt naar de deur. Duckie voelde zich vreemd behaaglijk in de warme, toch wat klamme hand van het baasje. Gelukkig, het was maar een droom.

Wordt vervolgd...

VERTROUWEN OP DEMOCRATIE?

EEN EEUWIGE WORSTELING...

De Raad voor het openbaar bestuur (Rob) publiceerde onlangs haar rapport 'Vertrouwen op democratie'. Onder leiding van oud-burgemeester van Groningen, Jacques Wallage, heeft de Raad gewerkt aan een serie aanbevelingen omtrent het democratische proces in dit land. Op dit moment is de Raad op tour door het land teneinde het maatschappelijk debat weer eens aan te slingeren. Mijns inziens blijft de vraag hoe de volksvertegenwoordiger in casu quo bestuurder zijn rol het beste kan vertolken -: een eeuwige worsteling met diverse belangen die niet altijd strikt te scheiden zijn.

DOOR: ARJEN MAATHUIS

Onlangs kreeg ik als kersvers raadslid van de prachtige gemeente Almelo een lesje integriteit van de gemeentesecretaris. Alles in het kader van de introductie die bij een dergelijke aanvaarding van het ambt tot een morele verplichting behoort. Bovendien was dit thema niet verwonderlijk, want het Bestuurscultuur, Communicatie & Integriteit-traject staat sinds de uitzending van het documentaireprogramma Zembla hoog op de agenda. Het stadsbestuur werd destijds van corrupte praktijken beticht. Dus pas op hoor! Geen giften van meer dan € 50,- aannemen en vooral je functies en/of financiële belangen ten opzichte van je raadslidmaatschap scheiden. Hoewel de uitzending van Zembla niet over een wijnpakket van enkele tientjes ging, maar over grondaankopen van een wethouder, is het van essentieel belang om zaken goed te scheiden. Maar, op welk niveau kun je de zaken nog zuiver scheiden en op welke terreinen wordt het lastig? En wat heeft dit te maken met het rapport van de Raad voor het openbaar bestuur?

Dat je als politicus niet corrupt mag zijn, staat buiten kijf en behoeft geen verdere uitleg. Maar laten we een voorbeeld nemen. Als raadslid word je geacht met je poten in de klei te staan, oftewel je moet weten wat er in de samenleving speelt. Dit gaat vaak gepaard met functies bij andere maatschappelijke organisaties. En jawel, voordat je het weet kloppen die organisaties bij het gemeentebestuur aan voor een of andere subsidie. Enerzijds participeer je als bekwaam volksvertegenwoordiger niet in het beslissingsproces omtrent de subsidieverlening, anderzijds wordt er binnen die organisatie wel om je mening gevraagd. Belangen kun je hier lastig scheiden. Anders is het geval van de wethouder die in opspraak kwam omtrent de grondaankopen. Hoewel het Bureau Integriteit Nederlandse Gemeenten had geconcludeerd dat de politicus in kwestie geen blaam trof, had de burger het vertrouwen wel verloren. Mensen kunnen vaak moeilijk functies en rollen van elkaar

scheiden. Dit leidt volgens de Raad voor het openbaar bestuur tot een legitimiteitscrisis. Volksvertegenwoordigers hebben steeds meer een beperkt draagvlak onder de mensen door wie ze zijn gekozen, maar, er is nog geen sprake van een vertrouwencrisis zoals de titel van het rapport wel insinueert.

De Raad constateert dat erop het gebied van politieke en maatschappelijke realiteit een kloof bestaat tussen bestuur en burgers, hetgeen resulteert in een legitimiteitscrisis. Hier moet volgens de Raad wat aan gedaan worden; ze geeft hier drie redenen voor. Ten eerste is het niet acceptabel dat vanuit democratisch oogpunt een mondige burger onvoldoende 'kanalen' heeft om direct invloed uit te oefenen. Ten tweede is het steeds moeilijker de juiste mensen te vinden voor volksvertegenwoordigende functies; hetgeen leidt tot een vicieuze cirkel. Ten derde wordt de kennis die bij burgers aanwezig is te weinig benut. Directe betrokkenheid is hiervoor een passende remedie, aldus de Raad. Politiek moet bedreven worden vanuit waarden en beginselen; minder rationeel en beheersend. Burgers dienen meer invloed te krijgen op beleid en besluitvorming en meer invloed op de keuze van hun politieke bestuurders. En zie hier, als oplossing doemt een gedrocht als het referendum weer op. Wallage pleit bovendien openlijk voor de 'gekozen burgemeester'.

De adviezen van de Raad zijn weinig origineel, maar wel begrijpelijk. Of dit de legitimiteit doet verbeteren blijft de vraag. De opkomstpercentages van de burgemeestersreferenda, met als meest recente voorbeelden die in Utrecht en Eindhoven, waren erg laag. In hoeverre zal de gekozen burgemeester dan met dit percentage kunnen schermen, en in hoeverre kunnen burgers op grond van dit referendum hem/haar aanspreken op zijn/haar publieke rol? En is het burgemeestersreferendum wel een adequaat kanaal voor de mondige burger? Bovendien lijkt het me niet zinvol om de burger continue te betrekken in het besluitvormingsproces, zonder daarbij af te kaarten wat met de inspraak zal worden gedaan. Keer op keer wordt van burgerparticipatie misbruik gemaakt teneinde politieke doelen te realiseren. Wat mij betreft stelt men daar eerst paal en perk aan, alvorens te gaan praten over nog meer inspraakmogelijkheden. En leiden dergelijke maatregelen wel tot een toenemende legitimiteit jegens politici? Een politicus doet er verstandiger aan zich ten alle tijden integer op te stellen, hoe lastig dit in sommige situaties ook is. Wat dat betreft blijft het een eeuwige worsteling met diverse belangen die niet altijd strikt te scheiden zijn.

Het hele rapport valt te lezen op: www.rob-rfv.nl

ARJEN MAATHUIS IS EINDREDACTEUR VAN DIT BLAD.

HET JACHTSEIZOEN IS GEOPEND !

De jacht is geopend. De prooi? De al dan niet zwevende kiezer En het jachtseizoen wordt, voor sommigen feestelijk, afgesloten op 9 juni 2010. Op deze datum wordt de buit verdeeld tussen de verschillende jagers, namelijk de diverse politieke partijen die Nederland rijk is. De beloning is een vergroting van het territorium in de Tweede Kamer. Dit territorium raakt steeds meer versplinterd en dus wordt er zwaar geschut verwacht.

DOOR: JEFFREY LEMM

Laten we even terug in de tijd gaan, een jaartje of tien volstaat. Het tweede pPaarse kabinet regeert op haar gemak richting de verkiezingen in 2002. Wat was het belangrijkste item in die verkiezingen? Eigenlijk ging het om accentverschillen, de grootste vraag was wie de volgende premier zou leveren: de VVD of de PvdA? Het Paarse tijdperk had de grote traditionele partijen steeds meer veranderd in zogeheten catch-all-partijen: partijen gericht op zoveel mogelijk kiezers uit het grote midden die vanzelfsprekend het karakter van het midden overnamen. Af en toe konden partijen nog wel worden betrapt op een duidelijk ideologische uitspraak die een accent legde, maar voor menig burger was het verschil verwaarloosbaar. Pim Fortuyn bewees dat er veel onvrede heerste in Nederland en maakte het verschil. In minder dan een jaar tijd wist hij het gehele politieke polderlandschap te herverkavelen. Nederland bleek ineens een normaal Europees land te zijn waar burgers zich onveilig voelden en ontevreden zijn met de opgedrongen multiculturele samenleving. Sindsdien is de Nederlandse politiek er nooit meer helemaal bovenop gekomen. Al bijna een decennium is er sprake van uitersten en versplintering. Afsplitsing hier, nieuw partijtje daar en zelfs de dieren werd een eigen partij in het parlement gegund. Waarom ook niet.

De onrust heeft zich vanuit de samenleving verplaatst naar de politiek. De peilingen van Maurice de Hond en de Politieke Barometer hebben zich meester gemaakt van het binnenhofmenig politiek leider is door zijn spindoctor in gijzeling genomen. De politieke cultuur is opener en harder geworden, de onveiligheid en multiculturele problematiek serieus genomen. De politiek is naar rechts opgeschoven, maar weet niet hoe zij de kiezer kan vangen. De economische crisis heeft dat proces zeker niet makkelijker gemaakt. Jozias van Aartsen gaf het prachtig weer toen hij aftrad als fractievoorzitter van de VVD in de Tweede Kamer: "De kiezer geeft en de kiezer neemt, soeverein als de zee." Het parlement is

een nest met zetels, en de politieke partijen maken jacht op de Fortuynzetels. Dit zijn de zetels die de zwevende en ontevreden kiezers vertegenwoordigen, in potentie meer dan de 26 zetels die de LPF in 2002 behaalde. Wilders kan inmiddels worden beschouwd als de winnende man op rechts. In de peilingen heeft hij de Fortuynzetels te pakken, maar daarmee is het laatste woord nog niet gesproken. Inmiddels lijken bijna alle kiezers op drift. Hoe groot is het verschil met de periode van het kabinet Lubbers III, toen coalitiepartijen CDA en de PvdA samen over 103 van de 150 zetels en dus over een zeer ruime Kamermeerderheid beschikten. Nu zouden volgens de peilingen deze twee partijen samen rond de 50 zetels behalen, maar in ieder geval geen Kamermeerderheid. Om maar niet te spreken van te zwijgen over een ruime meerderheid. Ook opvallend is de comeback van D66, die met 3 fysieke zetels in die peilingen ongeveer het vijfvoudige aan virtuele zetels weten te behalen. En dat allemaal omdat ze zich bij D66 zo afzetten tegen die andere winnaar: Wilders.

De versplintering lijkt op korte termijn niet te veranderen, de tegenstellingen worden niet snel minder. Interessant is dat de PvdA politici van de oude stempel terughaald met Jeltje van Nieuwenhoven en Job Cohen. Er doet zich bijna een surrealistisch beeld aan van verschillende politieke tijdslijnen die door elkaar lopen. Nu lijkt het aan te komen op het leiderschap en het verantwoordelijkheidsgevoel van de verschillende politieke partijen en hun leiders. Een politiek van uitsluiten en het leggen van een cordon sanitaire zijn verre van verstandig. Behalve het niet serieus nemen van reële problemen van een aanzienlijk deel van de bevolking, ruikt een dergelijke politiek naar onbestuurbaarheid. Heel pijnlijk, zeker gezien de tijden van culturele en economische problemen. Weinig vanzelfsprekende coalities lijken op een stabiele meerderheid uit te komen na 9 juni, wat een 'monsterkabinet' tot optie maakt: een kabinet bestaande uit veel partijen die niet als vanzelfsprekende partners gezien worden. Deze uitdagingen zullen wellicht leiden tot meer toenadering tussen de politieke partijen die persoonlijke tegenstellingen verruilen voor het landsbelang. In ieder geval is dat te hopen, want kinderachtig gedoe zoals uitsluiten en vliegen vangen op details past op dit moment niet in het politieke woordenboek. Wat wel past is een brede coalitie die gaat besturen en het land in stabielere vaarwater weet te loodsen. Of de Haagse jongens en meisjes dat ook daadwerkelijk gaan doen is nog maar de vraag. Na 9 juni krijgen we een antwoord. Tot die tijd is het jachtseizoen geopend.

JEFFREY LEMM IS BINDREDACTEUR VAN DIT BLAD.

MILLS WAARSCHUWING

VOOR DE TeloORGANG VAN HET GENIE

Sinds mensenheugenis spreken volkeren en individuen hun wensen uit. Deze wensen zijn, ongeacht hun strekking, uitingen die voortvloeien uit een overtuiging, een noodzaak of een behoefte. Dat niet ieder individu dezelfde overtuigingen en behoeften heeft, spreekt voor zich. In beschaafde landen mag eenieder pogingen doen zijn wensen in vervulling te laten gaan, mits daarbij geen schade wordt berokkend aan naasten. De mate waarin het een individu lukt om zijn wensen te vervullen, geeft hem individualiteit. Hoe meer wensen hij vervult ziet, hoe meer hij zichzelf kenmerkt, karakter geeft. Het 'offer' dat hiervoor moet worden gebracht, bestaat uit de gebruikmaking van de vrijheid van meningsuiting. Offer, omdat gebruikmaken van deze vrijheid doorgaans een beperking van de vrijheid van een ander inhoudt (een ander moet namelijk het verzoek aanhoren en er desgewenst aan tegemoetkomen).

DOOR: VIVIANNE VERMEULEN

John Stuart Mill betoogt in het derde hoofdstuk van *On Liberty* dat individualiteit de basis is voor ontwikkeling en vooruitgang van een samenleving. Individualiteit brengt immers verschillen tussen mensen met zich mee en daar kan een samenleving van leren. Mill schreef *On Liberty* echter honderdvijftig jaar geleden. In hoeverre is zijn theorie thans nog houdbaar en toepasbaar op de Nederlandse samenleving?

Mill vangt aan met de constatering dat een samenleving streeft naar vooruitgang en groei. Het is daarvoor nuttig dat er onder individuen verschillende opvattingen bestaan. Daar waar louter tradities en gewoonten bepalen hoe een mens handelt, is er sprake van stilstand. Tradities en gewoonten openbaren zich door steeds terugkerende handelingen. Een persoon die op deze wijze handelt, stelt zichzelf niet voor een keuze ('het is immers gewoonte dat ik zo handel'), maar hij kan wel kiezen. De persoon kan zijn gewoonte doorbreken, door er niet meer naar te handelen. Door keuzes te maken kun je je onderscheiden van anderen. Kiezen is in beginsel dan ook een eenmanshandeling. Mill spreekt over 'apen'¹ en 'schapen'² wanneer hij doelt op mensen die niet zelf nadenken en keuzes maken, maar enkel en alleen anderen (waar zij tegenop kijken) imiteren. Imitatie getuigt van een zekere laksheid en profijtelijk handelen, maar ook van onzekerheid. Enkel wanneer iemand niet in staat is (of wordt gesteld)

zijn wil te bepalen, is imitatie begrijpelijk. Als kind ben je niet in staat zelfstandige keuzes te maken. Daarom is een goede opvoeding ook zeer urgent. Opvoeders moeten een kind trainen in het maken van de juiste keuzes, wil het een ontwikkeld mens worden. Opmerkelijk is dat een mens door de waarde die hij lijkt te hechten aan conformiteit dikwijls kiest voor handelen 'zoals het hoort' of 'zoals het zou moeten', zonder dat daarbij de rede of het gezond verstand in aanmerking wordt genomen. De persoon in kwestie heeft dan zijn keuze niet weloverwogen kunnen maken, omdat alleen de conformiteitsdwang doorslaggevend is geweest. Om iedereen een gelijke kans te geven zijn wensen te vervullen, is het van belang dat 'uiteenlopende mensen een verschillend leven kunnen leiden'³. Een vastgestelde leefmodus (een manier van leven die door zoveel regels en adviezen of gewoonten wordt omkleed, dat je er zelf weinig invloed meer op hebt) is voor sommigen te hoog gegrepen en voor anderen beneden hun kunnen. In plaats van dat we het niveau van het genie omlaag halen door hem te dwingen zich aan de vastgestelde leefmodus te conformeren, dienen we uitmuntendheid te beschouwen als een waardevolle bron van kennis en goed gedrag. Want ofschoon het betoog van Mill door sommigen in eerste instantie zal worden beschouwd als een vrijbrief voor baatzuchtige intellectuele zelfverrijking, blijft het een feit dat de 'verrijkten' hun kennis kunnen overdragen aan anderen en zo de samenleving naar een hoger niveau kunnen tillen. Mill lijkt zich echter te beperken tot intellectuele superioriteit en dat is een manco. Normvervaging en agressiviteit zijn thans dagelijks aan de orde; men onderscheidt zich al gauw op een positieve wijze door zich in moeilijke situaties los te maken van sociaal of agressief gedrag. De superioriteit waar Mill over spreekt, ligt mijns inziens tevens in gedrag besloten.

Daarnaast uit Mill felle kritiek op het calvinisme. De gehoorzaamheidstheorie die met deze geloofsstroming gepaard gaat, staat lijnrecht tegenover het ideaal van Mill. Het calvinisme beweert dat het enige vermogen dat de mens nodig heeft, de wil is te gehoorzamen aan God. Andere vermogens zouden gehoorzaamheid aan God in meer of mindere mate in de weg staan. Het is om die reden dat alles 'wat niet plicht is, [...] zonde [is]'⁴. Mill is er echter ten stelligste van overtuigd dat God ieder mens een pakket vermogens heeft geschonken. De bedoeling van de Schepper is geweest om die vermogens uit te buiten en te ontplooien. Hij heeft nooit gewild dat zijn schepping direct vernietigd zou worden.

Sociaal conformisme sluit excentriciteit uit. Alles wat niet normaal is, is vreemd en vreemd is afkeurenswaardig. De vraag wáárom dit afkeurenswaardig is, stelt Mill ook. Het antwoord moet hij de lezer van zijn boek schuldig blijven. Maar wanneer we bij onszelf

1 Zie: J.S. Mill, *Over Vrijheid*, Amsterdam, Uitgeverij Boom, 2009, pag. 105.

2 Zie: J.S. Mill, *Over Vrijheid*, Amsterdam, Uitgeverij Boom, 2009, pag. 116.

3 Zie: J.S. Mill, *Over Vrijheid*, Amsterdam, Uitgeverij Boom, 2009, pag. 111.

4 Zie: J.S. Mill, *Over Vrijheid*, Amsterdam, Uitgeverij Boom, 2009, pag. 109.

OVERTUIGING ALS INSPIRATIE

Atheïsme hoeft voor liberalen geen adagium te zijn

te rade gaan, is een bevredigend antwoord wel degelijk te vinden. We zijn blij met dingen die normaal zijn, omdat we daarvan weten dat ze functioneren. 'Vreemde' ideeën zijn dus nieuw en we weten nog niet wat voor een effect ze zullen hebben op onszelf of de maatschappij. Het is een angst voor het onbekende. We reageren defensief (om wat is, te behouden) en keuren het 'belachelijke idee' af. Voor sommigen zal ook jaloezie en afgunst een rol spelen bij het veroordelen van excentriek gedrag.

Mill stelt dat 'de mate van excentriciteit [...] in het algemeen evenredig [is] geweest aan de mate van genialiteit, geestkracht en morele moed [...]'.⁵ Excentriekelingen onderscheiden zich door hun 'vreemde' ideeën of gedrag. Hen wordt het verwijt gemaakt dat zij zich niet houden aan de gangbare gedragsregels. En inderdaad, Oscar Wilde bijvoorbeeld, tijdgenoot van Mill, was een excentriekeling. Hij werd bespot door zijn streven naar esthetiek, zijn revolutionaire werk en zijn liefde voor mannen. Voorbeelden van excentriekelingen uit onze tijd zijn Pim Fortuyn en Theo van Gogh. Pim Fortuyn werd verguisd en gevierd vanwege zijn flamboyante voorkomen, zijn opmerkelijke uitlatingen, maar vooral vanwege zijn controversiële politieke opvattingen. Voor Van Gogh gold min of meer hetzelfde; zijn herkenbare uiterlijk, omstreden uitspraken en onconventionele werk werden niet door eenieder gewaardeerd. Door eigenrichting is er een vroegtijdig einde gekomen aan deze groeiende vermogens om een samenleving te ontwikkelen. Het spreekwoordelijke maaiveld is nu weer op één en hetzelfde niveau. 'Maaivelders' durven de confrontatie niet aan te gaan. Ongeacht of je je kunt vinden in opvattingen van excentriekelingen, zorg dat ze blijven bestaan, want ze zorgen voor confrontatie en dat is goed voor de ontwikkeling van een samenleving. Wanneer iemand de confrontatie met open vizier tegemoet treedt, zonder zich direct aangevallen te voelen, zal hij tot nieuwe inzichten komen en zo zijn eerdere opinie kunnen bijstellen. Zonder excentriekelingen staat een samenleving stil. Als vanzelfsprekend mogen uitingsvrijheden van een eenling nooit zover gaan dat zij een bestuurlijke overheersing of dictatuur effectueren. Dan immers zijn anderen niet meer vrij zich te uiten en te ontplooiën, en dat brengt een groep individuen de grootst denkbare schade en ellende toe.

Mills theorie lijkt universeel en geldend onafhankelijk van tijd. De lering die we kunnen trekken uit zijn betoog is dat vrijheid van meningsuiting een voorwaarde is om een bloeiende samenleving te realiseren. Mensen die gebruikmaken van deze vrijheid zullen zichzelf namelijk onderscheiden van anderen. Dit principe geldt ook nu nog. Uiteraard zal dit onderscheid altijd leiden tot verontwaardiging of zelfs afkeur van naasten. De handelende persoon vertoont immers 'vreemd' gedrag. Er mag echter niet lichtzinnig worden gedacht over het misprijzen van dit gedrag of zelfs van deze personen. Een verfrissende kijk op vastgeroeste standaarden is immers waardevol voor iedereen. Iemand in zijn waarde laten, krijgt zo een erg letterlijke betekenis.

Regelmatig verkondigen zogenaamde 'populaire' vertegenwoordigers van de intellectuele elite met verve dat intellect en geloofsovertuiging niet samengaan. Vooral zelfingenomen presentatoren en andere quasi-intellectuelen laten geen kans ongemoeid om het christendom naar het rijk der fabelen te zenden, vaak met onnodig onverdraagzaam cynisme. Atheïsme lijkt het adagium en dit krijgt soms navolging in liberale kringen. Wanneer het echter gaat om het bekritisieren van islamitische culturele en soms zelfs terroristische uitingen heerst er een oorverdovende stilte bij de intellectuele elite.

DOOR: MARLOES KUIJPERS & KRIJN LOCK

Een van de grondleggers van het liberalisme was John Locke als voorvechter van de rede en de onvervreemdbare rechten van het individu, geboren als een onbeschreven blad, een *tabula rasa*. Locke stelde dat de soevereiniteit bij het volk lag en niet bij een vorst of geestelijk leider. Hij vond ook dat misdragingen uit naam van het geloof niet aan de religie kan worden toegeschreven maar aan de individueel praktiserende religieuzen. Het individu heeft een eigen ratio waarbij het zelf verantwoordelijk is voor de keuzes die hij of zij maakt. Om deze reden predikte Locke een sterke scheiding tussen macht en religie en daarmee een scheiding tussen kerk en staat. Wat sommige liberalen in dit verband nog wel eens willen vergeten is dat John Locke een overtuigd Christen was.

Door de significante groei van het aantal moslims in Nederland is er een aantal vraagstukken ontstaan. Zo vragen islamitische scholen om rijksfinanciering voor het islamitische onderwijs, zoals dat ook gebeurt bij andere vormen van bijzonder onderwijs. Daarnaast wordt er gediscussieerd over de vraag of liberale verworvenheden als gelijkheid van vrouwen en homo's wel tot de verplichtte lesstof behoren op islamitische scholen. Een andere discussie spitst zich toe op de algemeen aanvaarde regeling inzake nationale feestdagen. De vraag doet zich in dit kader regelmatig voor of een aantal christelijke feestdagen ingeruild moet worden voor islamitische feestdagen. Onlangs heeft de Haagse Hogeschool een kerstboom laten verwijderen uit angst dat islamitische studenten dit symbool vanuit christelijke traditie aanstootgevend zouden vinden.

5 Zie: J.S. Mill, *Over Vrijheid*, Amsterdam, Uitgeverij Boom, 2009, pag 115.

Vorenstaande voorbeelden illustreren dat Nederland nog lang niet uitgesproken is over de rol van verschillende geloofsovertuigingen binnen Nederland. Veel liberalen zijn van mening dat liberalisme en een religieuze overtuiging niet met elkaar stroken. Socialisten slaan hierbij door naar de andere kant door moslims op iedere mogelijke manier het hof te maken, bij voorkeur door de historische Nederlandse joods-christelijke identiteit te grabbel te gooien. Dit wordt sinds de ontzuiling doorgezet in het gebrekkige onderwijs over de Nederlandse cultuur en geschiedenis. Een van de gevolgen is een totaal gebrek aan zelfbewustzijn en dat daardoor tegenwoordig weinig jonge Nederlanders zich ervan bewust zijn dat de feestdag eigenlijk bedoeld is om een christelijk feest te vieren. Onder menig kerstboom ontbreekt tegenwoordig bijvoorbeeld een kribbe. En hoeveel Nederlandse burgers weten wat ze vieren tijdens Pinksteren? Om al helemaal niet te spreken over Hemelvaart...

De Nederlandse cultuur en historie kent géén overeenkomsten met islamitische tradities. Christelijke feestdagen zoals de paasviering, als belangrijk christelijke feest, zijn ontstaan vanaf de benoeming door het Concilie van Nicea uit het jaar 325 tot de recentere ontwikkelingen in een verzuilde maatschappij.

Juist de ontzuiling ten gevolge van de stijgende welvaart, onderwijs en mobiliteit heeft gezorgd voor restrictieve toewijzing van nieuwe uitingen met een religieus karakter. Het is dan ook goed om bij de beoordeling van discussies omtrent de positie van een islamitische geloofsovertuiging uit te gaan van Nederland als een joods-christelijke en humanistische samenleving. Westerse normen en waarden zijn het resultaat van de ontwikkeling tijdens de Renaissance waarin John Locke de eerste stappen zette. Voor de reeds genoemde intellectuele elite zou het verstandiger zijn om vanuit juist deze invalshoek het debat in te gaan en niet vanuit de populistische ontkerkelijking. Locke zou nooit hebben gewild dat doorgeslagen multiculturalisten de christelijke identiteit zouden inruilen om goed te kunnen scoren bij het Islamitische electoraat.

De islamitische geloofsovertuiging dient vanzelfsprekend gerespecteerd te worden, maar men dient zich hierbij te beseffen dat dit niet betekent dat de Nederlandse cultuur volledig aangepast moet worden aan de Islamitische. De Haagse Hogeschool sloeg om die reden in haar doorgeslagen multiculturalisme de plank volledig mis. Bovendien vragen wij ons af waarom de linkse intelligentsia zich zo weinig druk maakt over de vervolging van christelijke minderheden in landen als Egypte, Turkije, Somalië, Irak en Iran. Voorts rijst de vraag waarom het huidige antisemitisme in het Midden-Oosten bij hen zo weinig ter sprake komt.

De opvatting dat de scheiding tussen kerk en staat hetzelfde betekent als de scheiding tussen religie en politiek is een klassieke denkfout. Men stelt vaak dat het CDA, de ChristenUnie, en de SGP geen bestaansrecht hebben

aangezien we leven in een seculiere staat. Hierbij is het belangrijk om de vraag te stellen of Nederland met al haar christelijke tradities wel seculier is. Ondanks de morele en intellectuele vrijheden in het openbare leven zijn de uitingen van het christendom in onze omgeving talrijk. Nederland wortelt in een joods-christelijke en humanistische traditie en daarom kan men niet spreken van een zuiver seculiere staat. Naar onze stellige overtuiging is het liberalisme niet een tegenhanger van het geloof als zodanig, omdat beide overtuigingen elkaar aanvullen. Waar het liberalisme soms tekort schiet voor een levensbeschouwing vult het christendom aan, en waar het christendom aan realiteitzin en moderniteit te wensen overlaat, komt het liberalisme in beeld. Voor ons is onze geloofsovertuiging een inspiratiebron met een enorme betekenis. Het geloof geeft juist de rijke kracht en bezieling om de dagelijkse werkzaamheden te kunnen uitvoeren.

Politici hebben het recht hun overtuiging en idealisme te putten uit het christendom of ieder ander geloof. Natuurlijk heeft iedere geloofsovertuiging wel zijn eigenaardigheden met betrekking tot onnatuurlijke verschijnselen (zogenaamde wonderen), maar dit is slechts marginaal. De diepere kern en basis wordt gevormd door het gevoel en de inspiratie die het geloof je kan geven. Wanneer je in de kerk naar een preek van een voorganger luistert, kun je misschien wel negen van de tien keer ongevoelig blijven. Juist die ene zin, dat ene woordje en die ene adempauze in de preek kan het verschil maken waardoor je geprikkeld wordt in het diepst van jouw gevoel. Op dat moment beseft je dat het geloof en liberalisme in één mens complementair kunnen zijn. Met de rechtsstaat als leidend principe dienen liberalen deze grondgedachte niet uit het oog te verliezen.

Tenslotte dient te worden aangegeven dat iedere multiculturele vergelijking van de primitieve uitingen van de islamitische cultuur met de Nederlandse *bible belt* en haar orthodoxe christenen niet opgaat. Wij geven de intellectuele elite ten slotte twee vragen mee ter overweging. Hoeveel islamitische landen kennen vrijheid van meningsuiting en andere burgerrechten zoals geformuleerd in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens? En hoeveel orthodox-christelijke vrouwen zitten er ten opzichte van islamitische vrouwen in blijf-van-mijn-lijfhuizen?

KRIJN LOCK IS OUD-VOORZITTER VAN JOVD TWENTE EN MARLOES KUIJPERS IS OUD-HOOFDBESTUURDER.

DE BLAUWE LEEUW

OVER DE VERMEENDE SUPERIORITEIT VAN HET CHRISTENDOM

Hoewel Geert Wilders in elk geval niet verweten kan worden dat hij de problemen rond integratie van met name moslims niet aux sérieux neemt, heeft hij het meermalen ten onrechte over de superioriteit van het christendom (of de "judeo-christelijke traditie"). Er zijn wel degelijk grote verschillen tussen het christendom en de islam, maar in beginsel is een monotheïstische godsdienst nooit onschuldig, of ongevaarlijk. Ook op het christendom is een boel aan te merken. Er zijn eeuwen van twisten en religiekritiek overheen gegaan die het christendom hebben beschaafd. Met de vermeende superioriteit van het christendom valt het dus wel mee.

DOOR: RALF S WILLEMS

Islamisten vormen een bedreiging voor de westerse waarden, ze blazen zich op in vliegtuigen, bussen en gebouwen. Door het zaaien van dood en verderf, maar vooral door het zaaien van angst proberen ze westerse samenlevingen te ontwrichten. Dat wordt ons regelmatig bericht door radio, televisie en kranten. Over de misdaden van de joden en christenen hoort men weinig, toch worden in Israël door extremistische joden religieus geïnspireerde moorden gepleegd en in de Verenigde Staten worden abortusartsen door fanatieke christenen omgebracht.

Als voorbeeld van "achterlijkheid" van de islam wordt wel eens de oververtegenwoordiging van moslima's genoemd in blijf-van-mijn-lijf huizen; er zouden relatief weinig christenen verblijven. Aan de andere kant heb ik nog niet gehoord van pedofielen in de islamitische wereld, op de schaal zoals recentelijk bekend geworden binnen de Rooms-katholieke Kerk. Het is het christendom geweest dat de westerse wereld heeft opgezadeld met de "deugd" van het collectief schuldgevoel. We voelen ons schuldig als we meer bezitten dan een ander, ook wanneer wij onze bezittingen volledig legitiem hebben verkregen, wanneer we er hard voor hebben gewerkt. Toch dienen we ons op dat moment schuldig te voelen, opdat we geven aan de minder bedeelde, ook als deze zijn miserabele positie aan zichzelf te wijten heeft. Dit is het dogma van de (christelijke) naastenliefde. In plaats daarvan zou er moeten worden gegeven uit sympathie of medelijden, als een positieve daad en op de ander gericht. Het verminderen van schuldgevoel is negatief: het is het afkopen van ons eigen geweten met als dramatisch hoogtepunt de miljardenverspilling die we ontwikkelings samenwerking noemen. Maar dit zijn slechts voorbeelden, symptomen, die verhullen waar het werkelijk om gaat: de intrinsieke gevaren van monotheïsme.

Iedere monotheïstische religie is potentieel gevaarlijk. Het bestaan van een opperwezen kan allerminst worden bewezen. De uit deze godheid voortvloeiende stellingen over de aard van de wereld en over hoe te leven staan dus argumentatietechnisch

gezien op drijfzand. Toch blijven orthodox-religieuzen ondanks overweldigend natuurwetenschappelijk bewijs nog steeds vasthouden aan een eeuwenoud sprookje over het ontstaan van de wereld. Ook houdt men vast aan eeuwenoude leefregels waarvan te betwijfelen valt of deze nog wel van deze tijd zijn.

Het christendom beschouwt (blind) geloof als een deugd. Dat wil zeggen dat het prijzenswaardig zou zijn om zaken voor waar aan te nemen zonder dat iemand kan bewijzen dat deze waar zijn. Dat lijkt mij een bijzonder onverstandige houding. Het stellen van de religieuze ervaring boven het eigen waarnemings- en oordeelsvermogen grenst aan krankzinnigheid. Dit leidt tot het wantrouwen van de eigen redelijkheid en hiermee wordt ieder vermogen tot kritisch redeneren in de kiem gesmoord. Geloof in een almachtig, transcendent opperwezen leidt tot luiheid: waarom zou je zelf (kritisch) nadenken wanneer je alles wordt voorgeschreven? Mensen die het eigen geweten en oordeelsvermogen uitschakelen en blindvaren op een heilig boek, worden types als Mohammed Bouyeri. Een gelovige die zijn eigen maatstaven hanteert om de juistheid van zijn handelen te bepalen in plaats van blind te varen op heilige regels, heeft geen reden meer om op ethische gronden religieus te zijn. Weliswaar kun je je wel "geïnspireerd" voelen door religieuze geschriften, maar dat kan ook op basis van andere sprookjes en vertellingen.

Het christendom is dan weliswaar minder totalitair dan de (politieke) islam, de barbaarsheid heeft zij recentelijk van zich afgeschud. Dat laat onverlet dat er wel degelijk gewelddadige en moreel verwerpelijke passages te vinden zijn in de Bijbel, evenals in de Koran. De hedendaagse christen echter, kiest ervoor deze te negeren of te relativiseren: "je moet niet alles letterlijk nemen wat er staat." Hoe de gelovige christen met zijn religie omgaat, heeft met andere invloeden te maken, zij valt niet op het conto te schrijven van het christendom zelf. Pas met Renaissance en Verlichting - dus met de herontdekking van de antieken en het gebruik van de (kritische) rede - wordt de Christelijke wereld "westers" en beschaafd. Godsdienstvrijheid en tolerantie zijn ook in West-Europa pas gemeengoed geworden na de godsdienstoorlogen in met name de zestiende eeuw. De geclaimde tolerantie is dan ook gestoeld op pragmatische overwegingen (het voorkomen van oorlog en twist), niet op principiële.

Er is geen enkele reden tot triomfalisme en superioriteitsgevoel vanwege het christendom. Het christendom heeft zeker bijgedragen aan de westerse cultuur, maar zij is daar niet de voornaamste drager van. Met het christendom als voornaamste cultuurdrager verkeerden wij nog in de feodale Middeleeuwen.

RALF S WILLEMS IS HOOFDREDACTEUR VAN DIT BLAD.

Socialisten hebben De Internationale, christendemocraten kunnen terugvallen op een heel scala aan Psalmen, sequenties en hymnen, en de nazi's zongen massaal Die Fahne Hoch. Maar bestaat er ook een liberale liedcultuur? Jawel. Een suggestie voor op uw afdelingsborrel is het studentenlied 'Gij enkeling triomfant', clublied van het Liberaal Vlaams Studentenverbond Leuven, u ter beschikking gesteld door uw correspondent in België Isabelle Buhre. Ad primam, omnes!

GIJ ENKELING TRIOMFANT!

Tekst: Brandaan Mombaers

Wijze: 'John Brown's Body' (ook bekend als 'Glory glory halleluja')

De vrijheid van de enkeling, daarvoor strijden
wij met vuur

Ja, tegen etatisme en de profiteurscultuur
Nu meer dan ooit noodzaak'lijk in dit wrede
donk're uur
Nu vrij en liberaal!

Refrein:

Trekt ten strijde voor de vrijheid!
Trekt ten strijde voor de vrijheid!
Trekt ten strijde voor de vrijheid!
Gij enk'ling triomfant!

De tsjeef¹ dat is een windvaan, hypocriet met de
wind mee

Hij preekt soms wel de vrijheid, onderhuids
steeds ACW²
Door oubollige moraal verknecht, wij doen daar
niet aan mee
Nu blij en liberaal!

Refrein

Marxisten, leninisten, stalinisten, kortom sos³
Zij dwalen, 't profiteurschap staat op schroeven,
dood'lijk los
De enkeling is hun melkkoe, 't arme volk vreet
rendiermos
Voorspoedig liberaal!

Refrein

De bruin, dat zijn fascistten, nee die maken ons
niets wijs
Het blijven etatisten, ja ze denken sosgewijs
Hun programma is een farce, hysterisch bang en
luid gekrijs
Gelukkig liberaal!

1 tsjeef: Vlaamse weinig vleiende benaming voor christendemocraat

2 ACW: Algemeen Christelijk Werknemersverbond, koepel van de christelijke werknemersorganisaties in België

3 sos: de sossen, Vlaams woord voor socialisten

Refrein

De groen zijn marginalen, hun project
inconsequent
Kyoto is hun bijbel, hun betutteling gekend
Ze klagen, veroorzaken zo het Vlaams
fallissement
Onbetutteld liberaal!
Na liberaal komt Vlaams, naar economisch'
reed'lijkheid
Maar 't zuiden is te vaak het Evil Empire, 't
rood beleid⁴
In ons denken leeft steeds verder die
aloude Vlaamse strijd⁵
Nu Vlaams en liberaal!

Refrein

Ons helden uit Chicago heten Friedrich en
Milton⁶
Maar de wortels liggen hier, de Lage
Landen hier alom
Supply-side of monetarist, bij ons zijt gij
welkom
Onderbouwd en liberaal!

Refrein

Als studenten hier te Leuven is niet alles
politiek
Ja, op tijd en stond goed zuipen, da's goed
voor onze mechaniek
We lachen met onszelf en van goed leven
nooit niet ziek
Bourgondisch liberaal!

4 rood beleid: verwijzend naar de grote invloed die de Parti Socialiste sinds jaar en dag in Wallonië heeft

5 Vlaamse strijd: politiek streven naar Vlaamse onafhankelijkheid dan wel meer regionale bevoegdheden, met name op economisch vlak

6 Friedrich en Milton: Friedrich Hayek (1889-1992) en Milton Friedman (1912-2006), economen die het vrijemarktkapitalisme en een beperkte overheid bepleitten

DRIEMASTER

verenigingsperiodiek van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie

Interview met Salomon Kroonenberg

Individuele
gelijkheid

De prijs van
grijs

Studiereis
Israël

Wendela in
Marokko

Barbie
Girl

Waarde liberalen, geachte lezer,

Op het moment van schrijven staat heel het land op zijn kop vanwege de op handen zijnde verkiezingen. Tot grote verbazing van de aanhangers van de Grote Verlosser uit Amsterdam is het niet deze voormalig burgemeester (100% halal!) die op 9 juni de grootste dreigt te worden, maar de liberale voorman Mark Rutte, oud-landelijk voorzitter en lid van verdienste van de JOVD. "Wacht maar, nog één huilende bijstandsmoeder en wij winnen alsnog," vertrouwde een prominent jonge socialist me toe. Ik moet het nog zien. Hun program werd terecht door Rutte betiteld als de "langste zelfmoordbrief in de geschiedenis." Dit naar analogie van het program waarmee Micheal Foot in 1983 in het Verenigd Koninkrijk de boer op ging. Het leverde Labour een historische en terechte verkiezingsnederlaag op. Wanneer de PvdA de grootste wordt, is iedereen verliezer, behalve de corrupte bestuurder van een arm, Afrikaans land, want die begrotingssteun, die zit voor de komende jaren wel snor!

Ook de bijstandsmoeder is er bij de PvdA slechter aan toe dan bij de liberalen - althans in de meest recente versie van hun plannen. Wellicht gaat ze er de komende jaren zelfs op vooruit (mits ze een baan krijgt, want dan verliest ze koopkracht), daarna zullen de broodnodige bezuinigingen op de sociale zekerheid er des te harder in hakken. De onderlinge solidariteit tussen de burgers onderling komt bij de verhoging van de lasten voor beter verdienenden steeds verder onder druk te staan. Waarom zou je een toenemend deel van je zuurverdiende centen afdragen voor je buurman die er alleen de hele dag voor op z'n kont ligt? De bijstand, ooit bedoeld voor "de mensen die het niet cadeau kregen" en door omstandigheden niet voor zichzelf konden zorgen, is nu voor mensen die het wel cadeau krijgen: huurtoeslag, zorgtoeslag, gratis sporten en andere vormen van bezigheidstherapie en inkomenssteun. Linkse mensen hebben liever dat de armen armer zijn, vooropgesteld dat de rijken minder rijk zijn, zo typeerde Margaret Thatcher raak het socialistisch gedachtegoed.

Maar nu terug naar de verkiezingen. Ik heb eens nagezocht wat de JOVD zoal van verkiezingen vindt. Zoals u wellicht weet staan

dergelijke dingen verwoord in het Politiek Kernpunten Programma (PKP), dat iedere vier jaar wordt vastgesteld. In een recente versie lees ik dat de JOVD stemmen via internet wil invoeren. Nu ben ik als voorzitter van het stembureau hier om de hoek hooglijk verbaasd over dit absurde standpunt. Alle heisa en toestanden in Rotterdam tijdens de laatste gemeenteraadsverkiezingen zijn een helder voorbeeld van wat er mis kan gaan als de kieswet wordt overtreden: beïnvloeding van kiezers, ronselen van volmachten, het niet garanderen van het stemgeheim. Wanneer een oudere, noordafrikaanse man zijn vrouw vergezelt in het stemhokje om haar te wijzen dat ze het vakje naast de naam "Cohen" moet inkleuren, grijpt een goed stembureau in. Met stemmen via internet is dit totaal niet gewaarborgd: kiezers kunnen achter de computer worden geïntimideerd, gedwongen. Er is immers geen enkele mate van toezicht. Daarnaast ben ik principieel van mening dat er best moeite mag worden gedaan om te stemmen. Het kunnen uitbrengen van je stem is een recht dat je als burger hebt, daar mag best iets tegenover staan. Het uitbrengen van je stem via internet, devalueert de daad van het stemmen zelf: wanneer stemmen zo iets wordt als een mailtje sturen of een "tweet" of een lijstje suggestieve vragen invullen van ene De Hond, dan gaat er in je land iets goed mis.

Een bijzonder onverstandig dus, dat stemmen via internet. De vraag welke volslagen krankzinnige verantwoordelijk is voor het bovengenoemde zo gekoesterde document, dat ik al eens heb uitgemaakt voor een wollig, ambtenaresque en weinig inspirerend stuk proza, zal ik maar niet stellen. Dit om de huidige landelijk voorzitter en de nummer 48 van de kieslijst voor de VVD niet al te zeer in de hoek te zetten in deze hectische verkiezingstijd...

Ga vooral stemmen! En wat je ook stemt, stem niet links.

Ik wens u veel leesplezier!

RALF S WILLEMS
HOOFDREDACTEUR DRIEMASTER

Colofon

Driemaster is een uitgave van de JOVD

Jaargang 62, nummer 3

ISSN 0167-0786

Deadline ingezonden stukken voor komende editie: zaterdag 21 augustus 2010

Hoofdredacteur: Ralf Willems (hoofdredactie@jovd.nl)

Eindredactie: Isabelle Buhre (Chef), Jeffrey Lemm, Jorik Kuipers, Arjen Maathuis, Bas van Schelven

Redactie: Wouter van den Wildenberg, Mark Reijman, Merel Schuppert, Thomas de Jonge

Fotograaf/opmaak: Gerhard Taatgen www.taatgen-fotografie.nl

Ontwerp: Jan Kranendonk

Druk: drukkerij Ten Brink, Meppel

Distributie: SANDD

Redactieadres: Herengracht 38a, 2511EJ Den Haag

Telefoon: 070-3622433

Fax: 070-3617304

E-mail: hoofdredactie@jovd.nl

Website: www.jovd.nl/driemaster

De Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie geeft een verenigingsblad uit onder de naam Driemaster, met als doel elk lid te informeren over de mogelijkheden tot ontplooiing die de vereniging in het kader van de verwezenlijking van haar doelstellingen biedt, verslag te doen van activiteiten van de vereniging, bij te dragen aan de doelstelling van de vereniging om jongeren in kennis te brengen met en te doordringen van de verantwoordelijkheden die het staatsburgerschap hen oplegt - hen daarbij in het bijzonder voorlichtend omtrent de liberale beginselen zonder een politieke vorming in ruimere zin te verwaarlozen en stimulerend van discussies over politieke onderwerpen in het kader van de liberale beginselen: vrijheid, verantwoordelijkheid en verdraagzaamheid.

Met inachtneming van deze opdracht, is de hoofdredacteur vrij in de invulling en vormgeving van het verenigingsblad. Hij legt daarover enkel aan de algemene ledenvergadering verantwoording af en beslist zelfstandig over de samenstelling van zijn redactie. Dat verzekert de redactie van een sterke, onafhankelijke positie tegenover het hoofdbestuur; van de journalist ten opzichte van de bestuurder. Dat uitgangspunt van onafhankelijke journalistiek is een essentiële voorwaarde voor het functioneren van de democratie, ook binnen onze politieke jongerenorganisatie. Deze en nadere bepalingen werden opgenomen in een redactiestatuut en stijlboek. Alle redacteurs zijn daaraan gehouden, al doet geen van beide afbreuk aan de door de statuten, het huishoudelijk reglement, het financieel protocol en de algemene vergadering expliciet aan de hoofdredacteur en zijn redactie toegekende rechten en opgelegde plichten.

Tenzij anders vermeld is op alle vanwege Driemaster gepubliceerde werken de volgende Creative Commonslicentie van toepassing:

Indien niet anders overeengekomen vervalt het volledige auteursrecht op ingezonden kopij aan de redactie.

Cover: S. Kroonenberg ©Gerhard Taatgen - Achterkant: Mark's Angel ©Gerhard Taatgen

IN DEZE DRIEMASTER

“Na het succes van Barbie Girl volgden andere nummer één hits zoals Doctor Jones, My oh My en de ballade Turn Back Time”

6

“Hoewel er op dit moment vanuit Gaza gemiddeld ‘slechts’ één raket per dag wordt afgevuurd, is de angst voor escalatie groot”

10

INHOUD

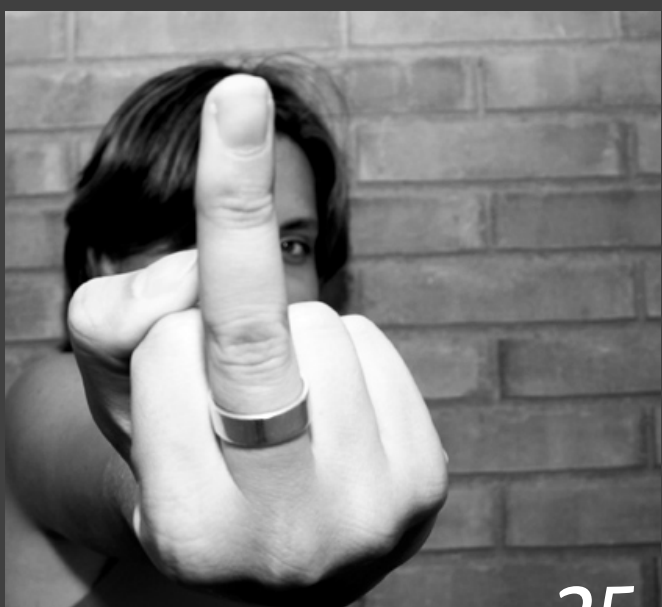
Hoofdredactioneel	2
Colofon	2
HB Pagina	4
Voorzitterswoord	5
Barbie girl	6
De ideale student	8
Een studiereis naar Israël	10
De parasitaire samenleving	12
Hetze tegen het heden	14
Moslimintegratie in Nederland	15
INTERVIEW: Salomon Kroonenberg	16
Rubriek: De gloeilamp	22
De prijs van grijs	24
De vrijheid van meningsuiting	25
Verslag: JOVD naar Florence	26
Kostuumdrama	28
Individuele gelijkheid	29
‘Why do you say this?’	30
De blauwe leeuw	31

12

16

25

v.l.n.r. J. van Dijken, S. Reynaers, M. Jonk, T. Aartsen, D. van den Oever, A. Altena, M. Postma en J. Hiemstra

Liberaal vrienden? Maak ze lid van de JOVD!

Goede dingen deel je graag met je vrienden, dus ook de JOVD. Als je tussen 1 juli en 1 augustus 2010 een vriend lid maakt van de liberale jongerenorganisatie van Nederland maak je kans op mooie prijzen. Bijvoorbeeld één van de vele DVD-boxen van Geert Mak's serie "In Europa".

Je vrienden kunnen zich online aanmelden op jovd.nl. En laat ze vooral jouw naam invullen!

JOVD Hoofdbestuur contactgegevens

Landelijk Voorzitter:

M.W.M. (Martijn) Jonk
martijn.jonk@jovd.nl
06-53154122

Algemeen Secretaris:

D. (Dennis) van den Oever
dennis.van.den.oever@jovd.nl
06-22938029

Landelijk Penningmeester:

J.J. (Jelmer) Hiemstra
jelmer.hiemstra@jovd.nl
06-24984963

Algemeen Bestuurslid Promotie & Ledenwerving

A.A. (Thierry) Aartsen
thierry.aartsen@jovd.nl
06-30066275

Vice-voorzitter internationaal:

S. (Sandra) Reynaers
sandra.reynaers@jovd.nl
06-53173943

Algemeen Bestuurslid Politiek

A.J. (Jeroen) van Dijken
jeroen.van.dijken@jovd.nl
06-41064920

Algemeen Bestuurslid Voorlichting, Vorming & Scholing

A.Ph. (Allard) Altena
allard.altena@jovd.nl
06-20861407

Algemeen Bestuurslid Organisatie

M. (Martijn) Postma
martijn.postma@jovd.nl
06-14518644

WOORD VAN DE VOORZITTER

DE KATER VAN 9 JUNI

Op de ochtend van tien juni werd ik wakker met een behoorlijke kater. Niet alleen omdat het feestje van de avond daarvoor behoorlijk geslaagd was, maar vooral omdat de schizofrene verkiezingsuitslag toen indaalde. Voorafgaand aan de verkiezingen heb ik al eens laten vallen dat wat mij betreft een coalitie van CDA, VVD en D66 het meeste perspectief bood, al dan niet aangevuld met GroenLinks. Maar de kiezer sprak en torpedeerde dit plan. De traditionele grote partijen, CDA, VVD en PvdA, werden dwergachtige reuzen en de spectaculaire winst van de PVV snoepte op het laatste moment nog veel zetels af van CDA en VVD. De kiezer sprak, maar sprak in tongen.

Voor de hand lag allereerst een coalitie met de winnaar en de (absoluut) sterkste groeier: VVD en PVV. Natuurlijk valt er op het gebied van veiligheid, integratie en immigratie een hoop te bereiken met de PVV, maar er is veel in deze “rechtse” coalitie dat liberalen moet doen gruwelen. En dan heb ik het niet eens over het sociaal-economische programma van de PVV dat een sterke spruitjeslucht verspreidt. Een bondige samenvatting van het economisch programma van de PVV: vroeger was alles leuk en dat moeten we vooral zo houden. Geert Wilders lijkt alleen te zijn vergeten dat de wereld in de tussentijd wel is veranderd en we dus genoodzaakt zijn om stappen te zetten op het gebied van arbeidsmarkt, sociale zekerheid en onderwijs.

De JOVD is de afgelopen jaren op de barricaden gegaan tegen te veel conservatisme binnen de VVD, te weinig oog voor privacy en burgerrechten en het vreemde idee van maakbaarheid wanneer het gaat om veiligheid in de samenleving. Een coalitie met PVV en CDA is de goden verzoeken. Daarnaast is het voor liberalen onacceptabel dat de PVV onderscheid maakt tussen verschillende religies. Volgens het partijprogramma van de PVV blijft artikel 23 van de Grondwet onaangetast, behalve voor islamieten. Dit tezamen met het eerder aangehaalde economische programma, de visie van de PVV op onderwijs (welke visie?) en de minimale kamermeerderheid (om nog maar te zwijgen over gedoogsteun van de SGP) zorgt ervoor dat ik nog niet overloop van enthousiasme.

Maar dat betekent niet dat de kiezers van de PVV moeten worden genegeerd. Welke coalitie er ook komt: het signaal van deze kiezers moet worden gehoord, geagendeerd en aangepakt. Volop aandacht dus voor de (culturele) gevolgen van globalisering, immigratie, integratie en het broze vertrouwen in de politiek en de instituties weer op peil brengen.

Wat dan wel? Samen met de VVD blijven er twee opties over: een “midden- of nationaal” kabinet met VVD, PvdA en CDA en een “paarse” coalitie met VVD, PvdA, D66 en GroenLinks. Het is als gebeten worden door de kat of de hond: iedere mogelijke coalitie is risicovol en doet pijn. De JOVD heeft maar een wens en dat is dat er een coalitie komt die zo liberaal mogelijk is. Economisch, maar ook op immateriële vlakken.

De “paarse” coalitie is in dit opzicht zeer interessant, maar alleen als de andere partijen bereid zijn om echt het mes in de overheidsuitgaven te zetten, instemmen met grote hervormingen op de arbeidsmarkt, woningmarkt en sociale zekerheid en de moeilijke positie van de VVD respecteren en bereid zijn om hier een passend antwoord op te geven. De moeilijke positie van de VVD ligt natuurlijk in het feit dat alle partijen ter rechter zijde in de oppositie plaats zullen nemen. CDA en PVV moeten niet vier jaar lang vrij kunnen schieten op de VVD. Je hoort het Geert Wilders al zeggen: “meneer Rutte, u bent een rechtse dirigent van een links orkestje.”

De kiezer heeft Mark Rutte voor een verdomd moeilijk karwei gesteld. Over de uitkomst kan ik nu nog slechts gissen, maar één ding wil ik graag aan VVD-leider Mark Rutte meegeven: Mark, vergeet je roots bij de JOVD niet en geef ons een liberaal kabinet.

Martijn Jonk

Landelijk Voorzitter

BARBIE GIRL

Barbie Girl bracht popgroep Aqua in 1997 vanuit het niets naar de hoogste regionen van de hitlijsten van over de wereld. Het liedje was aanleiding voor producent Mattel om een kansloze rechtszaak aan te spannen vanwege copyright inbreuk. Mattels reactie was niettemin begrijpelijk, want het liedje steekt op succesvolle wijze de draak met het imago van Barbie. De act kenmerkte zich door het hoge, kinderlijke stemmetje van zangers Lene Nystrøm (Barbie), de cheesy videoclip die traditiegetrouw worden afgesloten met een brave zoenscene en de vele referenties naar seks. Dit terwijl de liedjes duidelijk gericht zijn op een jong publiek. Nystrøm ging later solo en ik moet bekennen dat nummers als *Virgin Superstar*, *Pretty Young Thing* en *Play With Me* een stuk beter te beluisteren zijn, onder andere omdat Nystrøm de hoge kinderstem heeft ingeruild voor een vrouwelijkere stem en haar eigen teksten is gaan schrijven.

DOOR: MARK RELJMAN

Na het succes van *Barbie Girl* volgden andere nummer één hits zoals *Doctor Jones*, *My oh My* en de ballade *Turn Back Time*. Direct werden andere acts volgens hetzelfde concept ontwikkeld om een graantje mee te pikken. De bekendste hiervan was de infantiele groep *Toy-Box*, waarvan nummers als *Tarzan & Jane* en *Super-Duper-Man* tekstueel niet verder kwamen dan het niveau van de lagere school: *'Go cheetah, get banana, hey monkey, get funky'* en het vrij arrogante *'I'm a superstar with a big, big house and a big, big car. I'm a superstar and I don't care who you are.'*

In tegenstelling tot *Toy-Box* en de latere nummers van Aqua bevat *Barbie Girl* een stevige dosis maatschappijkritiek en geeft de parodie een fris perspectief op twee zaken: cosmetische chirurgie en relaties in de jaren '90. Neem nu de tekst:

*I'm a Barbie girl, in the Barbie world
Life in plastic, it's fantastic!
You can brush my hair, undress me everywhere
Imagination, life is your creation
Come on Barbie, let's go party!*

Hierin wordt de verheerlijking van plastische chirurgie en de onmogelijke anatomie van Barbie aan de kaak gesteld en tegelijk een realistischer alternatief geboden door terug te grijpen naar de kracht van verbeelding. Juist de verbeeldingskracht krijgt bij Barbie – in tegenstelling tot bijvoorbeeld *Lego* – een ondergeschikte rol toebedeeld doordat alle vormen reeds zijn geëxpliceerd. Aqua's beroep op verbeelding als scheppende kracht heeft het voordeel dat zij oneindig meer mogelijkheden toelaat dan chirurgie. De verbeelding kan zonder zware fysieke ingrepen worden aangepast aan iemands

grillen en fetisjen en dit maakt een veel speelsere relatie mogelijk dan één gebaseerd op het verfoeide 'plastic fantastic'. Aqua weet dan ook een afgewogen boodschap te geven. Enerzijds moedigt de tekst de luisteraar aan schepper van zijn of haar eigen leven te zijn, waarbij de grenzen van de eigen fantasie de enige beperking is. Anderzijds waarschuwt de tekst om deze boodschap niet puur lichamelijk op te vatten, maar juist ook spiritueel. Doet men dit niet en vertrouwt men enkel op de cosmetische chirurgie, dan is het gevaar aanwezig dat de persoon in kwestie inderdaad een Barbie in een roze wereld wordt waar oppervlakkigheid troef is.

In een ander gedeelte van de tekst wordt een emancipatoir perspectief aangereikt voor het analyseren van relaties in de jaren '90. Neem nu de tekst:

*I'm a blond bimbo girl, in the fantasy world
Dress me up, make it tight, I'm your dolly
You're my doll, rock & roll, feel the glamour in pink,
Kiss me here, touch me there, hanky panky...
You can touch, you can play, if you say: "I'm always yours"*

De moderne vrouw staat mijlenver af van de *Dolle Mina's* en denkt er niet over haar *Marlies Dekkers* setje demonstratief te verbranden. Het zure, fundamentalistische egalitarisme is verdwenen. Tegelijk beseffen vrouwen dat ook het radicaal overnemen van de mannelijke leef- en denkstijl geen oplossing biedt. Hier bestaat het gevaar te verworden tot wat schrijfster Ariel Levy 'female chauvenist pigs' noemt. De moderne vrouw kiest voor de middenweg tussen *Dolle Mina* en de female chauvenist pig door te erkennen dat er fundamentele verschillen tussen de seksen bestaan, maar te verwerpen dat deze verschillen allemaal in het voordeel van de man uitvallen. Hier reikt de tekst van Aqua een compromis door de objectivering van vrouwen te plaatsen binnen het kader van een traditionele monogame relatie en zelfs het christelijke huwelijk. Alle begeertes van de man – de blond bimbo girl, de doll – zijn voor hem binnen handbereik, als de man bereid is de vrouw ook haar begeerte naar een duurzame relatie – de voorwaarde if you say 'I'm always yours' – te gunnen. De beest uithangen kan, maar wel met een monogame partner, zo luidt de boodschap van Aqua.

Punt van kritiek hierbij is wel dat Aqua vasthoudt aan de dichotomie tussen man en lust aan de ene kant, en vrouw en liefde aan de andere kant. Een beetje voorspelbaar. Het was progressiever geweest als het Ken was geweest die had aangedrongen op een duurzame relatie, terwijl Barbie liever een spannende scharrel had. Zo bezien is de tekst weliswaar een aanvaardbaar compromis, maar wel een met een conservatieve en zelfs reactionaire inslag. Iets wat de luisteraar wellicht in eerste instantie zou hebben gemist, maar wat er toch echt staat.

MARK RELJMAN IS REDACTEUR VAN DIT BLAD.

DE IDEALE STUDENT

TWEELUIK DOOR YAIR EN ISABELLE

Wat is de ideale student? Met opkomende termen als 'VOC-mentaliteit' en 'zesjescultuur' wordt deze vraag steeds vaker gesteld. Deze vraag wordt beantwoord door hier vijf types studenten te beschrijven: het feestbeest, de 'ik doe maar wat' student, de idealistische student, de studiebol en als laatste de ideale student.

DOOR: YAIR DA COSTA

Het feestbeest

Het feestbeest had twee belangrijke redenen om student te worden: uitgaan en vrienden maken. Het feestbeest wil eigenlijk zo min mogelijk tijd aan zijn studie besteden en des te meer aan het maken van vrienden om mee te feesten. Deze student scoort elke week wel iemand van het andere geslacht en raakt soms zo ladderdier dat hij spontaan liberaal in de seksuele moraal wordt en zijn horizon verbreedt naar hetzelfde geslacht.

Tentamens worden in de regel niet goed gemaakt. Colleges worden gevolgd met een chronisch slaapgebrek en een standaard kater, met als resultaat dat hij eens in de zoveel tijd de hoogleraar schoffeert met zijn luide gesnurk door de collegezaal.

De 'ik doe maar wat' student

De 'ik doe maar wat' student doet precies wat zijn naam zegt: hij doet maar wat. Vaak wist deze student na het behalen van zijn VWO-diploma niet echt wat voor studie hij wilde doen en al helemaal niet wat voor beroep hij later wil uitoefenen. Deze student bezoekt zijn colleges wanneer hij zin heeft en komt – tot ergernis van de docent – vaak vijf á tien minuten nadat het college is begonnen nog de zaal binnen. Cijfers doen er niet toe. Zolang hij zijn diploma maar haalt. Het bestuderen van de tentamenstof beperkt zich tot uittreksels en samenvattingen van de stof en in de tijd die daardoor vrijkomt... doet hij maar wat.

De idealistische student

De idealistische (niet te verwarren met de ideale) student is iemand die zijn keuzes bewust maakt en maatschappelijk betrokken is. Vaak is deze student lid van clubs zoals Greenpeace, de Internationale Socialisten of een PJO. Hij schuwt actie voeren niet en protesteert weleens tegen discriminatie, het behoud van de basisbeurs of drukt een ei kapot op het hoofd van de demissionair minister van Financiën.

De idealistische student heeft van wege zijn idealen soms moeite om objectief te handelen en houdt er af en toe een dogmatische, bijna religieuze denkwijze over bepaalde onderwerpen op na.

De studiebol

De studiebol focust zijn aandacht volledig op zijn studie. Hij (kan ook een 'zij' zijn) zit het meeste van zijn tijd in de boeken. Alle colleges worden gevolgd, hij verschijnt ook netjes op tijd en schaamt zich niet om na het college nog wat kritische vragen te stellen aan de hoogleraar. De studiebol streeft ernaar zo hoog mogelijke cijfers te halen in de hoop cum laude zijn bul te behalen.

De ideale student, ware het niet dat uitgaan en een sociaal leven er niet echt in zitten. Er moet immers ook in de avonden en weekenden gestudeerd worden voor het behalen van een maximaal studieresultaat. Die tijd is volgens de studiebol veel beter besteed aan studeren dan aan liters bier, een gehoorbeschadiging door tenten waar ze de muziek veel te hard draaien en een kater de volgende ochtend waardoor je niet kunt studeren.

De ideale student

Dan komen we nu bij het antwoord op onze hoofdvraag. De ideale student is een mix van de voornoemde verschillende types studenten. Hij haalt zijn tentamens in één keer, zonder per se voor het hoogste cijfer te willen gaan. Het gaat bij de ideale student niet in het bijzonder om het behalen van het hoogste cijfer, maar meer om het meeste uit zichzelf te halen.

Hij heeft een sociaal leven dat niet al teveel van zijn kostbare tijd in beslag neemt en houdt van uitgaan, waarbij hij weet hoe ver hij kan gaan zonder een kater te krijgen. De wereld laat hem niet koud en hij zet zich actief in voor de maatschappij. Hij doet vrijwilligerswerk, schrijft af en toe een column en/of is politiek actief. Als hij door al die activiteiten iets lagere cijfers behaalt, is dat voor hem geen ramp. Alle ervaringen die deze student hiermee opdoet, zullen immers van pas komen in zijn latere loopbaan.

Kortom, de ideale student gedraagt zich verantwoordelijk, vindt zijn studie belangrijk, maar focust zich niet alleen op studeren. Hij streeft vooral naar zelfontplooiing en het opdoen van levenservaring. Eigenlijk zit in iedereen een ideale student. Het is alleen de kunst om die ideale student uit jezelf te halen.

YAIR DA COSTA IS STUDENT GESCHIEDENIS AAN DE UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM EN WAS VORIG JAAR VOORZITTER VAN DE JOVD AMSTERDAM E.O.

DE IDEALE STUDENT KOMT VRIENDEN IN HET RONDE

Wanneer we spreken over een goede of zelfs ideale student, zullen ongetwijfeld criteria als 'nieuwsgierig', 'open minded' en 'kritisch' de revue passeren. Clichématig, bijna. Maar mag ik u hier een beeld tegenoverstellen? Ik wil u voorstellen aan de economisch calculerende student met het hoge arbeidsethos, die ook wel 'gezel(lin)' wordt genoemd.

DOOR: ISABELLE BUHRE

Deze student heeft een bijzonder gevoel voor geld. In tegenstelling tot veel medestudenten weet hij dat gratis niet bestaat, en dat 'een beurs krijgen' zo veel betekent als 'leven op kosten van medeburgers'. Hij begrijpt dat hij later tot de meest kansrijken van de samenleving zal behoren en dat hij dus geen reden heeft om zichzelf als zwakkere of hulpbehoevende te definiëren. Hij ziet ook in dat, als hij veel geld zou bijlenen om een iPhone of een vakantie te bekostigen, dit geld dan niet meer aan het onderwijs besteed kan worden, en dat er voor hem en zijn medestudenten minder colleges, gastdocenten en promotieplaatsen zijn. Voor zijn eigen pleziertjes werkt hij dus liever. En als gesproken wordt over het afschaffen van de basisbeurs, gaat hij niet op zijn achterste benen staan; misschien is lenen, in zijn positie, wel sociaal rechtvaardiger. Toen ik hem laatst in gedachten naar de reacties van veel medestudenten peilde, hield hij het kort: 'Pure decadentie.'

Idealiter zouden studenten zich niet verenigen om zich op het Museumplein of Malieveld belachelijk te maken, maar samen met hun docenten en bestuurders moderne gilden vormen. Gilden van vrije beroepskrachten en gezellen die aan fondsenwerving doen voor hun onderzoek en onderwijs. Progressief als in het middeleeuwse lied: Komt vrienden in het ronde, minnaars van eenen stiel. Bedrijven zullen zeker investeren in de studies die hun relevante kennis opleveren, maar ook geesteswetenschappers moeten een loffelijke poging wagen – en mislukt die, dan rest hun des te meer overheidsgeld, wanneer eerdergenoemde taken door de private sector worden overgenomen. Dit is een veel betere reactie op bezuinigingsplannen dan de kramp waarin studenten nu schieten: 'Er mag niets veranderen, want ons belang gaat boven het algemene.'

Maar bovenal: de ideale student studeert. Vóór het feesten, voor de buitenproportioneel hooggeprezen 'nevenfuncties', beseft hij dat hij moet doorwerken. Niet omdat hij enorme haast heeft, maar omdat hij student is. 'Wat doe je?' 'Ik ben student.' Dan is dat je primaire taak, zeker wanneer je (tijdelijk) teert op geld van anderen. Zo ken ik een student die op Erasmus gaat naar Milaan. Ik vroeg hem: 'Wat voor vakken ga je daar doen?' Hij: 'O, bijna niets. Ik ga min of

meer vakantie houden.' En een studente die naar Malta ging, antwoordde op dezelfde vraag: 'Ha! Snorkelkunde.' Grappig hè, dat we een heel eigen klasse studenten hebben, te weten de niet studerende studenten? Eisen stellen aan hoeveel men moet doen in ruil voor de Erasmusbeurs, en hoeveel punten men aan de thuisuniversiteit minimaal per jaar moet halen, zou een goede stap zijn.

De studententijd is een periode waarin we de gelegenheid hebben om zelf onze tijd in te delen en de eigen financiën te beheren. Het is de tijd waarin we onszelf kunnen vormen zonder dat anderen zich ermee bemoeien. De uitgelezen tijd dus, om ons te oefenen in deugden als matigheid, verstandigheid en zelfbeheersing, omdat anders dit eigen leefritme naar de gallemiezen gaat. Waarom zien we dan bij zo veel studenten het tegenovergestelde gebeuren? In plaats van deze gunstige biotoop aan te grijpen om zichzelf te verbeteren en gestaag door te werken aan een betere toekomst, zien veel studenten deze tijd juist als een uitstekende gelegenheid om, gesponsord door de staat, lekker vaak uit hun dak te gaan. Ik heb daarop, in alle eerlijkheid, geen wetenschappelijk antwoord, maar ik vermoed dat het komt doordat wel de vrijheid geboden wordt, maar de verantwoordelijkheid niet bij de student zelf ligt. Zodra het financiële risico verplaatst wordt van de staat naar de student, zou het vermoedelijk snel afgelopen zijn.

Nu wil ik niet beweren dat we allemaal om negen uur na het journaal keurig onder de wol moeten liggen. We hebben allemaal zo onze zondes; ikzelf drink bijvoorbeeld graag chocomel ad fundum, en heb dientengevolge een dikke kont gekweekt. Maar gematigdheid en vooral arbeidsethos, daar komt het op aan; de enigen die immers goed af zijn met het exorbitante bijleengedrag van studenten, zijn de Amsterdamse hospita's en kroegbazen.

Het lijkt mij ideaal als studenten de lakse 'alles gratis'-mentaliteit lieten varen en zich vanuit hun rol als toekomstige elite hierom zouden bekommeren, in plaats van vooraan te staan in achterhaalde protestmarsen en 'demokratiese' studentenraden met een mandaat van 22%. Maar wilt u mij nu verontschuldigen, dames en heren? Ik moet – uit hoofde van mijn functie – gaan studeren...

ISABELLE BUHRE STUDEERT LATIJNSE TAAL EN CULTUUR AAN DE UVA EN IS MOMENTEEL OP ERASMUS-UITWISSELING AAN DE KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN, BELGIË (BOURGONDISCHE KEUKENKUNDE). ZIJ IS TEVENS EINDREDACTRICE VOOR DIT BLAD.

EEN STUDIEREIS NAAR ISRAËL

Hoofdbestuursleden Allard Altena en Martijn Postma vertegenwoordigden de JOVD tijdens de studiereis van het CiJO (de jongerenorganisatie van het CIDI), die plaatsvond van 10 tot en met 17 mei 2010. Alle politieke jongerenorganisaties waren uitgenodigd om twee bestuursleden af te vaardigen. Het doel van de trip was om meer te leren over Israël en de Palestijnse gebieden, en om meer inzicht in de problematiek te verkrijgen. Voor Driemaster hielden de hoofdbestuurders een dagboek bij.

DOOR: ALLARD ALTENA EN MARTIJN POSTMA

Maandag 10/05

Rond half vijf 's nachts kwamen alle deelnemers bijeen op Schiphol. Na een overstap in Zürich arriveerden wij halverwege de middag op Ben Gurion International Airport. Het verkrijgen van een visum bleek slechts een formaliteit, zonder de verwachte lastige vragen. Onze touringcarchauffeur bracht ons snel naar het hotel in Tel Aviv. 's Avonds spraken we met dr. Klein-Halevi, journalist voor onder andere The Washington Post. Hij gaf ons als eerste relevante achtergrondinformatie over het Israëlijs-Palestijns conflict en zijn visie daarop.

Dinsdag 11/05

Wij maakten kennis met de Joodse Avihu Cohen (werkzaam bij het Center of New Diplomacy), die ons enkele dagen begeleidde. Vervolgens ontmoetten we een luitenant van the IDF (Israel Defense Forces), die ons informatie gaf over de wijze waarop de complexe grenzen met de Westelijke Jordanoever worden bewaakt. De Westelijke Jordanoever is opgedeeld in drie zones: Zone A staat onder gezag en controle van de Palestijnse Autoriteit, Zone B staat onder gezag van de Palestijnen, maar onder controle van Israël en Zone C is volledig in handen van Israël. Door middel van allerlei hekken en muren, gescheiden wegen en gecontroleerde doorgangen moet de veiligheid gewaarborgd worden. Vooral voor de Palestijnen levert dit systeem in de praktijk veel problemen op.

Hierna lunchten we in het Beit Berel College. Deze Hogeschool zet zich er expliciet voor in dat Arabische en Israëlijsche studenten gezamenlijk studeren om het wederzijdse begrip te vergroten. Wij spraken met hen en met docenten. Hoewel het een goed initiatief is, bleek dat men nog veel werk heeft te verzetten. Na het diner hadden we een gezellige avond met in Israël woonachtige jonge Nederlanders, die duidelijk ook interesse toonden in politiek.

Woensdag 12/05

In de ochtend bezochten we het voor christenen belangrijke Kafarnaüm. Jezus predikte hier in een synagoge en zou op deze plek wonderen hebben verricht. Nadat wij deze prachtige en serene plek hadden verlaten, reden we naar een Druzisch dorp voor de lunch. Ondertussen kregen we informatie over deze

mysterieuze, religieuze gemeenschap.

Het vervolg van de reis leidde naar de Golanhoogvlakte. Bij de Syrische en Libanese grens stopten we om vanaf uitkijpunten informatie te krijgen over het strategische en economische belang van dit bezette gebied. Israël wil het onder meer behouden voor de verdediging van Haifa. Het meer van Tiberias is daarnaast een belangrijke watervoorziening en de omliggende gebieden zijn zeer vruchtbaar. Vanuit Libanon vormt de Hezbollah een bedreiging.

Die nacht overnachtten we in een Kibboets, waar de socialistische idealen naar de achtergrond verdwenen leken te zijn. Hoewel we aten in een grote zaal, waren de huisjes van alle gemakken voorzien. De ligging aan het eerdergenoemde meer was prachtig, evenals de rest van het gebied.

Donderdag 13/05

Op tijd vertrokken we naar de grens met de Westelijke Jordanoever. Toni Gali van USAID vertelde over de (miljarden kostende) projecten die de VS daar uitvoeren. Wij maakten ook kennis met PLO-gids George. Gezamenlijk ontmoetten we de Gouverneur van Jenin: Musa Kadura. Deze markante man die al tijdens de beantwoording van de minst kritische vragen met zijn vuisten op tafel sloeg, wilde ons ervan overtuigen dat alles veel beter is geworden. Ondanks dat een deel van de groep daar twijfels over had, is het een feit dat we enkele jaren geleden niet in het gebied konden komen zonder gevaar voor eigen leven.

Hierna lunchten we met een Palestijnse zakenman in Ramallah. Het nieuwe gedeelte van de stad deed heel modern aan. Verschillende multinationals, duizend (!) NGO's en het hoofdkwartier van de Palestijnse Autoriteit zijn hier gevestigd. Nadat we het graf van Yasser Arafat kort hadden bezichtigd, werden wij bij hoge uitzondering toegelaten tot een afgesloten deel van het complex om een presentatie bij te wonen. Deze werd gegeven door de één van de belangrijkste adviseurs van Mahmoud Abbas en de Palestijnse ambassadrice in Parijs. Na een kort bezoek van het oude, Arabisch aandoende gedeelte van de stad, vertrokken wij naar ons hotel in Jeruzalem waar we de rest van de reis overnachtten.

Vrijdag 14/05

In de ochtend vertrokken we naar het Joodse nationale monument voor de Holocaust. Wij werden door een Nederlandse dame enkele uren rondgeleid door Yad Vashem. Daarna hadden wij de grote eer om het bijzondere verhaal van Gabriel Bach aan te horen. Hij was de aanklager van Adolf Eichmann en vertelde bijvoorbeeld over de zieke, cijfermatige obsessie van Eichmann ten aanzien van de vernietiging van de Joden.

In de middag bezochten we de oude stad van Jeruzalem. Wij zagen vanaf een heuvel de ligging van de vier wijken en de bezienswaardigheden als de Tempelberg en de Al-Aqsamoskee.

De mannen konden (mét keppeltje op) de Klaagmuur bezoeken, waar de Joden intens bezig waren met hun gebed. Vervolgens vertrokken we naar een gematigd orthodox-joodse gemeenschap om te genieten van een traditioneel Sabbatdiner.

Zaterdag 15/05

Door middel van een kabelbaan bereikten we Massada. Deze citadel heeft Koning Herodes laten bouwen als vluchtplaats. Zowel het mythische verhaal als de archeologische ontdekkingen waren heel interessant. Om af te koelen kregen wij vervolgens de mogelijkheid om even te drijven op de Dode Zee.

's Middags werd een bezoek gebracht aan Bethlehem. Hier bezochten wij een vluchtelingenkamp, waar de situatie niet zo ellendig was als van tevoren verwacht. De bewoners beschikten over veel meer dan de primaire levensbehoeften. 's Avonds hadden wij in het hotel een gesprek met een journalist van de krant Haaretz.

Zondag 16/05

Op een politiebureau in Sderot zagen wij een selectie van de 12.000 raketten die op Israëliësch grondgebied waren ingeslagen. De angst voor terreur was overal zichtbaar: alle bushokjes deden eveneens dienst als bunker, vele gebouwen werden voorzien van schuilkelders en over de daken van scholen waren gigantische stalen constructies gerealiseerd. Het meest schrijnende was een kinderspeelplaats waar een rups van gewapend beton bij een aanval de jongste burgers moest beschermen.

Hoewel er op dit moment vanuit Gaza gemiddeld 'slechts' één raket per dag wordt afgevuurd, is de angst voor escalatie groot. De Palestijnse bevolking heeft voornamelijk massaal voor Hamas gekozen, omdat ze genoeg hadden van de corruptie van Fatah. Feit is echter dat Hamas van Palestina (in toenemende mate) een moslimfundamentalistische staat wil maken en zaken doet met verschillende dubieuze regimes. Daardoor kan men later over meer en zwaardere wapens beschikken. Na terugkomst in Jeruzalem konden we genieten van een heerlijk diner. Tussendoor mochten we vragen stellen aan een Arabisch-Israëliësch journalist.

Maandag 16/05

Na een te korte laatste nacht vertrokken we naar het ministerie van Buitenlandse Zaken om te spreken met de woordvoerder van Benjamin Netanyahu. Hij zette duidelijk het beleid van Israël uiteen. Daarna werden we ontvangen in de Knesset. Na bezichtiging van de plenaire zaal spraken we met parlamentslid Einat Wilf. Vervolgens lunchten we met rabbijn David Rosen, een charismatische man die op een genuanceerde wijze onze laatste vragen beantwoordde. Met enige onzekerheid door de aswolk boven het Nederlandse luchtruim vertrokken we naar het vliegveld. De terugvlucht verliep echter vlekkeloos.

“Hoewel er op dit moment vanuit Gaza gemiddeld ‘slechts’ één raket per dag wordt afgevuurd, is de angst voor escalatie groot”

DE PARASITAIRE SAMENLEVING

HOE KARL MARX TOCH ZIJN ZIN KREEG..

Drie jaar geleden kreeg ik les van een gastdocent uit Litouwen. Hij vertelde over het communisme in Oost-Europa en vatte het goed samen door te zeggen: 'Karl Marx just wrote some book and everybody took him serious.' Hij ergerde zich dood aan het Westen, dat volgens hem langzamerhand dezelfde kant opging. In Nederland hebben we nog vrijheid van meningsuiting. Zo mocht je op 'teken-Mohammed-dag' (20 mei 2010) Mohammed en zijn 6-jarige verloofde Aischa op papier tekenen, of mag men (op welke dag dan ook) pedofiele priesters belachelijk maken. Omgekeerd zijn gelovigen vrij om vrouwen voor het zwakke geslacht aan te zien en homofilie met een ernstige ziekte te vergelijken. Zelf heb ik die behoefte niet zo, maar wel als het gaat om het socialisme en het ambtenarenapparaat. Zij representeren voor mij de grootste ziekte in de samenleving. Zij ontnemen de burgers ook de meeste vrijheden. In dit stuk neem ik het menselijk lichaam als metafoor voor de economie en zal ik aangeven hoe dit lichaam verziekt wordt door het socialisme.

DOOR THOMAS DE JONGE

De ambtenaar

De operationele kracht van het socialisme is de ambtenaar. Benjamin Constant omschreef het beeld dat onze socialistische medemens heeft van de ambtenaar: iemand 'zonder hartstochten of grillen, immuun voor verleiding, gevoelens van haat, woede, nijd, afkerig van vriendjespolitiek; actief, altijd waakzaam, verdraagzaam voor andere opvattingen dan de zijne. Hij vervalt niet telkens in dezelfde fouten, wordt slechts verteerd door het verlangen goed te doen, maar weet niettemin zijn ongeduld te bedwingen en het juiste ogenblik af te wachten.' Maar in werkelijkheid lijkt de ambtenaar eerder op een actor in Max Webers bureaucratie, waar geen plaats is voor de menselijke maat.

Het merendeel van de ambtenaren representeert gemuteerde cellen in het menselijk lichaam, die niet direct door het lichaam worden herkend als het gevaar dat zij vormen. Ze parasiteren op het lichaam en reproducen zichzelf. Een werkloze of dode cel is zo nog nuttiger voor het lichaam: die berokkent hem tenminste geen schade.

Individualisme versus individualisering

Socialisten en sociaal liberalen geloven dat je de belangrijkste zaken, zoals gezondheidszorg, onderwijs en uitkeringen, moet centraliseren. Aan de ene kant zijn ze aanhanger van het liberalisme, maar eigenlijk geloven ze er niet in. Ze hebben een paternalistische houding: 'Leuk hoor, die vrije markt, maar je moet ook een beetje voor het plebs zorgen.' Het kwalijke hiervan is dat ze slechts kijken naar directe

gevolgen van overheidsingrijpen en niet naar de indirecte gevolgen. Wetgeving geïnitieerd om een bepaalde doelgroep te helpen heeft vaak het tegenovergestelde effect. Door verdere centralisatie van taken door de overheid wordt het gevoel van verantwoordelijkheid bij mensen minder. De overheid lost alles immers wel voor hen op! Door de toegenomen belastingdruk, en als gevolg daarvan een verminderd besteedbaar inkomen, wordt het ook steeds moeilijker om de medemens te helpen in geval van nood. Doordat mensen elkaar minder nodig hebben gaan ze zich ook op die manier gedragen. Zo ontstaat individualisering. Socialisering van taken heeft individualisering tot gevolg. Het essentiële onderscheid tussen individualisme en individualisering is dat bij individualisme het individu soeverein is en daarom juist eerder relaties met andere individuen en groepen aangaat, terwijl individualisering wordt veroorzaakt door de socialisering van taken door de overheid.

Elk individu, of elke cel in het lichaam, is op deze manier alleen nog maar bezig met het eigen leven en bekommert zich minder om de onderlinge relaties die essentieel zijn voor het voortbestaan van het lichaam.

De Portemonnee van de Ander

Elke Nederlandse burger krijgt op een of andere manier wel geld van de overheid. Doordat iedereen op kosten van de ander leeft maakt iedereen zich schuldig aan het leven van de ander. Op die manier heeft niemand recht van spreken. Maar omdat iedereen belasting betaalt, heeft ook iedereen de neiging om zo veel mogelijk 'terug te verdienen.' Bang om hun OV-jaarkaart of uitkering kwijt te raken, kijken mensen niet naar het grote geheel, maar is elk persoon bezig met hun eigen 'extraatje'. Dit werkt de parasitering van het systeem in de hand. Verder is het voor de meeste mensen niet meer mogelijk om zich voor te stellen dat vroeger een gezin spaarde voor de opleiding van de oudste zoon of dochter. Als je nu een opleiding hebt afgemaakt en je ouders waren simpele arbeiders, dan heb je het aan het sociale systeem te danken dat jij een opleiding hebt mogen afmaken en een waardeloos papiertje hebt mogen behalen. Haal je het niet, dan ben je wel de allergrootste loser. Ondanks alle hulp vanuit de overheid heb je het nog weten te verprutsen. Trots zijn op jezelf voor een uitzonderlijke prestatie is er niet bij, maar jezelf verwijten maken mag wel.

“de Portemonnee Van De Ander”

Het briljante individu, of de uitzonderlijke cel met een ingenieuze oplossing, sterft zo langzamerhand uit. De meeste cellen in het lichaam beginnen passief te worden, telkens in afwachting van een nieuwe order van het centraal zenuwstelsel.

EUSSR

Banken zijn belangrijke instituten voor de samenleving en vormen het hart van de economie. Karl Marx was een voorstander van gecentraliseerde banken. Het is belangrijk om een onderscheid te maken tussen reguliere banken zoals ING en de Rabobank aan de ene kant, en centrale banken zoals de ECB en de Federal Reserve aan de andere kant. Centrale banken zijn banken met een overheidsmonopolie op het drukken van geld. Het is dus een hybride vorm tussen overheid en bankwezen. Thomas Jefferson waarschuwde al voor het gevaar hiervan: ‘I believe that banking institutions are more dangerous to our liberties than standing armies. If the American people ever allow private banks to control the issue of their currency, first by inflation, then by deflation, the banks and corporations that will grow up around them will deprive the people of all property until their children wake up homeless on the continent their fathers conquered.’ Echter, door de Federal Reserve Act van 1913 was het gedaan met de scheiding tussen de geldpers en de banken. Door het afschaffen van de goudstandaard in 1971 – waarbij President Nixon zei: ‘We’re all keynesians now’ – waren ook de tijden van waardevaste munten voorbij. Vanaf nu kon er ongelimiteerd gefantaseerd geld worden gecreëerd. Tegenover dit niet bestaande geld moet wel echte rente worden betaald... in de vorm van belasting!

Toch moesten en zouden we in Europa overgaan op de Euro. De prijs voor die kansloze munt betalen we nu al. Geld bijtypen is niet alleen meer overgelaten aan Robert Mugabe en de Federal Reserve; Europa doet vrolijk mee. Kansloze landen moeten worden geholpen onder het mom van Europese solidariteit: Karl Marx heeft uiteindelijk toch zijn zin gekregen.

Het gezwel (lees: het ambtenarenapparaat en centrale bank) hoopt verder op en trekt steeds meer hulpbronnen naar zich toe. Een aantal parasieten dringt door tot kritieke organen en de reactie van het lichaam wordt uitgelegd als zijnde speculant. In plaats van dat de problemen worden aangepakt worden de signalen stelselmatig gebagatelliseerd.

The collapse

In de Verenigde Staten staat men voor een vergelijkbaar probleem. Congreslid Ron Paul is al jaren bezig met het gevecht tegen de Federal Reserve. Hij heeft onder andere een boek geschreven met de titel *End the Fed*. Ook heeft hij de Federal Reserve Transparency Act door het Huis van Afgevaardigden en de Senaat weten te loodsen. Hierdoor wordt eindelijk inzichtelijk waar de biljoenen dollars heen zijn gegaan die gecreëerd waren door de Fed.

Ron Paul is anders dan de meeste van zijn republikeinse collega's klassiek liberaal en wil de overheid ernstig terugdringen. Maar hij is inmiddels ook al 75 jaar oud, en het stokje moet worden overgenomen door de jongere generatie. Daarom is het belangrijk dat de jeugd zich gaat informeren en zich niet van hun toekomst laat bestelen. Een goed begin zou zijn om de film *Money as debt* te kijken. Als we niet oppassen wordt hetzelfde piramidespel nog eens uitgehaald, maar dan met een wereldmunt, de Special Drawing Rights (SDR's).

De gezwollen beginnen steeds meer in de weg te zitten van de cruciale organen. Het afweersysteem en de aanwezige hulpbronnen worden steeds zwakker. De parasieten hebben de afbraak echter door, en doen hun best om de laatste aanwezige levenssappen uit het lichaam te persen; een extra ambtenaar zal het verschil toch niet maken? Wanneer de cruciale organen aan de beurt zijn begint het lichaam te haperen. Door een externe beademingsmachine en het toedienen van adrenaline wordt het in leven gehouden. Maar het einde is in zicht, en na de laatste stuip trekkingen sterft het. De doktoren schudden hun hoofd: ‘Time of death 20:11. Hadden we dat gezwel nou toch maar weg gehaald...’

THOMAS DE JONGE IS REDACTEUR VAN DIT BLAD.

HETZE TEGEN HET HEDEN

'For the times they are a-changin'...' zoemt een niet geheel Buma/Stemra-conforme kopie van de hit van Bob Dylan op mijn laptop. Uit het raam kijkend zie ik hoe de verlate meizon schijnt op een verkiezingsposter, versierd met de boodschap: 'Meer veiligheid. Minder immigratie.' Een bus rijdt langs, dus een verzameling grijze koppen en bontkragen blokkeert even mijn uitzicht. Ik schuif een Europese Verordening van mijn bureaublad en richt me weer op de masterscriptie Nederlands Recht die ik aan het schrijven ben. Enkele meters verder, op de gang, praten twee huisgenoten Engels met elkaar. Eén van hen gaat over een maand terug naar China, but we'll Skype. Afgeleid dwaalt mijn blik over de rij DVD's boven mijn bureau. Klassiekers die zich afspelen in klassieke tijden als The Shawshank Redemption, The French Connection en The Aviator staren terug. Ik schud mijn hoofd. The times, they've changed.

DOOR: WOUTER VAN DEN WILDENBERG

Voor alles bestaat een tijd en plaats. Een afscheidsartikel biedt een uitgelezen gelegenheid om terug of vooruit te blikken, maar ik vind het hier en nu te interessant om die clichékoers te varen. Het heden is altijd het belangrijkste moment: alleen nu kunnen we ons voorbereiden op de toekomst, terwijl we het verleden een plaats geven. Nu en enkel nu kan de tijd in harmonie zijn. Wanneer mijn blik ronddwaalt over het politieke panorama, valt op dat het heden verrassend weinig aandacht krijgt. Uit conservatievere hoek worden lofzangen gezongen over de reuzen op wiens schouders wij bivakkeren, terwijl vaak zelfbenoemde progressieven als Nostradamus met oogkleppen op alleen nog vijftien plus jaar in de toekomst kunnen kijken. Blindheid voor het meest unieke stukje tijd: het nu. Eigenlijk is het bizar. Hoe kan de reuzenaanbidder weten wat zo geweldig was aan zijn tot stof verworden helden, wanneer onduidelijk is waar zij hem precies hebben gebracht? Waarom wil de groene mens het milieu redden, als niet eens duidelijk is of het nu wel echt bedreigd wordt?

Het is niet zo dat het heden niet zichtbaar is. Wie bijvoorbeeld roept niet te geloven in de multiculturele samenleving, moet nodig eens de pleeborstel ter hand nemen om zijn kijkers op te schonen. Een maatschappij waarin meerdere culturen door elkaar leven, is geen hogere godheid die ons bevattingsvermogen te boven gaat, maar een tafereel dat zich overal rondom ons afspeelt. We leven er middenin. Weliswaar is dat niet altijd probleemloos, maar een pleidooi voor afschaffing is er een voor het afschaffen van het hier en nu. Even absurd is het om de boze blik te wenden tot die gemene rating agencies, waardoor de arme frauderende

Grieken door de mand zijn gevallen. Iedereen die de moeite doet het nieuws wat te volgen weet dat de euro keldert door een gebrek aan vertrouwen van investeerders in Griekenland en de overige PIGS, niet door slecht werk van degenen die in kaart brengen wie te vertrouwen is. Om het heden kun je maar op één manier heen: door het te negeren.

Politiek is de kunst van het negeren van het heden. De SP negeert de bijdrage van de bovenmodalen aan de Nederlandse samenleving, de VVD de onhoudbaarheid van de hypotheekrenteaftrek, D66 dat Europa en democratie zo ongeveer tegenpolen zijn en de PvdA met enige regelmaat haar eigen verkiezingsprogramma. Het kan ook moeilijk anders: standpunten innemen betekent meer oog hebben voor het ene belang dan het andere. Het andere blijft gewoon bestaan, maar we besluiten het tot op zekere hoogte te negeren. Zo brult de SP (dit keer) over het behoud van de menselijke maat in de zorg. Die roep werd geïllustreerd met pikante pictures van een model op leeftijd, dat verzuchtte dat ze zich zo onderhand wel voor heel Nederland kon gaan uitkleden. De keuze van de VVD en ook de JOVD voor marktwerking in de zorg kan alleen gemaakt worden door de ogen af te wenden van de ongelukkige oude dame die er het slachtoffer van wordt. Andersom wordt op hoge poten het koperen bloed van de 'schuldige' bankiers geëist – en dan meteen ook maar dat van hun minder schuldige collegae.

Het heden kunnen we negeren en tot op zekere hoogte moet dat ook. De wereld is gewoonweg te groot om te bevatten. Negeren is echter iets anders dan uit het oog verliezen. We moeten oppassen dat het daar niet in omslaat. We kunnen bijvoorbeeld het belang van privacy onder dat van veiligheid schuiven en meer camera's ophangen, maar we mogen niet vergeten welke prijs we daar voor betalen. Houd oog voor het heden, want een tweede kans krijg je niet. Of in de woorden van Dylan: 'And keep your eyes wide, the chance won't come again.'

WOUTER VAN DEN WILDENBERG WAS BIJNA DRIE JAAR REDACTEUR VAN DIT BLAD. HEDEN NEEMT HIJ AFSCHIED IN VERBAND MET EEN STUDIE IN HET BUITENLAND.

MOSLIMINTEGRATIE IN NEDERLAND

Integratie: al jaren het onderwerp van vele politieke debatten. Met name de integratie van moslims in de Nederlandse samenleving blijft een hot item. Aan de ene kant gerechtvaardigd, aan de andere kant vreemd. Want de mensen zoals Wilders, die het hardste roepen dat men behoort te 'integreren', zijn vaak ook degenen die de minste moeite hebben met het 'discrimineren' van bepaalde bevolkingsgroepen. Daarnaast kennen we ook nog eens het principe van persoonlijke vrijheid. Want als Fatima een hoofddoekje draagt, betekent dat dan dat zij niet goed 'integreert' of 'discrimineren' wij als we dat niet toestaan terwijl Anne wel een kruisteken mag dragen? Of is het Fatima's persoonlijke vrijheid om wel of geen hoofddoek te dragen? Belangrijker dan Fatima's hoofddoekje is natuurlijk de vraag waar die onvrede met betrekking tot integratie van onze islamitische medeburgers vandaan komt. Wat kan er gedaan worden om integratie te bevorderen?

DOOR: WENDELA HUISMAN

De islam, in ogen van bepaalde Nederlanders wellicht een enge religie, die aanzet tot terroristische aanslagen, geweld gebruikt en gedachteloos de geschriften in de Koran volgt. Op zich geen vreemde gedachtegang: de kranten staan vol van conflicten 'in de naam van Allah'. Daarnaast kennen velen wellicht de verhalen over Saoedi-Arabië, waar vrouwen geen auto mogen rijden en waar recent twee vrouwen tot acht jaar gevangenisstraf zijn veroordeeld omdat ze zonder hoofddoek een brandend huis uitvluchtten, terwijl de andere dames omgekomen zijn in de brand omdat zij als nette vrouwen niet ongesluierd het huis wilden verlaten. In Iran schijnt men homoseksuelen nog juridisch te vervolgen en in Afghanistan worden mensen gestenigd na overspel. In Jordanië schijnt bijna de helft van alle moorden uit eerwraak gepleegd te worden. In Turkije is abortus niet eens een onderwerp van discussie omdat abortus weliswaar het leven van een ongeboren kind beëindigt, maar het leven van de ongetrouwde moeder redt door haar tegen eerwraak te beschermen. In Marokko kent men, net als in de meeste andere islamitische landen, geen scheiding van staat en religie, noch persvrijheid en vrije verkiezingen.

Wij Nederlanders kunnen bovenstaande ontwikkelingen niet begrijpen en hebben veel moeite met de islamitische manier van leven. Toch konden deze Nederlandse twijfels gemakkelijk aan de kant gezet worden op het moment waarop dat onze economie ten goede kwam: in de jaren zestig werden grote aantallen gastarbeiders naar Nederland gehaald, vooral uit Turkije en Marokko. De economische dip in de jaren zeventig en tachtig leidde tot grote ontslaggolven onder laagopgeleiden met de gastarbeiders voorop. Het beroep op sociale voorzieningen door gastarbeiders steeg dan ook enorm. Toen pas bleek dat de aantallen groter waren dan gedacht, dat men al langer in Nederland was dan in eerste instantie

bedoeld was en dat men ook nog eens eigen groeperingen gevormd had. Ondanks de immigratiestop in 1973 bleef het aantal 'buitenlanders' in onze samenleving groeien, onder andere door de eenmalige registratie van illegalen in 1975 en door gezinshereniging. De mensen die in de jaren zestig nog zo welkom waren, begon men in de jaren tachtig als probleem te zien, ongeacht of men dat probleem nu zelf gecreëerd had of niet.

Waar rook is, is vuur en er zit ook zeker een kern van waarheid in deze integratieproblemen: er zijn nu eenmaal meer problemen met bepaalde groeperingen in ons land die van islamitische afkomst zijn. Ook wanneer je op onze consulaire afdeling gaat kijken (op de Nederlandse Ambassade in Rabat) lijkt Wilders toch best een punt te hebben: schijnhuwelijken, fraude met paspoorten, constructies om van onze sociale voorzieningen te profiteren, analfabeten die zogenaamd in Nederland gaan 'studeren', achtergelaten vrouwen en kinderen enzovoort.

De selectie aan de poort behoort dus absoluut strenger te worden en mensen behoren zich aan te passen. Toch is het mijn inziens ook de verantwoordelijkheid van Nederlanders om het gebrek aan 'integratie' niet te gebruiken als argument voor 'discriminatie' van degenen die eigenlijk meer Nederlander dan allochtoon zijn. Nederland prijst immers haar eigen multiculturele samenleving en progressieve gedachtegang. Wij konden onze twijfels in de jaren zestig immers ook aan de kant zetten toen wij daar belang bij hadden. Bovendien kan men niet alle allochtonen zomaar over één kam scheren, Geert Wilders heeft het zelf gezegd (Barend en van Dorp, 2001): 'De islam, daar is niets mis mee, het is een te respecteren godsdienst. Ook de meeste moslims in de wereld, maar ook in Nederland zijn goede burgers waar niets mis mee is, het gaat om dat kleine stukje moslimextremisten'. Zo is het maar net, de slechte jongetjes van de klas verpesten het dus weer voor de goede. Met het straffen van de hele klas doet men, in mijn ogen, niet meer dan demotiveren en olie op het vuur gooien met rellen en conflicten tot gevolg. Laten we dus stoppen met het bewust of onbewust discrimineren van 'buitenlanders'. Laten we positief gedrag belonen met sociale acceptatie en de slechte jongetjes van de klas aanmoedigen om zich aan te passen. Laten we Fatima haar persoonlijke vrijheid gunnen door haar een hoofddoekje te laten dragen en Achmed in sollicitatieprocedures ook daadwerkelijk gelijke kansen geven als Pieter. Want hoe je het ook went of keert, deze mensen zijn namelijk niet slechts 'allochtonen' of 'buitenlanders'. Nee, deze mensen maken deel uit van het multiculturele, open-minded Nederland. Deze mensen zijn Nederlanders.

WENDELA HUISMAN IS CORRESPONDENT VOOR DIT BLAD IN MAROKKO

INTERVIEW MET SALOMON KROONENBERG

Ondergrondse CO₂-opslag: één van de meest krankzinnige klimaatmaatregelen

Het is een zonnige morgen in mei en we staan voor een eenvoudig bovenhuis in het historische centrum van Delft, met uitzicht op de Nieuwe Kerk. Salomon Kroonenberg, emeritus hoogleraar toegepaste geologie, gaat ons voor naar boven. We komen hem ondervragen over de Aarde, het klimaat en alle gedoe hier omheen. Na "Climategate" is er een discussie losgebarsten. Salomon Kroonenberg mengt zich er ook in.

DOOR: THOMAS PETER KLOSTERMANN, RALF S WILLEMS EN GERHARD TAATGEN (FOTOGRAFIE)

Over zijn achtergrond vertelt hij: 'Ik heb in Amsterdam fysische geografie gestudeerd. Direct na mijn studie wilde ik weg, ik vond het toch een beetje tuf op de universiteit. Op mijn vijftiengste verjaardag stapte ik aan wal, vanaf één van de laatste passagiersvaarten die er nog waren naar Suriname in 1972. Ik heb toen zes jaar in Suriname gezeten bij de Geologisch Mijnbouwkundige Dienst (*van Suriname, red.*). Geregeld ging ik het binnenland in, wekenlang door het tropisch regenwoud, in je hangmat, met je lading op je rug: kappen in het bos, stenen verzamelen enzovoorts. Mijn proefschrift heb ik geschreven op het materiaal dat ik daar toen verzameld heb, hoewel het oorspronkelijke doel het maken van een geologische kaart van Suriname was. Daarna heb ik als intermezzo een half jaar in Afrika gezeten, op de universiteit in Swaziland. Vervolgens ruim drie jaar in Colombia, waar ik colleges gaf in remote sensing, geologie met satellietbeelden en luchtfoto's. Er waren studenten die hiervoor uit heel Latijns-Amerika kwamen met een beurs. Al met al zat ik tien jaar in de tropen, tot 1982. In dat jaar werd ik tot mijn eigen verbazing benoemd tot hoogleraar in Wageningen, waar ik me bezig hield met de geologische aspecten van landbouw. Welke gronden zijn geschikt? Waarom wel of niet? En: hoe verbeter ik dat?'

'Wat grappig was in Wageningen was dat er nog studenten op klompen binnen kwamen en er soms meisjes achterin de zaal zaten te breien. Er waren nog veel boerenzoons en -dochters bij. Een bepaald soort populatie, heel opvallend. In de loop der jaren is dat ook wel veranderd, maar in het begin was dat toch nog vrij normaal. Zo waren we op excursie in Zuid-Limburg, en kwamen daar een groep Utrechtse studenten tegen. Dan zaten wij helemaal aan de andere kant van die steengroeve en dan hoorden we die Utrechtse studenten roepen: "Boeren! Boeren!" Dat gaf een beetje de positie van Wageningen aan. Uiteindelijk ben ik na veertien jaar overgestapt naar Delft: From soil to oil, and from grass to gas. Delftse studenten zijn heel anders, veel meer op het bedrijfsleven en de oliemaatschappijen gericht. Ook zijn er de ingenieursgeologen, die gaan naar de baggermaatschappijen. Het zijn studenten die niet de wetenschap in willen, maar meteen het bedrijfsleven in om geld te verdienen. Aan ambitie geen gebrek. Het zijn jongens die goed kunnen rekenen. Een heleboel komen uiteindelijk ook bij banken terecht. Al die financiële modellen die uiteindelijk de halve wereld in de afgrond gestort hebben, dat zijn ook mensen die ongelooflijk goed kunnen rekenen: wiskundigen of ingenieurs die allerlei

Wanneer je door zo'n sleutelgaatje van de tijd kijkt en je ziet iets gebeuren, dan denk je: 'Daar is iets aan de hand!'

modellen kunnen maken, het één nog meer sophisticated dan het andere. Het gevolg daarvan is natuurlijk dat niemand die dingen meer begrijpt, want je moet wel héél slim zijn om dat te kunnen doen, maar dat terzijde.'

'Eigenlijk ben ik dus geen klimaatdeskundige. Ik heb me op allerlei vlakken met geologie bezig gehouden, maar het is eigenlijk pas sinds dat boek (*De menselijke maat: de Aarde over tienduizend jaar, red.*) dat ik min of meer betrokken ben bij de klimaatdiscussie. De klimaatdiscussie was wel de aanleiding om dat boek nou eindelijk eens te gaan schrijven. Ik had al tien jaar in mijn hoofd: ik moet dat boek gaan schrijven. In 2006 is het verschenen en sindsdien vraagt iedereen mijn opinie daarover.' Die interesse verklaart hij als volgt: 'Wij geologen zijn natuurlijk gewend om in lange termijnen te denken. Ik bedoel: dat materiaal uit Suriname, dat ik gebruikte in mijn proefschrift, dat is twee miljard jaar oud. Dan is 1,8 miljard jaar jong en 2,2 miljard jaar oud, plus of min dertig miljoen jaar. Dat is waar je dan over praat. Vervolgens zie ik mensen vreselijk bang zijn voor iets waarover we eigenlijk pas vijftig jaar gegevens hebben. Dan denk ik: jullie weten eigenlijk helemaal niet wat de Aarde allemaal heeft meegemaakt. In die hele viereneuhalf miljard jaar komen wij eigenlijk nog maar net kijken. Dat is een beetje wat ik heb willen overbrengen met dat boek. Dat we eigenlijk nog maar net komen kijken, en dat we niet de illusie moeten hebben dat wij de Aarde kunnen controleren, want dat ze dat zelf wel doet.'

'Mensen vragen: 'Ben je klimaatscepticus?' 'Nee, eigenlijk niet. Ik ben klimaatrelativist,' zeg ik dan.' Van polarisatie houdt hij niet. Er lijkt soms wel een loopgravenoorlog aan de gang tussen de klimaatalarmisten en de sceptici. "Ik geloof niet zo dat er echt een complot is. Wel zie je dat ten eerste het Intergovernmental Platform for Climate Change (*IPCC, het klimaatpanel van de Verenigde Naties, red.*) opdracht heeft gekregen om de menselijke invloed op het klimaat te onderzoeken. Wanneer je dat zo formuleert, trek je automatisch mensen aan die daar in geloven. Er zijn genoeg mensen, ook wetenschappers, te vinden die daar ook zeer serieus door beangstigd zijn. Kortom, de opdracht is er dan eigenlijk al: zoek de smoking gun. Dan kun je dus niet komen met het idee van 'er is geen smoking gun.' Dat kan gewoon niet. In de tweede plaats heeft een groep wetenschappers zich daar naar boven gewerkt en heeft zo een geweldige wetenschappelijke reputatie opgebouwd. Door de naar buiten gebrachte climategate e-mails zijn die reputaties ter discussie gesteld. Dat is de reden dat ze zo fel reageren. Voor een wetenschapper is het kostbaarste niet eens zijn onderzoeksgeld, maar zijn reputatie. Wanneer die sneuvelt, heb je wetenschappelijk afgedaan en word je niet meer serieus genomen.'

De climategate-rel brak vorig jaar uit toen een groot aantal e-mails van klimaatonderzoekers naar buiten kwam. ‘De twee grote protagonisten van dit verhaal zijn Phil Jones in Engeland en Michael Mann in de Verenigde Staten. Uit hun e-mailwisseling blijkt dat ze met alle macht proberen hun critici de mond te snoeren. Wie de menselijke invloed op het klimaat in twijfel trekt, publiceert niet in de serieuze wetenschappelijke tijdschriften, de zogenaamde peer-reviewed tijdschriften en dat gebruiken Jones en Mann als argument. Maar zij zitten zelf in de redacties van die peer-reviewed tijdschriften en houden die artikelen tegen. Het is deze ongelooflijk onwetenschappelijke houding die het grote probleem vormt. Zo hebben ze ook gezegd: “Jullie krijgen onze gegevens niet, jullie willen er alleen maar fouten in ontdekken!” Een aantal van deze basisgegevens over de klimaatontwikkelingen van de laatste duizend jaar zijn pas vrijgekomen na procedures van openbaarheid van bestuur. Hierin komt boven water dat ze aan alle kanten zaken hebben zitten verfraaien en zaken eruit hebben gelicht om het zo alarmistisch mogelijk voor te stellen. Sommige gegevens blijken verdwenen.’

‘Er zijn gegevens van boomringen, gegevens van koralen, ijskernen. Het zijn allemaal gegevens van verschillende soorten, die moet je natuurlijk vertalen naar een soort gemeenschappelijke dataset, naar gemeenschappelijke eenheden. In Engeland zijn ze de ruwe gegevens kwijtgeraakt en hebben ze alleen maar die bewerkte gegevens overgehouden. Uiteraard wil je weten: zijn die bewerkingen goed gedaan? Als je de basisgegevens niet meer hebt en je hebt alleen maar de eindresultaten, dan kun je dat nooit meer checken. Het is niet allemaal met opzet weggemaakt, het ging soms om gigantische stapels papier, die kun je niet allemaal blijven bewaren. Dit betekent echter wel dat ze een zekere bescheidenheid ten toon zouden moeten spreiden waaruit zou moeten spreken: “Ja jongens, we hebben het niet meer, het kan zijn dat er dit of dat soort problemen in zitten.” Dat is juist wat vooral uit die climategate e-mails blijkt: dat hebben ze dus niet gedaan.’

Er wordt erkend dat het IPCC fouten heeft gemaakt, maar de discussie gaat momenteel toch weer een beetje scheef. ‘Die gletsjers smelten niet zo snel, Nederland ligt niet zo ver onder de zeespiegel en het Amazonegebied verdroogt niet zo gauw. Dat zijn allemaal foutjes in het rapport en daar wordt ongelooflijk op gefocust terwijl het eigenlijke probleem aan de basis ligt, in het rapport van de eerste werkgroep (*die de natuurwetenschappelijke aspecten onderzoekt, red.*). Daarin staat dat de vermeende opwarming ook daadwerkelijk het gevolg is van menselijk handelen. En dat wordt eigenlijk veel minder ter discussie gesteld. Juist uit de climategate e-mails blijkt dat ze bewust naar het resultaat hebben toegewerkt dat de mens schuldig is aan de opwarming. In de hoorzitting van de Academie van Wetenschappen heb ik aan mensen die dichtbij het IPCC zitten gevraagd: “Hebben jullie die e-mails nu gelezen, en gezien hoe dat gegaan is?” “Nee, nee, dat hebben we niet gelezen, dat willen we niet lezen.” Want we hebben een heel verhaal gehad van één van die mensen: waarborgen tegen eenzijdigheid. Hele procedures van

hoe dat allemaal gaat. Dus ik vraag: “Heb je nou gelezen wat er in werkelijkheid mee gebeurd is?” “Nee, want die waarborgen zijn zo ongelooflijk scherp en vastgelegd, daar kan nooit iets mis mee gaan.” Ik zei: “Lees nou maar.” Nee, ze hoefden het niet te lezen. Je ziet dat ze bang zijn dat de basisconclusies van het IPCC niet kloppen. Want als blijkt dat het om natuurlijke processen gaat en het niet de mens is die schuldig is aan de opwarming, dan heeft dat natuurlijk gigantische politieke consequenties. Vier jaar kabinetsbeleid en het beleid van de Europese Unie zijn allemaal gebaseerd op het CO₂-verhaal.’

Het is zonder meer gevaarlijk als politici blind varen op de wetenschap. Zeker als er dergelijke onzekerheden zijn. ‘Er is een heleboel wat we niet weten. Al zeg je nu in de klimaatdiscussie dat het zuiver natuurlijke processen zijn, dan nog weten we niet of het nou aan waterdamp ligt, of aan de zon of aan andere zaken. Wat de politiek moet doen, is rekening leren houden met zulke onzekerheden. Uiteindelijk heeft de politiek ook economische en politieke onzekerheden: Wat gaat de beurs doen? Wat gaat Obama doen? Met de wetenschap moet je net zo om gaan. In het concrete geval van CO₂ denk ik dat je het eens andersom zou moeten stellen. Stel je voor dat het ondanks alle CO₂ kouder wordt. Ga je dan ook de hele energiepolitiek eraan geven? Als je gelooft in CO₂ en het klimaat koelt af, dan is de consequentie: “Jongens, er moet extra CO₂ in de atmosfeer!” Het is al twaalf jaar niet warmer geworden. Stel je voor dat het echt kouder gaat worden. Dan zeg je dat je extra CO₂ in de atmosfeer moet brengen. Maar dan ben je nog eerder door je fossiele brandstoffen heen. Dus je moet die twee dingen scheiden. Energiebeleid en klimaatbeleid zijn twee totaal verschillende dingen. Ik krijg wel eens te horen: “Jij bent van de olielobby, jij bent van Delft, en jij wil Shell alleen maar extra geld laten verdienen.” Ik antwoord dan: “Nee. Straks is de olie op, straks is het gas op. We moeten als de bliksem nieuwe vormen van energie vinden en zuinig zijn met de fossiele brandstoffen die we nog hebben. Jullie kinderen en jullie kleinkinderen willen daar misschien nog wel gebruik van maken.” Energiepolitiek blijft ontzettend belangrijk en je moet niet de fout maken door dat alleen aan het klimaat op te hangen. Als het straks afkoelt en je hebt die twee dingen zo aan elkaar gekoppeld, waarom zouden mensen dan nog zuinig zijn met energie? Er zijn genoeg redenen om energie te besparen en om alternatieve vormen van energie te vinden zonder het klimaat daarbij te betrekken.’

Er is een parallel met de eerdere ophef over zure regen en het gat in de ozonlaag. ‘Zure regen was eigenlijk vooral een lokaal probleem. Rondom de zwarte driehoek, Silesië, Polen, Tsjechië, Oost-Duitsland, daar was dat het meest virulent. Er werd veel zwavelrijk steenkool en bruinkool verstoekt dat in de atmosfeer druppeltjes zwavelzuur vormde die neer regenden op een bos, en dat bos ging er dan aan. Zodra er echter rookgasontzwavelaars op de schoorsteenpijpen werden gezet, was het probleem eigenlijk opgelost. Het werd niet *das große Waldsterben*. Men wist eigenlijk niet hoe die bomen zich in het verleden gedroegen en riep op tot het opsturen van foto's van bomen uit de jaren dertig. Die kon men

dan door de naalden te tellen vergelijken met de nieuwe situatie. Er is een gebrek aan kennis van de lange termijn. Bij de ozonlaag is dat precies hetzelfde verhaal. Begin jaren tachtig hebben we ontdekt dat dat gat boven Antarctica groter werd. We wisten ook dat wij meer CFKs (*chloorfluorkoolwaterstoffen, red.*) produceerden voor koelkasten en dergelijke. Via het Montreal-verdrag hebben we de productie teruggebracht en gestopt. Daar is men heel trots op. Het effect ervan zien we alleen nog niet terug in het ozongat: dat was op z'n grootst in 2006, terwijl er al een aantal jaren geen CFKs meer in de lucht werden gebracht. Je zou er dus achter moeten komen hoe groot dat gat eerder was, maar van voor 1970 zijn er geen gegevens. Was het gat er al in de Kleine IJstijd? Hoe groot was het dan? Hoe zit dat in termen van eeuwen? Misschien zit er wel een cyclus in, net zoals bij het klimaat. Wanneer je door zo'n sleutelgaatje van de tijd kijkt en je ziet iets gebeuren, dan denk je: "Daar is iets aan de hand!" Maar als je het over de eeuwen heen bekijkt, dan zie je vaak dat het op-en-neer gaat. Volgens de theorieën zouden we rond 2064 moeten merken dat we nu geen CFKs meer produceren. Dat ligt nog heel ver weg. We weten het nu dus nog niet allemaal. Het is een probleem van de juiste termijnen.'

Aan dit soort zaken ligt een theorie ten grondslag die puur chemisch gezien wel klopt, maar waarvan we (nog) niet precies weten of en hoe belangrijk die is in het totale plaatje, aldus Kroonenberg. 'Dat geldt ook voor CO₂: het feit dat het een broeikasgas is, dat CO₂ infraroodstraling van de Aarde absorbeert, daar valt niets op af te dingen. Het gaat om de klimaatgevoeligheid: hoeveel graden stijgt de gemiddelde wereldtemperatuur, bij een verdubbeling van het CO₂-gehalte? Het antwoord zou moeten liggen tussen een half en zes graden. Maak daar maar eens politiek van. Daar komt die twee graden temperatuurstijging waarin de politiek zich heeft vastgebeten vandaan. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat we toch al honderd jaar CO₂ in de atmosfeer hebben gebracht en dat ondertussen de temperatuur maar 0,7 graad gestegen is. Je ziet dat een heleboel van dat CO₂ wordt opgenomen in oceanen en door de bossen. Het is een heel complex gebeuren en het idee dat wij dat allemaal in de vingers hebben, is in mijn ogen puur menselijke arrogantie. Vroeger geloofde men in de Maakbare Mens: de Sovjetmens, de Cubaanse mens... Als je Homeros leest van drieduizend jaar geleden, dan zie je dat daar precies hetzelfde soort menselijke emoties als liefde en haat, jaloezie en machtswellust een rol spelen als nu. Mensen zijn niet veranderd in drieduizend jaar. De maakbare samenleving, dat werkt ook niet. Daarnaast denken wij nu over de maakbare natuur, maar dat kan natuurlijk net zo min. Dat is die menselijke hoogmoed.'

Waarom er, ondanks de grote wetenschappelijke onzekerheid, toch politiek zo hard stelling wordt genomen kan wat Kroonenberg betreft door twee zaken verklaard worden. 'In de eerste plaats zijn mensen vaak bang. Als het publiek het in z'n hoofd heeft dat we fout bezig zijn, dan wil het heel graag dat de overheid daar iets aan doet. Er zijn ook mensen die denken dat de aardas gaat kantelen en mensen die denken dat de wereld vergaat in 2012. Dat zijn natuurlijk de wat

meer extreme verhalen, maar zoiets is het wel. Massahysterie wil ik het niet noemen, maar als er genoeg mensen roepen “Het gaat fout!” dan geloven mensen dat. Het is inderdaad exact hetzelfde als bij het *Waldsterben* en het gat in de ozonlaag. Mensen hebben moeite om dat in het juiste perspectief te zien. Politici zijn natuurlijk liever de held als ze een ramp voorkomen, dan degenen wier kop moet rollen omdat zij de ramp niet hebben voorzien, of te weinig hebben gedaan toen de ramp zich aandiende. Meer algemeen denk ik dat wij mensen de illusie hebben dat wij alle risico's kunnen uitsluiten, dat we in een soort risicoloze samenleving kunnen leven. Neem die aswolk, dat vind ik prachtig. Niemand heeft dat voorspeld. Het laat eens te meer zien dat de natuur tot allerlei dingen in staat is die helemaal niet onbekend zijn en die al eerder zijn voorgevallen, maar gewoon niet meer in ons collectieve geheugen zitten.’ Kroonenberg plaatst de aswolk in perspectief: ‘Je kunt best een jaar zonder tropische vruchten en de Russen kunnen ook best een jaar zonder Hollandse anjers. Ook kunnen we best videoconferenties houden in plaats van naar een congres in Mexico te vliegen.’

Die paniekreactie van het publiek is overduidelijk. ‘Mensen willen klimaatneutrale hypotheek, ze willen klimaatneutraal met vakantie, ze willen klimaatneutraal naar het concertgebouw. Er zijn zelfs klimaatneutrale tapijttegels. Grote bedrijven als Shell en KLM plengen krokodillentranen om het klimaat, maar het is eigenlijk gewoon een motor voor economische groei. Eigenlijk is het natuurlijk heel cynisch: klopt het CO₂-verhaal niet, dan is die motor gebaseerd op foute aannames.’

Het publiek wordt vrij eenzijdig voorgelicht, dat is heel gevaarlijk. ‘Ik schrijf niemand voor wat hij moet menen, maar je moet wel beide verhalen kennen voordat je daar besluiten over neemt. De politiek heeft zich in het regeerakkoord van het laatste kabinet Balkenende geëngaat aan twintig procent CO₂-reductie. In dat geval zit je politiek in een groef. Dat spoor, daar kom je niet meer uit. Nu er problemen zijn rond het IPCC-rapport begint de politiek zich af te vragen “Zijn we wel op de goede weg?” Ik heb in de Tweede Kamer de hoorzitting van de vaste Kamercommissie meegemaakt. Uitstekend ook dat vanuit de politiek het initiatief genomen is om toch eens beide kanten van de zaak te horen en niet blind te varen op de onheilstijdingen van de alarmisten. Ik hoop dat er meer plaats is voor nuance, want de manier waarop de PVV het nu oppakt... Richard de Mos, het zijn toch allemaal one-liners die hij uit zijn hoofd geleerd heeft. Iets van visie of kennis daar heb ik hem nog niet op kunnen betrappen. Hij heeft natuurlijk wel een podium gekregen. Ik ben benieuwd naar wat voor consequenties het zal hebben.’

‘Het debat is veel te gepolariseerd. Die climate gate e-mails en de fouten in het IPCC-rapport zorgden ervoor dat de alarmisten in het defensief werden gedrongen. Op internet woedt een hevige strijd. De beste Nederlandse site over het klimaat is climategate.nl. Dat is Marcel Crok, een wetenschapsjournalist die ook veel in Natuurwetenschap en Techniek heeft geschreven en die

het heel goed volgt. Ik zal niet zeggen dat ze sceptisch zijn, maar ze proberen toch wel nuchter te blijven en zich niet op sleptouw te laten nemen door allerlei alarmistische verhalen. Sites als realclimate.com (alarmisten) en climatedepot.com (sceptici) sabelen toch vooral alles neer wat hen niet bevalt, op het persoonlijke af. De nuance is zoek.’

‘Dertig jaar geleden kwam dat rapport van de Club van Rome. Nu vinden we die modellen veel te grof, maar destijds snapten we nog niet hoe het zit. Denk maar wat we over dertig jaar van onze huidige modellen zullen zeggen. Ik ben ervan overtuigd dat het zo zal lopen, dat doet het namelijk altijd. Het is niet verstandig om als wetenschapper nu te doen alsof je de waarheid in pacht hebt. Een politicus moet zich daar ook mee weten te verzoenen, of in elk geval dingen doen waarvan men zeker weet dat ze effect hebben. Dat geld dat gebruikt wordt om CO₂ in de grond te pompen, kun je ook gebruiken om betere zonnepanelen te ontwikkelen. Zelfs als je gelooft dat het om CO₂ gaat, dan weet je dat die zonnepanelen in elk geval energiewinst opleveren. CO₂ in de grond stoppen, kost daarentegen alleen maar energie. Er is dertig procent van de energie die je opwerkt bij een kolencentrale nodig om de geproduceerde CO₂ in de grond te pompen. Dat vind ik één van de meest krankzinnige maatregelen die men heeft willen nemen. Stel dat het klimaat helemaal niet zo afhankelijk is van CO₂, dan is dat helemaal voor niets.’

‘Bij die klimaatveranderingen zijn er twee verschillende soorten maatregelen. Ten eerste zul je je moeten aanpassen aan de veranderende natuur. De zeespiegel en het klimaat veranderen altijd, of de mens dat nou doet of niet. Ik denk dat dat niet zo is, of dat dat maar in een heel geringe mate is. Ga er dus maar vanuit dat de Aarde altijd verandert en dat je je daaraan hebt aan te passen: dijken bouwen et cetera. Het tweede is wat ze noemen mitigatie: het kwaad met wortel en tak uitroeien. Dat kan op twee manieren. Zorgen dat er minder CO₂ geproduceerd wordt, of de geproduceerde CO₂ kwijt raken. Energie besparen en op zoek gaan naar duurzamer energievormen, daar ben ik ook heel erg voor. Ondergrondse opslag van CO₂ is een voorbeeld van het tweede. Het verschil is dat energiebesparing naast het sparen van grondstoffen ook een reductie van CO₂ oplevert. Dan doe je iets goeds, ongeacht of het CO₂-verhaal waar of onwaar is. Maar als je CO₂ in de grond stopt en er blijkt geen relatie met het klimaat, dan is het helemaal voor niets. Er is helemaal niemand die daar iets aan heeft. Shell vindt het natuurlijk prachtig, want nu krijgen ze geld voor een leeg gasveld dat anders niets meer op zou leveren.’ En zo lijken de oliemaatschappijen in ene *one of the good guys*, een wonderlijke omkering van allianties.

Het IPCC-rapport waarschuwt ook voor een toename van extreme gebeurtenissen: extreme droogtes, extreme regenval, overstromingen, hurricanes. Zijn er hier echt meer van dan vroeger, of heeft dit weer met onze menselijke maat te maken, met ons beperkte collectief geheugen? ‘Het blijkt een foute berekening te

zijn. Wat toeneemt is de schade en dat is helemaal toe te schrijven aan de economische ontwikkeling. Als je vroeger een vissershuisje langs de kust had en nu staat daar een beach resort, dan krijg je bij dezelfde tsunami natuurlijk veel meer schade in de huidige toestand. Dus wat dat betreft is er geen hard bewijs dat er meer extreme gebeurtenissen plaats hebben. Al Gore heeft zijn film natuurlijk net na Katrina gemaakt, maar sindsdien is het heel rustig geweest op het orkaan-front. In 1926 is er net zo'n orkaan geweest. Het aantal slachtoffers daarbij was vele malen hoger dan nu. Maar de schade was economisch gezien veel minder. Tegenwoordig zien we die dingen aankomen, via satellietbeelden en dergelijke. Hierdoor daalt het aantal slachtoffers vaak, terwijl de economische schade stijgt. Maar orkanen, aswolken of aardbevingen, het blijft dezelfde boodschap: "Denk niet dat jullie mensen ons in je macht hebben, want dat is gewoon niet zo."

Het milieu is ontegenzeggelijk verbeterd. Zo erg zelfs, dat aan het bestaan van milieuclubs kan worden getwijfeld. Wat moeten ze nog nu ze hun doelen verwezenlijkt hebben? De lucht is schoner, de bodem is schoner en men kan weer drinken uit de Rijn. Nu storten ze zich op het redden van het klimaat. Het gesprek neemt een opvallende wending. "Toen ik puber was, toen waren mijn ouders lid van de Nederlandse Vereniging voor Seksuele Hervorming. Deze vereniging vond dat je voorbehoedsmiddelen moest kunnen kopen en abortus mogelijk moest worden. De vereniging bestaat niet meer, of hij bestaat misschien nog wel maar leidt ergens een obscuur bestaan met parenclubs of zo. Maar in de jaren zestig was dat revolutionair; de pil is van 1961. Mijn ouders waren allebei arts en mijn moeder was echt een voorstander. Andere artsen en artsenvrouwen in Goes, waar ik mijn jeugd doorbracht, vonden dat maar niets en verketterden haar. Maar op haar uitvaart gaven ze haar toch nog gelijk.' De suggestie: milieuclubs kunnen zichzelf wellicht beter opheffen.

'Wat betreft mijn politieke achtergrond, mijn vader was lid van de VVD en mijn moeder van de PvdA. Als er verkiezingen waren, hingen allebei de aanplakbiljetten bij ons voor de ramen. Dus ik heb geleerd om alle opties open te houden.' Samenvattend: 'Het zou het verstandigst zijn om zuinig te zijn met energie en we moeten niet de illusie hebben dat wij als mens de thermostaat van de Aarde een graadje warmer of kouder kunnen draaien. We moeten energiebeleid en klimaatbeleid van elkaar scheiden. Dat zijn twee dingen die niet met elkaar moet verbinden. Dat is de helderste manier waarop ik het kan zeggen. Het zijn twee *totaal* verschillende dingen.'

*RALF WILLEMS IS HOOFDREDACTEUR VAN DIT BLAD.
THOMAS PETER KLOSTERMANN IS OUD-SECRETARIS VAN DE JOVD
UTRECHT E.O. EN HUIDIG HOOFDREDACTEUR VAN CONSCIËNTIA*

RUBRIEK DE GLOEILAMP

Door de immer toenemende snelheid waarmee een veelheid aan absurde wetsvoorstellen en andere items in het nieuws opduiken, vond de redactie het tijd voor een nieuwe rubriek. De Rubriek de Gloeilamp is afgeleid van het bespottelijke plan van de EU om de verkoop van de 100 Watt gloeilamp te verbieden. Als redactie houden we ons dagelijks bezig met het vinden van absurd nieuws, maar we zouden in het vervolg ook gebruik willen maken van onze trouwe lezers. Heb je iets gezien waarvan je denkt dat dit niet door de beugel kan, stuur dan een samenvatting van een paar regels met de link waar je het item hebt gevonden naar gloeilamp@jovd.nl.

Strafblad na verkoop goudvis – De eigenares van een dierenwinkel in Manchester heeft een strafblad, een enkelband en een boete gekregen na de verkoop van een goudvis aan een 14-jarige jongen. De 66-jarige vrouw had geen huisdier mogen verkopen aan een jongen onder de 16 jaar door de wet op het dierenwelzijn. (Bron: Telegraaf)

http://www.telegraaf.nl/buitenland/6424027/___Strafblad_na_verkoop_goudvis_.html?p=32,3

Sarkozy dreigde met uit de EU stappen – President Sarkozy dreigde Bondskanselier Merkel met uit de EU te stappen als ze zich niet achter de Euro bailout zou scharen. (Bron: Telegraph)

<http://www.telegraph.co.uk/expat/expatnews/7723782/President-Nicolas-Sarkozy-threatened-to-pull-France-out-of-euro.html>

Reaguren maakt je verdacht – Hirsch Balin ziet nu ook reaguurders als potentiële terroristen en wil de hoeveelheid controle uitbreiden naar meer dan alleen telefoon- en internettaps (Bron: Geenstijl)

http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/2010/04/hirsch_ballin_gaat_u_afluister.html

Parijs schrapt broekverbod voor vrouwen – Binnenkort is het voor vrouwen in Parijs niet meer verboden om broeken te dragen. In 1882 werden de regels al enigzins versoepeld en mocht een vrouw een broek dragen als ze een paard bij de teugels had. In 1909 werd de wet verder versoepeld en mocht je ook een broek dragen als je op de fiets zat, of deze aan de hand had. (Bron: Elsevier)

Rare wetten in de VS – In Miami is het verboden om een dier na te doen. Verder is het in de staat Arkansas verboden om “Arkansas” verkeerd uit te spreken. In Alaska is het verboden om een levende eland uit een vliegtuig te gooien en in Little Rock mag een man zijn vrouw een keer per maand slaan. (Bron: Elsevier)

<http://www.elsevier.nl/web/Nieuws/Cultuur-Televisie/264952/Parijs-schrapt-broekverbod-voor-vrouwen.htm?rss=true>

De wet van BZH1L4KB/AR22/12/2005 BIH5L2 - In het Leuvense etablissement Universum - overigens een goed en gezellig eetcafé - is op de toiletten de volgende mededeling te vinden: “Na gebruik van de toiletten gelieve uw handen te wassen - Dit bericht werd ons verplicht door de wet van BZH1L4KB/AR22/12/2005 BIH5L2. Wij danken u voor uw begrip hiervoor.” België mag dan wel geen regering meer hebben, gelukkig let de Staat nog goed op onze hygiëne... (Bron: Isabelle Buhre heeft dit zelf gezien in dit Leuvense Etablissement)

Cocainegebruikers verergeren global warming – De Engelse overheid maakt zich ernstig zorgen. Voor het planten van cocoplanten moeten grote hoeveelheden regenwoud worden gebouwd. Ze vinden dat cocainegebruikers op deze manier global warming verergeren. (Bron: Mirror) <http://www.mirror.co.uk/news/top-stories/2010/03/03/cocaine-users-making-global-warming-worse-115875-22081755/>

Europa uit crisis dankzij vrouwen – EU-commissaris Viviane Reding (Justitie en Grondrechten) heeft bij de presentatie van een rapport over gelijkheid gezegd: „Als Europa werkelijk uit de crisis wil raken, moeten het talent en de vaardigheden van vrouwen beter worden benut. Help vrouwen aan een baan en je helpt ons uit de crisis te raken.” (Bron: Telegraaf)[Http://www.telegraaf.nl/dft/nieuws_dft/6369453/___Brussel___uit_de_crisis_dankzij_vrouwen___html?sn=nieuws_dft](http://www.telegraaf.nl/dft/nieuws_dft/6369453/___Brussel___uit_de_crisis_dankzij_vrouwen___html?sn=nieuws_dft)

Obama raadt Merkel Euro Bailout aan – De zondag voor de aankondiging van de Euro bailout heeft President Obama, Bondskanselier Merkel opgebeld om te benadrukken hoe belangrijk het was om de Euro bailout door te zetten (Bron: New York Times)
<http://www.nytimes.com/2010/05/11/business/global/11reconstruct.html>

Southpark aflevering met Mohammed aangepast – Nadat de makers van Southpark zijn bedreigd door moslimextremisten, voor het uitzenden van een aflevering waarin Mohammed wordt afgebeeld, is de aflevering aangepast. In plaats van Mohammed wordt de kerstman afgebeeld. Het mooie van de aflevering is dat het gaat om het feit dat de profeet Mohammed de enige is die niet mag worden afgebeeld. They made their point, once again (Bron: De Pers)
<http://www.depers.nl/entertainment/473213/South-Park-aangepast.html>

Kandidaat-gouverneur Californië wil pedofielen eiland - Douglas Hughes wil alle pedofielen verbannen naar het eiland Santa Rosa, behalve als ze ervoor kiezen Californië te verlaten of de rest van hun leven in de gevangenis door te brengen. Volgens Hughes heeft het eiland vandaag enkel nut voor “parkwachters en milieufreaks”, en noemt het onderhoud van het eiland een verkwesting van belastinggeld. De pedofielen zullen dan hun eigen samenleving moeten opbouwen en mogen nooit meer voet aan land zetten. (Bron: CBS News)
http://www.cbsnews.com/8301-504083_162-20005370-504083.html

Centrale banken, niet speculanten zorgen voor vrije val euro - De afgelopen weken hebben een aantal landen die op enorme cashreserves zitten de Europese munt massaal van de hand gedaan. Tot die landen behoren onder andere Zuid-Korea en Rusland. Volgens de centrale bankiers van deze landen is de euro minder aantrekkelijk geworden als reservemunt vanwege de schulden crisis die over de eurozone hangt. Centrale banken, die op enorme hoeveelheden financiële reserves zitten, vormen de ruggengraat van de geldmarkten. Die reserves zouden vandaag 7,5 biljard dollar bedragen. (Bron: The Wallstreet journal)
<http://www.express.be/business/nl/economy/niet-speculanten-maar-centrale-banken-maken-van-euro-ee-radioactieve-munt/126678.htm>

WSJO (originele artikelen, maar een abonnement is vereist om de artikelen volledig te kunnen lezen) [Http://online.wsj.com/article/SB10001424052748704691304575254683361456058.html?mod=rss_whats_news_us&utm_source=feedburner&utm_medium=feed&utm_campaign=Feed%3A+wsj%2Fxml%2Frss%2F3_7011+%28WSJ.com%3A+What%27s+News+US%29](http://online.wsj.com/article/SB10001424052748704691304575254683361456058.html?mod=rss_whats_news_us&utm_source=feedburner&utm_medium=feed&utm_campaign=Feed%3A+wsj%2Fxml%2Frss%2F3_7011+%28WSJ.com%3A+What%27s+News+US%29)

Deense overheid vraagt onderdanen burens te bespioneren - De Deense overheid vraagt steeds vaker aan hun inwoners om burens die uitkeringen krijgen en daarnaast zwart bijklussen te verklikken. Ook wordt gevraagd daarbij de link van diens facebook pagina door te sturen. “Er kan ons worden verweten de grenzen van wat ethisch verantwoord is te hebben bereikt, maar iedereen kan Facebook sowieso bekijken”, zegt Anette Larsen, die de taskforce uitkeringsfraude in het dorp Gribskov leidt. (Bron: Politken.dk)
<http://politiken.dk/indland/article938694.ece>

Eurocrisis is een hype – De angst over de stabiliteit van de Euro is ongefundeerd en is gewoon een hype, aldus Cees Maas (63), bankier en topambtenaar. Cees Maas stond mede aan de wieg van de Euro en noemt de huidige commotie om de Euro “een hype, pure emotie, ongefundeerd. De euro is ontworpen als verdedigingswal tegen inflatie. Nou, daar is niks mee aan de hand. De inflatie is gewoon laag in de eurolanden.”
http://www.telegraaf.nl/dft/nieuws_dft/6763692/___Eurocrisis_is_ee_hype___ongefundeerde_emotie___html?sn=nieuws_dft

DE PRIJS VAN GRIJS

“Hervormen is iets anders dan bezuinigen,” verzucht professor Johan Polder, bijzonder hoogleraar Economische aspecten van gezondheid en zorg. “En ook iets anders dan boos worden!” Zalvende woorden, maar zij kunnen niet verbergen dat de AWBZ een rammelende fluitketel is die ieder moment een stoomgolf aan conflicten kan uitblazen. Slechts enkele meters verderop – in de wegstervende echo van deze zinnen – worden namelijk snel standpunten over de toekomst van deze volksverzekering doorgelezen. De lezers zijn samen goed voor een regenboog aan politieke kleuren en maken zich klaar om het panel te betreden. Dáárvoor zijn ze naar de AWBZ-werkgroep op het voorjaarscongres gekomen.

DOOR: WOUTER VAN DEN WILDENBERG

Terwijl de partijprogrammawurmen haastig door hun papieren graven, geeft Polder een kort maar buitengewoon krachtig relaas over de toekomst van de AWBZ. In een levendig geschiedenislesje neemt hij de zaal mee naar het ontstaan van de AWBZ als volksverzekering die tot doel had om ziektekosten te dekken die burgers zelf niet konden dragen. Niet voor niets werd de wet die dit alles regelde ‘Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten’ genoemd. Vervolgens zien de toehoorders de explosieve groei van de AWBZ, waarin deze onder andere geneesmiddelen en huisvesting voor ouderen onder de vleugels neemt. Schrikbarend is het feit dat de kosten van de volksverzekering continue een min of meer gelijk percentage van het bruto binnenlands product zijn blijven beslaan. Dit ondanks de enorme groei van het nationaal product. In concrete getallen kost de gemiddelde oudere nu zo’n € 40.000,- per jaar; verdeeld over de hele Nederlandse bevolking komt de prijs neer op ongeveer € 7.000,- per persoon. Dat is relatief betaalbaar, maar die vredige conclusie is een tijdelijke: de vergrijzing heeft namelijk een bijzondere invloed op het systeem.

Het bijzondere van vergrijzing

In de eerste plaats komt het systeem onder druk te staan door de vergrijzing. Polder legt uit dat Nederland zich zelfs in een unieke situatie bevindt: nooit eerder nam de oudere bevolking toe, terwijl de beroepsbevolking kromp. De ‘grijze golf’ van pensionerende babyboomers dreigt in de nabije toekomst bovendien voor een grote tijdelijke kostenpost te zorgen. In het laatste levensjaar zijn de ziektekosten namelijk vijftien keer zo hoog als in een normaal jaar. Weliswaar worden die kosten vertraagd door het feit dat mensen steeds ouder, maar de omvang van de babyboomgeneratie zorgt dat erg veel kosten tegelijk moeten worden gemaakt. Toch beperkt het ouder worden van mannen de prijs van de AWBZ weer enigszins. Polder licht toe: “Door de toename van de leeftijd waarop mannen overlijden kunnen zij langer mantelzorg verrichten voor hun vrouwen.” Dat heeft een sterk kostendrukkend effect. Stoppen met roken blijkt overigens hoofdvantwoordelijke te zijn voor het stijgen van de levensduur van het sterke geslacht.

De koek-koeksshow

Een tweede bijzondere invloed van vergrijzing op de AWBZ ligt in het feit dat een steeds groter deel van de bevolking een beroep doet op de zorg. Uiteraard worden daardoor meer niet-zo-bijzondere-maartoch-onder-de-AWBZ-vallende ziektekosten gemaakt. Daarvan is het gevolg wel duidelijk: de AWBZ wordt een grotere kostenpost. Het steeds meer gebruik maken van zorg leidt echter ook tot een groei van zorgorganisaties en een toename van werknemers en vacatures in de zorgsector. Dat heeft positieve gevolgen voor de omvang van de arbeidsmarkt. Polder vertelt dat de groeiende arbeidsmarkt gepaard moet gaan met een betere arbeidsproductiviteit, wil de AWBZ betaalbaar blijven. Opmerkelijk genoeg levert de groei van de zorgsector daar ook al een bijdrage aan, omdat zij in belangrijke mate faciliteert dat vrouwen meer gaan werken. Minder opgeleide vrouwen kiezen vaak voor een baan in de zorg zelf, terwijl hoger opgeleide vrouwen niet meer belast worden met de mantelzorg die hen vroeger vaak aan huis gebonden liet. Polder laat er geen misverstand over bestaan: “De zorg is een koek-koeksshow geworden.” Bezuinigingen kunnen ook een directe invloed hebben op de banenmarkt en de arbeidsparticipatie van vrouwen.

Wie gaat dat betalen?

Onder het applaus voor Polder, neemt het panel plaats. Wanneer Anouchka van Miltenburg (VVD) aftrapt met: “Wie gaat de zorg betalen?” is meteen duidelijk waar de discussie over zal gaan. Marc Smits (ROOD, jong in de SP) schiet op karakteristieke wijze terug dat de VVD de zorg aan de markt wil overlaten, waar het alleen maar gaat om het kostenplaatje en het maken van winst. Hij vraagt aandacht voor het menselijke aspect van de zorg, waarin hij bijval vindt van Arjen Jooisse (CDJA). Jooisse vindt echter dat de markt juist een bijdrage kan leveren aan menselijke zorg. De discussie verschuift vervolgens naar het recht op zorg. Giel van der Steenhoven (DWARS, GroenLinks-jongeren) vindt dat zielige mensen recht hebben op zorg, maar Van Miltenburg ziet liever een andere aanpak. Het ‘dumpen’ van dit soort mensen in de zorg is volgens haar “asociaal”. Smits waarschuwt echter voor bezuinigingen op de zorg: “Het afbreken van de AWBZ betekent dat we haar verliezen voor de toekomst.” Van der Steenhoven eindigt echter met een positieve noot: de AWBZ is nog te betalen. De auteur claimt bij dezen echter het laatste woord: hoe lang nog?

WOUTER VAN DEN WILDENBERG WAS BIJNA DRIE JAAR REDACTEUR VAN DIT BLAD. HEDEN NEEMT HIJ AFSCHIED IN VERBAND MET EEN STUDIE IN HET BUITENLAND.

DE VRIJHEID VAN MENINGSUITING

IS GEEN VRIJHEID VAN ORDEVERSTORING

Dat de vrijheid van meningsuiting onder druk staat, is voor iedereen inmiddels wel duidelijk. Was dat beseft nog niet ontstaan na de moord op Theo van Gogh, dan mag worden aangenomen dat de Deense cartoonrellen en alle toestanden rondom Geert Wilders' Fitna daar wel voor hebben gezorgd. En naar aanleiding van twee gebeurtenissen in de eerste helft van dit jaar lijkt het er op dat anno 2010 zelfs aan universiteiten de vrijheid van meningsuiting niet meer veilig is.

DOOR: BAS VAN SCHELVEN

Eerst was daarin maart de lezing aan de Universiteit van Antwerpen van de Nederlandse islamcriticus Benno Barnard getiteld Lang leve God, weg met Allah! Beter gezegd, Barnard zou daar een lezing gaan houden. Op het moment dat hij aan zijn lezing wilde beginnen, bestormden namelijk een aantal moslimjongeren al Allahu akbar roepende het podium. Het is dat Barnard een aantal bodyguards bij zich had die deze jongeren konden tegenhouden, want anders had het weleens anders kunnen zijn afgelopen. Dat was een paar weken later wel het geval bij de Zweedse cartoonist Lars Vilks. Deze cartoonist, die al sinds de publicatie van zijn spotprent van de islamitische profeet Mohammed in 2007 wordt bedreigd, hield in mei een lezing over de vrijheid van meningsuiting aan de Zweedse Uppsala Universiteit. Op het moment dat hij een filmpje over de islamitische profeet Mohammed en homoseksualiteit startte, rende er een islamitische man naar voren en gaf Vilks een kopstoot. Ook hier joelde de aanwezige groep moslims luidkeels Allahu akbar. Een andere overeenkomst tussen beide verstoorde lezingen is dat het besluit tot stoppen van die lezingen als een overwinning wordt ontvangen door de groep ordeverstorende moslims.

Maar maken deze mensen dan ook niet gewoon gebruik van hun recht op vrijheid van meningsuiting? Natuurlijk, zullen sommigen zeggen, gebruik van fysiek geweld keuren wij af, maar het joelen van de moslims valt net zo goed onder de vrijheid van meningsuiting als de door de spreker geuite beledigingen. Iemand die moslims beledigt en zich daarbij op de vrijheid van meningsuiting beroept, moet het toch juist toejuichen wanneer diezelfde moslims zich zo geïntegreerd tonen dat zij de vrijheid van meningsuiting gebruiken om hun ongenoegen te tonen? Deze redenering gaat er echter aan voorbij dat de vrijheid van meningsuiting niet inhoudt dat men het de ander onmogelijk maakt zijn mening te verkondigen. Natuurlijk mag je de opvattingen van de ander volstrekt verwerpelijk vinden, maar daartegenover zet je dan je eigen argumenten. De vrijheid van meningsuiting is er om het debat ten alle tijden mogelijk te houden; niet om de ander door middel van een kakofonie aan lawaai het zwijgen op te leggen.

Tegen dergelijke ordeverstoorders moet dan ook hard worden opgetreden. Als er zelfs op de universiteiten, bolwerken van vrijheid, niet meer vrijuit kan worden gesproken, is er iets goed mis. Waar de vrijheid van meningsuiting dus geen vrijbrief is om de ander die zelfde vrijheid te ontnemen, beschermt het wel kwetsende uitlatingen. Immers, opvattingen over hoe de wereld in elkaar steekt, kunnen vaak kwetsend zijn voor een hele grote groep mensen. Echter, zoals de vrijheid van meningsuiting in het verleden bescherming bood aan de kwetsende uitlatingen van Socrates, Galileo Galileï en Maarten Luther, doet het dat tegenwoordig aan die van imam El Mounni en Bruno Barnard. Als de vrijheid van meningsuiting kwetsende opmerkingen niet zou beschermen, zou het niet meer zijn dan een lege huls. Immers, wat dient er te worden beschermd als er alleen maar uitlatingen worden gedaan die iedereen welgevallig zijn? Niets. Pogingen tot het ondermijnen van de vrijheid van meningsuiting, een cruciaal fundament van de open Westerse samenlevingen, moeten dan ook luidkeels worden afgewezen en veroordeeld.

BAS VAN SCHELVEN IS REDACTEUR VAN DIT BLAD.

VERSLAG: JOVD NAAR FLORENCE

Begin april 2010, terwijl Nederland nog in koude regenvlagen gehuld lag, zochten enkele JOVD'ers zuidelijker streken op. De liberalen Jeroen Vliex, Isabelle Buhre, Ralf Willems en Thomas de Jonge reisden af naar de bakermat van de Renaissance. Ze gingen naar de stad waar de familie De' Medici sinds de vijftiende eeuw de scepter zwaaide, de geboorteplaats van Michelangelo, Machiavelli, Galilei, Dante en Botticelli, en de stad waar onze oude trots, de fiorino d'oro (gulden florijn) vandaan komt. We hebben het natuurlijk over het prachtige Florence.

Door: Jeroen Vliex en Isabelle Buhre

Dit reisje hadden wij te danken aan eindredacteur Jorik Kuipers. Zoals jullie allen tweewekelijks kunnen lezen op de site van Driemaster, studeert hij daar een half jaar. Evenals mevrouw Buhre is de heer Kuipers een reizende filoloog, die zich op de taal- en letterkunde toelegt – en op de andere geneugten van het studentenleven. Eenmaal aangekomen in Florence, één iemand met een korte omweg via Wallonië omdat ze op het verkeerde vliegveld stond, werden we door onze gids Kuipers rondgeleid door de prachtige stad. We passeerden de kerk Santa Maria Novella, het Piazza della Repubblica, en we bezochten de graven van beroemde Florentijnen in de Santa Croce. Ook wandelden we over de Ponte Vecchio, een brug vol juwelierswinkeltjes over de rivier de Arno. We bezochten het plein met de beroemde Duomo en het baptisterium, en wandelden tussen de vleugels van het Uffizi, een gaanderij vol standbeelden van Florentijnse trots. De heer Willems legde vele momenten van de reis en kunstobjecten fotografisch vast. De heer De Jonge daarentegen, een oud-werknemer van McDonald's, kon het niet laten hier af en toe naar binnen te moeten en een hamburger te verorberen.

Uiteindelijk zijn we toch allemaal studenten, en komt het verlangen naar een biertje al snel boven. Zittend in de zon op een terras, kijkend naar alle kunst en architectuur om je heen: dat is pas leven! In de avonduren genoten we van de aperitivo, een goed concept dat we in Nederland niet kennen. Bij de aperitivo betaal je alleen voor je drankje, dat dan in verhouding duur is, maar verder kun je gratis genieten van een buffet vol Italiaanse (voor)gerechten. Verder nodigde de heer Kuipers ons uit voor een Cena Internazionale een diner voor alle internationale studenten in Florence. Een gezellig avondje internationaal geklets en geitenwollensokken-Engelsen, die nogal bedenkelijk keken naar die keurig geklede Nederlanders met liberale sympathie. Een donkere dame had veel zin in de heer Vliex, maar als deftige gentleman zag hij zich genoodzaakt haar avances af te slaan.

De ervaring leert dat liberalen graag hun eigen weg gaan. Zo splitsten de wegen soms. De heer Kuipers nam een paar gasten mee voor een stadswandeling en om een heuvel te beklimmen van waaruit men over de hele stad kon uitkijken; mevrouw Buhre prefereerde het bezoek van een aantal musea waaronder de Medici-residentie Palazzo Pitti, de Galleria dell'Accademia (waar de David van Michelangelo te zien is), het huis van Dante en de biblioteca Laurenziana. Het nachtleven in Florence was ook niet verkeerd. Wat overdag een kalme maar toeristische stad is met veel bezienswaardigheden, is 's avonds een drukke stad met... eveneens veel 'bezienswaardigheden', waar de drank rijkelijk vloeit en vele talen van de wereld gesproken worden. Ook de JOVD'ers namen geregeld een slok uit de beker van Bacchus.

Zodoende kwamen we op het idee een episode aan onze verenigingsgeschiedenis toe te voegen, en een Florentijnse JOVD-afdeling te stichten: de JOVD Florence e.o. Tijdens een 'officiële' oprichtingsvergadering in het in elkaar stortende hostel van een homofiele negroïde ondernemer, werden de functies van presidente, tesoriere, segretario en commissario della politica e della promozione onderling verdeeld. Als voornaamste doelen van de nieuwe afdeling werden gesteld: het bevorderen van Florentijns zelfbestuur en ondernemerschap in Nederland en de verspreiding van het liberalisme in Italië. Men heeft daar fascist en conservatieven te over, de studentensteden Bologna en Florence zijn daarentegen weer erg links, maar de liberale vleugel is helaas erg klein.

Helaas komt aan alle leuke dingen een eind en was het tijd om weer terug te vliegen naar respectievelijk Maastricht, Brussel, Eindhoven en Weeze. Na een paar mooie dagen in het Florentijnse was het tijd om terug te keren naar de realiteit van studie, werk en politiek. Maar de spiritus Florentinus blijft bestaan, en het ideaal van Italiaans levensgenieten zal ons zeker bijblijven. *Vivat nostra civitas Florentina!*

JEROEN VLIEX IS OUD-VOORZITTER VAN DE AFDELING MAASTRICHT.
ISABELLE BUHRE IS EINDREDACTRICE VAN DIT BLAD.

**WAAR GAAT RUTTE HEEN?
HIJ IS HELEMAAL ALLEEN?
HOE MOET DAT NOU,
EEN MP STRAKS ZONDER VROUW?**

EDO DE ROO VIA TWITTER

KOSTUUMDRAMA

In de voorgaande eeuwen was het voor de families uit hogere kringen gebruikelijk om veel tijd en geld te spenderen aan de klassieke scholing van hun kinderen. Van een jonge vrouw werd verwacht dat zij bedreven was in het uitoefenen en beleven van diverse kunsten en dat zij door intensief studeren de mooiste klanken uit de klavecimbel, later de piano, maar ook de viool en cello wist te toveren. De ouders lieten zich graag zien bij uitvoeringen van muziekstukken in de concertgebouwen of bij huiskamerconcerten. De muziek was omringd door een sfeer van schoonheid en het beheersen van de kunde van het muziekspel gaf aanzien. Het was een uitje om naar een dergelijke bijeenkomst te gaan en het rijtuig werd 's avonds voorgereden om het mooi uitgedoste gezelschap naar de muzikale uitvoering te begeleiden. Voorafgaand werd er gedineerd en eenmaal gearriveerd in de concertgebouwen, opera's of theaters begon het schouwspel en werden er vaak zaken gedaan. Aan de Europese hoven kwamen de grote componisten om de aanwezige adel te amuseren met hun nieuwe vondsten en om hun talenten te tonen.

DOOR: MEREL SCHUPPERT

Door de eeuwen heen is het voor een breder publiek mogelijk geworden om te genieten van klassieke muziek. De rijtuigen maakten plaats voor auto's en de genres werden uitgebreid. Ondanks deze toegankelijkheid is er nu een dalende lijn in de belangstelling voor klassieke muziek te constateren. De jongere generaties, met name de dertigers en de veertigers, laten hun gezicht minder vaak zien bij deze bijeenkomsten. Hun kinderen worden nauwelijks meer opgevoed met de klassieken en met het belang van beheersing van muziekuitoefening. De historische kennis van bepaalde muziekstukken en de kunst die erachter zit is bij hen bijna verdwenen.

Er zijn gelukkig ook nog mensen die wel de moeite nemen om zo'n mooie ambiance te bezoeken en om te luisteren naar de klanken van de verschillende instrumenten en/of gezangen. Helaas menen een aantal bezoekers dat zij zich niet hoeven te houden aan een passende gang van zaken bij zo een bijeenkomst. Bezoekers gaan voor de pauze eerder weg, nog voordat de laatste klanken van het stuk gespeeld zijn, om er zeker van te zijn dat zij als eersten hun glazen kunnen laten klinken. De glazen gevuld met een drankje waarvan de kosten zijn verwerkt in de prijs van het toegangsbewijs voor het desbetreffende concert; in de ogen van de bezoekers dus gratis. Het lijkt wel of ze bang zijn dat ze het niet zullen ontvangen. Dit is verbazingwekkend in een maatschappij waar overvloed eerder regel dan uitzondering is.

Daarnaast zijn er mensen die nog nooit van een ongeschreven dresscode hebben gehoord: het dragen van spijkerbroeken, korte rokjes, petten, sneakers en dergelijke is tegenwoordig vrij normaal. De kleding hoeft geen haute couture te zijn, maar men mag van het publiek wel verwachten dat men de moeite neemt om passend gekleed een dergelijk evenement te bezoeken. Het is een kwestie van respect tegenover de mensen die op het podium staan en voor diegenen die hieromheen hun bijdrage leveren.

Evenals bij de concerten zijn ook de basisnormen van de gehele maatschappij veranderd. Lokkertjes zoals gratis consumpties en gadgets zijn belangrijker geworden dan de achterliggende bedoeling. Op straat moet alles maar kunnen en iedereen mag zichzelf op de meest bizarre wijzen presenteren. In Barcelona is zelfs een verbod op bikini's en ontblote bovenlichamen in de binnenstad nodig om vakantiegangers te laten beseffen dat ze zich gepaster moeten kleden. We hoeven niet terug naar de tijd van de rijtuigen en prachtig uitgedoste dames, maar er mag een groter besef zijn van waardigheid in alle opzichten. Het behouden van een klassieke tint in de opvoeding maakt het later voor de kinderen alleen maar eenvoudiger om zich een houding te geven bij verschillende gelegenheden.

MEREL SCHUPPERT IS REDACTRICE VAN DIT BLAD.

INDIVIDUELE GELIJKHEID

Gelijkheid. Een kernwoord in vele politieke en bestuurlijke mantra's en niet in de laatste plaats binnen het socialisme en de sociaaldemocratie. Door verheffing van minder bedeelde groepen in de samenleving en een algehele nivellering door middel van belastingen willen deze stromingen toewerken naar een gemiddelde samenleving, zonder verschillen en zonder geschillen. Links en rechts worden tegenover elkaar opgeheven in een veilig midden.

DOOR: JEFFREY LEMM

De sociaaldemocratie is een lichtere variant van het socialisme, maar dat mag haar achtergrond niet ontkennen. Religie, die alle mensen even ondergeschikt maakt aan het bovenaardse, zou een mooie aanvulling zijn op deze seculiere ideologie; alle stervelingen zijn immers gelijk in ondergeschiktheid en sterfelijkheid. Beide denkwijzen zijn echter utopisch, zowel op het punt van het bovenaardse als wat betreft de gelijkheid van mensen. Religie werd al door Feuerbach gezien als een compensatie voor de vele beperkingen van de mens die werden geprojecteerd op een godheid. Het streven naar gelijkheid van mensen, zowel wat betreft inzet als uitkomst, is een utopie van politici en bestuurders die ontstaan is uit een onvermogen om te gaan met de natuurlijke ongelijkheid van mensen.

Die ongelijkheid moet niet worden verward met gelijkwaardigheid of het gebrek daaraan. Gelijkwaardigheid als begrip kan echter wel worden gebruikt om de ambivalentie van het begrip gelijkheid aan te tonen. What's in a name? Mensen zijn immers niet gelijk. Culturele, sociale, maar bijvoorbeeld ook fysieke en intellectuele kenmerken geven betekenis aan iemands positie en identiteit. Je achtergrond bepaalt je denken en doen, maar daarnaast kan je richting aan je leven geven door je eigen keuzes en handelen. Die vrijheid van keuzes en handelen komt in het nauw wanneer men teveel streeft naar gelijkheid. Dit streven kan uitmonden in een totalitair wereldbeeld waarin mensen niet gelijkwaardig zijn, maar een geüniformeerde gelijkheid opgedrongen hebben gekregen. Iedere ideologie heeft iets utopisch in zich, een streven dat niet voor de volle honderd procent kan worden bereikt. En waarom niet? Omdat er zoveel meningen als mensen zijn. Binnen een democratie is ruimte voor deze verschillende clusters van meningen die binnen een coalitie allemaal een deel van hun wensen opzij moeten zetten om andere wensen wel binnen te halen. Een volwassen ideologie is een consensus op zich door aanvullingen gedaan in haar historie. Binnen een dictatuur is deze ruimte voor een eigen mening ingeruild voor een opgedrongen gelijke mening, maar niet voor een helemaal gelijke positie. De machthebbers binnen dictaturen hebben het doorgaans namelijk een stuk comfortabeler dan hun onderdanen.

Toch is er naast dit materiële verschil altijd een tendens richting een verschil in mening, zij het in de vorm van verzetsbewegingen. Het is een utopie om te denken dat mensen ooit allemaal helemaal gelijk zullen zijn in handelen en denken. Een democratie doet hier recht aan door een georganiseerde chaos van standpunten te zijn. De veelheid aan politieke partijen is hier een mooi voorbeeld van.

De gelijkheid van mensen kan wel worden uitgedrukt in hun startpositie, rechten en plichten. Iedere burger dient dezelfde kansen te krijgen in de samenleving en daarbij niet gehinderd te worden door zijn identiteit. Deze kansen zijn onderdeel van zijn rechten en daarnaast zijn er ook een aantal plichten, zoals het betalen van belastingen. Uiteraard heeft niet iedereen dezelfde capaciteiten, maar daarin wordt voorzien door onder meer verschillende belastingen. Toch moet men oppassen met een overdaad aan nivellering, want hiermee worden talent, ondernemerschap en creativiteit teveel tegengehouden. Bij ondernemerschap hoeft dan niet specifiek gedacht te worden aan het beginnen van een eigen bedrijf, maar meer in het algemeen aan het aanpakken van het eigen leven. Het leven is namelijk een uitdaging waar mensen op hun eigen manier wat van moeten kunnen maken. Zo moet discriminatie van autochtonen ten behoeve van een 'juiste afspiegeling' van de samenleving worden tegen gegaan, maar dient het onderwijs en de gezondheidszorg voor iedereen toegankelijk te zijn, ondanks afkomst. Er dienen dus een aantal sectoren geformuleerd te worden waarin een zeker mate van, maar zeker geen totalitaire, gelijkheid wordt nagestreefd. Hierbij moet rekening worden gehouden met primaire rechten. Ook biedt de in consensus tot stand gekomen wet ondersteuning bij de bepaling van rechten en plichten die gelijk zijn voor een ieder.

Verskil moet er zijn en zeker in een democratie. Het gelijkheidsstreven van communistische en socialistische heilstaten hebben laten zien dat een opgedrongen gelijkheid niet werkt en alles behalve zaligmakend is. De ambitie om boven het maaiveld uit te steken moet niet hoeven afschrikken zolang men zich maar houdt aan de gezamenlijk gemaakte grenzen, namelijk die van de wet. De grens van de eigen vrijheid is de vrijheid van een ander, een goed liberaal principe. Een samenleving en democratie kunnen floreren als ongelijkheid in de zin van ambitie en creativiteit, met respect voor de ander, uitgangspunt is. Het is misschien wel te duiden als individuele gelijkheid: een sfeer en omgeving waarbinnen ieder individu binnen een samenleving van individuen gelijk is.

JEFFREY LEMM IS EINDREDACTEUR VAN DIT BLAD

‘WHY DO YOU SAY THIS?’

POLITIEK IN ISRAËL EN PALESTINA

Onze PLO (Palestijnse Bevrijdingsorganisatie)-gids George draait zich in een ruk om. In zijn ogen valt een versmelting van miskenning en ongenoegen te lezen. Hij grijpt naar de microfoon – iets wat hem nog niet meevalt in zijn opwindings – en begint op hoge toon te sputteren: ‘Why do you say this?! Why do you take sides like that?! It is absolutely not true!! There is no justification!!’ George is, om een understatement te gebruiken, niet blij.

DOOR: ALLARD ALTENA EN MARTIJN POSTMA

Van 10 tot en met 17 mei 2010 toerden wij door Israël om een beter beeld te krijgen van het conflict Israël – Palestina. Een week lang hebben we gesprekken gevoerd met politici, journalisten en andere hoogwaardigheidsbekleders aan beide zijden van het conflict. En hoewel we inderdaad een beter beeld hebben gekregen van de dagelijkse routine, de meningsvorming en het politieke debat in Israël en de Palestijnse gebieden, is het moeilijk te zeggen dat het conflict voor ons begrijpelijker is geworden. In een conflict zo genuanceerd en moeilijk is het onontkoombaar dat het antwoord voor elke vraag die je stelt weer twee nieuwe vragen oplevert. De nuance zit diep in dit conflict. Veel dieper dan je uit zou kunnen voorstellen als je de Westerse media leest. Het grootste probleem? Iedereen heeft in wel een beetje gelijk.

Feiten en waarheden

De eerste horde die de bezoeker moet nemen is gelijk de moeilijkste. Wij westerlingen, met onze wetenschappelijke traditie van waarheidsvinding, worden ondergedompeld in een wereld waarin bijna alles gepresenteerd wordt als ‘feit’ en ‘waarheid’. Iedereen heeft hier zijn eigen waarheid, gestaafd door de eigen feiten. Dan heb ik het niet alleen over hoe mensen bepaalde feiten interpreteren, maar over hoe mensen compleet verschillende, voor ons westerlingen vaak ridicule en lijnrecht tegenover elkaar staande feiten aandragen en gebruiken. Zo weet George, onze PLO-gids van zoëven, absoluut zeker dat er nooit een oorlog is geweest in 1948. En een verdreven Israëli kolonist, wiens Gaza nederzetting door Ariël Sharon is opgedoekt, die we later in de week spreken is er heilig van overtuigd dat, zelfs voordat de staat Israël gesticht werd, er nooit één Palestijn is geweest die grond bezat in Gaza. Eenmaal gewend aan de holheid van alle ‘feiten’ en ‘waarheden’ vindt de bezoeker zich gevangen in een dilemma. Hoe namelijk om te gaan met al deze verschillende visies en feiten? Verwarring alom.

Geclaimde rechten

Het tweede dilemma is van een andere aard. Het spitst zich toe op twee verschillende rechten die beide partijen claimen

en waartussen de bezoeker moet kiezen. Israëli claimen logischerwijs het recht op een Israëli/Joodse staat. Palestijnse vluchtelingen claimen op hun beurt het recht op terugkeer naar hun oude grond, die nu Israëli is. Een veel gehoorde, ideële oplossing van het conflict is de zogenaamde tweestaten-oplossing. Een compromis waarin er ruimte is voor een Joods-Israëli staat en een Palestijnse staat. Hoewel de meeste Palestijnen om de hete brij heen draaien, wordt het duidelijk dat in ieder geval het PLO-establishment niets voelt voor deze oplossing. Voor hen is het recht op terugkeer een recht waaraan niets of niemand afbreuk kan doen. Vluchtelingen moeten kunnen terugkeren naar hun oude land, zelfs al zijn de meeste originele vluchtelingen allang dood en zijn de huidige vluchtelingen in meerderheid kinderen. Impliciet betekent dit dat het Palestijns establishment het Israëli geclaimde recht op een Joodse staat niet erkent. Terugkeer van de Palestijnen naar Israëli gebied houdt immers een zogenaamde demografische bom in: het aantal Palestijnen zou in de nieuwe, enkele staat ver boven het aantal Israëli liggen. Omgekeerd geldt hetzelfde: Israël erkent het Palestijnse recht op terugkeer niet om bovenliggende redenen. De Israëli willen niet opgeven waar ze al zestig jaar voor vechten.

Derde partij

Het derde probleem is vrij banaal, namelijk keuzes maken. Wil er een duurzame oplossing komen voor dit conflict, dan moeten er onherroepelijke keuzes gemaakt worden. Beide kanten hebben soms in meer of mindere mate het gevoel recht en waarheid aan hun zijde te hebben, maar het is onmogelijk om een partij te vinden die beide in grote mate kan claimen. Dat betekent dat het waarschijnlijk een derde, machtige en invloedrijke partij moet zijn – waarschijnlijk de Verenigde Staten – die partijen moet pushen, zo niet dwingen, richting een situatie te gaan waarin oude problemen voor eens en voor altijd worden beslecht. Keuzes maken tussen rechten, feiten en interpretaties. Het is onmogelijk dit conflict te beslechten zonder compromissen te sluiten, aangezien de meeste visies van beide zijden lijnrecht tegenover elkaar staan.

Onze visie op dit conflict? Wij blijven vooral achter met vragen en niet zozeer met oplossingen. Maar vrede is natuurlijk het uiteindelijke doel. De voorstellen van voormalig-president Clinton komen waarschijnlijk het dichtst in de buurt van een goede oplossing.

ALLARD ALTENA EN MARTIJN POSTMA ZIJN RESPECTIEVELIJK HOOFDBESTUURSLEDEN VOORLICHTING, VORMING & SCHOLING EN ORGANISATIE. ZE SCHREVEN DIT ARTIKEL OP PERSOONLIJKE TITEL.

DE BLAUWE LEEUW

OVER MILITANTE GELIJKHEIDSOPVATTINGEN

In de verkiezingscampagne die gedomineerd werd door financieel-economische themata werd er nauwelijks aandacht aan besteed. Toch is het een significante gebeurtenis: op een debat georganiseerd door homo-organisatie COC blijkt er een Kamermeerderheid voor een voorstel van - uiteraard - D66 dat de zogeheten enkele-feitconstructie uit de Algemene Wet Gelijke Behandeling haalt.

DOOR: RALF S WILLEMS

Momenteel is het zo dat scholen voor bijzonder onderwijs geen medewerkers mogen ontslaan of weigeren op grond van het 'enkele feit' dat iemand openlijk homoseksueel is of er een homoseksuele relatie op nahoudt. Als er 'bijkomende omstandigheden' zijn, mag dat wel. Zo werd er vorig jaar in Emst een onderwijzer op non-actief gesteld door zijn schoolbestuur vanwege zijn homoseksuele relatie. Deze was volgens het schoolbestuur niet verenigbaar met de religieuze grondslag van de school en daar valt wel wat voor te zeggen. De formulering is dusdanig vaag dat dit vaak tot problemen leidt: een voorbeeld van een typisch Nederlands compromis. Het voorstel getuigt van een militant soort gelijkheidsdenken waarin partijen als D66 en Groenlinks excelleren. En wie het met hen oneens is, discrimineert, is racist, seksist of homofoob; grote woorden voor kleine partijen. Een zeker moreel superioriteitsgevoel is hen niet vreemd.

Het woord discriminatie wordt zoveel gebruikt tegenwoordig in zoveel situaties dat het eigenlijk betekenisloos is geworden. 'U discrimineert' betekent eigenlijk zoiets als 'uw ideeën staan mij niet aan' of 'ik vind u niet aardig.' Het heeft allemaal te maken met dat vermaledijde gelijkheidsdenken dat alomtegenwoordig is in linkse hoek. Het woord discriminatie heeft een Latijnse oorsprong en betekent onderscheid maken. Daar is op zich niets mis mee, want dat doen we voortdurend. Als ik zeg dat ik liever thee drink dan koffie, maak ik zo'n onderscheid. Als ik zeg dat ik meer van mijn vriendin houd dan van een willekeurige voorbijganger op straat, maak ik ook een dergelijk onderscheid. In dat laatste geval zou het zelfs gefrons opleveren als ik iets anders zou beweren. Het moet dus een ander soort van discriminatie zijn die niet is toegestaan. Artikel 1 van de grondwet schrijft voor dat gelijke gevallen gelijk behandeld dienen te worden en dat een onderscheid hierin maken op basis van sekse, ras of geloof niet is toegestaan. Maar om wie gaat het hier eigenlijk? De grondrechten die verankerd zijn in de grondwet geven de relatie aan tussen staat en burger; zij zijn verticaal. Dat betekent dat een vrouw niet een hogere - of lagere! - verkeersboete mag ontvangen dan een man bij hetzelfde vergrijp. Het gaat om gelijkheid voor de wet. Tot zover allemaal logisch.

Maar de grondwet zegt niets over de relatie tussen burgers onderling. Het is niemand verboden om meer van zijn naasten te houden dan van een vreemde, of een koe, konijn of eik. Ik zou er daarom voor willen pleiten om het woord discriminatie dan maar helemaal af te schaffen aangezien het een loze en lege term geworden is, waar links alleen maar misbruik van maakt om haar eigen paternalistische ideeën door een ieders strot te duwen.

Vice-premier Rouvoet reageerde furieus op Cohens voorgenomen steun voor het D66-voorstel. Het is volgens Rouvoet één van de peilers van onze rechtsstaat dat we geen rangorde in grondrechten kennen; er zijn geen eersterangs en tweederangs grondrechten. Kennelijk is jurist Cohen niet alleen zijn cijfertjes, maar ook zijn lessen staatsrecht vergeten. Rouvoet zal zich beroepen op het door Kuyper geïntroduceerde begrip van 'sovereiniteit in eigen kring,' dat de ideologische basis legde voor de Verzuiling.

De vraag is hoe houdbaar dat begrip in de huidige tijd nog is, maar feit blijft dat de overheid gaandeweg steeds meer invloed uit wil oefenen op de gedragingen van haar burgers. Na het idiote voorstel voor een topvrouwenquotum - nota bene door de VVD gesteund, om je rot voor te schamen! - wil een meerderheid van de Kamer nu dus nog verder ingrijpen in het personeelsbeleid van particuliere organisaties. Want dat zijn bijzondere scholen, vaak stichtingen of verenigingen: particuliere instanties met een eigen rechtspersoon. Dat ze door de overheid gesubsidieerd worden doet daar niets aan af. Ik kan me niet voorstellen wat een openlijk en vrolijke homoseksueel op een gereformeerde school zou moeten zoeken. Daarnaast ben ik geen warm pleitbezorger van het religieus bijzonder onderwijs, integendeel. Maar zolang we deze mate van vrijheid van onderwijs kennen, moeten we die vrijheid respecteren, binnen de grenzen van de wet.

Het is het handelsmerk van zich progressief noemende partijen om hun gekoesterde gelijkheidsideaal in alle regionen van de samenleving door te drukken. Dat ze hier niet altijd onsuccesvol in zijn, blijkt uit de laatste uitspraak inzake het vrouwenstandpunt van de SGP. Progressieven bedienen zich niet zelden van hun vermeende morele superioriteit en plaatsen tegenstanders hiermee in de hoek. Zo wordt eens te meer duidelijk dat vrijheid en gelijkheid op gespannen voet met elkaar staan. Eenieder die een gelijkheidsideaal boven vrijheid stelt, is waarlijk het praedicaat 'liberaal' onwaardig.

De vraagt dringt zich op wat een liberale partij als de VVD met dergelijke partijen in een regering te zoeken heeft. Met dergelijke vrienden heb je immers geen vijanden meer nodig.

RALF S WILLEMS IS HOOFDREDACTEUR VAN DIT BLAD.

Zeg Mark, wordt het niet eens tijd ??

ZEKER NU

DRIEMASTNER

verenigingsperiodiek van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie

Interview met Harry Mens

DNPP

Mannenquota

CDA en de
rechtsstaat

Gloeilamp

PvdA
enclave

Linkse
jankerts

Waarde liberaal, beste lezer,

Spannende tijden waren u beloofd en spannende tijden heeft u gekregen! Op het moment van schrijven lopen de onderhandelingen over de formatie van een centrumrechts kabinet reeds enkele weken. VVD-voorzitter en informateur Ivo Opstelten heeft er alle vertrouwen in. De kans is dus levensgroot dat op het moment dat u dit leest onze oud-voorzitter Mark Rutte op het bordes staat als eerste liberale hoofd van een kabinet sinds bijna honderd jaar. Dames en heren, de grote afbraak kan beginnen! De afbraak van alles wat de staat zich door de jaren heen heeft toegeëigend, alle initiatief dat van goede burgers is afgepakt, en vooral de afbraak van alles waar Den Uyl voor stond, de verpersoonlijking van het Grote Rode Gevaar. De schop moet in de verzorgingsstaat en burger en ondernemer moeten weer de ruimte en het vertrouwen krijgen om een zinnig bestaan op te bouwen, naar eigen inzicht. Ik hoop van harte dat het Mark lukt om - naar zijn eigen woorden - een land te creëren waar "leef loont," een land voor "iedereen die iets van zijn leven wil maken." Mark, bij deze, heel erg veel succes!

Daar op aansluitend nog een enkele opmerking over het stuk dat ik in de vorige editie van Driemaster schreef over militante gelijkheidsopvattingen zoals die gemeengoed zijn in demagogische en groenlinkse kringen. Ik heb hier redelijk wat reacties op mogen ontvangen. Eén daarvan omschreef het desbetreffende artikel als "misogyn" en plaatste mij in staatkundig gereformeerde kring. Niet alleen voel ik mij daar als liberaal en atheïst verre van op mijn plek, ik vermoed dat dergelijk commentaar gestoeld is op een grovelijk onbegrip aangaande mijn bedoelingen toen ik het stuk schreef. Ik wil voorop stellen dat ik geen enkel probleem heb met vrouwen, man en vrouw zijn voor de wet gelijk en zo behoort het ook te zijn. Dat betekent dus ook dat iedere maatregel vanuit de overheid die één van beide bevoordeeld boven de ander, tegen dit principe indruist: de overheid mag niet discrimineren. Typisch is wel dat de linkse partijen die zich zo beroepen op het feit dat "men niet mag

discrimineren" (m.a.w. óók de burger niet, dat is een fundamenteel verschil!) met enige regelmaat wel dit principe overtreden als het om een door de schuldbewuste grachtengordelaars benoemde achtergestelde en meelijwekkende minderheid gaat. Het was deze inconsequentie waar het mij om ging.

Over vrouwen en hun kansen op de arbeidsmarkt valt een boel te zeggen. Ik raad u zeker allen aan het boek *De mythe van het glazen plafond* van econome Marike Stellinga eens te lezen. Zij rekent mijns inziens afdoende af met het hardnekkige vooroordeel; dat die arme vrouwen zo tegengewerkt worden op de arbeidsmarkt. Bij het liberalisme hoort de opvatting dat eenieder zijn leven moet kunnen inrichten op de wijze waarop hij - of zij - dat wil. Daarin past geen betutteling van de overheid. Dat betekent dus ook dat vrouwen die er voor kiezen om thuis voor de kinderen te zorgen - of mannen die dat voor mijn part doen - net zoveel waardering verdienen als zij die beslissen om hele dagen te gaan werken. Interventie uit het "belang van het individu" is daarbij uit den boze. Wie ben jij om te bepalen hoe een ander gelukkig moet zijn of een waardig leven op dient te bouwen? Eenieder die dit niet onderschrijft, kan zich in mijn ogen geen liberaal noemen.

Men kan feiten en bewijzen aanvoeren dat bepaalde zaken beter of gezonder zijn voor burgers of bedrijven. Deze feiten doen echter niets af aan het feit dat het de norm moet zijn dat de overheid niet intervenueert, niet in het privéleven van haar burgers en niet in de bedrijfsvoering van de op haar grondgebied gevestigde bedrijven - binnen de grenzen van de strafwet uiteraard. Anders is de stap naar een geplande he(i)staat een bijzonder kleine... Het is de taak van ieder verantwoordelijk burger hier ten alle tijden alert op te zijn.

Ik wens u allen bijzonder veel leesplezier!

RALF S WILLEMS
HOOFDREDACTEUR DRIEMASTER

Colofon

Driemaster is een uitgave van de JOVD
Jaargang 62, nummer 4
ISSN 0167-0786

Deadline ingezonden stukken voor komende editie: donderdag 21 oktober 2010

Hoofdredacteur: Ralf Willems (hoofdredactie@jovd.nl)
Eindredactie: Isabelle Buhre (Chef), Jeffrey Lemm, Jorik Kuipers, Arjen Maathuis, Bas van Schelven
Redactie: Wouter van den Wildenberg, Mark Reijman, Merel Schuppert, Thomas de Jonge

Fotograaf/opmaak: Gerhard Taatgen www.taatgen-fotografie.nl
Ontwerp: Jan Kranendonk
Druk: drukkerij Ten Brink, Meppel
Distributie: SANDD

Redactieadres: Herengracht 38a, 2511EJ Den Haag
Telefoon: 070-3622433
Fax: 070-3617304
E-mail: hoofdredactie@jovd.nl
Website: www.jovd.nl/driemaster

De Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie geeft een verenigingsblad uit onder de naam Driemaster met als doel elk lid te informeren over de mogelijkheden tot ontplooiing die de vereniging in het kader van de verwezenlijking van haar doelstellingen biedt, verslag te doen van activiteiten van de vereniging, en te dragen aan de doelstelling van de vereniging om jongeren in kennis te brengen met en te doordringen van de verantwoordelijkheden die het staatsburgerschap hen oplegt - hen daarbij in het bijzonder voorlichtend omtrent de liberale beginselen zonder een politieke vorming in ruimere zin te verwaarlozen en stimulerend van discussies over politieke onderwerpen in het kader van de liberale beginselen: vrijheid, verantwoordelijkheid en verdraagzaamheid.

Met inachtneming van deze opdracht, is de hoofdredacteur vrij in de invulling en vormgeving van het verenigingsblad. Hij legt daarover enkel aan de algemene ledenvergadering verantwoording af en bestuurt zelfstandig over de samenstelling van zijn redactie. Dat verzekert de redactie van een sterke, onafhankelijke positie tegenover het hoofdbestuur, van de journalist ten opzichte van de bestuurder. Dat uitgangspunt van onafhankelijke journalistiek is een essentiële voorwaarde voor het functioneren van de democratie, ook binnen onze politieke jongerenorganisatie. Deze en nadere bepalingen werden opgenomen in een redactiestatuut en stijlboek. Alle redacteuren zijn daaraan gehouden, al doet geen van beide afbreuk aan de door de statuten, het huishoudelijk reglement, het financieel protocol en de algemene vergadering expliciet aan de hoofdredacteur en zijn redactie toegekende rechten en opgelegde plichten.

Tenzij anders vermeld is op alle vanwege Driemaster gepubliceerde werken de volgende Creative Commonslicentie van toepassing:

Indien niet anders overeengekomen vervalt het volledige auteursrecht op ingezonden kopij aan de redactie.
Cover: H. Mens ©Bussinessclass - Achterkant: photoneuq door Coontje - www.coontje.wordpress.com

10

“Wie neemt oud-premier
Dries van Agt tegenwoordig nog
serieus?” 12

“Wanneer komen die gemene vragen nu?”
16

INHOUD

16

26

Hoofredactioneel	2
Colofon	2
HB Pagina	4
Voorzitterswoord	5
Født fri skattet i hjel!	6
JOVD najaarscongres	7
De beëindiging van het monnikenwerk	8
Minderheidskabinet	9
Mannenquota	10
CDA & zo	12
Het Sticht in een vacuüm	14
De linkse mantra's van Huisman	15
INTERVIEW: Harry Mens	16
Wees verstandig, doe assertief	20
Rubriek: De gloeilamp	22
De Amsterdamse PvdA-enclave	24
De Blauwe Leeuw	26

v.l.n.r. J. van Dijken, S. Reynaers, M. Jonk, T. Aartsen, D. van den Oever, A. Altena, M. Postma en J. Hiemstra

Liberale vrienden? Maak ze lid van de JOVD!

Goede dingen deel je graag met je vrienden, dus ook de JOVD. Als je tussen 1 juli en 1 augustus 2010 een vriend lid maakt van dé liberale jongerenorganisatie van Nederland maak je kans op mooie prijzen. Bijvoorbeeld één van de vele DVD-boxen van Geert Mak's serie "In Europa".

Je vrienden kunnen zich online aanmelden op jovd.nl. En laat ze vooral jouw naam invullen!

JOVD Hoofdbestuur contactgegevens

Landelijk Voorzitter:
M.W.M. (Martijn) Jonk
martijn.jonk@jovd.nl
06-53154122

Algemeen Secretaris:
D. (Dennis) van den Oever
dennis.van.den.oever@jovd.nl
06-22938029

Landelijk Penningmeester:
J.J. (Jelmer) Hiemstra
jelmer.hiemstra@jovd.nl
06-24984963

Algemeen Bestuurslid Promotie & Ledenwerving
A.A. (Thierry) Aartsen
thierry.aartsen@jovd.nl
06-30066275

Vice-voorzitter internationaal:
S. (Sandra) Reynaers
sandra.reynaers@jovd.nl
06-53173943

Algemeen Bestuurslid Politiek
A.J. (Jeroen) van Dijken
jeroen.van.dijken@jovd.nl
06-41064920

Algemeen Bestuurslid Voorlichting, Vorming & Scholing
A.Ph. (Allard) Altena
allard.altena@jovd.nl
06-20861407

Algemeen Bestuurslid Organisatie
M. (Martijn) Postma
martijn.postma@jovd.nl
06-14518644

WOORD VAN DE VOORZITTER

DE SCHOUDERS ERONDER

Tegen de tijd dat mijn voorzitterswoord in de Driemaster zal zijn afgedrukt, staat het nieuwe kabinet wellicht al op het bordes bij Hare Majesteit. Een kabinet van VVD en CDA met gedoogsteun van de PVV met aan het roer oud JOVD-voorzitter Mark Rutte. Er is de afgelopen tijd veel gezegd over deze, voor Nederland, unieke vorm van samenwerking en de steun van de PVV. Sterker nog, wanneer een aanzienlijk deel van het CDA, onder leiding van Van Agt, Terpstra c.s., haar zin krijgt dan is er geen kabinet gekomen en zullen wij inmiddels de zoveelste fase van de formatie zijn ingegaan.

Maar als alles gaat zoals verwacht, dan zijn de druiven zuur voor de partijen ter linkerzijde van het politieke spectrum. "Laat ze maar aanmodderen, dan komt de VVD wel weer met hangende pootjes terug", zo moet Cohen gedacht hebben. Daarmee heeft de arrogantie van de PvdA en hun niet tot compromissen bereid zijn, geleid tot hun eigen politieke schrikbeeld. Dat is vette pech en niet voor het eerst.

De bezwaren die vele CDA'ers en een enkele VVD'er hebben gemaakt tegen de samenwerking met de PVV zijn tot op zekere hoogte reëel. De opvattingen van Wilders, met name de rechtsongelijkheid tussen religies, moeten liberalen tegen de borst stuiten. Maar uiteindelijk heeft het geen pas om enig partij uit te sluiten. Samenwerking met andere partijen, binnen of buiten een coalitie is slechts een middel om een doel te bereiken, maar alleen wanneer dat betekent dat het akkoord niets behelst dat de vrijheid van individuen beperkt of rechtstreeks indruist tegen de liberale rechtsstaat die zo bevochten is door vele generaties liberalen voor ons. De JOVD zal het akkoord, net als dat van iedere andere coalitie, op zijn merites beoordelen. Maar ik kan u garanderen dat wanneer er voor liberalen onacceptabele zaken in blijken te staan, de JOVD een stevig liberaal tegengeluid zal laten horen. Een 'pain in the ass' zoals een prominent VVD'er mij kortgeleden in een telefoongesprek toebeet. En zo is het maar net.

Voor de JOVD breekt een bijzondere tijd aan. Voor het eerst is een liberale partij de grootste van het land en zal er weer een liberale premier in het torentje huizen. Dat betekent dat we een belangrijke rol krijgen in het kritisch beschouwen van het beleid van het kabinet. Maar het is ook zaak om van deze positie gebruik te maken door als JOVD invloed op beleid te krijgen. En dat kan als jongerenorganisatie, maar het vraagt om focus, kennis en nieuwe ideeën.

En aan die ideeën moet als nooit te voren gewerkt worden. Op veel vlakken heeft de JOVD goede plannen. Echter zijn deze te vaak te abstract en soms te ver van de werkelijkheid. Op congressen wordt teveel door anderen over politiek gesproken, maar te weinig eigen richting gekozen en conclusies getrokken. Er is stelselmatig weinig aandacht voor

moties, notities en resoluties en de denktanks van het Politiek Commissariaat worden moeilijk gevuld. Wanneer hebben we voor het laatst politiek een slag gewonnen? Een berichtje in de krant, voor dit of tegen dat, telt daarbij overigens niet mee...

Het is de uitdaging waar de JOVD de komende jaren voor staat: het benutten van deze unieke positie, die wij voor het eerst in onze geschiedenis hebben. Politiek en vernieuwende politieke ideeën zijn het hart en de basis van de JOVD. Daar moeten we altijd aan blijven werken en verbeteren. Daar wil ik graag aan meewerken en leiding aan geven, daarom zal ik mij kandideren voor een nieuwe periode als voorzitter van de JOVD. Als boegbeeld en aanjager van jullie ideeën, maar dat kan niemand alleen. De schouders eronder!

Martijn Jonk

Landelijk Voorzitter

FØDT FRI SKATTET I HJEL!

NOORS LIBERALISME IN EEN SOCIALISTISCHE HEILSTAAT

Noorwegen, het rijke buitenbeentje van Europa. Het land dat het zogeheten 'Scandinavische model' thanteert wat sociaal beleid betreft; een concept waar menig socialist warm voor loopt. Eveneens het land dat er een exorbitante welfare state op nahoudt. Sinds een kleine veertig jaar heeft dit land er een voorvechter van het liberalisme bij: de Fremskrittspartiet (FrP, Vooruitgangspartij). Vijf jaar na oprichting kwam er ook een jongerenvereniging uit voort: de Fremskrittspartiets Ungdom (FpU, Vooruitgangspartij Jongeren). Ik bezocht de Noorse liberale jongeren tijdens hun jaarlijkse Summercamp in het mooie Zweden.

DOOR: JORIK KUIPERS

Ideeën uitwisselen met liberale medestanders elders is nooit verkeerd. Nu is de FpU niet zomaar een bondgenoot. Weggehoond door andere jongerenorganisaties in eigen land wegens vermeende racistische en extremistische opvattingen (en het niet aangesloten zijn bij koepelorganisaties als LYMEC en IFLRY), lijkt de strijd van de, in mijn ogen, uitermate liberale club een eenzame missie te zijn. Aangezien Noorwegen een relatief jonge klassiek-liberale traditie kent, zijn de uitingen van maatschappelijk onbehagen (te hoge belastingen, veel kansarme immigranten in de steden en teveel overheidsbemoeyenis) vanuit deze hoek een ware doorn in het oog van de gevestigde linkse orde. Tevens gonst er het gerucht dat de jongerenpartij in het verleden last ondervonden heeft van extreemrechtse sympathisanten, maar dit wordt door de partijleden afgedaan als socialistische laster.

De partij groeit langzaam en begint steeds meer een solide positie te verwerven binnen de Noorse politiek. Dat men uitwijkt naar Zweden om daar het Noorse Summercamp te houden, heeft zo zijn redenen. Zo bedragen de prijsverschillen van voedsel en -vooral- drank zo'n dikke dertig procent tussen beide landen. Ook is het voor veel Noren geen enkel probleem om de vaak lange reis naar Zweden te maken, want men houdt van Zweden! Lovende woorden vallen mij ten deel over het land waar -in tegenstelling tot Noorwegen- wel een centrumrechtse regering aan de macht is, drankprijzen nog schappelijk zijn en waar de overheid minder betuttelt. 'In Zweden heeft men het tenminste begrepen', aldus de conclusie van een Noorse jongeman nadat deze mij even haarfijn enkele belachelijke Noorse wetten opsomde. Waaronder de heffing van accijns op suiker (hetgeen tot begin jaren '90 in Nederland ook nog gangbaar was), die eveneens van toepassing blijkt te zijn op suikervrije kauwgom.

Hoewel de club een eigenwijze koers vaart, is men ook vooral nieuwsgierig naar de ontwikkeling van andere liberale partijen in Europa en in hoeverre deze zich hebben bewezen in eigen land. Middels deze 'leermomenten' poogt men de ideeën van hun partij gemeengoed te maken in Noorwegen. Zo wordt er in de werkgroep over de islam en de vrijheid van meningsuiting gerefereerd aan Theo van Gogh en Ayaan Hirsi Ali. Verder komt de gedoogvariant, zoals deze in Denemarken reeds enige tijd gangbaar is, aan bod en wordt de verkiezingsoverwinning van de VVD ook kort aangehaald. Men is nieuwsgierig naar buitenlandse politiek en Nederland mag opvallend vaak als voorbeeld dienen. Er werd ook een werkgroep over legalisering van zowel soft- als harddrugs gehouden, waar eveneens naar het Nederlandse beleid verwezen werd. Zelfs na uitleg van de enige aanwezige Nederlander, bleef het gedoogbeleid een onbegrijpelijk fenomeen. De zeer inspirerende werkgroep van een oud-FpU voorzitter over de politiek van Reagan bracht ook menig aanwezige in vervoering. Een jong heerschap was zelfs zo onder de indruk, dat deze het niet helemaal droog hield.

Zelf was ik ook erg benieuwd naar de rol van Noorwegen binnen Europa. Want hoe zien de Noren de Europese Unie nu? De FpU heeft geen officieel standpunt inzake de rol van Noorwegen binnen de EU. Toch zijn de meningen van de individuele leden verdeeld. Waar de een de afzonderlijke positie van Noorwegen verdedigt en soevereiniteit behouden wil om -vooral- zeggenschap van Europa inzake olie- en gasvelden buiten de deur te houden, zo ziet de ander het voortbestaan van Noorwegen in de toekomst louter als volwaardig lid van de Unie. Zo eens in de zoveel jaar borrelt de 'Europa discussie' weer op en wordt er weer een referendum gehouden; het is in ieder geval voorlopig geen issue in Noorwegen en de partij brandt dus ook haar vingers niet aan het euvel dat de Europese Unie heet.

Na een laatste publieke speech mijnerzijds over de huidige ontwikkelingen in de Nederlandse politiek, en een schertsende verwijzing van de internationale secretaris over Rutte's uitspraak dat in Nederland windmolens op subsidie draaien, kan ik concluderen dat de Noren qua maatschappelijke problemen en voorgestelde oplossingen erg op ons lijken. Ik geloof dan ook dat de JOVD er een nieuwe bondgenoot bij heeft!

JORIK KUIPERS IS BINDREDACTEUR VAN DIT BLAD. HIJ NAM NAMENS DE JOVD DEEL AAN HET SUMMERCAMP VAN DE FPU DAT PLAATSVOND IN AUGUSTUS 2010 IN HET ZWEEDSE PLAATSJE ED.

CONGRES OPROEP:

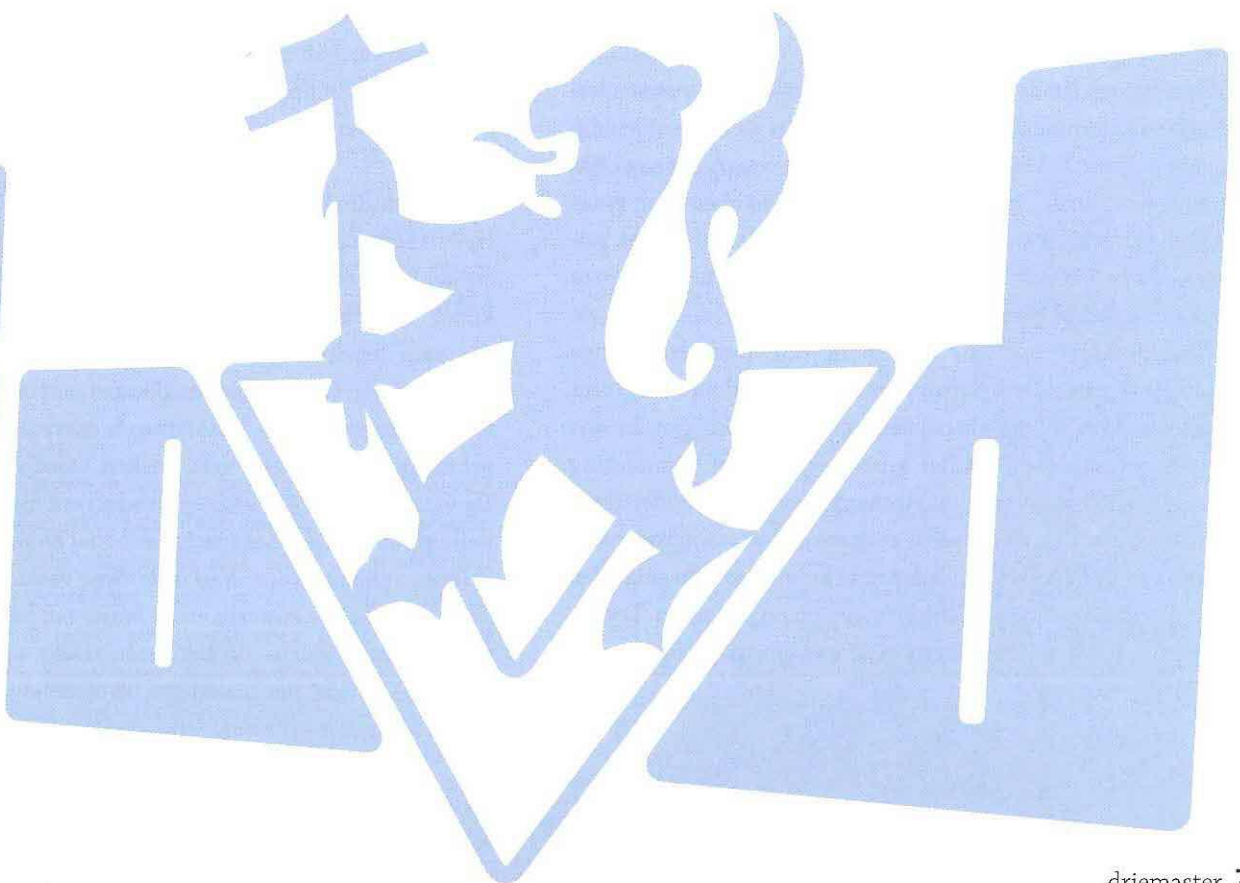
Regeren kun je leren!

JOVD Najaarscongres 2010

Zaterdag 20 en zondag 21 november is het weer zo ver; dan wordt het JOVD Najaarscongres gehouden. Met het vaste recept van prominente sprekers, politieke discussies, inhoudelijke werkgroepen en een luxueuze accommodatie belooft het weer een prachtig weekend te worden. Formeren en regeren zal als een rode draad door het congres lopen. **Regeren kun je leren!**

Zo mogen wij weer de meest vooraanstaande politici, wetenschappers en experts uit de praktijk ontvangen. Ondermeer Hans Wiegel, de beste premier die Nederland nooit gehad heeft en onze erevoorzitter, zal *acte de présence* geven. Hiernaast zullen er ook interessante werkgroepen georganiseerd worden over onder andere de kunst van het regeren, formatie en informatie, opkomende economieën en het liberalisme internationaal.

We verblijven in Hotel de Korenbeurs (****) in het Bourgondische Made, onder de rook van Breda. Dit hotel is van alle gemakken voorzien. Kortom, dit is een congres dat je niet mag missen. Houd de data 20 en 21 november dus vrij! Op jovd.nl kun je uiteraard meer informatie vinden.

DE BEËINDIGING VAN HET MONNIKENWERK

In een periode waarin er op technologisch gebied veel verandert, is het goed om af en toe terug te gaan in de tijd om te ontdekken wat de bakermat van een ontwikkeling is. Eén van deze ontwikkelingen is de mogelijkheid om een boek op de computer te lezen of op een apparaat dat daar speciaal voor gemaakt is. Vele eeuwen zijn er overheen gegaan voordat het zover was. De kunst van het maken van de papieren variant van het boek heeft voor ophef gezorgd en de invloed van het gedrukte boek op de maatschappij was groots. Wanneer werd het werk van de monniken overgenomen door de drukkers? Wat is er door de eeuwen heen gebeurd in de wereld van de boekdrukkunst?

DOOR: MEREL SCHUPPERT

Het exacte begin is nog steeds onduidelijk, maar door historici is vastgesteld dat de eerste vormen van de boekdrukkunst voorkwamen in China. Allereerst was er sprake van blokdruk waarbij een houtblok gebruikt werd waarin de tekst van de pagina uitgesneden was. In de elfde eeuw werd de blokdruk vervangen door een systeem met losse letters. De van aardewerk gemaakte letters waren bedacht door de chinees Pi Shêng. In de westerse beschaving was er pas rond 1441 sprake van de uitvinding van de boekdrukkunst. De Duitse Johann Gutenberg maakte gebruik van loden letters en hij gebruikte een oude wijnpers als drukpers. Een ander verhaal is dat van de Nederlander Laurens Janszoon Coster. Volgens de overlevering is hij de uitvinder van de boekdrukkunst in Europa, maar dit is nooit bewezen.

Voorafgaand aan de uitvinding van de boekdrukkunst werden boeken door monniken met de hand geschreven en veelvuldig overgeschreven. Dit zijn werkzaamheden waarvoor veel tijd nodig was en de oplage van een boek was daardoor maar klein. Letterlijk en figuurlijk monnikenwerk. De komst van de boekdrukkunst bracht hier verandering in. De eerste boeken werden gedrukt in het Latijn, maar naarmate de boekdrukkunst toenam, werden er ook Nederlandstalige boeken gedrukt. De oplagen namen toe waardoor een groter deel van de bevolking de boeken in bezit kon krijgen. Er was daardoor niet alleen in het arbeidsproces een verandering zichtbaar, maar ook in de maatschappij vonden veranderingen plaats. De wetenschap werd toegankelijker voor meerdere lagen van de bevolking en ook kon er kennis worden genomen van de religieuze visies van gelovigen en ongelovigen. Tevens werden sociale verhoudingen in de boeken frequenter onder de loep genomen.

De positie van de kerk verzwakte op dit terrein doordat de monniken geen monopolie meer hadden op de verspreiding van boeken en de inhoud daarvan. Een groeiend aantal burgers kon lezen en schrijven en dit zorgde voor een toename van het leespubliek. Sommigen gebruikten de boeken niet alleen om te lezen, maar ook om tegenstanders te vergiftigen. Bij de Hoekse en Kabeljauwse Twisten kwam Jan van Beieren om het leven doordat hij zijn vingers altijd nat maakte om de bladzijden van zijn bijbel om te slaan. De bladzijden waren door Jan van Vliet besprenkeld met gif en de bladergewoonte van Jan van Beieren werd dan ook zijn dood.

Het boek heeft door de eeuwen heen een belangrijke positie verworven in de ontwikkeling van de mens. Van de boekdrukkunst werd ook gretig gebruik gemaakt door wetenschappers en handelsreizigers die kennis van overzeese gebieden wilden verspreiden zonder medeweten van de kerk en de kerkelijk gezinde regering. Hiervan was onder andere sprake in het Victoriaanse Londen. Er waren toentertijd verschillende geheime genootschappen. Zij onderhielden zakelijke contacten met boekhandelaars, boekdrukkers en boekbinders om zo een ondergrondse handel, in anatomische, antropologische en andere boeken die niet voor iedereen bestemd waren, op touw te zetten. Deze boeken dienden ook voorzien te worden van een speciale kaft. Een boekomslag die niet op zou vallen voor de 'gewone' man, of juist een opvallende omslag die het oog van de gespecialiseerde lezer zou trekken. De stempels hierop moesten in één afbeelding de inhoud van een boek op subtiele wijze weer kunnen geven. Door de uitvinding van de boekdrukkunst nam ook het belang van het ambachtelijke boekbinden toe.

Deze uitvindingen waren en zijn aan verandering onderhevig. Heden ten dage wordt er veel middels de computer gelezen en beheerst nog maar een selecte groep ambachtslieden de kunst van het boekbinden. Desondanks blijft de invloed die deze uitvindingen op de maatschappij hebben gehad onuitwisbaar. Over de boekdrukkunst, het boekbinden en alle veranderingen die de uitvindingen hiervan teweeg hebben gebracht, kunnen nog vele boeken worden volgeschreven. De vraag is of deze boeken geproduceerd zullen worden met behulp van de nieuwste machines of dat ze van een schermje gelezen zullen worden. Van deze twee verkiest de schrijfster van dit artikel de zwaarte en de vorm van het boek boven de tekst op het scherm. Bij het lezen waakt zij er voor dat zij haar vingers niet nat maakt om de bladzijden om te kunnen slaan. Je weet maar nooit...

MEREL SCHUPPERT IS REDACTRICE VAN DIT BLAD.

EEN MINDERHEIDSKABINET:

WAT EEN OPENBARING!

Het hoge woord is eruit. Omdat een rechts meerderheidskabinet niet gaat lukken, wordt het een minderheidskabinet van VVD en CDA met gedoogsteun van de PVV. Eindelijk lijkt er iets te gaan gebeuren wat lijkt op regeren. Ik ben een voorstander van zo'n kabinet, en dan niet alleen omdat ik als historicus trots ben op zo'n unicum in politiek Nederland.

DOOR: BAS VAN BURIK

Het landsbelang belangrijker dan het politieke belang

Verkiezingen draaien om stemmen winnen. De politieke partij is er in eerste instantie om daarmee zoveel mogelijk zetels te bemachtigen. Ik vind het dan niet meer dan logisch dat de politieke partijen hun best doen om zoveel mogelijk standpunten uit hun verkiezingsprogramma te laten terugkomen in een coalitieakkoord. Het CDA weigerde in eerste instantie te onderhandelen met de PVV omdat ze de rechtsstaat, zoals we die nu kennen, wilde beschermen. De PvdA liet de onderhandelingen stuk lopen op de bezuinigingen. Uit politiek belang hebben ze goed gehandeld. Maar er speelt een groter issue, namelijk het landsbelang. De economische crisis heeft ons geleerd dat de overheid te groot is geworden en dat we die niet langer kunnen bekostigen. Harde bezuinigingen zijn nodig. En daarmee moet snel begonnen worden. Uit landsbelang is het dus noodzakelijk om snel tot een coalitieakkoord te komen. Kijkend naar het landsbelang had het CDA direct om de tafel moeten gaan zitten met de PVV. Had de PvdA toegegeven op het punt van de bezuinigingen, dan hadden we nu een Paars-plus kabinet gehad. Dat had het landsbelang gediend.

Is dit kiezersbedrog? Als echte democraat laat ik de kiezer daarover oordelen. Blijkt dit minderheidskabinet samen met de PVV een stabiele regering te zijn? Dan zien we dat terug in de uitslagen over vier jaar. Wordt het een bende? Dan zullen het CDA, de VVD en in mindere mate de PVV daar op worden afgerekend.

Goed voor het debat

De afgelopen kabinetten onder leiding van Balkenende werden vooral gekenmerkt door een coalitieakkoord waarin alles tot in de details uitgewerkt was. Daarmee geef je wel zekerheid aan je achterban, maar laten we eerlijk zijn, de oppositie heeft de afgelopen jaren voor spek en bonen deelgenomen aan de debatten. Er was nauwelijks tot geen ruimte voor inbreng uit de oppositie. Dieptepunt hierin was de PVV die tijdens de algemene beschouwingen wegliep.

Met een minderheidskabinet komt er meer ruimte voor debat. De PVV blijft haar eigen agenda behouden en kan inhoudelijk een andere wending geven aan de debatten. Daarnaast kunnen de liberale oppositie partijen niet alleen de VVD en CDA tegenspreken, maar ook meegaan in een voorstel met eventueel een aantal wijzigingen. Ten slotte zal er ook binnen de oppositie meer debat plaatsvinden, omdat qua ideologie D66 en SP lijnrecht tegenover elkaar staan. GroenLinks en de Partij voor de Dieren zullen beter in staat zijn om samen met de coalitiepartij VVD de duurzame economie op de agenda zetten, en de PvdA kan wellicht meer gaan samenwerken met de SP waarmee er ook op links een sterk blok gevormd kan worden.

Als democraat verheug ik me op de komende vier regeringsjaren van scherpe debatten waarin voorstellen inhoudelijk goed kunnen worden afgewogen en alle partijen gehoord zullen worden. Mark en Maxime, als de oppositie moeilijk doet, recht je rug en houd vast aan de ingeslagen weg. Geert, houd je aan het gedoogakkoord en blijf ons scherp houden. Wellicht dat ik dan met meer plezier live de debatten zal gaan volgen.

BAS VAN BURIK WAS POLITIEK COMMISSARIS ONDERWIJS EN JEUGD EN IS LID VAN DE AFDELING BARONIE VAN BREDA.

MANNENQUOTA

VROUWEN EN MANNEN AAN DE TOP!

Vrouwendiscriminatie is een realiteit. Wereldwijd behoeft dit geen betoog: overal ter wereld lopen vrouwen twee keer zo veel risico als mannen om in armoede te leven, en tweederde van de 900 miljoen analfabeten is vrouw. In veel culturen is het al dan niet gedwongen huwelijk en moederschap het hoogst haalbare voor een meisje. Selectieve abortus of het te vondeling leggen van meisjes, verwaarlozing en (seksueel) geweld zijn aan de orde van de dag, evenals gedwongen prostitutie. Hier is gelukkig ongeveer het hele Westen tegen gekant. Maar dat ook in Europa de vrouwenemancipatie nog niet voltooid is, moet vaak uitvoeriger worden bewezen.

DOOR: ISABELLE BUHRE

De feiten

Vrouwen zijn ver ondervertegenwoordigd in de top van het bedrijfsleven, de wetenschap en de politiek, terwijl er toch meer meisjes afstuderen dan jongens en met gemiddeld betere resultaten.¹ Vrouwen in de Europese Unie verdienen gemiddeld 17,4% minder dan mannen.² Nederland zit met achttien procent minder salaris voor dezelfde werkzaamheden boven het Europese gemiddelde, een twijfelachtige eer. Eén op de vijf vrouwen had volgens onderzoek van TNO in 2003 te maken met seksuele intimidatie op het werk. Van alle leden van de raad van bestuur van beursgenoteerde bedrijven is 2,4% vrouw³, terwijl negenenvijftig procent van alle universitair afgestudeerden vrouw is. Van alle Nederlandse hoogleraren is twaalf procent vrouw, hoewel het percentage vrouwelijke promovendi al jaren boven de veertig procent ligt. Het ligt dus niet aan een gebrek aan vrouwelijk talent, maar aan stelselmatige benadeling door selectiecommissies⁴. Een aanzienlijk deel van de vrouwen wil bovendien geen (voltijdse) carrière, ook een belangrijke oorzaak. Maar zij die wel die ambitie hebben, worden onevenredig vaak gepasseerd.⁵

Een Nederlands wetenschapper van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (K.N.A.W.), die het reilen en zeilen binnen de wetenschap zowel in Nederland als andere Europese landen goed kent, zei mij eens: 'Van de seksistische opmerkingen die ik soms

1 Cf. het rapport Differentiële predicte van studieprestaties van mannelijke en vrouwelijke studenten op <http://www.open.ou.nl/lds97/diffpredicte.htm> en het artikel Opmars vrouwelijke studenten, Spits, 22 augustus 2005

2 Rapport van de Europese Commissie, 6 maart 2009, via <http://www.womeninc.nl/page/10727/nl>

3 Het Parool, 22 oktober 2009

4 Cf. Vrouwelijke hoogleraren; de mythe van het gebrek, Vrij Nederland, 7 april 2009

5 Cf. het artikel Een hardnekkige piramide in Folia, jaargang 62 nr. 23, met cijfers over het glazen plafond in de wetenschap.

hoor, sta ik met mijn oren te klapperen. Je moet als vrouw vaak wel twee keer zo goed zijn, wil je een positie binnenhalen. Ik merk als man dat de traditie mij bevoordeelt.' En als ik de cijfers lees, merk ik dat de traditie mij benadeelt.

Mannenquota

Waren er maar meer mensen zo eerlijk als deze wetenschapper. Het is niet rechtvaardig en anti-meritocratisch om je bevoordeeld te weten vanwege de toevalligheid van welk geslacht je bent. Maar wanneer quota worden ingevoerd alleen voor vrouwen, zou dat mannen weer benadelen. Al even oneerlijk. Een jongen kan er ook niets aan doen dat zijn voorvaderen eeuwenlang de rechtvaardigheid uit het oog waren verloren. Dit hebben meer mensen geconstateerd en daarom denkt men er van af te zijn. Laat alles maar veilig bij het oude, want zij die discriminatie willen bestrijden, discrimineren zelf, ha! Terwijl de oplossing zo simpel is. Voer quota in voor vrouwen én mannen. Een raad van bestuur moet bijvoorbeeld bestaan uit veertig procent mannen en veertig procent vrouwen. De overige twintig procent is een marge waarbij het niet uitmaakt welk geslacht men heeft. Zo worden noch mannen, noch vrouwen gediscrimineerd. Een mannelijke sollicitant heeft niet minder kans dan een vrouwelijke, terwijl toch het patroon van systematische achterstelling van vrouwen wordt doorbroken. In Noorwegen en Spanje is al met deze regeling geëxperimenteerd, en met succes.⁶

Allereerst moet de overheid alle overheidsinstellingen op deze manier inrichten. Ten tweede moeten bedrijven die hetzelfde doen fiscale en andere voordelen krijgen.⁷ Als dat niet voldoende helpt, is een wettelijke verplichting het juiste middel. Volgens onderzoeker Mijntje Lückers-Rovers van de Erasmus Universiteit Rotterdam kan daarbij ook naar de aard van het bedrijf gekeken worden. Zolang er minder vrouwelijke technici afstuderen, hoeft een ICT-bedrijf een lager quotum te halen dan bijvoorbeeld Unilever. Ik ben van mening dat een kleine bijsturing in de vorm van quota, die mannen niet benadelen, niet voorschrijven wie men exact moet aannemen, en de bedrijfsresultaten naar verwachting eerder ten goede komen dan ten kwade, zeer te rechtvaardigen is. Deze geringe inmenging afwegend tegen het voordeel dat generaties vrouwen erbij zullen hebben is aan te raden.

Geld en moraal

Het is bovendien nodig dat er meer vrouwen aan de top komen. Waarom? In de eerste plaats kost het glazen plafond geld. Het Internationaal Monetair Fonds heeft uitgerekend dat economische en sociale achterstelling van vrouwen wereldwijd een verlies van miljarden euro's aan economische groei kost. Ontwikkelingslanden

6 Cf. Heleen Mees, De prins onder de apen, 2007

7 Bijvoorbeeld de bonussen van het management afhankelijk maken van het halen van de diversiteitstoelen.

staan hierbij bovenaan, maar ook het Westen laat geld liggen.⁸ Bovendien blijkt onder andere uit onderzoek bij 353 bedrijven uit de Amerikaanse Fortune 500-lijst dat meer vrouwen aan de top van een bedrijf gelijk staat aan betere financiële resultaten. Zo bleken de raden van bestuur met de meeste vrouwen ruim de helft meer winst op het eigen vermogen te maken dan besturen waar weinig vrouwen in zitten. Het verkoopresultaat was 42% hoger en er werd 66% meer rendement op het geïnvesteerde kapitaal behaald. Het adviesbureau McKinsey heeft onderzocht dat ook Europese bedrijven met meer vrouwen in het senior management het beter doen dan bedrijven met gebrek aan diversiteit.⁹Ten derde worden er meer banen gecreëerd wanneer vrouwen goede voltijdbanen nemen en zorg- en gezinstaken uitbesteden. Meer werk voor werksters, nanny's, boodschappenservices, wasserettes, koks aan huis en in de kinderopvang; het zou een hoop mensen uit de bijstand kunnen helpen.¹⁰ Vervolgens – en dit is voor een liberaal niet de minste reden – zorgt het doorbreken van discriminatie voor betere kansen voor de vrouwen die een hoge functie willen en kunnen bekleden, en daarmee ook voor alle meisjes die na hen komen. Het dichten van de kloof tussen de seksen is vooral een morele imperatief, een stap naar een rechtvaardiger wereld.¹¹ Ten slotte zijn meer vrouwen in hoge functies goed voor een harmonieuze maatschappij. Jongens zien van kinds af dat vrouwen ook gewoon mensen zijn die iets met hun verstand kunnen.¹²Meisjes kunnen zich spiegelen aan rolmodellen, een broodnodige tegenhanger van de 'voorbeelden' uit geschiedenis en literatuur.

Het laat-maar-waaien-conservatisme

'Op den duur komen er vanzelf wel meer vrouwen aan de top. Ze moeten zich maar bewijzen', is een vaak gehoord tegenargument. Voor sommige zaken moet men echter geen geduld hebben, vooral niet als het geld kost en er mensen onnodig op hun levenspad tegengewerkt worden.¹³Een individualist is dat een doorn in het oog. Deze argumentatie is precies hetzelfde als het 'betuttelracisme' van links: 'Als we nog een paar eeuwen geduld hebben, houdt men misschien ook wel op met vrouwenbesnijdenissen en gedwongen

huwelijken.' Dat mensen daar het slachtoffer van zijn, wordt voor lief genomen, want anders ben je een 'verlichtingsfundamentalist' – een geuzennaam, lijkt me. Als we willen streven naar rechtvaardigheid, moeten we de samenleving juist actief rationaliseren. Dit is een taak die politiek en wetenschap hand in hand kunnen vervullen, op veel meer terreinen dan dit.

'Maar de beste moet gewoon de baan krijgen.' De realiteit is dat de mensen die de macht hebben om topfuncties toe te kennen vaak niet erkennen dat een vrouw de beste kan zijn. 'Maar veel vrouwen willen helemaal geen topfunctie. Ze zijn tevreden met een deeltijdbaan.' Dat is een feit. Wie niet wil, wordt ook niet gedwongen. Het zou moeten gaan om een selectie van een vast percentage binnen de mensen die gesolliciteerd hebben zodat de vrouwen die aangegeven hebben wél te willen en voldoende capaciteiten hebben een eerlijke kans krijgen. Als er te weinig vrouwen 'voorhanden zijn', is een bedrijf of instelling natuurlijk geëxcuseerd.

Elitair?

Dan zijn er nog mensen die de roep om meer vrouwen aan de top te elitair vinden. 'Het gaat alleen maar om een paar hoogopgeleide vrouwen die het beste voor zichzelf willen en daar de hulp van de wetgever voor vragen!' In de eerste plaats gaat het, zoals bewezen is, om een systematische achterstelling die een individu niet op eigen kracht kan doorbreken. Ten tweede is dit in beginsel nooit elitair: als een baby geboren wordt, weet je nog niet welke capaciteiten hij of zij later zal hebben. In theorie kan het dus iedere vrouw betreffen: de helft van de wereldbevolking, niet bepaald een minderheid of kleine elite. Ten slotte zijn er mensen die menen dat dit het begin is van het einde. 'Dan kun je ook wel quota gaan instellen voor allochtonen en allerlei andere groepen.' Dat is ook zo. Als je kunt aantonen dat ook allochtonen met de juiste capaciteiten systematisch vaker worden afgewezen, is dat helemaal niet gek. Het percentage moet dan lager liggen, omdat de groep een minderheid betreft ten opzichte van de bevolking als geheel (wat bij vrouwen niet het geval is). Anders wordt oververtegenwoordiging het resultaat.

Ten slotte

Aanvankelijk was ik gekant tegen quotaregelingen omdat ik het niet meritocratisch vond. Maar na het lezen over de mogelijkheid van quota voor zowel mannen als vrouwen, waarbij het gevaar van discriminatie wordt afgewend, gecombineerd met de informatie over de positie van vrouwen op de arbeidsmarkt, ben ik overtuigd geraakt. Ik hoop dat de VVD zich komende kabinetsperiode ook inzetten voor betere gender balance en zich, samenwerkend met ieder die het hiermee eens is, zal profileren als liberale partij.

Met dit artikel neem ik afscheid als eindredacteur van Driemaster. Daarom wil ik de mensen met wie ik heb samengewerkt bedanken: de hoofdredacteurs Tim Huiskes, Allard Altena en Ralf Willems, en alle redactieleden van de afgelopen drie jaargangen. Ik hoop dat nieuwe JOVD'ers met net zo veel plezier zullen meewerken aan dit tijdschrift als ik gedaan heb. Behouden vaart, Driemaster!

8 Eén van de succesfactoren van de growing economies is de sterk toenemende arbeidsparticipatie van vrouwen. Tegenover 100 mannen op de arbeidsmarkt staan in Azië 83 vrouwen (in Nederland 74). In Azië zijn vrouwen ook beter vertegenwoordigd in het senior management van bedrijven.

9 Het Financieel Dagblad, 9 november 2007

10 In de Verenigde Staten beperken gezinnen op deze manier hun 'werkdruk' en scheppen tegelijk nieuwe banen in de dienstensector. Cf. Heleen Mees, *Weg met het deeltijd-feminisme!* (Nieuw Amsterdam Uitgevers, 2007), pp. 11-14.

11 The State of the World's Children, UNICEF, 2007

12 'Feminism: the radical belief that women are people.' Cheris Kramarae en Paula Treichler

13 Zeggen dat vrouwen er vanzelf zullen komen, is hetzelfde als zeggen dat een klein computerbedrijfje het vanzelf tegen een monopolist zal kunnen uithouden zonder mededingingsautoriteit, aldus econoom en publicist Heleen Mees.

CDA'S DISCUSSIE INZAKE HET TORNEN AAN MOSTERD NA DE MAALTIJD!

Op het moment van schrijven noteren we de laatste dagen van augustus en de formatie is in volle gang. De kans op een succesvolle afronding van de formatie is aanwezig, maar ligt voortdurend onder vuur. Dag na dag roeren prominenten zich binnen het CDA; men is bang dat een regeringsdeelname met gedoogsteun van de PVV een schending van onze democratische rechtsstaat zal veroorzaken. Maar staat het CDA wel voor zo'n duivels dilemma, hetgeen de CDA-prominenten ons doen geloven?

DOOR: ARJEN MAATHUIS

Zoals in de inleiding beschreven, is het nu eind augustus en is het lastig te voorspellen of het minderheidskabinet van VVD en CDA met gedoogsteun van de PVV er komt, dat is immers van het verdere verloop van de formatie afhankelijk. Na drie weken onderhandelen heeft informateur Opstelten het volk laten weten nog twee weken nodig te hebben. Bij het verschijnen van deze editie zal vermoedelijk het CDA-congres al zijn geweest, alwaar het hete hangijzer van de regeringsdeelname bediscussieerd wordt. Dat de formatie hier zal stranden, werd tot een week geleden niet waarschijnlijk geacht. Immers, wie neemt oud-premier Dries van Agt tegenwoordig nog serieus? Zijn optreden bij Knevel & Van den Brink d.d. 16 augustus 2010 was een regelrechte ondermijning van zijn statuut, omdat de beste man zichzelf meerdere malen klem beredeneerde. Desalniettemin blijft prominent na prominent schudden aan de boom waarin het fragiele nest van het CDA en de VVD zich bevindt; de zaken staan er dus anders voor. Een tactische zet om de onderhandelingspositie van het duo Verhagen/Klink te versterken, of is het echt menens? Normaliter is het CDA vooral een partij van 'follow the leader'. Het is derhalve opvallend te noemen dat er grote angst heerst onder voornamelijk het oudere ARP-gedeelte van het CDA. Oud-minister Veerman c.s. waarschuwt zelfs voor een eventuele afsplitsing in de partij. Mijns inziens wordt die angst, onder de groeiende groep tegenstanders van een gedoogconstructie, eerder door onderbuikgevoelens dan door argumenten ingegeven. Voorts treft u een aantal argumenten waarom het toch de moeite waard is om de gedoogsteun van de PVV te tolereren en waarom de discussie inzake de bedreiging van de rechtsstaat nu niet meer zinvol is.

Ten eerste: democratie blijft democratie. Klaarblijkelijk vindt 15,5 procent van de kiezers dat de PVV regeringsverantwoordelijkheid zou moeten dragen, ofwel 'aan de macht' zou moeten komen. Kortom, de PVV heeft voor

vier jaar een mandaat gekregen en is daarna op haar beurt verantwoording schuldig aan haar kiezer. De kiezer spreekt en met dat in het achterhoofd kan elke meerderheid, al dan niet in gedoogvariant, op een vruchtbare samenwerking met de Staten-Generaal rekenen. Hoewel dit niet altijd aan de orde zal zijn, maakt het de politiek des te spannender en derhalve uitdagender.

Ten tweede bekruipt bij mij het gevoel dat de opstellers en ondertekenaars van het CDA-manifest een diepgewortelde angst hebben dat de PVV een gelijksoortige partij is als de NSDAP van Hitler in haar beginjaren. Moslims als groepering tot de 'zondebok' voor alle problemen van onze samenleving maken, is een dergelijke vergelijking. Andere vergelijkingen vinden we in het verkiezingsprogramma van de PVV terug. De hoofddoekjesbelasting; een immigratiestop voor vijf jaar; een verbod op de Koran en de Nederlandse vlag continu op alle overheidsgebouwen en scholen zijn maar enkele voorstellen die een wel erg wrange bijmaak hebben. Geheel onterecht is die angst dus niet. Toch dienen we er samen voor te waken dat de PVV dergelijke zaken zal kunnen realiseren; juist om ze medeverantwoordelijk te maken voor het regeringsbeleid. Het lijkt paradoxaal, maar dat is het zeker niet als een gedoogvariant aan de orde is. De PVV wordt medeverantwoordelijk voor de sociaaleconomische beslissingen van het minderheidskabinet waaronder de bezuinigingsopgave van 18 miljard euro. Na vier jaar zullen de kiezers de PVV hier mede op beoordelen. Daarentegen zullen de beschamende voorstellen van de PVV in de gedoogvariant niet aan de orde zijn. Hierdoor wordt de positie van de PVV in het politieke spectrum, namelijk sociaaleconomisch 'links' en immigratiebeleid 'rechts', op de proef gesteld. Mijn verwachting is dat hierdoor de PVV in ieder geval niet nog verder groeit, omdat de partij bereid is impopulaire bezuinigingsmaatregelen te steunen. Bovendien lijkt het me niet meer dan noodzakelijk dat het CDA en de VVD het gras voor de voeten van de PVV wegmaaien. Hiervoor zou men moeilijke beslissingen inzake maatschappelijke problemen niet uit de weg moeten gaan, met inachtneming van onze grondwettelijke bepalingen.

Ten derde had de discussie met meer passie vooraf gevoerd moeten worden. Het is een plicht van een partij om vooraf duidelijke standpunten in te nemen en deze in het debat te verdedigen. Klaarblijkelijk is een discussie over het verbod op discriminatie en de vrijheid van godsdienst niet populair genoeg en gaat het vooral om de portemonnee,

DE RECHTSSTAAT:

en dus de gunst, van de kiezer. Bovendien heeft het CDA de PVV wat betreft regeringsdeelname nooit uitgesloten. Dat het moeilijk wordt om samen te regeren was iedereen al duidelijk, maar nu er een oplossing is (namelijk de gedoogvariant) heeft men plots andere bezwaren. Waar eerst de hypotheekrenteaftrek door het CDA tot heilig verklaard werd, is het nu opeens de 'bedreiging' van de rechtsstaat die de weg tot regeringsdeelname verspert. Mijns inziens is dat een verkeerde volgorde om de eigen CDA-kiezers voor de gek te houden, want ook die willen logischerwijs regeringsdeelname van hun partij. Laten we daarbij niet vergeten dat de voormalige CDA-kiezers, die daar dus anders over dachten, juist in het katholieke Limburg op de PVV hebben gestemd.

Mijn conclusie is dat de CDA-discussie over de bedreiging van de rechtsstaat mosterd na de maaltijd is. Deze discussie had zowel binnen als buiten de partij eerder moeten worden gevoerd. Nu heeft men de verkiezingsuitslag te accepteren en zal een onderhandelingsresultaat moeten uitwijzen of het acceptabel is om de gedoogvariant al dan niet aan te gaan. Of de rechtse coalitie er daadwerkelijk komt, zal u inmiddels wel bekend zijn. Op de vraag of dit een verstandige keuze is? De toekomst zal het uitwijzen...

ARJEN MAATHUIS IS EINDREDACTEUR VAN DIT BLAD.

“Wie neemt oud-premier Dries van Agt tegenwoordig nog serieus?”

Letterlijke tekst van het CDA-manifest tegen regeringsdeelname:

‘Wij staan voor onze grondrechten’

‘Wij, leden van het Christen-Democratisch Appèl, staan pal voor onze grondrechten. Daarom spreken wij ons uit tegen een regeringssamenwerking, ook in de huidige gedoogconstructie, van onze partij met de Partij voor de Vrijheid. In haar politieke uitingen en verkiezingsprogramma tornt de PVV aan verschillende van onze grondrechten, met name het recht op gelijke behandeling en het recht onze levensovertuiging vrij te belijden. De PVV stigmatiseert een aanzienlijke minderheid van onze bevolking, maakt deze tot zondebok voor vrijwel alle problemen van onze samenleving. Zo bedreigt de PVV niet alleen de vrijheden van moslims, maar ook de beginselen van onze rechtstaat en daarmee de vrijheid van ons allen. We erkennen het belang van een open oor voor de zorgen van al diegenen die hun steun aan de PVV hebben gegeven. En we erkennen dat het geven van gedoogsteun door een partij anders is dan volledige participatie in een kabinet. Maar het baart ons grote zorgen dat een partij die de fundamentele vrijheden en grondrechten van mensen ter discussie stelt de facto meeschrijft aan een regeerakkoord. Regeringssamenwerking, ook in deze vorm, met de PVV draagt bij aan de acceptatie van een gedachtegoed dat een bedreiging vormt voor onze democratische samenleving. De mogelijkheid om via regeringsdeelname een deel van ons verkiezingsprogramma te realiseren is ons wat waard. Maar het behouden van de fundamentele waarden van onze democratie is vele malen meer waard. Juist het CDA moet staan voor de vrijheidsrechten van alle Nederlanders. Daarom voelen wij ons genoodzaakt ons publiekelijk uit te spreken tegen een regeringssamenwerking met de PVV.’

CDA

HET STICHT IN EEN VACUÛM

HOE LINKS DE DIENST UITMAAKT IN UTRECHT

De rookwolken na de gemeenteraadsverkiezingen zijn opgetrokken. Utrecht zit opgescheept met een volledig links college van GroenLinks, de Partij van de Arbeid en D66. De kortstondige flirt van de VVD met het stadsbestuur is voorbij en 'pappen en nathouden' lijkt als adagium weer in ere hersteld. Ook in andere bestuurslagen wordt de heilloze illusie van links weer en masse omarmd. Zelfs een neutraal geacht instituut als de Universiteit Utrecht blijft niet gespaard van deze socialistische Renaissance. Utrecht is weer terug bij af. Een beschouwing over de neerwaartse spiraal waar de ooit zo respectabele Domstad in terecht gekomen is.

DOOR: COEN LOEF EN JORIK KUIPERS

Op 16 april 2010 werd het Utrechtse collegeprogramma met de naam 'Groen, open en sociaal' gepresenteerd. Een geïllustreerd liberaal zal hier, zonder het programma überhaupt gelezen te hebben, al gauw de spruitjeslucht van milieufundamentalisme en paternalisme ruiken. Uw vertrouwen wordt niet beschaamd: de komende vier jaar wordt er maar liefst 26 miljoen euro 'geïnvesteerd' in het klimaatneutraal maken van de stad, wat bereikt zou moeten zijn in 2030. De subsidiëring van banen voor onrendabelen wordt doorgezet en Sinterklaas lijkt vroegtijdig gearriveerd door het strooien met leefbaarheidsbudgetten voor elke buurtbarbecue of licht avondse speeltuin die er maar te vinden is. De toch al verziekte markt voor sociale huurwoningen (denk aan scheefwonen) wordt nog verder onder druk gezet door veertig procent van de geplande 11.000 nieuw te bouwen woningen als sociale woningbouw aan te merken. En dan hebben we het nog niet eens gehad over het automobilistje pesten: alle inspanningen die oud-verkeerswethouder De Bondt (VVD) heeft gedaan om de ontsluiting van Utrecht te verbeteren zijn direct teniet gedaan, er wordt gewerkt aan variabele parkeertarieven (vervuilende auto's betalen meer) en de ontwikkeling van nieuwe parkeerplaatsen in het stadscentrum is expliciet verboden.

Dan het bestuurlijk falen. Allereerst was er de Sovjetverkiezing van burgemeester Aleid Wolfsen ('u kunt kiezen tussen een PvdA-kandidaat en... een PvdA-kandidaat'), een flater van jewelste, die het hele concept van de democratisch gekozen burgemeester uitgehold heeft. Deze burgervader liet begin 2009 wederom van zich spreken, toen hij eigenhandig de publicatie van enkele kritische artikelen aangaande zijn persoon in het plaatselijke sufferdje blokkeerde en de complete oplage van 132.000 exemplaren liet vernietigen. Later dat jaar kwam hij in opspraak omdat hij twee musicalkaartjes in New York, privékosten dus, had gedeclareerd. Dit was slechts het topje van de ijsberg: het hele college van B&W liet de portemonnee flink wapperen en leverde vervolgens de bonnetjes bij de gemeente in. Wolfsen liet zich de vruchten van de weelde ook goed

smaken toen hij in het kader van de provinciepromotie begin dit jaar afreisde naar de wereldtentoonstelling in Shanghai: business class wel te verstaan, terwijl de rest van het ambtelijk reisgezelschap tussen de huilende baby's en zweetvoeten in economy class moest vertoeven. Integriteit, toch al niet een van de socialistische deugden, is zeker niet te vinden bij deze burgervader.

Vervolgens is de gemeenteraad ook niet van onbesproken gedrag. De zwaarbevochten anti-kraakwetgeving werd op bijzonder arrogante wijze aan de kant gezet door een linkse raadsmeerderheid van GroenLinks, D66, PvdA, SP en Leefbaar Utrecht. De motie, ingediend door het met blauwe (!) sik getooide GroenLinks-raadslid Zwanenberg, roept het college van B&W op om de kraakwet te negeren. PvdA-wethouder Bosch toonde weer een fraai staaltje onnavolgbare linkse logica door te verklaren niet vóór kraken te zijn, maar het wel een effectief middel tegen leegstand te vinden. Daarenboven werd de argumentatie voor deze motie door de indiener kracht bijgezet door de stelling dat de kraakbeweging een evidente culturele ontwikkeling in gang gezet heeft en derhalve beschermd dient te worden. Leg dat maar eens uit aan de persoon wiens pand afgeleefd is door een groep krakers. Bovendien: dient een wethouder niet gewoon de wet uit te voeren, ongeacht zijn persoonlijke mening?

Laten we ten slotte onze blik richten op het academische parapedaardje van Utrecht: de Universiteit Utrecht. Van oudsher al een baken van intellectuele vooruitgang, thans een gepolitiseerd instituut waar eenrichtingsverkeer de norm is. Gewezen CDA-prominente Yvonne van Rooy, die er voorzitter van het College van Bestuur is, riep studenten onlangs per universiteitsmail op zich vooral aan te sluiten bij een demonstratie tegen de bezuinigingen in het hoger onderwijs. Niet alleen is het onwenselijk dat de internetinfrastructuur van de universiteit hiervoor misbruikt wordt, tevens gaat van Rooy voorbij aan het feit dat de studenten prima hun eigen mening kunnen vormgeven zonder dat een universiteitsbobo hier een zeer gekleurde handreiking toe geeft. Hiernaast voert zij een dubieus aannemingsbeleid voor student-assistenten, waarbij de belangrijkste norm is dat de sollicitant een niet-Westers allochtone achtergrond heeft, teneinde subsidie hiervoor te kunnen opstrijken.

Al met al lijkt het er op dat Utrecht met haar voeten stevig in een links moeras aan het wegzinken is. Dit tot onverschilligheid van de meeste studenten. De jonge liberalen daarentegen zijn voornemens om een bewustwordingsproces in gang te zetten. Deze stad kan zo veel liberaler!

COEN LOEF IS VOORZITTER VAN DE AFDELING UTRECHT EN OMSTREKEN.
JORIK KUIPERS IS LID VAN DE AFDELING UTRECHT EN OMSTREKEN EN
TEVENS EINDREDACTEUR VAN DIT BLAD.

DE LINKSE MANTRA'S VAN HUISMAN

In de vorige editie van Driemaster schreef Wendela Huisman over de integratie van moslims in Nederland. Het stuk staat bol van de linkse integratie- en immigratiemantra's en had zomaar in het verenigingsblad van Dwars, de Jonge Socialisten of de Jonge Democraten kunnen staan. Tijd om het stuk eens kritisch te bekijken.

DOOR: BAS VAN SCHELVEN

Ten eerste behandelt Huisman de komst van de eerste groep immigranten uit islamitische landen. De vraagtekens die een groot gedeelte van de Nederlandse bevolking – van Henk en Ingrid tot aan de raadsheren van het gerechtshof Amsterdam – momenteel bij sommige aspecten van de islam zet, zouden destijds zijn genegeerd. Economisch gewin zou belangrijker zijn geweest dan die vraagtekens. Dat klinkt natuurlijk prachtig. Typisch Nederlands ook, om economische belangen boven al het andere te stellen. Huisman gaat er echter aan voorbij dat er in de jaren zestig nog helemaal niet zoveel vraagtekens werden gezet bij de islam. Bijna niemand wist hier iets over. Het was Frits Bolkestein die begin jaren '90 als eerste politieke prominent zijn twijfels uitsprak over de verhouding van Westerse kernwaarden tot die van de islam. In de jaren zestig werden dus niet 'twijfels gemakkelijk aan de kant gezet [...] op het moment waarop dat onze economie ten goede kwam' zoals Huisman schrijft, maar waren dergelijke twijfels non-existent.

Het tweede linkse integratie- en immigratiemantra dat Huisman uit haar hoge hoed tovert, is het wijdverspreide 'wij hebben hén destijds toch gehaald'-mantra. Dit houdt in dat, aangezien de Nederlandse bevolking maar wat blij was met de Marokkaanse gastarbeiders die in de jaren zestig uit het Marokkaanse Rifgebergte werden gehaald om het smerige werk te doen waar de autochtone Nederlanders zich te goed voor voelden, het vijftig jaar later verboden zou zijn om je negatief uit te laten over het wangedrag van hun kleinkinderen. In het recent verschenen boek Marokkanen in Nederland: De pioniers vertellen wordt afgerekend met deze wijdverbreide misvatting over de migratie in de jaren zestig. Zo werden de meeste Marokkanen helemaal niet in de Rif geworven. De Riffijnen die wel kwamen, kwamen veelal op eigen initiatief naar Nederland. Bovendien kwam er ook nog eens een hele groep Riffijnen vanuit Frankrijk en België naar Nederland toe om de simpele reden dat er hier betere arbeidsomstandigheden waren. De circa 225.000 Nederlandse Marokkanen met wortels in de Rif (circa vijftenzestig procent van het totale aantal Marokkanen in Nederland) zijn hier dus niet heen gehaald, maar kwamen op eigen initiatief. Daarbij

waren de Marokkaanse gastarbeiders destijds helemaal niet zo ongeschoold als men wil doen geloven. Bedrijven waren juist op zoek naar mensen die een vak hadden geleerd. In het boek wordt het voorbeeld aangehaald van de in Marokko geschoolde slager Mohammed Gribi, die met open armen werd ontvangen door een Nederlandse kruideniersketen. Huismans zin 'De mensen die in de jaren zestig nog zo welkom waren, begon men in de jaren tachtig als probleem te zien, ongeacht of men dat probleem nu zelf gecreëerd had of niet' is überhaupt al vreemd – waarom zou het er toe doen of het een zelf gecreëerd probleem is of niet? –, maar het staat bovendien vast dat het probleem niet zelf gecreëerd was. Zo bezien is Huismans zin dus nietszeggend. Waarom zou je een niet door jou gecreëerd probleem niet als probleem mogen zien? Erkennen van een probleem is immers de eerste stap op weg naar een oplossing. Dit geldt zelfs in het geval dat je wel mede debet bent aan het probleem.

Huisman eindigt haar stuk met het 'het zijn ook Nederlanders'-mantra. 'Deze mensen (immigranten uit islamitische landen – BvS) maken deel uit van het multiculturele, open-minded Nederland. Deze mensen zijn Nederlanders,' aldus Huisman. Dit ligt er echter geheel aan hoe je het Nederlander-zijn bekijkt. Dat is namelijk vanuit twee verschillende oogpunten mogelijk. Enerzijds juridisch. Iedereen die in het bezit is van een Nederlands paspoort is Nederlands staatsburger c.q. Nederlander. Voor zover Huisman hier op doelt en voor zover de immigranten uit islamitische landen waar zij het over heeft een Nederlands paspoort bezitten, heeft zij gelijk. Anderzijds is er het Nederlander-zijn in culturele zin. Dit is zeer moeilijk te definiëren, maar het onderschrijven van, of beter nog internaliseren van bepaalde kernwaarden zoals gelijkwaardigheid van man en vrouw en scheiding van kerk en staat behoren hier zeker toe. Het gaat dus niet om zoiets als het-je-op-30-april-in-het-oranje-hijsen om daarna in half comateuze toestand door Amsterdam te banjeren. Het gaat om waarden die fundamenteel zijn voor een succesvolle liberale maatschappij. Alleen wanneer genoeg burgers deze onderschrijven kan een dergelijke maatschappij renderen. Zo niet, dan ligt verval op de loer. Het is dus nog maar de vraag of vanuit dit perspectief 'het zijn ook Nederlanders'-mantra nog opgaat. Links-liberalen als Huisman hebben hier echter niet zo veel mee. De Nederlandse identiteit en haar cultuur bestaan volgens hen niet. Zodoende bekijken zij het Nederlander-zijn enkel vanuit een juridisch oogpunt. Dat kan en dat mag. Of het ook de juiste manier is, is nog maar zeer de vraag.

BAS VAN SCHELVEN IS EINDREDACTEUR VAN DIT BLAD.

INTERVIEW MET HARRY MENS

**“Nederland heeft een baas nodig. En dan bedoel ik geen Adolfs
maar een rechtse meneer met een goede sociale inslag.
Dat had Pim Fortuyn gekund.”**

Een grauwgrijze hemel siert de Hofstad wanneer Driemaster op de stoep staat bij het uiterst decadente Des Indeshotel. Geen onbekende plek voor een JOVD'er, als hij zich verbonden voelt met zijn verenigingshistorie. Het tweetal redacteuren wacht geduldig in de foyer van het etablissement in keurige kledij op Harry Mens. Hij is voor de gelegenheid afgereisd naar de Hofstad om Driemaster te woord te staan. Bij binnenkomst maakt de heer Mens de indruk van een zakenman: drukbezet en haastig. Maar zo gauw de koffie geserveerd is, raakt de sfeer meer ontspannen en wordt er gesproken over vervlogen ambities, haantjesgedrag en – natuurlijk - Pim Fortuyn.

DOOR: YAIR DA COSTA EN JORIK KUIPERS

Bij de laatste Tweede Kamerverkiezingen stemde hij CDA. 'Omdat ik vond dat het evenwicht te veel doorsloeg naar rechts; echt naar het extremere rechts. Balkenende was de zondag voor de verkiezingen nog in mijn programma en ik ben ook nog eens bij hem op bezoek geweest in het torentje. Als je die man zo één op één ziet en je praat met hem, dan vind ik hem een hele integere man die hele goede bedoelingen heeft gehad. Hij is alleen niet altijd begrepen. Ja, ik heb gewoon sympathie voor die man. Overigens ben ik iemand die meer op de persoon stemt en niet op de partij: ik stem dus geen CDA. De combinatie tussen uitgangspunten van de partij en de personen wordt, mijns inziens, ook steeds vager. Mensen stemmen tegenwoordig op Wilders en ooit stemden ze op Fortuyn, ze stemden niet op de partij. Ik denk dat het hele huidige politieke systeem aan een soort erosie onderhevig is. Het electoraat wordt steeds meer persoonsgebonden in plaats van partijgebonden. Ik zou het nooit doen, maar bij wijze van spreken zou ik op Jan Marijnissen kunnen stemmen, gewoon omdat ik het een goede vent vind. Overigens hoop ik dat er ooit nog een partij komt die zesenzeventig zetels haalt, vervolgens de kiesdrempel naar tien procent brengt en een gekozen minister-president instelt. Vanaf dat moment zou ik weer graag mee willen doen.'

Van politieke ambities was eerder sprake, toen hij zich begin jaren negentig inspande om een plaats te verwerven op een landelijke kieslijst. 'Toentertijd maakte ik mijn opwachting bij de VVD, de partij waarvan ik lid was en waar ik ook voor in de gemeenteraad van Lisse heb gezeten. In die periode wilde men graag meer mensen vanuit het zakenleven op de lijst. Mevrouw Van Leeuwen, de toenmalige partijvoorzitter, heeft mij destijds benaderd. "Stuur maar een brief," zei ze tegen mij. Ik heb toen die brief gestuurd en ben enkele keren bij die commissies geweest. Ik verwachtte er niet veel van, maar toch ontstond er een bepaald enthousiasme bij me. Vervolgens ben ik ook op eigen kracht afdelingen gaan bezoeken; ik geloof dat ik toen zo'n veertig tot vijftig afdelingen bezocht heb. Vervolgens ging de NRC ook nog eens over me schrijven. En dan krijg je ineens zo'n storm binnen de VVD; dat een vreemde eend in de vijver de kaste komt verstoren. Vanaf dat moment ging het allemaal in negatieve zin tegen me werken. En dan ben ik zo'n type dat daar

„bij wijze van spreke zou ik op Jan Marijnissen kunnen stemmen, gewoon omdat ik het een goede vent vind.”

alleen nog maar enthousiaster van wordt, dus ik ging er lekker fel tegenaan. Toentertijd was in Venlo de kandidaatstelling voor de Kamerverkiezingen en er waren er zo'n dertig afdelingen die mij hoger op de kaart wilden hebben. Dus dat was niet niks. Maar hoe meer afdelingen er waren, hoe groter de irritaties waren met de gevestigde orde binnen de partij. Toen was er op een gegeven moment een geheime stemming waar wij als kandidaat niet bij mochten zijn. Bolkestein die stond beneden, die mocht er toen wel bij zijn. Vervolgens ben ik boven toch maar op de perstribune gaan zitten zodat ik kon horen wat ze over mij zeiden. Er werd onderhandeld en als door een wesp gestoken zei Bolkestein in de interruptiemicrofoon dat ik staatsgevaarlijk zou zijn. Ik mocht niet eens op een niet verkiesbare plaats! Toen was ik zo beledigd dat ik dacht: "Weet je wat, ik begin wel een eigen partij." Ik heb het destijds nog serieus overwogen, maar toen heeft Hans Wiegel mij nog tot de orde geroepen. Hij zei mij dat het verspilling van energie was. "Hou je meer even in de luwte, jouw tijd komt nog wel," was zijn advies. Daarna ben ik ook nog een keer belachelijk gemaakt door Uri Rosenthal, die toen zitting had in de kiescommissie voor de provinciale statenverkiezingen. Hij heeft me toen min of meer afgeserveerd, zo in de geest van "als je wil, begin dan maar lekker een eigen partij." Vanaf dat moment heb ik elke keer als ik de naam Rosenthal hoor een vieze smaak in de mond.' 'Je wordt bij elke partij getest op je kudgedrag en op je slaafsheid. En als je nu maar lang genoeg de tas van Bolkestein sjouwt zoals Clemens Cornieltje (voormalig JOVD-lid red.) – de man heeft nul bagage – dan word je Commissaris van de Koningin in Gelderland. Dat is toch te gek voor woorden? Vanaf dat moment ben ik met een heel andere, kritische blik naar de VVD gaan kijken en eigenlijk doe ik dat nog steeds.' Niet alleen de VVD is bij de laatste verkiezingen gegroeid, ook de PVV is een grote partij geworden. Net zoals Fortuyn voor hem kaart Wilders de problemen rond immigratie en integratie aan. De vergelijking dringt zich op, maar Mens is het hier niet mee eens. 'Wilders mag niet in de schaduw staan van Fortuyn. Ik heb niks met de PVV. Wilders ken ik persoonlijk redelijk goed, ik heb hem ook een paar keer in mijn programma gehad en heb ook enkele keren met hem geluncht. Wilders is niet scheutig om met de pers om te gaan; het is een soort "star making." Ik denk dat zal blijken dat Wilders geen economische kennis heeft. En hij heeft in navolging van Bolkestein alleen de immigratie aangepakt als punt van discussie. Verder zit er ook weinig lijn in zijn politiek, want het ene moment wil hij ervoor zorgen dat de AOW niet omhoog gaat, terwijl hij het andere moment dit standpunt overboord gooit. Hij doet er alles aan om stemmen

te krijgen en dat is hem, bij de afgelopen verkiezingen, redelijk gelukt. Toch voorspel ik je dat Wilders' houdbaarheidsdatum een keer verstrijkt. Hij zal blijven als politicus, maar niet met zo'n supergrote partij. Misschien dat hij nog één keer zal pieken en dat zijn succes daarna wegebt.'

'Pim daarentegen was veel erudierter en veel breder dan Wilders. Hij was een heel belezen man; veel authentiekere en milder. Als het op immigratie aankwam, dan was Pim degene die zei: "Eerst de kraan dicht en dan pas dweilen." Hij was niet anti-islam. Dat mensen hem als extreem-rechts beschouwden is natuurlijk onzin. Dat was hij helemaal niet! Ik heb nog met Pim over straat gelopen en het verbaasde mij dat er Marokkaanse en Pakistaanse jongens naar hem toe kwamen om een handtekening te vragen. Pim had een hele brede achterban. Hij liep dan ook onbeveiligd over straat. Hierdoor kon hij veel sociaal contact hebben wat ook weer invloed heeft gehad op zijn visie. Pim kon bijvoorbeeld keurig uitleggen dat het niet meer binnenhalen van migranten een garantie was voor degene die in Nederland leefden, dat zij een goed leven konden leiden. Een heleboel allochtonen waren het ook met hem eens. "Enough is enough!" Hij zei dit niet omdat hij vreemdelingen haatte, maar omdat Nederland vol was. Wilders leeft al acht jaar in een bunker en heeft geen enkel sociaal contact. Je hoeft geen psychiater te zijn om te kunnen begrijpen dat dit desastreus is voor zijn vorming. Dat isolement kan hem gek maken; het is gevaarlijk.'

Zowel Fortuyn als Wilders hebben zich in kritische bewoordingen uitgelaten ten opzichte van de islam en integratie. Ook Harry Mens onderschrijft de problemen rond de integratie van moslims. Het feit dat hij een Marokkaanse vrouw heeft, verandert hier niets aan, sterker nog: het stelt hem in staat om - naar eigen zeggen - de problematiek beter te overzien. 'Ik denk dat met name het integratieprobleem bij Marokkanen een mannenprobleem is; geen vrouwenprobleem. Zelf geef ik gastcolleges op de Erasmus Universiteit en dan sta je in een zaal met zo'n duizend man, waarvan er vierhonderd vrouw zijn. Het verbaasde me dat de helft van de vrouwen Marokkaans was. De Marokkaanse vrouw ontworstelt zich, veel makkelijker dan de man, uit die cultuur. De Marokkaanse man is iemand die historisch gezien ook lui was, terwijl de vrouw al het werk deed. Je ziet ook weinig mannen op de universiteiten, dus er kan wel gezegd worden dat het een mannenprobleem is. Ik denk overigens dat het probleem zwaar overtrokken wordt. Het is incidenteel; met een bepaalde groep die door hun ouders niet begrepen wordt, die te orthodox zijn. Dit geeft spanningen. Zelf denk ik dat het integratieprobleem zich binnen een of twee generaties vanzelf oplost. De vorige Amerikaanse ambassadeur in Nederland (Roland E. Arnall, red.), die als joodse jongeman van Parijs naar de Verenigde Staten was gegaan, sprak hier wijs over. Hij zei dat joden en negers voorheen niet aan de bak konden komen in Amerika. Als je zo'n dertig of veertig jaar geleden had gezegd dat iemand als Obama president zou worden, dan had niemand je geloofd. Het komt vanzelf wel, maak je niet druk.' In zijn programma Business Class ontvangt Mens gasten die

soms pittige uitspraken doen. Zelf is hij hier ook niet vies van, bleek toen er onlangs sprake leek van een klein relletje, toen hij een opmerking maakte tegen zijn gast Arend Jan Bokestijn over een 'Joodse kongsi.' Deze club zou rond de verkiezingen gevormd zijn rondom Lodewijk Asscher, Job Cohen en Uri Rosenthal en zou alles in het werk stellen om paars-plus van de grond te krijgen. Het kwam Mens op heftige reacties te staan, maar hijzelf vond het 'zwaar uit zijn verband gerukt.'

'Het was zo dat Paul Jansen, politiek commentator bij de Telegraaf, dit reeds in zijn columns geschreven had. Waarop ik dus aan Bokestijn de vraag stel of dat inderdaad zo zou zijn. Ik als journalist heb het recht om dit soort vragen te stellen. Daarmee heb ik nog niet hetzelfde standpunt ingenomen. Overigens zag ik Rosenthal er wel echt voor aan dat hij zoiets zou kunnen bedenken. Ik sluit ook niet uit dat dit contact er daadwerkelijk geweest is. Rosenthal heeft zich nogal uitgesloofd om Cohen aan boord te krijgen. Hij heeft slecht werk geleverd: hij werkte naar Paars-plus toe. Toen Hare Majesteit Rosenthal als eerste informateur benoemde, dacht ik er voor het eerst aan dat hetgeen Jansen geschreven had wel eens waar zou kunnen zijn. Het is gewoon een beetje rationeel denken.

Wat mij wel opvalt is dat bepaalde joodse mensen een heel kort lontje hebben. Ik werd ook gebeld door joodse vrienden na het gebeuren die zeiden: "Joh, trek je er niks van aan." Ook bij joodse mensen heb je vijf procent van die orthodoxen die elk dingetje aangrijpen om zich te verdedigen.'

Hèt hete hangijzer van de afgelopen tijd is natuurlijk de kredietcrisis. Het begon met het instorten van de Amerikaanse huizenmarkt en van daaruit verbreide de crisis zich over de hele wereld, ook ons land werd getroffen. Uiteraard kreeg ook de Nederlandse vastgoedmarkt een klap te verduren. Als zakenman en kenner van de vastgoedmarkt heeft Mens hier uiteraard een mening over. 'Laten we zo zeggen, ik moet Rutte hierbij een compliment geven dat hij als vrij snel in de smiezen had dat het fout ging en dat anderen dat niet zagen. En in die zin voel ik me wel veilig bij Rutte op dit onderwerp. Kijk, de banken zijn gewoon veel te megalomaan. Waarom moet een Rabobank een bank in China overnemen? Waarom moeten banken zo nodig naar het buitenland? Ik geloof daar niet in. Alles wat van ver komt, brengt problemen met zich mee. Landen zijn veel te divers. Ook Europa zal een constante bron van ergernis worden. We moeten ook niet veel verder meer willen gaan; die politieke unie krijg je toch niet. De Europese Unie mag een economische unie zijn met een licht politiek sausje, *that's it*. Het is al veel te ver gegaan. We willen het de Verenigde Staten van Europa maken, maar dat gaat niet. In Amerika daar kan het wel. Daar begonnen ze tweehonderd jaar geleden op een slof en een schoen; die hadden geen cultuur, geen achtergrond. Dan kun je iets smeden. Maar in Europa is het een ideaalbeeld creëren.'

Over wat Nederland op dit moment nu juist wel nodig heeft, is hij heel helder. 'Ik ben een praktisch ingesteld persoon. Ik vind dan ook dat de overheid een klimaat moet creëren waar de ondernemer goed kan gedijen: de schoorsteen moet roken.'

“Wanneer komen die gemene vragen nu?”

Helaas is het zo dat Nederlandse midden- en kleinbedrijf zich niet roert, dat is hun van huis uit met de paplepel ingegoten: je moet niet over politiek praten, dat is niet goed voor je nering. Naast goed ondernemerschap is het ook nodig dat men in Nederlander wat socialer wordt. Ik kom mensen tegen die hebben vijftig miljoen. Een man van drieënnegentig waar ik dan koffie mee zit te drinken in Huis ter Duin en die dan zegt: “Goh, ik had mijn AOW weer op tijd binnen vandaag.” Dat vind ik dan zo asociaal, die man heeft beslist geen AOW nodig. En geen politicus die dat hardop durft te zeggen. Als ik politicus was zou ik zeggen: “Mensen die op hun vijftenzestigste multimiljonair zijn, krijgen wat mij betreft geen AOW.” En dan hoor ik emmers kritiek: “Ja, we hebben er wel voor betaald.” Nou dit vind ik dan zo’n egoïsme, dan vind je mij niet aan je zijde. En dat geldt ook voor kinderbijslag. Mensen die rijk zijn, hoeven geen kinderbijslag. Aan de andere kant moet je ook kritisch zijn met uitkeringen: mensen die ten onrechte een uitkering hebben, moeten worden aangepakt. Maar geef het geld dat je dan overhoudt wel aan de mensen die het nodig hebben. Een bijstandmoedertje bijvoorbeeld die achtergelaten is met zevenhonderd à achthonderd euro.’

‘Verder vind ik het eigenlijk wel tijd voor een nieuwere, jongere generatie. Niet roekeloos, je mag gerust naar oudere mensen luisteren. Maar met alle respect; Lubbers is een oudere man geworden en dat geldt voor een heleboel van die mensen. Waar

ik mij bijvoorbeeld zo mateloos aan irriteer, is zo’n figuur als Weisglas die nu in zijn nadagen een soort partijbaron probeert te worden door zich overal mee te bemoeien, terwijl hij in zijn partij door de jaren heen nauwelijks werd gehoord. Voorhoeve is ook zo’n typ. Die gaat dan eerst zeggen dat hij D66 stemt en vervolgens heeft hij meningen over wat de VVD wel en niet moet doen. Dan zeg ik: ‘Man, bemoei je er niet mee!’. En dat geldt ook voor Lubbers en ook voor Aantjes en al die mastodonten, die moeten gewoon naar huis. Er is een andere generatie aan het roer. Ophouden!’

Er moet een kabinet komen dat praktisch en sociaal is en dat goed ondernemerschap creëert. Mens: ‘Een zakenkabinet zou hiervoor natuurlijk het mooiste zijn, maar met die haantjes die al jaren aan het wachten zijn totdat ze aan de beurt zijn, komt dat nooit voor mekaar. En denk je dat topfunctionarissen zich op die manier in de maling laten nemen door om de vijf minuten in de Kamer te moeten komen opdraven om naar zo’n slap verhaal te moeten luisteren? Ik ben voorstander van een gekozen minister-president die gewoon de baas is, klaar. We hebben een baas nodig. Nederland heeft een baas nodig. En dan bedoel ik geen Adolf, maar een rechtse meneer met een goeie sociale inslag. Dat had Pim Fortuyn gekund.’

YAIR DA COSA IS REDACTEUR EN JORIK KUIPERS IS EINDREDACTEUR VAN DIT BLAD.

WEES VERSTANDIG, DOE ASSERTIEF

'VERBODEN VOOR NIET-CHRISTENEN.'

Voor de meeste lezers is dit waarschijnlijk een onaangenaam zinnetje dat doet denken aan de jaren dertig van de vorige eeuw of het Apartheidsregime. Moet u zich eens voorstellen dat een dergelijk verbod de ingang van Vaticaanstad sierde. Gelukkig hanteert de Heilige Stoel niet een dergelijk beleid en is deze unieke enclave binnen Italië voor iedereen toegankelijk. Iets anders is het geval in Mekka. Voor niet-moslims is deze heilige stad streng verboden wat netjes wordt aangegeven in zowel het Arabisch als Engels. De boodschap moet immers ook duidelijk zijn voor al die nieuwsgierige ongelovigen. Nog nooit heeft een Westerse bestuurder van formaat deze apartheid serieus aangekaart. 'Alle Arabieren moeten christen worden' zou ook een gewaagde uitspraak zijn. Toch waagde de Libische leider Khadafi bij een bezoek aan Italië de wens uit te spreken dat alle Europeanen moslim moeten worden en kreeg hij de gelegenheid om, getooid met koran, een groep vrouwen te bekeren. Een zotte bedoening die een Europees leider bij een bezoek aan welk islamitisch land dan ook niet in zijn hoofd zou halen.

DOOR: JEFFREY LEMM

Bovengenoemd toegangsverbod is een weerzinwekkend iets dat algemeen geaccepteerd wordt, ook door het Westen. Vreemd, aangezien een dergelijk verbod in Vaticaanstad of een ander christelijk oord ondenkbaar zou zijn. Buiten het feit dat dergelijke discriminatie in het Westen wordt afgekeurd, wordt kritiek op het Westen met open vizier ontvangen. Hoe anders is het in de islamitische wereld. Het is inmiddels een bekend ritueel wanneer in de VS of Europa kwesties voorkomen die volgens moslims hun belangen en geloof schaden: beledigde reacties en de gebruikelijke vernielingen van westerse gebouwen en symbolen. Favoriete uitlaatklep is dan de verbranding van de vlag van het 'opstandige' land in kwestie, meestal de VS. Ik verbaas me altijd weer over de hypocrisie van moslims wereldwijd, ook hier in Nederland. Islamitische landen spreken van groeiende intolerantie en belediging als er een simpele cartoon of film wordt gemaakt. De reacties zijn meestal niet mis en een combinatie van agressie en het gedrag van een verwend kind. Terroristische organisaties beramen moord en brand, terwijl via diplomatieke wegen meestal wordt bedreigd met allerhande boycots. Jordanië wilde zelfs een gekozen parlementariër, Geert Wilders, laten oppakken vanwege zijn film Fitna. De reacties uit het Westen waren lauw en voorzichtig. Het handhaven en uitbreiden van de dominantie van de islam is het hoogste doel van haar fundamentalistische vertegenwoordigers. Alles moet daarvoor wijken, inclusief de vrijheid van

meningsuiting en religie. Wat dat betreft zegt een simpele ronde langs islamitische landen genoeg. Hoe staat het daar met de rechten van christenen, joden, vrouwen en andersdenkenden? Hoe staat het met de bouw van kerken en synagogen en de verspreiding van de Bijbel? Precies, zwaar onder de maat vergeleken met de rechten van moslims in het Westen. Dit wordt selectief vergeten door moslims die het gediscrimineerde en beledigde slachtoffer uithangen.

Het ritueel kreeg weer aandacht door de bouw van een islamitisch centrum nabij Ground Zero en een voorgenomen koranverbranding door een Amerikaanse dominee. Dat laatste onzalige plan leidde uiteraard tot protesten in de islamitische wereld en terwijl geen enkele koran in rook is opgegaan, geldt dat wel voor Amerikaanse vlaggen. Dit duidt in mijn ogen wederom op de hypocrisie binnen de islam: de eigen symbolen zijn heilig, maar er hoeft geen respect te zijn voor andermans symbolen. De vlag van zijn land kan voor een Amerikaanse patriot ook een diepgaande betekenis hebben en zijn geloof in zijn land symboliseren; zo'n symbool dien je niet te verbranden om je onvrede te uiten over een uiteindelijk niet uitgevoerd voornemen. De bouw van een islamitisch centrum nabij Ground Zero staat niet alleen symbool voor een gebrek aan respect, maar ook voor een gebrek aan empathie. Het is een smakeloos plan dat de initiatiefnemers op een andere plek hadden moeten bedenken, maar zelfs de vele protesten deden niet meteen een lichtje branden. Het is een beledigende en arrogante houding die iets anders prijsgeeft dan de gepredikte doelen, namelijk culturen bij elkaar brengen. Het is eerder een slijtzwam die van weinig empathie en respect betuigt jegens de slachtoffers van 9/11 en hun nabestaanden. Wederom waren de reacties uit het Westen lauw en voorzichtig.

Op dit punt moet het Westen, en dan vooral Europa, ook de hand in eigen boezem steken. Wij hebben ons sinds de Tweede Wereldoorlog steeds meer in een cultureel zwakke en onderdanige houding gemanoeuvreerd. Deze oorlog heeft ons een enorm posttraumatisch schuldgevoel opgeleverd waardoor trots en assertiviteit meteen werden afgedaan als een of ander fout racisme. Tegenwoordig leven we in een andere wereld en zijn wij niet meer de enige dominante factor, dat is echter geen excuus om onze ruggengraat in de uitverkoop te doen. We moeten de islamitische wereld kunnen wijzen op haar mankementen, want die zijn er genoeg. De agressieve opkomst van de islam en haar

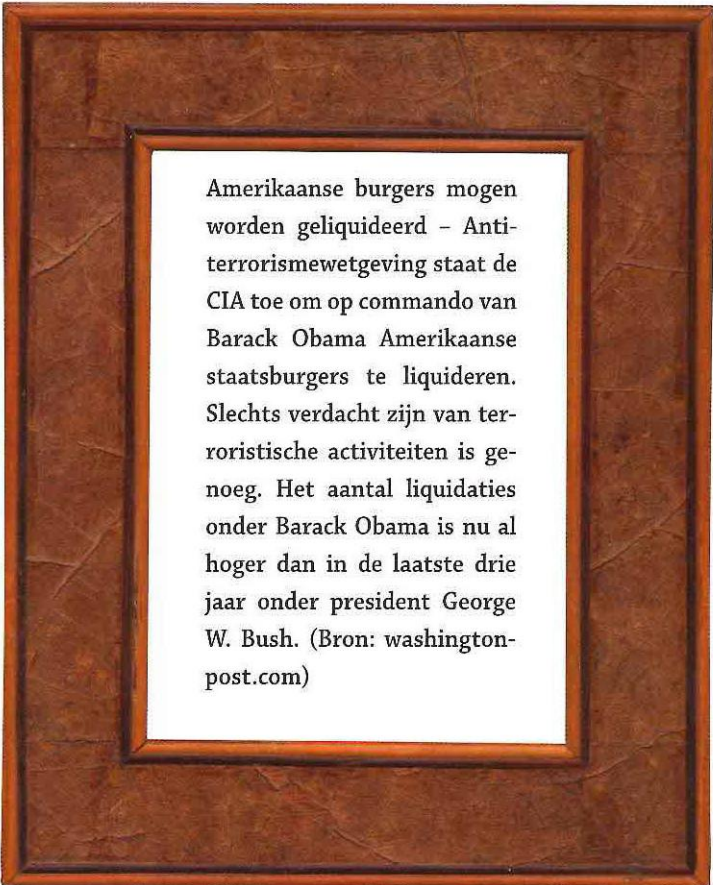
botsing met onze joods-christelijk-humanistische normen en waarden is het grootste gevaar en dé uitdaging van deze tijd. Economieën krabbelen op, maar culturen doen dat niet zo snel meer buiten de musea en geschiedenisboeken. Wat in de VS en Europa in de laatste eeuwen is opgebouwd mag niet vergaan en is het verdedigen waard. Dat moeten we duidelijk maken aan de islamitische wereld en zeker aan de moslims in het Westen. Je doet je best binnen je vermogens en maakt het beste van je leven en de samenleving. Je religie is iets voor in de privésfeer, die vrijheid is er voor iedereen. Relativering, empathie en respect moet meer gemeengoed worden binnen de islamitische gemeenschap. Men moet niet met een beledigde of beschuldigende vinger wijzen en vluchten in criminaliteit of extremisme, dat is altijd een eigen keuze. Neem liever de keuze om vanuit een positief vertrekpunt je eigen bijdrage en plek te vinden. In een democratie zijn bestuurders per definitie verdeeld vanwege hun politieke herkomst en binnen de EU vanwege hun nationale herkomst. Toch moet een gemeenschappelijke trots en assertiviteit zich weer meester maken van onze bestuurders, ook op de linkerflank. Alleen zo kunnen we een gezamenlijke vuist maken tegen de agressieve opkomst van de islam. Een goed begin zou een reprimande zijn aan het adres van vriend Khadaffi vanwege zijn denigrerende optreden, want daar heb ik tot op heden nog helemaal niks van gemerkt. Het zou een goed symbolisch begin zijn voor onze herwonnen assertiviteit.

JEFFREY LEMM IS EINDREDACTEUR VAN DIT BLAD

RUBRIEK DE GLOEILAMP

Door de immer toenemende snelheid waarmee een veelheid aan absurde wetsvoorstellen en andere items in het nieuws opduiken, vond de redactie het tijd voor een nieuwe rubriek. De Rubriek de Gloeilamp is afgeleid van het bespottelijke plan van de EU om de verkoop van de 100 Watt gloeilamp te verbieden. Als redactie houden we ons dagelijks bezig met het vinden van absurd nieuws, maar we zouden in het vervolg ook gebruik willen maken van onze trouwe lezers. Heb je iets gezien waarvan je denkt dat dit niet door de beugel kan, stuur dan een samenvatting van een paar regels met de link waar je het item hebt gevonden naar gloeilamp@jovd.nl.

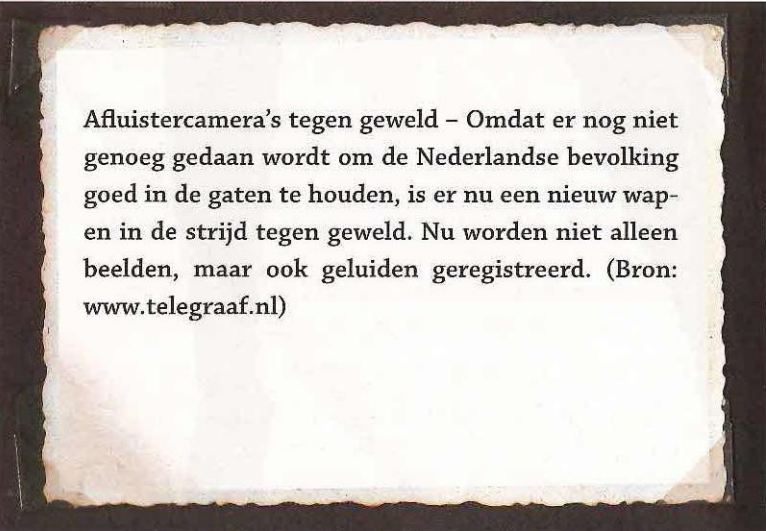
Amerikaanse burgers mogen worden geliquideerd – Antiterrorismewetgeving staat de CIA toe om op commando van Barack Obama Amerikaanse staatsburgers te liquideren. Slechts verdacht zijn van terroristische activiteiten is genoeg. Het aantal liquidaties onder Barack Obama is nu al hoger dan in de laatste drie jaar onder president George W. Bush. (Bron: washingtonpost.com)

Europese solidariteit kent toch grens – Brussel is op zoek naar grote sommen geld om fossiele bedrijven en landjes te redden. Er zou sprake zijn van Europese ogen gericht op de Nederlandse pensioengelden, als onderpand voor miljardenleningen. Uit voorzorg heeft de Tweede Kamer hiertegen een motie aangenomen. Hopelijk blijven de aasgieren nu van ons geld af. (Bron: www.nuzakelijk.nl)

Toch inzage bankgegevens – Na een eerder akkoord dat werd afgewenteld onder leiding van VVD-Europarlementslid Jeanine Henis-Plasschaert, gaat het nu toch gebeuren. De bankgegevens van alle Europese burgers worden aan de VS ter beschikking gesteld. Dit gebeurt onder het mom van – het zal eens niet zo zijn – terrorismebestrijding. Gelukkig wordt het hierdoor weer een stuk veiliger in Europa. (Bron: www.elsevier.nl)

Afluistercamera's tegen geweld – Omdat er nog niet genoeg gedaan wordt om de Nederlandse bevolking goed in de gaten te houden, is er nu een nieuw wapen in de strijd tegen geweld. Nu worden niet alleen beelden, maar ook geluiden geregistreerd. (Bron: www.telegraaf.nl)

Zoektermen worden opgeslagen door EU – Nieuwe EU-wetgeving breidt de bewaarplicht van internetgegevens uit naar zoekmachines, mede dankzij de Nederlandse Europarlementariërs Wim van de Camp (CDA), Lambert van Nistelrooij (CDA), Corien Wortmann-Kool (CDA), Peter van Dalen (CU) en Bastiaan Belder (SGP). Dit keer is het argument niet terrorismebestrijding maar kinderporno. Een gebrek aan creativiteit kun je de parlementariërs in ieder geval niet verwijten. (Bron: www.geenstijl.nl)

Russen sterven massaal door levensgevaarlijke harddrugs – In Rusland verdrinkt de bevolking op grote schaal. Door het hete weer, gecombineerd met het drankgebruik van de gemiddelde Rus, verdronken er op 1 dag wel 71 Russen. Elk jaar sterven zo'n 2700 Russen door verdrinking, maar dit lijkt de Zomer des Doods te worden. Intussen voeren we in Nederland een paddoverbod in, omdat één verdwaalde toerist van een flatgebouw springt. (Bron: www.rtl.nl)

Obama sluit Guantánamo Bay niet – Ondanks de verkiezingsbelofte waar president Obama zich zo populair maakte en onder Europeanen als de new coming werd geprezen, blijkt nu toch dat hij zijn belofte niet nakomt. Volgens verscheidene senatoren heeft de sluiting van Gitmo geen prioriteit meer voor het witte huis. (Bron: www.elsevier.nl)

Dikke scholieren korten op kinderbijslag – Onder leiding van de Duitse lerarenvakbond DL beginnen de gezondheidsfanatici een nieuw offensief in strijd tegen overgewicht bij leerlingen. Als scholieren ondanks waarschuwingen niet afvallen, moeten de gezinnen desnoods worden gekort op kinderbijslag of bijstand. Nadat de overheid eerst de slaafse bevolking economisch heeft gecastreerd kan het vervolgens beginnen aan de gewenste gedragsverandering. (Bron: www.telegraaf.nl)

Camera in de auto – Om de veiligheid in het verkeer te verbeteren is er in de Amerikaanse stad Sacramento een wetsvoorstel om camera's in auto's te plaatsen. Op die manier kan het rijgedrag voorafgaand aan een ongeluk worden opgenomen en worden verstuurd naar een centraal regelcentrum. (Bron: www.cbs13.com)

Amerikaanse overheid bedreiging voor individuele rechten – Vroeger was het de bedoeling van een overheid om de individuele rechten van de burgers te beschermen. Echter, op dit moment denkt 48% van de Amerikanen dat de overheid juist hun individuele rechten schaadt. 37% is wel positief en 15 procent weet het niet. (Bron: www.rasmussenreports.com)

Run op 75 watt gloeilampen – Vanaf 1 september is de verkoop van de 75 watt gloeilamp verboden. Door wetgeving uit Brussel wordt in fasen tot aan 2012 de verkoop van gloeilampen verboden. Het verbod heeft geleid tot een ware run op gloeilampen. Van nu af aan moeten we het doen met spaarlampen gevuld met giftige kwikdampen en deprimerend licht, opdat de aarde niet opwarmt. (Bron: www.spitsnieuws.nl)

Van Rompuy corrupt? – Er is een onderzoek gestart door de Europese Commissie naar het handelen van Herman Van Rompuy. Een maand voordat hij werd verkozen tot EU-president, heeft hij mogelijk illegaal een miljardenvoordeel afgegeven aan de Franse stroompresident GDF-Suez. Door de deal die hij als premier heeft gesloten heeft de stroomproducent onder andere een monopolie op groene stroom in België. (Bron: www.ad.nl)

Antiterrorisme-spotje uit de ether gehaald – Lange tijd was er een spotje te horen op de Engelse radio met een dergelijke boodschap: 'Kent u ook zo iemand die weinig met zijn burens praat, die met cash betaald in plaats van met zijn bankpas, die zijn gordijnen vaak gesloten heeft? We hebben allemaal een rol in het gevecht tegen terrorisme. Als u iemand verdenkt, bel dan met de antiterrorisme-hotline op 0800 – 789 321.' Uiteindelijk werd het spotje toch uit de ether gehaald, omdat veel mensen het aanstootgevend vonden. (Bron: www.elsevier.nl)

Internet kill switch-wet aan senaat voorgelegd – Het comité van US Homeland Security heeft een wetsvoorstel bij de senaat voorgelegd. Wanneer de wet wordt goedgekeurd kan de president, wanneer hij dit nodig acht, bijvoorbeeld bij 'een noodgeval', met een druk op de knop het internet plat leggen. (Bron: The Sydney Morning Herald, www.smh.com.au)

Body-scanners verhogen kans op kanker – De body-scanners die op Amerikaanse vliegvelden worden gebruikt om terrorisme te voorkomen, zorgen voor een verhoogde kans op kanker. Volgens experts van het Center for Radiological Research in New York is de blootstelling op de huid tot 20 keer groter dan gedacht. Vooral kinderen lopen hierdoor extra risico. (Bron: www.telegraaf.nl)

DE AMSTERDAMSE PVD A-ENCLAVE

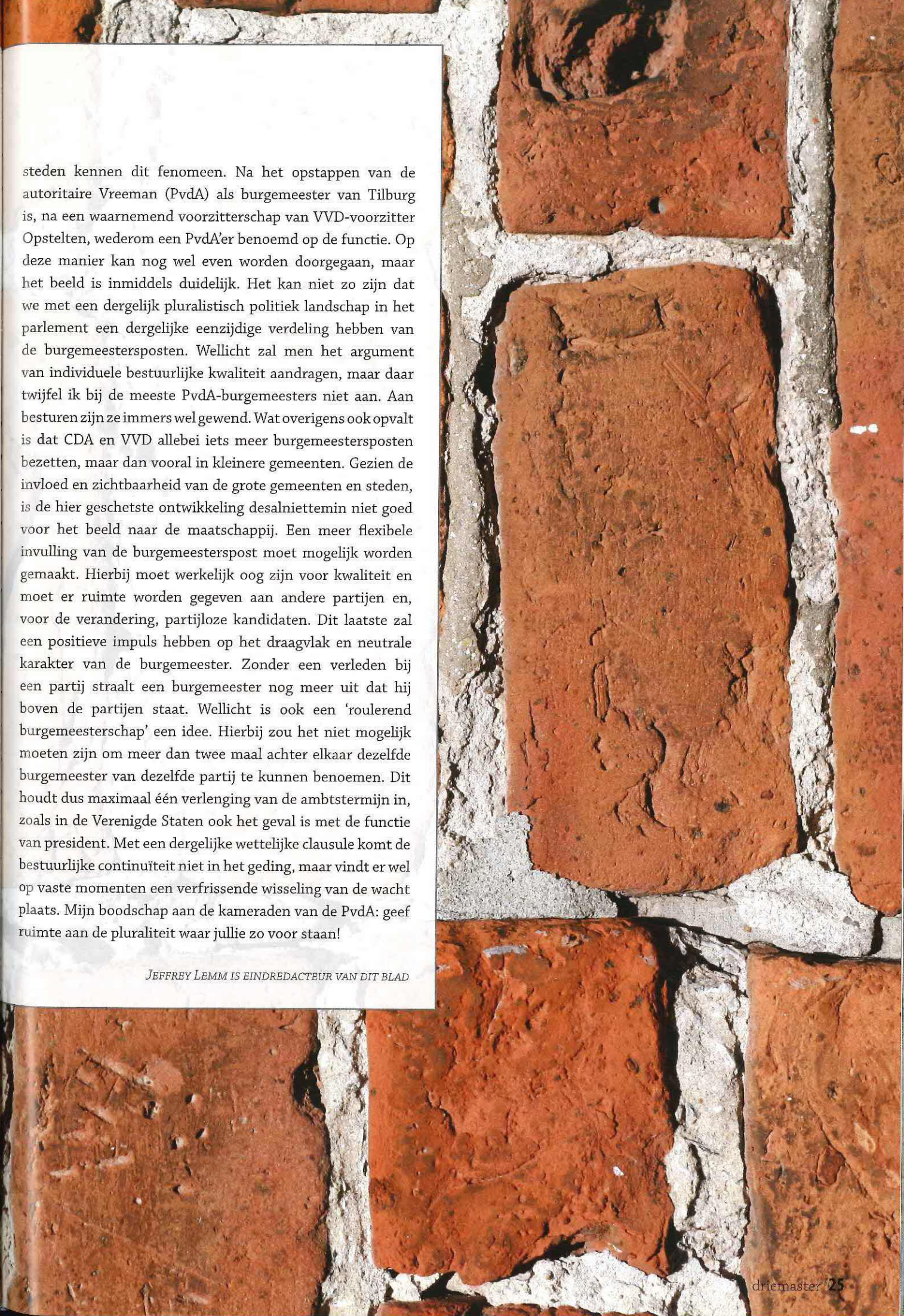
Tijdens het tumult en de spanning die de historische Tweede Kamerverkiezingen op 9 juni met zich meebracht, ontstond er in Amsterdam een collectieve blinde vlek. De ongekend spannende verkiezingen hebben geleid tot een nog meer ongekend moeilijk politiek landschap. Heilige huisjes en breekpunten liggen in dat landschap als mijnen op de loer. Terwijl de VVD, eindelijk, voor het eerst de PvdA en het CDA heeft ingehaald door de grootste partij te worden, blijft Amsterdam gewoon een éénpartijstad. Een enclave geregeerd door de PvdA. Raar dat het niemand opviel, want met de promotie tot werelderfgoed door UNESCO had letterlijk de hele wereld haar ogen op de Amsterdamse grachtengordel gericht.

DOOR: JEFFREY LEMM

Er was in feite een interessant schaakspel zichtbaar. Cohen (PvdA) werd door Bos (PvdA) als een koning vanuit Amsterdam richting Den Haag geschoven. Van der Laan (PvdA) deed het andersom. Als een toren verliet hij het Binnenhof verticaal richting Amsterdam. Cohen bleek net als de koning in het schaakspel niet de sterkste speler, maar de politieke partijen in Amsterdam hadden het nakijken en waren de pionnen. Behalve de PvdA natuurlijk, deze zag haar Amsterdamse macht weer bevestigd. De arrogante vanzelfsprekendheid waarmee dit gepaard ging, heeft me enorm verbaasd. De weinige aandacht verbaasde ook, maar tegelijkertijd ook weer niet. De landelijke verkiezingen overschaduwden ieder ander politiek nieuws en daarnaast was er de Amsterdamse huldiging van onze voetbalhelden die 'vicewereldkampioen' zijn geworden in Zuid-Afrika. Dat laatste was overigens een mooie binnenkomer voor Van der Laan. Sport verbreedert immers en hij kon zich geen betere gelegenheid bedenken om zich tijdens deze gelegenheid als Amsterdamse burgervader op de kaart te zetten.

Het punt van verbazing en ook ergernis betreft de Amsterdamse monopoliepositie van de PvdA als het om de burgemeesterspost gaat. Vanaf 1946 (!) is de burgemeester van de hoofdstad zonder uitzondering van PvdA-huize geweest. Zelfs na het vertrek van Cohen was het ambt waarnemend voorbehouden aan Asscher. Inderdaad, alweer een PvdA'er. Vanuit het perspectief van deze partij begrijp ik best dat de kaderleden macht willen, dat wil immers ieder partij kader. Ook had ik het begrepen als we niet leefden in een democratie met een meerpartijenstelsel. Wel vind ik het kwalijk dat de Amsterdamse VVD en D66 zich niet feller tegen deze gang van zaken hebben verzet; ze tonen zich zelfs uitermate tevreden met het resultaat. Daarnaast hebben niet alleen PvdA'ers op de functie gesolliciteerd, dus er waren ook andere mogelijkheden. Sterker nog: de Amsterdamse vertrouwenscommissie, waarin alle raadsfracties vertegenwoordigd zijn, lieten de eerste keus vallen op Jorritsma van de VVD. Er was dus wel degelijk een mogelijkheid om het PvdA-monopolie te doorbreken. Met Van der Laan wordt Amsterdam voorlopig weer gegijzeld door de PvdA. Men beroept zich dan wel op het neutrale karakter van de functie, maar zelfs een kind ziet dat ruim zestig jaar aan PvdA-burgemeesters toch een stempel zet op de plaatselijke politiek.

Men zou kunnen verwachten dat de gang van zaken in Amsterdam het debat over de gekozen burgemeester zou verscherpen. Maar zelfs D66 haalde dit paradepaardje niet van zolder. Nu ben ik geen voorstander van de gekozen burgemeester, maar wel vind ik dat de discussie over de positie van de burgemeester opnieuw gevoerd moet worden. Aanleiding is wat mij betreft niet alleen de casus Amsterdam maar de algehele positie van de PvdA als het om burgemeestersposten in de grote steden gaat. Naast Amsterdam leveren de sociaaldemocraten ook in Rotterdam en Utrecht de burgemeester. Den Haag is met VVD'er Van Aartsen een liberaal lichtpunt. Ook de grote Brabantse

steden kennen dit fenomeen. Na het opstappen van de autoritaire Vreeman (PvdA) als burgemeester van Tilburg is, na een waarnemend voorzitterschap van VVD-voorzitter Opstelten, wederom een PvdA'er benoemd op de functie. Op deze manier kan nog wel even worden doorgegaan, maar het beeld is inmiddels duidelijk. Het kan niet zo zijn dat we met een dergelijk pluralistisch politiek landschap in het parlement een dergelijke eenzijdige verdeling hebben van de burgemeestersposten. Wellicht zal men het argument van individuele bestuurlijke kwaliteit aandragen, maar daar twijfel ik bij de meeste PvdA-burgemeesters niet aan. Aan besturen zijn ze immers wel gewend. Wat overigens ook opvalt is dat CDA en VVD allebei iets meer burgemeestersposten bezetten, maar dan vooral in kleinere gemeenten. Gezien de invloed en zichtbaarheid van de grote gemeenten en steden, is de hier geschetste ontwikkeling desalniettemin niet goed voor het beeld naar de maatschappij. Een meer flexibele invulling van de burgemeesterspost moet mogelijk worden gemaakt. Hierbij moet werkelijk oog zijn voor kwaliteit en moet er ruimte worden gegeven aan andere partijen en, voor de verandering, partijloze kandidaten. Dit laatste zal een positieve impuls hebben op het draagvlak en neutrale karakter van de burgemeester. Zonder een verleden bij een partij straalt een burgemeester nog meer uit dat hij boven de partijen staat. Wellicht is ook een 'roulerend burgemeesterschap' een idee. Hierbij zou het niet mogelijk moeten zijn om meer dan twee maal achter elkaar dezelfde burgemeester van dezelfde partij te kunnen benoemen. Dit houdt dus maximaal één verlenging van de ambtstermijn in, zoals in de Verenigde Staten ook het geval is met de functie van president. Met een dergelijke wettelijke clausule komt de bestuurlijke continuïteit niet in het geding, maar vindt er wel op vaste momenten een verfrissende wisseling van de wacht plaats. Mijn boodschap aan de kameraden van de PvdA: geef ruimte aan de pluraliteit waar jullie zo voor staan!

JEFFREY LEMM IS EINDREDACTEUR VAN DIT BLAD

DE BLAUWE LEEUW

ENKELE MISVATTINGEN OVER DE REPUBLIKEINSE STAATSVORM

Ons land is een constitutionele monarchie, een land als Frankrijk of de Verenigde Staten is een republiek. Het in het oog springende verschil is het staatshoofd: de laatstgenoemden hebben een (direct) gekozen president, in ons land wordt het staatshoofd bepaald door erfopvolging. Sinds de oorsprong van het Koninkrijk der Verenigde Nederlanden in 1813, wordt dit ambt vervuld door leden van het Huis Oranje-Nassau. Maar dit overduidelijke verschil is niet het enige en zeker niet het belangrijkste verschil. Ook zijn er belangrijke overeenkomsten. Vaak worden monarchie en republiek als staatsvormen tegenover elkaar geplaatst, maar dit is niet juist. Republiek en monarchie sluiten elkaar juist helemaal niet per definitie uit.

DOOR: RALF S. WILLEMS

Het woord republiek is Latijns van oorsprong. Het is opgebouwd uit res, ding of zaak, en publicus, algemeen. De republiek is dus zoiets als de publieke zaak, de zaak van algemeen belang. Deze notie van algemeen belang is cruciaal voor het republicanisme. Dit idee van een republiek, of een res publica, komt al voor bij Romeinse schrijvers als Cicero en Tacitus. Echter, hun opvattingen over de staat en de ideale staatsvorm zijn niet bepaald representatief voor wat wij sinds de moderne tijd associëren met de idee van een republiek.

Deze idee vindt haar oorsprong in de Renaissance, in de werken van schrijvers die in die tijd nadachten over de ideale staatsvorm. Het spreekt voor zich dat de eersten van deze schrijvers woonden in de lappendeken van stadsstaten in het gebied dat wij nu Noord-Italië noemen, met onder hen Marsilius van Padua, Dante Alighieri en Niccolò Machiavelli. Deze vonden de door hen gepropageerde staatsvormen, die sterk de nadruk legden op deugd en het nastreven van het algemeen belang, de beste, omdat deze volgens hen het best aansluiten bij de staatsopvattingen van de Oude Grieken en Romeinen. Dit idee van republicanisme wordt tegenwoordig ook wel eens - in het Engels - aangeduid met de term "civic humanism." In tegenstelling tot latere republieken spraken Machiavelli en zijn tijdgenoten, in navolging van Tacitus, geen voorkeur uit voor een bepaalde staatsvorm als monarchie of aristocratie.

"Mixed government"

Republicanisme is van oudsher sterk verbonden met het idee van "mixed government," een gemengd staatsbestel. Hiermee wordt bedoeld dat de ideale staatsvorm volgens de republieken een combinatie is van elementen uit de staatsvormen monarchie, aristocratie en democratie. In een ideale staat, zo meent de republieken, worden de machtsblokken door elkaar

in evenwicht gehouden. Dit is nodig omdat een concentratie van macht in de ogen van de republieken altijd leidt tot corruptie. Deze ferme afwijzing van - en in zekere zin angst voor - corruptie is een centrale notie in het republikeinse gedachtegoed. Wanneer de machten niet meer in evenwicht zijn, en er dus een concentratie van macht ontstaat, is het algemeen belang niet meer gewaarborgd. Om het algemeen belang te waarborgen, is het dus van het grootste belang dat er een evenwichtige constitutie is die het balanceren van deze machten regelt. Een rechtsstaat moet worden ingesteld om de gelijkberechtiging van iedere burger te garanderen, om hem te beschermen tegen de willekeur van de machthebbers. In de republikeinse filosofie draait alles om evenwicht.

Sociaal contract

In de vroegmoderne tijd wordt door Thomas Hobbes de republikeinse staatsopvatting sterk verbonden met de idee van een sociaal contract. Dit sociale contract wordt bij de oorsprong van het "gemenebest," de staat, onderschreven door al haar burgers. Hierin worden vervolgens een aantal afspraken opgenomen over hoe de staat wordt ingericht. In zijn werk 'Leviathan' toont Hobbes zich overduidelijk een apologet van de absolute monarchie, iets wat volgens de moderne opvattingen niet verenigbaar is met een republiek. Hobbes zag er geen problemen in, zolang de bevolking zich maar in den beginne akkoord verklaarde met de voorgestelde staatsvorm. Een absolute monarchie leidt in veel gevallen tot corruptie, is het niet in de eerste, dan wel in de volgende generaties. Dat is een belangrijke les uit de geschiedenis. In Engeland ontwikkelde zich in navolging van deze ideeën een republicanisme dat niet vijandig staat tegenover de monarchie, maar dat door het aan duidelijke, wettelijke banden leggen van de monarch hem zag als een invulling van de republiek. In deze optiek bezien is de constitutionele monarchie ten volle verenigbaar met de idealen van de republiek.

In deze moderne visie is de republiek de heerschappij van velen en van de geldende wetten, in tegenstelling tot de alleenheerschappij van een vorst, die alleen en met willekeur heerst. Volgens deze definitie zijn despotische regimes geen republieken, maar kunnen constitutionele monarchieën dat wel zijn. Deze opvattingen worden gedeeld door iemand als Immanuel Kant. Kant betoogt ook dat een zuivere democratie nooit en te nimmer een republiek kan zijn, omdat dit neerkomt op de onbeperkte heerschappij van de meerderheid. Dit is wat John Stuart Mill bedoelde toen hij, in navolging van Alexis de Tocqueville, waarschuwde

voor de "tyranny of the masses". Het benadrukt meteen het belang van het balanceren van macht en van de rechtsstaat. Hiermee komen we aan bij een belangrijke misvatting: dat een republiek en een democratie één en hetzelfde zijn.

Democratie en republiek

Nergens is dit zo duidelijk als in de Verenigde Staten. Bepaalde puristen verdedigen de stelling dat de Verenigde Staten geen democratie zijn, maar een republiek. Een democratie is een staat waarin het bestuur wordt bepaald door een meerderheid van de gehele bevolking. Dit is in een republiek niet per definitie het geval. De Founding Fathers van de Verenigde Staten stonden vaak erg sceptisch tegenover democratie, waarmee in hun tijd - het moet gezegd - directe democratie werd bedoeld. James Madison bijvoorbeeld, stelt in Federalist Paper 10 wat democratie en republiek van elkaar onderscheidt: waar de eerste zwakker wordt en meer last krijgt van politieke versplintering naar mate zij groter groeit, wordt een republiek in deze omstandigheden juist sterker en gaat door zijn structuur zelf - intrinsiek - politieke versplintering tegen. In de twintigste eeuw zijn de ideeën omtrent democratie en republicanisme dusdanig vermengd, dat er verwarring ontstond. Desalniettemin vertegenwoordigt het republicanisme een duidelijk te onderscheiden politiek-filosofische stroming en is zij zeker niet hetzelfde als democratie.

Dat wil niet zeggen dat democratie en republicanisme niet samen *kunnen* gaan. Er zijn conceptuele verschillen. Republicanisme draagt in zich de sleutelprincipes van instemming van het volk en de soevereiniteit van het volk. Dat betekent in de praktijk dat koningen en edelen niet de echte heersers zijn, maar dat de werkelijke heerschappij bij het volk berust. Hieruit ontspringt de genoemde verwarring. Maar hoe deze heerschappij precies georganiseerd dient te worden, hoe deze invulling te geven, daarover zwijgt het republicanisme. Democratie is in deze optiek vooral een middel en nooit een doel op zich. Hoewel democratie een zekere bijdrage kan leveren aan de verwerkelijking van de idealen van de republiek, kan zij deze even zo goed te niet doen. Het is zaak om de democratie in goede banen te leiden. Vroege Amerikaanse politieke leiders als John Adams en Alexander Hamilton zagen een oplossing in een overheid met meer macht voor de elite.

In dit kader is een republikeinse staatsopvatting dan ook verenigbaar met een (constitutioneel) monarch en met een Hogerhuis in het parlement dat niet direct gekozen wordt. Zij vormen dan de *checks and balances* tegen een ongebreidelde meerderheidsheerschappij. Maar ook deze machten moeten op zichzelf weer beperkt zijn, ten einde te voorkomen dat de machtsbalans in hun voordeel doorslaat. Voor de puristen zijn deze instituties wellicht niet "democratisch" genoeg, maar het is dan een geoorloofde vraag of democratie nou altijd

wel zo goed is. Democratie op zich kan nooit een einddoel zijn. Zoals gezegd kan zij het doel van de republiek dienen, een rechtvaardige en vrije samenleving met een beperkte overheid, maar ook te niet doen; het is een middel, geen doel op zich. De vraag is dan ook gerechtvaardigd of dat nu wel zo erg is: minder democratie.

In de idee van de negentiende-eeuwse, liberale grootburgerij vervult de constitutioneel monarch naast deze beperking van de ongebreidelde democratie een symboolfunctie: als vader der natie staat de monarch symbool voor het gehele volk. Van een dergelijk symbool, gepaard gaande met diverse rituelen, kan een sterk samenbindend karakter uit gaan. Dit is vergelijkbaar met de wijze waarop dat in (de republiek) Frankrijk gaat. In publieke optredens van het staatshoofd dient aangeknoopt te worden bij de idealen van het staatsburgerschap, publieke deugden en het nastreven van het algemeen belang. Wanneer een constitutionele monarchie zo functioneert, brengt zij eerder de verwezenlijking van de republikeinse idealen dichterbij dan andersom.

RALF S. WILLEMS IS HOOFDREDACTEUR VAN DIT BLAD.

PvdA

DE RALEF.

NOVEMBER 2010 EDITIE 1

MARTIJN DE KLONIA

OVER DE LIEFDE VAN DE EEND

HOOP VISSER

OVER DE OMGANG MET LINKS

MODEDRAMA

VEEL JOVD'ERS BAKKEN ER WEINIG VAN

“IK BEN EEN PEDANTE
KLOOTZAK”

DOCUMENTATIECENTRUM
DE NEDERLANDSE POLITIE
ARTISJEN

Waarde liberalen, geachte lezer,

In navolging van de Groten der Aarde - Linda de Mol, Maarten van Rossem en *last but not least* Gerda Verburg - presenteert de redactie van Driemaster u: De Ralf. Het resultaat van enkele maanden van hard werken, een resultaat vol van sappig en interessant leesvoer. Naast een interview met uw hoofdredacteur treft u een keur aan artikelen. Een kleine greep. In slechts enkele jaren is hij een begrip geworden: Duckie. In De Ralf interviewt eindredacteur Jorik Kuipers dit JOVD-icoon en zijn trouwe metgezel, de al even fameuze en markante Martijn de Klonia. In dit interview alle wetenswaardigheden over de belevenissen van dit turbulente tweetal. En wilt u nog even weten hoe het ook al weer moet? Lees dan vooral 'Etiketten' door cultureel redactrice Merel Schuppert. Moderedacteur Yair da Costa verhaalt over zijn grote passie voor het handgemaakte pak en zijn speciale band met 'mode-Mekka' Savile Row. Redacteur Thomas de Jonge toog op pad om de ware aard bloot te leggen van samenzweringsclub 'We are change Holland' en sprak aldaar met prominent Julian Strengers, terwijl Bas van Schelven nog een keer in duidelijke termen uitlegt waarom het proces tegen Wilders in een vrijspraak zou moeten eindigen. Eindredacteur Jeffrey Lemm geeft in eigen woorden de semantiek van de politiek weer.

Om tegemoet te komen aan het verlangen naar laagdrempeligheid heeft de redactie een kleurplaatwedstrijd uitgeschreven. De kleurplaat zelf vindt u verderop in dit blad. Mocht u zelf niet over de vereiste vaardigheden beschikken, dan staat het u vrij uw zusje, neefje of buurmeisje een poging te laten wagen. De kleurplaat kunt u, voorzien van naam en adres, uiterlijk vóór 25 december opsturen naar JOVD kleurplaatwedstrijd, t.a.v. Redactie Driemaster, Herengracht 38b, 2511 EJ 's-Gravenhage. Uit de inzendingen selecteert de redactie een winnaar welke

zal worden verrast met een mooie prijs. Over de uitslagen wordt niet gecorrespondeerd. De prijsuitreiking heeft plaats op de jaarlijkse nieuwjaarsborrel. Daarnaast zal de winnaar in de volgende editie van Driemaster genoemd worden. Redactieleden en hun naasten zijn uitgesloten van deelname. Uiteraard vind u een nieuwe editie van De gloeilamp, onze vaste rubriek met collectivistische en absurde maatregelen die ons vanuit zowel Den Haag als Brussel en elders overspoelen. Zij heeft gezelschap gevonden in een nieuwe rubriek, Liberale lente, waarin de eerste lichtstralen van de liberale dageraad worden belicht. Het is zeker zestig jaar geleden dat Nederland in Wim Schermerhorn zijn laatste liberale premier had. Met de beëdiging van Mark Rutte en zijn minderheidskabinet komt er een einde aan het vermaledijde diversiteitsbeleid, verdwijnen de bonnenquota en gaat het minimumloon omlaag: maatregelen die wij als liberalen moeten verwelkomen. De vlag kan uit, want aan de horizon gloort de dageraad, de dageraad van een liberale lente!

Voor mij zit het erop. Op 21 november, op het najaarscongres te Made, draag ik mijn ambt over aan mijn opvolger. Aan het begin van het jaar schreef ik hier over het gevaar van het zichzelf te serieus nemen. Deze waarschuwing wil ik hier nu herhalen. Het vermogen tot zelfspot en relativering zijn onmisbare eigenschappen. Blijft u vooral lachen, zeker ook om uzelf! Ik heb ontzettend veel plezier gehad in mijn termijn als hoofdredacteur en wens mijn opvolger goede raad, succes en vooral veel plezier toe in het vervullen van zijn taak.

Ik wens u veel leesplezier en een ontzettend mooi congres toe,

RALF S WILLEMS
HOOFDREDACTEUR

Colofon

De Ralf is een speciale uitgave van Driemaster van de JOVD

Jaargang 62, nummer 5

ISSN 0167-0786

Deadline ingezonden stukken voor komende editie: donderdag 23 januari 2011

Hoofdredacteur: Ralf Willems (hoofdredactie@jovd.nl)

Eindredactie: Jeffrey Lemm, Arjen Maathuis, Bas van Schelven en Jorik Kuipers

Redactie: Merel Schuppert, Thomas de Jonge, Yair da Costa en Paul Vledder.

Fotograaf/opmaak: Ralf Willems, Gerhard Taatgen www.taatgen-fotografie.nl

Ontwerp: Jan Kranendonk

Druk: drukkerij Ten Brink, Meppel

Distributie: SANDD

Redactieadres: Herengracht 38b, 2511EJ Den Haag

Telefoon: 070-3622433

Fax: 070-3617304

E-mail: hoofdredactie@jovd.nl

Website: www.jovd.nl/driemaster

De Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie geeft een verenigingsblad uit onder de naam Driemaster,

met als doel elk lid te informeren over de mogelijkheden tot ontplooiing die de vereniging in het kader van de verwezenlijking van haar doelstellingen biedt, verslag te doen van activiteiten van de vereniging, bij te dragen aan de doelstelling van de vereniging om jongeren in kennis te brengen met en te doordringen van de verantwoordelijkheden die het staatsburgerschap hen oplegt - hen daarbij in het bijzonder voorlichtend omtrent de liberale beginselen zonder een politieke vorming in ruimere zin te verwaarlozen en stimulerend van discussies over politieke onderwerpen in het kader van de liberale beginselen: vrijheid, verantwoordelijkheid en verdraagzaamheid.

Met inachtneming van deze opdracht, is de hoofdredacteur vrij in de invulling en vormgeving van het verenigingsblad. Hij legt daarover enkel aan de algemene ledenvergadering verantwoording af en beslist zelfstandig over de samenstelling van zijn redactie. Dat verzekert de redactie van een sterke, onafhankelijke positie tegenover het hoofdbestuur; van de journalist ten opzichte van de bestuurder. Dat uitgangspunt van onafhankelijke journalistiek is een essentiële voorwaarde voor het functioneren van de democratie, ook binnen onze politieke jongerenorganisatie. Deze en nadere bepalingen werden opgenomen in een redactie-statuum en stijlboek. Alle redacteurs zijn daaraan gehouden, al doet geen van beide afbreuk aan de door de statuten, het huishoudelijk reglement, het financieel protocol en de algemene vergadering expliciet aan de hoofdredacteur en zijn redactie toegekende rechten en opgelegde plichten.

Tenzij anders vermeld is op alle vanwege Driemaster gepubliceerde werken de volgende Creative Commonslicentie van toepassing:

Indien niet anders overeengekomen vervalt het volledige auteursrecht op ingezonden kopij aan de redactie. Covers: © RF Willems - Achterkant: © RF Willems

DRIEMASTER

verenigingsperiodiek van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie

DE ROOVERSBENDE VAN WILLEMS

Driemaster
toegankelijk

Omgaan met
links

Gloeilamp

Wilders

Liberaal
lente

v.l.n.r. J. van Dijken, S. Reynaers, M. Jonk, T. Aartsen, D. van den Oever, A. Altena, M. Postma en J. Hiemstra

Liberale vrienden? Maak ze lid van de JOVD!

Goede dingen deel je graag met je vrienden, dus ook de JOVD. Als je tussen 1 juli en 1 augustus 2010 een vriend lid maakt van de liberale jongerenorganisatie van Nederland maak je kans op mooie prijzen. Bijvoorbeeld één van de vele DVD-boxen van Geert Mak's serie "In Europa".

Je vrienden kunnen zich online aanmelden op jovd.nl. En laat ze vooral jouw naam invullen!

JOVD Hoofdbestuur contactgegevens

Landelijk Voorzitter:

M.W.M. (Martijn) Jonk
martijn.jonk@jovd.nl
06-53154122

Algemeen Secretaris:

D. (Dennis) van den Oever
dennis.van.den.oever@jovd.nl
06-22938029

Landelijk Penningmeester:

J.J. (Jelmer) Hiemstra
jelmer.hiemstra@jovd.nl
06-24984963

Algemeen Bestuurslid Promotie & Ledenwerving

A.A. (Thierry) Aartsen
thierry.aartsen@jovd.nl
06-30066275

Vice-voorzitter internationaal:

S. (Sandra) Reynaers
sandra.reynaers@jovd.nl
06-53173943

Algemeen Bestuurslid Politiek

A.J. (Jeroen) van Dijken
jeroen.van.dijken@jovd.nl
06-41064920

Algemeen Bestuurslid Voorlichting, Vorming & Scholing

A.Ph. (Allard) Altena
allard.altena@jovd.nl
06-20861407

Algemeen Bestuurslid Organisatie

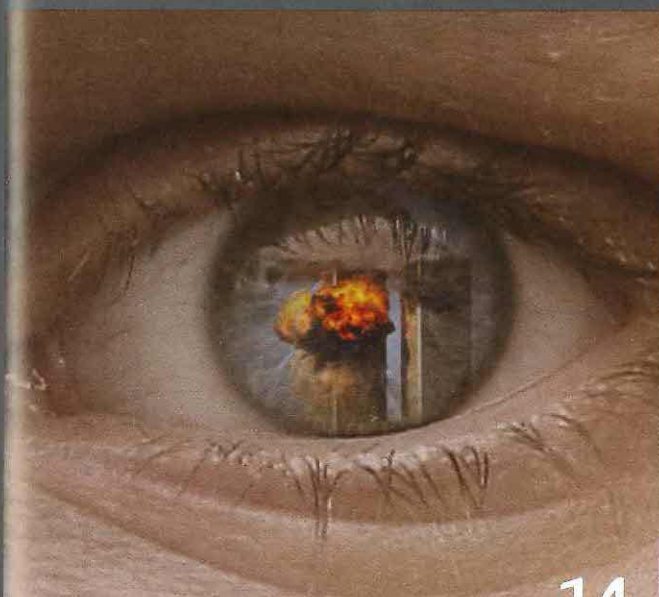
M. (Martijn) Postma
martijn.postma@jovd.nl
06-14518644

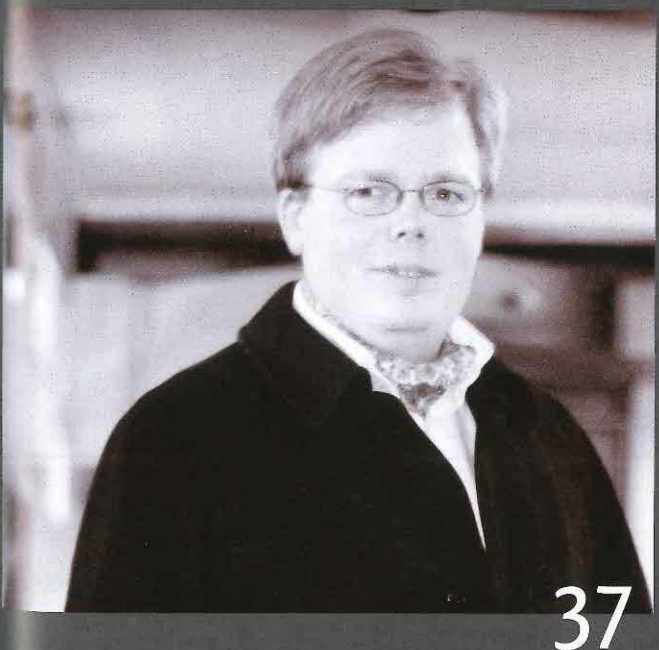
“9/11 samenzwering” 14

“Duckie is een fantastische eend die recht voor de raap is, geen kwaak teveel maakt en bovenal uit het goede hout gesneden is” 37

INHOUD

Hoofdredactioneel	2
Colofon	2
HB Pagina	4
Voorzitterswoord	6
Vrijspraak Geert Wilders	7
De semantiek van de politiek	8
Ongelofelijk geweld	10
Duur pensioen	11
Steek geen stok tussen de spaken	12
Interview met Julian Strengers	14
De dokter en de loodgieter	17
KLEURPLAAT	18
Islamkritiek is broodnodig	19
Heb vertrouwen in de democratie	20
Crime Fighter Teeven	21
Rubriek: De liberale lente	22
Rubriek: De gloeilamp	23
Interview met HR Ralf S Willems	24
Etiketten	30
Ontplooiing en expressie	32
Joop Visser: linkse mensen	35
Interview met Martijn de Klonia	37

WOORD VAN DE VOORZITTER

OVER DE VERVOLGING VAN WILDERS

Het proces tegen PVV-voorman Geert Wilders moet over worden gedaan. Na een aantal onhandige – om het mild te zeggen – acties van de rechtbank heeft Bram Moszkowicz, de advocaat van Wilders, met succes de rechtbank gewraakt. Dat betekent dat het hele circus opnieuw gaat plaatsvinden. Opnieuw de gewraakte uitspraken en uitlatingen voorlezen, opnieuw getuigen horen en opnieuw de hilarische pleidooien en dito advocaten van organisaties als het Landelijk Beraad Marokkanen en Nederland Bekent Kleur. Doodzonde. Niet omdat ik Geert Wilders een slecht proces gun of een gekleurde rechtbank, maar omdat het proces nooit gevoerd had moeten worden.

Het is natuurlijk vreemd dat er een grond zou bestaan om Wilders te vervolgen. Er mag niet zoiets bestaan als een recht om niet beledigd te worden, of het nu gaat om groepen of religies. Daarom is het goed dat er in de Tweede Kamer een initiatief wetsvoorstel ligt van VVD en D66 om het verbod op godslastering uit de wet te halen. Overigens moeten we nog maar bezien – gezien de krappe steun in de Tweede Kamer – of de VVD dit zal blijven steunen, maar dat is een ander verhaal. Daarnaast is discriminatie, zoals verwoord in artikel 1 van de grondwet, wat mij betreft een zaak tussen de overheid (en daaraan verbonden organen) en burgers. Deze verticale werking geldt voor alle artikelen in de grondwet en dus ook voor artikel 1. Dit is in dit blad al eens eerder betoogd, en ik kan het daar alleen maar mee eens zijn. De vrijheid van meningsuiting eindigt waar opgeroepen wordt tot geweld richting anderen of anderen direct in hun vrijheid worden geschaad, of zoals de Engelsen het mooi zeggen: *“sticks and stones can break my bones, but words can never hurt me.”*

De meningen van Wilders vind ik vaak abject. Een hoofddoekjesverbod is absurd en het grof beledigen van (en – voor de duidelijkheid – dat is wat anders dan kritiek uiten op) een geloof of een profeet getuigt van weinig goede smaak. Maar moet het verboden worden? Zou het überhaupt strafbaar moeten zijn? Nee. Ik geloof in een zeer ruime interpretatie van de vrijheid van meningsuiting. Beledigen, shockeren en op een hoop tenen trappen hoort daarbij. Daar moet je ook tegen kunnen. De vrijheid van meningsuiting geldt voor iedereen, ook voor de mensen die de mening van Wilders willen bevechten. Zij zijn net zo vrij om hem een fascist, xenofob of racist te noemen en om vrijelijk vergelijkingen te maken – hoe ongepast ook – met de Tweede Wereldoorlog. In het debat *moeten* meningen elkaar bevechten, nooit advocaten. Het is een zwakgebod om te grijpen naar de rechterlijke macht, ook al is het een goed recht. Dat het kan, betekent niet dat je het moet doen.

We zullen zien waar het proces, als het weer start over enige tijd, ons gaat brengen. Maar één ding is duidelijk: dit proces kent alleen verliezers, niet in de laatste plaats de vrijheid van meningsuiting.

Martijn Jonk

Landelijk Voorzitter

VRIJSPRAAK GEERT WILDERS

IS IN HET BELANG VAN DE GEHELE NEDERLANDSE SAMENLEVING

De wrakingskamer van de Rechtbank Amsterdam heeft op 22 oktober j.l. het tweede wrakingsverzoek van Bram Moszkowicz in de strafzaak tegen PVV-leider Geert Wilders toegewezen. Zodoende zullen er drie nieuwe rechters worden aangewezen en zal de zaak in haar geheel opnieuw moeten worden behandeld. De drie nieuwe rechters doen er verstandig aan Wilders op alle punten vrij te spreken. Niet omdat Wilders daar nu zo bij gebaat is, maar daar dit in het belang is van de gehele Nederlandse samenleving.

DOOR: BAS VAN SCHELVEN

Om dat te kunnen begrijpen moet er worden teruggegaan naar begin jaren negentig van de vorige eeuw. Destijds was het VVD'er Frits Bolkestein die de problematiek rondom de drie i's - immigratie, integratie en islam - voor het eerst prominent op de politieke agenda zette. Met de komst van de Paarse kabinetten werd dit onderwerp echter al snel en vakkundig van de agenda afgevoerd. Het devies 'wanneer er niet over het probleem wordt gepraat, is het er niet' ging destijds hand in hand met een jubelzang over de multiculturele samenleving.

Maar toen was daar Pim Fortuyn. Nadat hij midden jaren negentig in een aantal van zijn boeken de problematiek rondom de drie i's reeds had aangekaart, haalde hij het aan het begin van deze eeuw uit de politieke la waarin het door de politieke en maatschappelijke elite zo zorgvuldig was weggemoffeld. En niet zonder succes: de Lijst Pim Fortuyn zou vanuit het niets zesentwintig zetels behalen.

Fortuyn zelf maakte dit echter niet meer mee. Negen dagen eerder werd hij vermoord door dierenactivist Volkert van der Graaf. Het was deze moord die ervoor heeft gezorgd dat het door Fortuyn aangezwengelde debat over de problematiek rondom de drie i's nooit op een goede manier is afgesloten. De wond die Fortuyn zo drastisch had opengereten in de Nederlandse samenleving werd door de moord slechts behandeld met en drukverband, waar professioneel aangebrachte hechtingen noodzakelijk waren.

Het merendeel van de politieke en maatschappelijke elite dacht dat het reeds beproefde recept van begin jaren negentig wederom zou werken en sprak na de moord op Fortuyn niet meer over de problematiek rondom de drie i's. De door Fortuyn geslagen wond bleef echter maar doortetteren, wat resulteerde in de opkomst van rechts-populistische partijen als Trots Op Nederland en de PVV.

Het voorlopige eindresultaat van dit alles is de enorme winst die de PVV bij de afgelopen Tweede Kamerverkiezingen heeft behaald. Deze enorme electorale winst voor partijen die niet te bang zijn om te spreken over de problematiek rondom de

drie i's laat zien dat de Nederlandse kiezer van mening is dat het hier gaat om één van de grote vraagstukken van deze tijd en dat politieke partijen het ook zo moeten behandelen.

Op zijn minst is het dan ook vreemd om te zien dat de leider van de op twee na grootste partij van het land zich de afgelopen maand in een strafproces heeft moeten verantwoorden voor een aantal bijdragen die hij heeft geleverd aan het debat over de problematiek rondom de drie i's; een strafproces waaraan nota bene een grove misvatting over de mogelijkheden van het strafrecht ten grondslag ligt. Die misvatting werd misschien nog wel het best verwoord door rechtenstudente Naoual Abaida, één van de benadeelde partijen die tijdens het strafproces de door haar geleden schade toelichtte. Zij zei: 'Ik geloof dat de heer Wilders een halt moet worden toegeroepen, alvorens nog meer Nederlanders gevoed worden met zijn abjecte ideeën over moslims.' Kortom, een strafrechtelijke veroordeling moet Wilders' mening stoppen.

Maar zal dat ook echt gebeuren wanneer de nieuw te vormen rechtbank Wilders eventueel veroordeelt? Kan het strafrecht iemand van mening doen veranderen? Dat lijkt mij sterk. Een eventuele veroordeling zal ervoor zorgen dat de ideeën van Wilders ondergronds gaan. Het strafrecht is niet instaat om ideeën te beteugelen. Ideeën moeten met elkaar de strijd aangaan in de arena van het maatschappelijk debat. Juist daar moeten zij - om de filosoof John Stuart Mill te parafraseren - hoog opvlammen, in plaats van ze als een veenbrand te laten doorsmeulen. De wond die door Fortuyn werd geslagen, zal anders alleen maar doortetteren. Dat terwijl de gehele Nederlandse samenleving er zo bij gebaat is dat het debat over de problematiek rondom de drie i's zo open en bloot mogelijk wordt gevoerd, zonder dat er ook maar iemand bang hoeft te zijn voor strafrechtelijke vervolging voor zijn bijdrage aan dat debat. De enige die strafrechtelijke vervolging zou moeten vrezen, is diegene die in zijn bijdrage direct aanzet tot fysiek geweld jegens anderen. Pas dan, en alleen dan, is de strafrechtelijke grens van de vrijheid van meningsuiting bereikt.

Om al het bovenstaande wil ik de nog te vormen rechtbank op het hart drukken Geert Wilders op alle punten vrij te spreken. Lever alstublieft die bijdrage aan de mogelijkheid tot het professioneel hechten van de alsmaar doortetterende wond in de Nederlandse samenleving. Die samenleving zal u dankbaar zijn.

BAS VAN SCHELVEN IS EINDREDACTEUR VAN DIT BLAD.

DE SEMANTIEK VAN DE POLITIEK

Het politieke bestaan is naast hectisch er ook een van symbolen en hyperbolen. Omdat politieke meningsverschillen niet worden uitgevochten met het zwaard, zijn het geschreven en gesproken woord des te belangrijker. Een goede pennenstrijd, polemiek of debat verduidelijken de meningsverschillen zonder ook maar één druppel bloed te laten vloeien. Lange tijd werd de politiek geassocieerd met wollige, bureaucratische ambtenarentaal. Voor bestuurskundigen zoals ondergetekende vast begrijpelijk, maar niet per se voor andere kiezers en kijkers. Dat politieke taalgebruik kreeg onder de noemer 'lubberiaans' zelfs een plek in de Grote Van Dale. Betekenis: '(van taalgebruik) wollig, zoals van de Nederlandse minister-president Ruud Lubbers'. Treffender kan niet. Gelukkig hebben we ook nog die ander voormalig CDA-premier Dries van Agt, die met zijn archaisch taalgebruik zelfs opponenten in een gesprek doet zwijmelen. In 1981 verscheen er een boekje over de uitspraken van de toenmalige premier; Sapristi Van Agt. Opmerkelijke, komische en bizarre uitspraken van een regeringsleider. Sapristi betekent 'mijn hemel' en werd vaak door Van Agt uitgesproken.

DOOR: JEFFREY LEMM

Overigens heeft Lubbers nog een vernoeming op zijn curriculum vitae staan, namelijk 'belubberen'. Toenmalig PvdA-Kamerlid Marcel van Dam muntte deze term tijdens het debat over de Rijksbegroting 1984. Van Dam voerde de denkbeeldige tuinman Flipse op die zich als vertegenwoordiger van de minima had laten belubberen door het beleid van de premier. De laatste jaren lijkt origineel en populair taalgebruik meer gewoon geworden in de Nederlandse politiek. Dit hangt ongetwijfeld samen met de opkomst van meer populistische partijen in de politiek. Pim Fortuyn en Jan Marijnissen spraken de taal van de gewone man en wisten wat er leefde op straat. Hiermee werd de 'taal van de straat' gebombardeerd tot agendapunt in Den Haag en moest toenmalig VVD-leider Hans Dijkstal meer Jip-en-Janneketaal gebruiken. Fortuyn vertaalde het verwijt populist te zijn op een positieve manier, namelijk de gave om als politicus begrijpelijk te zijn voor de burger. Deze positieve vertaling is inmiddels gretig opgepakt door Geert Wilders, die zich in de afgelopen jaren steeds meer heeft ontpopt als ware woordkunstenaar. Jan Kuitenbrouwer schreef zelfs een boek over het taalgebruik van Wilders waarin wordt ingegaan op mooie voorbeelden zoals 'haatbaarden' en 'het Kalifaat van de multicul', maar ook 'pak uw biezen' en 'we staan hier voor Piet Snot'. Volgens Kuitenbrouwer is de woordkeuze gericht op het losmaken van gevoel en emotie; het komt neer op naming and framing. Dat is gewoon in de politiek, maar Wilders is er heel succesvol mee gebleken.

Hij vermengt op een geheel eigen wijze harde woorden met een archaisch taalgebruik. Iedereen, voor- en tegenstanders, heeft het na een Kamerdebat toch altijd weer over zijn woord- en zinsconstructies: die blijven immers hangen. Legendarisch is inmiddels de beeldspraak over het autootje met daarin het kabinet Balkende-Bos-Rouvoet dat vastliep in 'het mulle zand'. Femke Halsema maakte er afgelopen zomer zelfs een eigen linkse variant op met in de hoofdrol het trio Mark Rutte, Maxime Verhagen en Wilders zelf. Lachen, gieren, brullen. Jiskefet in het parlement. Ook alom bekend zijn Wilders' versies van tuinman Flipse, namelijk Henk en Ingrid. Henk is inmiddels een nationale bekendheid en blijkt een onverzettelijk partijvoorzitter te zijn die houdt van pony's en Groninger koek en, om in Wilders' retoriek te blijven, af en toe ook een zeurpiet. Henk heeft het in zich om een volksheld te worden, want hij is authentiek: jammer dat het geen VVD'er is, want ik ben ook wel fan van deze Henk.

Semantische kwesties kunnen een diepe en algehele werking hebben in de politiek. Zo was tot begin deze eeuw een kritische benadering van het migrantenvraagstuk een taboe. Iedere zichzelf respecterende politicus was namelijk als de dood om op één lijn gesteld te worden met Nazi-kopstukken en een 'bruin verleden'. Onlangs was er vanuit Amsterdam nog een verloren erfenis van die semantiek te horen toen het kabinet Rutte het kabinet 'Bruin I' werd genoemd. Er kwam niet dezelfde emotie op die veertig jaar geleden zou zijn gevoeld. Wel kwam er een reprimande, want zulk taalgebruik kan nu eenmaal niet meer. Over datzelfde kabinet wordt ook op een andere, minder opvallende manier gepraat: het kabinet Rutte I. Veel mensen accepteren deze benaming, niet wetende dat zij evenals de politiek en journalistiek uitgaan van minstens een tweede kabinet Rutte. Is het uit gemakzucht? Of is het een aanname dat Rutte het, in lijn van zijn laatste drie voorgangers, lang gaat uithouden als premier van alle Nederlanders? Of is het een negatieve associatie, namelijk dat het kabinet wel snel zal vallen? Joost mag het weten, net als Henk en Ingrid. Het is een raadsel van het politieke taalgebruik, een raadsel dat wordt vergroot door de vele meningen die er in de politiek zijn. De overheersende mening weet over het algemeen het discours en de semantiek te kapen. Wat dat betreft is het autootje dat werd aangehaald door Halsema een symbolische overwinning voor Wilders. Overigens is de semantiek nauw verwant aan de retorica, waarbij het de kunst is om retorisch bepaalde semantische kwesties voor een goed daglicht te brengen. Zo bezien zijn deze twee zaken in de politiek symbiotisch met elkaar verbonden.

Taal is belangrijk en zeker in de volksvertegenwoordiging. Ambtelijke taal moet daar beheerst worden, in de uitvoering van beleid is de ambtelijke semantiek immers algemeen en via consensus geaccepteerd tot kader. Politici moeten die taal kennen om te weten wat er op de door hen bepaalde werkvloer gebeurt. Ze moeten echter in hun representatieve functie ook de taal van de maatschappelijke vloer spreken, want daar staan hun kiezers. Beeldspraak en humor spreken mensen aan en kunnen zware thema's luchtiger en behapbaar maken. Politiek is interessant, maar mag ook best een beetje leuk zijn. Dat moet de politiek uitstralen en taal is daar een essentieel instrument voor. Het is een kunst de koppeling tussen ambtelijk en maatschappelijk te maken én een flexibele houding aan te nemen. Resultaat is een hybride taal met het karakter van een kameleon, dat is de semantiek van de politiek.

JEFFREY LEMM IS EINDREDACTEUR VAN DIT BLAD

ONGELOFELIJK GEWELD

Zaterdagavond braken er rellen uit in Amsterdam en Den Haag nadat politie en ME niet in staat bleken te zijn de demonstratie van de Partij van Atheïsten (PvA) en de aanhangers van de Partij van Agnosten (PvA) uit elkaar te houden. De tegendemonstratie van de agnosten was weliswaar eerder op de dag in een kort geding door de rechter verboden omdat de burgemeester over onvoldoende politiecapaciteit beschikte om de veiligheid van twee demonstraties te garanderen, maar dat weerhield enkele honderden agnosten er niet van zich toch naar de demonstratie van de atheïsten te begeven.

DOOR: MARK REIJMAN

Daar sloeg de vlam onmiddellijk in de pan toen de demonstranten door de agnosten werden uitgedaagd met leuzen als "twijfel is ongemakkelijk, zekerheid is belachelijk" terwijl de demonstranten spandoeken met "agnosten zijn laffe atheïsten" lieten wapperen. Over en weer werden vlaggen verbrand, boeken van Richard Dawkins en Christopher Hitchens verscheurd en wisten atheïsten en agnosten elkaar naar het Niets. Aan het eind van de avond werd bekend dat er zeven doden waren gevallen en dertien gewonden, waarvan twee nog in kritieke toestand in het ziekenhuis lagen op het moment van schrijven.

In Den Haag wisten de demonstranten van de PvA de ambassade van Zwitserland binnen te dringen en in brand te steken. Hoewel het ambassadepersoneel op tijd kon evacueren brandde het gebouw volledig uit. De brandweer kon ternauwernood voorkomen dat de brand oversloeg op aangrenzende gebouwen. Zwitserland was waarschijnlijk het doelwit van de atheïsten omdat het kenmerkende Zwitserse standpunt van neutraliteit in elk internationaal geschil door de atheïsten werd geïnterpreteerd als een verkapte vorm van steun aan de agnosten. De Nederlandse regering heeft formeel haar excuses aan de Zwitserse regering aangeboden. Niettemin hebben de Zwitsers - die de Nederlanders er van verdenken de kant van de atheïsten te kiezen - hun ambassadeur tijdelijk teruggetrokken totdat Nederland de veiligheid het Zwitserse ambassadepersoneel kan garanderen.

De demonstratie van de atheïsten was oorspronkelijk bedoeld als steunbetuiging aan de Tsjechische regering. Die kreeg een storm van internationaal protest over zich heen nadat zij een cartoonist en de hoofdredacteur van de Prague Times hadden veroordeeld tot huisarrest vanwege de publicatie van een spotprent die bestond uit een absoluut leeg vlak. De atheïsten steunden het beleid van de Tsjechische regering en riepen in een duivels verbond samen met moslims en christenen wereldleiders op om strengere wetgeving met

betrekking tot belediging te maken. Beledigende cartoon werken volgens het trio destructief voor de maatschappelijke dialoog en leiden tot overbodige polarisatie. Dat weerhield enkele atheïstische demonstranten er echter niet van om spandoeken te dragen waarop agnosten werden neergezet als "Der ewige Zweifler".

De agnosten organiseerden de tegendemonstratie omdat zij uit waren op vergelding nadat bij een zelfmoordaanslag enkele weken geleden op een Zweedse universiteit twaalf agnosten en enkele gelovigen om het leven kwamen. De aanslag werd door niemand opgeëist, maar insiders beweren dat Nemo, een splintergroepering van de atheïsten, verantwoordelijk was voor de zelfmoordaanslag. Hoewel de Zweedse overheid - daarin gesteund door de Nederlandse overheid - verklaarde de samenwerking te zoeken met de internationale gemeenschap in de bestrijding van het fundamentalistische atheïstisch terrorisme heeft het tot nog toe consequent geweigerd bankrekeningen te bevriezen van personen die verdacht worden van betrokkenheid bij Nemo. De as Amsterdam - Stockholm stelt zich op het standpunt dat het atheïsme in principe tolerantie en liefde predikt en niet met het fundamentalistische atheïsme vereenzelvigd mag worden daar slechts een fractie van alle atheïsten zich daartoe aangetrokken voelt. Dit lokte de hoon uit van de internationale pers; "misschien is niet elke atheïst een terrorist, maar elke terrorist is wel een atheïst", zo luidde mening hoofdredactioneel.

Net als bij de zelfmoordaanslag in Zweden dolven ook deze keer de agnosten het onderspit; onder de zeven dodelijke slachtoffers waren maar liefst vijf agnosten. Het is een publiek geheim dat de agnosten al sinds de oprichting van hun radicale cel problemen ondervinden bij het rekruteren van agnostische sympathisanten en dat in het bijzonder het trainen voor zelfmoordaanslagen bij de agnosten op veel fundamenteelere problemen stuit dan bij de atheïsten.

Men verwacht dat het conflict tussen atheïsten en agnosten nog decennialang op globale schaal zal voortduren en vooral in welvarende en dus Westerse landen tot geweldsexplosies zal leiden. De VN schat dat alleen in de afgelopen vijftienvintig jaar al meer dan 50,000 dodelijke slachtoffers zijn gevallen in deze 'clash of nothingness'. Religieuze wereldleiders hebben agnosten en atheïsten opgeroepen de geweldspiraal te doorbreken en tonen geen begrip voor de subtiele verschillen tussen de twee groepen.

MARK REIJMAN WAS CIRCA 5 JAAR REDACTEUR VAN DRIEMASTER.

DUUR PENSIOEN

Afgelopen weken is het nieuws beheerst door berichten van pensioenfondsen dat zij in financiële moeilijkheden zitten. Een duidelijk beeld van de omvang van het probleem ontbreekt, omdat pensioenfondsen weinig helderheid geven over hun eigen financiële situatie. Dit is mogelijk, omdat voor deze fondsen geen enkele incentive bestaat om klanten te werven, laat staan ze te binden. Klanten zijn namelijk verplicht om zich aan te sluiten bij een fonds. Vrije keuze ontbreekt. Voor jongeren is de situatie problematisch. Van alle kanten wordt opgeroepen tot solidariteit en onder deze noemer wordt iedere kritiek van jongeren afgedaan als asociaal. Jongeren zijn niet in staat een fatsoenlijke bijdrage aan het debat te leveren, zonder eerst duidelijk te maken dat zij zich beseffen dat de huidige samenleving alleen zo is geworden door het harde werken van hun ouders en grootouders. Bij dezen: bedankt!

DOOR: JEROEN VAN DIJKEN

Terug naar de werkelijkheid. Pensioenfondsen hebben moeite met hun dekkingsgraad op niveau te houden. Een feitelijke constatering is dat pensioenfondsen, toen de financiële bomen nog tot de hemel groeiden, te weinig vermogen hebben opgebouwd om een crisis zoals die zich op dit moment voordoet het hoofd te kunnen bieden. Ze hebben nooit duidelijk hoeven maken dat zij een toekomstige uitkering niet kunnen garanderen, omdat het onvoorstelbaar leek dat zij ooit moeilijkheden zouden krijgen om de pensioenen uit te keren. Achteraf gezien kunnen wij stellen dat in het verleden te weinig betaald is aan premies en te veel is uitgekeerd aan uitkeringen. De vraag is dan ook: wie gaat bijbetalen?

Voor de huidige problemen zijn veel schuldigen aan te wijzen. Pensioenbestuurders die verantwoordelijk zijn voor het gevoerde beleid. Pensioengerechtigden die minder premie hebben betaald dan nodig om hun huidige uitkeringen te kunnen financieren. Politici die bewust gekozen hebben elke marktwerking uit het stelsel te houden. Toezichthouders die onvoldoende transparantie hebben afgedwongen. Vakbonden die bestaande belangen principieel boven andere belangen stellen.

De enigen die niet verantwoordelijk zijn te houden voor de huidige crisis waarin de fondsen zich bevinden, zijn de jongeren die net beginnen met pensioen opbouwen. Zij hebben geen inspraak gehad in het gevoerde beleid van het bestuur. Geen bijdrage geleverd aan de te lage premiebetalingen van de huidige pensioengerechtigden. Geen stem gegeven aan politici die een falend pensioenstelsel hebben opgezet. Geen toezichthouder ingesteld die niet bij machte is transparantie af te dwingen. Geen lidmaatschap aangegaan bij een vakbond die met name kijkt naar de belangen van oudere werknemers. Geen van dit alles. Toch zal de rekening bij deze jongeren worden neergelegd.

Pensioenbestuurders kunnen niet verantwoordelijk worden gehouden, omdat zij of al weg zijn (met pensioen), of zich beroepen op de uitzonderlijkheid van de huidige crisis. Pensioengerechtigden hebben geen baat bij een lagere uitkering en zullen al hun invloed gebruiken om hogere premies te eisen. Politici zullen kijken naar de demografische ontwikkelingen in Nederland en tot de conclusie komen dat, met de vergrijzing, hun electoraat vooral te vinden zal zijn bij pensioengerechtigden. Zolang werknemers niet in staat zijn te kiezen bij welk fonds ze zich aansluiten, is al het werk van de toezichthouder om transparantie voor elkaar te krijgen loze arbeid. Vakbonden zien in hun ledenbestand dat het overgrote deel van hun leden bijna pensioengerechtigd is. Op geen enkele manier zijn jongeren in staat te ontkomen aan een rekening die ten onrechte bij hen wordt neergelegd.

Is de situatie hopeloos voor jongeren? Niet perse. Jongeren hebben van hun ouders niet alleen een leeg pensioenfonds geërfd, maar ook een stel hersens om mee te denken, een mond om zich mee te laten horen en een stel voeten om mee naar het stemlokaal te lopen. De sleutel ligt in handen van de politiek. Zij zullen moeten luisteren om hun jonge aanhang niet te verliezen. De politiek is de enige die in staat is in de huidige situatie verandering te brengen. Alleen de politiek kan schulden tussen generaties uitwisselen middels staatsschulden en pensioenstelsels. Zij zijn degene die de wetten zodanig kunnen veranderen dat mensen vrij zijn om te kiezen bij welk fonds zij zich willen aansluiten. Keuzevrijheid zal concurrentie tussen de fondsen opleveren en zal fondsen ook dwingen om hun strategie duidelijker naar buiten te communiceren. Gaan wij onze uitkeringen verlagen, of gaan wij onze premies verhogen? Uitgangspunt moet zijn dat de gebruiker betaalt en daarin een keuze kan maken.

Ook heeft de politiek de sleutel in handen om de macht van de vakbonden binnen de fondsen te breken. In het wetsvoorstel Koşer Kaya – Blok wordt vastgesteld dat de vakbonden de macht moeten delen met de pensioengerechtigden. Waarom niet meer belangengroepen erkennen en deze een plaats aan de onderhandelingstafel bieden. Jongeren kunnen dan hun eigen inspraak organiseren en zelf kiezen door wie zij zich laten vertegenwoordigen aan de onderhandelingstafel. De vakbond zou dan één van de belangenbehartigers worden, niet dé belangenbehartiger. De huidige problemen raken uiteindelijk iedereen. Solidariteit, ook die tussen generaties, is een belangrijk fundament onder onze samenleving. Solidariteit betekent dat iedereen, jong en oud, zijn verantwoordelijkheid neemt om zo samen uitdagingen het hoofd te bieden. De rekening voor de crisis kan dan ook niet alleen bij de jongeren komen te liggen. Solidariteit is geen éénrichtingsverkeer.

JEROEN VAN DIJKEN IS OP MOMENT VAN SCHRIJVEN ALGEMEEN
BESTUURSLID POLITIEK IN HET JOVD HOOFDBESTUUR.

STEEK GEEN STOK TUSSEN DE SPAKEN

De Europese Commissie kwam op donderdag 17 juli naar buiten met het plan om bij de G20-top andere landen op het belang van een banktaks te wijzen. De noodzaak, aard en reikwijdte van hervormingen van het financiële systeem zijn zaken waarover het laatste woord voorlopig niet is gesproken. In het Financieele Dagblad van zaterdag 11 september j.l. wordt wederom gesproken over eurocommissarissen die de handen niet op elkaar krijgen. Een transactietaks is nauwelijks uitvoerbaar, als er al voldoende steun voor is. Een alternatief is een heffing voor een bankenfonds, waarbij uitwijkmanoeuvres moeilijker zijn (de gehele bank moet dan verplaatst worden). Het draagvlak voor een dergelijke heffing ontbreekt aangezien de lidstaten de heffing liever gebruiken om de nationale begrotingen op orde te brengen. De eurocommissarissen hebben beweerd dat de heffing en de belasting verschillende instrumenten zijn, ondanks de grote samenhang tussen de twee maatregelen.

DOOR: MAARTEN GODSCHALX

De financiële crisis is te zien als een externaliteit van alle welvaart die de banken de afgelopen decennia gebracht hebben. Het omgaan met deze negatieve effecten van productie gaat terug tot in de negentiende eeuw met Coase en Pigou. Aan de hand van onder andere de kritiek van Coase op Pigou valt ook tegenwoordig nog te beargumenteren waarom een bankentaks of een 'verzekeringspremie' voor een reddingsfonds onwenselijk is.

Om externe effecten te internaliseren stelde Pigou belastingen voor om de maatschappelijke kosten te compenseren. Echter, de overheid loopt hier tegen een informatieprobleem aan. Bovendien is het causale verband tussen een belasting en de schadelijke activiteit niet altijd met hetzelfde gemak aan te tonen. Ten slotte valt er over de uitvoerbaarheid nog het nodige te bediscussiëren, met name over het incasseren van de te heffen overeenstemmende belasting per additionele eenheid schadeveroorzakende activiteit.

De kritiek van Coase spitst zich toe op drie punten; Het bestaan van negatieve externaliteiten leidt niet direct tot inefficiëntie;

De belastingen garanderen geen efficiënte internalisering; Het probleem wordt vooral gevormd door stijgende transactiekosten.

De negatieve effecten van een bankbelasting zijn wederkerig in de zin dat de banken op moeten draaien voor de vervuiling die wordt veroorzaakt. De vervuiling uit zich in een bubbel die de mondiale economie kan treffen. Volgens Coase is een Pigouviaanse belasting pas efficiënt indien zij wordt opgebracht door diegene die het probleem met de laagste kosten kan oplossen. Dat is in dit geval wel de bank. Banken

zijn immers winstmaximaliserende 'fabrieken' die tegen de laagste kosten bankproducten aan kunnen bieden. Zodoende kan worden geconcludeerd dat de Pigouviaanse belasting efficiënt is.

Maar daarmee is een efficiënte internalisering nog niet gegarandeerd. De kosten van het internaliseren, kunnen op drie manieren hoog oplopen. In eerste instantie zullen de kosten van het toezichthoudende apparaat enorm zijn. Voor het innen van een banktaks of een Tobintaks (een belasting of financiële transacties) moet een apparaat worden opgetuigd. Een reddingsfonds dat bij banken naar rato van het genomen risico een verzekeringspremie int, neemt hogere kosten met zich mee dan wanneer banken bepaalde rechten en plichten toegewezen worden. Ten tweede ontstaat er de moral hazard die schuilt in het innen van een bankbelasting of premie, en is het maar de vraag of het aldus vergaarde fonds voldoende omvang zal hebben om een eventuele nieuwe crisis op te vangen. Ten derde is er het gevaar van belastingontwijking wanneer een bankbelasting

slechts voor een bepaalde regio geldt (neem het voorbeeld van Zweden en Chili (Hanke et al. 2006 & Forbes, 2002)). Het vierde en grootste probleem schuilt niet zo zeer in het kostbare toezichthoudende overheidsorgaan, maar meer in het effect van het doorberekenen van de hogere kosten door banken.

Het doorberekenen van een banktaks of premie zal tot uiting komen in hogere transactiekosten. Dit is de grote stok die tussen de spaken van het draaiende systeem gestoken wordt. Drie spaak lopende systemen zijn hierbij aan te wijzen. In eerste instantie zullen kredieten voor particulieren en bedrijven kostbaarder worden omdat banken de belasting of premie doorberekenen in de rentemarges. In tweede instantie zal risicospreiding in het gehele systeem vertraagd worden. Door computerhandel (op de Amerikaanse beurzen gaat dit richting de 70% van alle transacties) zijn markten nog efficiënter gaan opereren en transactiekosten zijn daardoor gedaald. Ook zijn complexere derivaten uitgevonden om risico's te spreiden. Door de efficiëntere handel worden producten steeds sneller met elkaar verhandeld als een gloeiende kool die van hand naar hand gaat zonder dat eenieder de handen brandt (Frankel, 1996). Het probleem is dat het verhogen van de transactiekosten door de invoering

van een belasting of premie, marktwerking en risicospreiding tegengaat met hogere volatiliteit als resultaat (Grahl & Lysandrou, 2003). Een derde probleem is dat internationale handel en investeringen met een deliberalisering kostbaarder zullen worden, met alle grote maatschappelijke gevolgen van dien.

De kostbare en specialistische risico-organisaties binnen de banken hebben in het verleden correct gehandeld binnen het mandaat dat zij gekregen hebben. Banken kunnen strengere en hogere kapitaalseisen worden opgelegd, zoals in de nieuwe Basel III regelgeving beschreven is. De meest efficiënte manier is de bestaande risico-organisaties binnen de banken deze regelgeving te laten implementeren, waarmee ook het mandaat voor de risico-organisaties wordt vergroot. Dit kunnen we zien als de filter op de schoorsteen die zorgt voor de meeste winst voor de maatschappij. Ook het openbaren van stresstests draagt bij aan een efficiënte stabilisering van het financiële systeem. Banken willen geen gezichtsverlies lijden, maar vertrouwen wekken. Tevens raakt risicomangement meer in de bedrijfscultuur ingebed, wanneer deze tests uitgebreid in de publiciteit komen. Door de regels van de kapitaalseisen juist op te volgen en het risicomangement verder te ontwikkelen, zal men meer vertrouwen winnen. Hierbij moet wel worden gewaakt voor een overbelasting. Strengere regelgeving en een taks en / of heffing is helemaal zinloos. Gezien het gesteggel tussen eurocommissarissen en de Basel III regelgeving die reeds op de plank ligt, lijkt het spel gespeeld.

Frankel, J.A. (1996). *How well do foreign exchange markets function: Might a Tobin tax help?* NBER Working Paper Series, Working Paper No. 5422.

Hanke, M., Huber, J., Kirchner, M. and Sutter, M. (2006). *The consequences of a Tobin Tax – An experimental analysis*, University of Cologne.

Grahl, J. and Lysandrou, P. (2003). *Sand in the wheels or spanner in the works? The Tobin tax and global finance*, Cambridge Journal of Economics, 27, p 597-621.

Forbes, Kristin J., 2002, "One Cost of the Chilean Capital Controls: Increased Financial Constraints for Smaller Traded Firms," MIT-Sloan Working Paper No. 4273-02. (Cambridge, Massachusetts: Massachusetts Institute of Technology).

MAARTEN GODSCHALX IS VOORZITTER VAN JOVD RIJNMOND. EERDER WAS HIJ POLITIEK COMMISSARIS ECONOMISCHE ZAKEN EN FINANCIËN.

“EEN ANDERE KIJK OP DE WERKELIJKHEID”

INTERVIEW MET JULIAN STRENGERS

Op loopafstand van station Amsterdam-Zuid heb ik een ontmoeting met Julian Strengers. Hij studeert hier aan de Vrije Universiteit en we gaan eten in een restaurant in de buurt. Julian is onder andere de oprichter van We Are Change Holland (www.wacholland.org) en lanceert binnenkort een nieuw media platform op www.infolutie.nl.

DOOR: THOMAS DE JONGE

Julian Strengers

‘Ik ben mezelf tweeënehalf jaar geleden gaan verdiepen in 9/11, daarvoor had ik ook wel wat dingen gezien, maar was daar altijd een beetje sceptisch over. Op een gegeven moment kon ik er niet meer omheen en moest ik erkennen dat 9/11 een leugen was. Onder andere de documentaire Zero: An Investigation into 9/11 door Europarlementariër Giulietto Chiesa, heeft me doen twifelen aan het officiële verhaal. Toen tot me door ging dringen dat wanneer dit een leugen was er veel meer een leugen kon zijn, begonnen mijn ogen zich te openen. Ik moest uitvinden wie hier achter zat.’ Tegelijkertijd zag Julian ook wel dat er een hoop troep op het internet te vinden is. Door kritisch te kijken naar wat er wordt gezegd en de bronnen achter deze beweringen te zoeken, kan je steeds dichterbij de waarheid komen. ‘Ik wil niet zeggen dat ik de waarheid in pacht heb, maar mijns inziens is mijn wereldbeeld wel waarheidsgetrouwer dan die van de gemiddelde burger. Het inzien dat zoveel mensen als een stel kuddedieren door het leven gaan, heeft me aangezet hier iets tegen te gaan doen.’

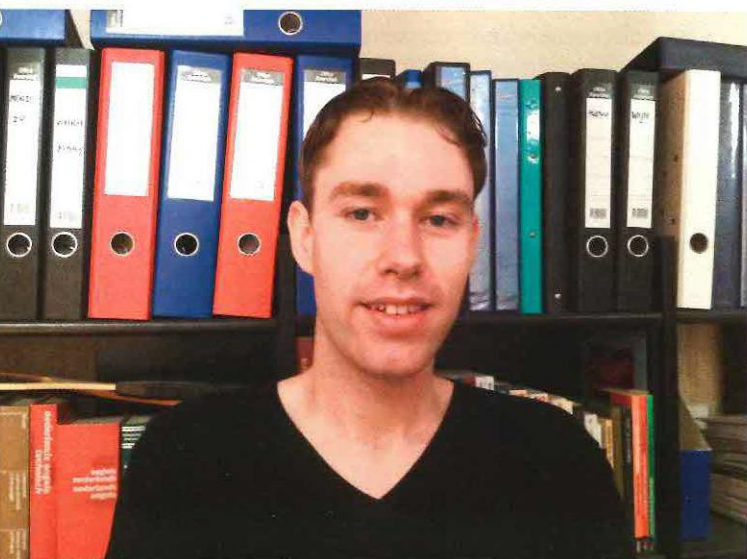
Wat betreft de mening van Julian wil hij wel benadrukken dat hij in dit interview namens zichzelf spreekt en niet namens een organisatie. Over politiek wil hij kwijt dat hij niet veel vertrouwen heeft in het politieke systeem. ‘Ik zie mezelf

niet als iemand die links of rechts is. Wel ben ik sterk gekant tegen het collectivisme, omdat het voortkomt uit dwang. Samenwerken is goed, maar nooit door middel van dwang. Ik merkte op een gegeven moment dat ik voorheen een erg blij beeld had van de wereld en dat de meeste overheden helemaal niet het beste voorhebben met mensen.’ Ook het idee dat democratie per definitie een goed systeem is, wijst Julian af. Hij verwijst naar mob rule, zoals Thomas Jefferson democratie beschrijft. Zelf ziet hij liever een constitutionele republiek. De huidige Europese Unie vindt Julian ook niets. Handel tussen landen is prima, maar centralisatie van macht zoals dat nu gebeurt, wijst hij van de hand.

‘Van de een op de andere dag ben je activist en wil je wat doen om mensen te informeren over wat er zich werkelijk afspeelt.’ Julian komt op een gegeven moment in contact met mensen die al langer actie voerden op dit gebied. ‘Ik wilde ook een bijdrage leveren en ben toen de Nederlandse tak van We Are Change gestart. Er komen weleens mensen die zeggen: oh, je bent zo’n conspiracy theorist? Ik leg dan uit dat ik me bezig houdt met complotfeiten. Bij mensen gaat er een alarmbelletje rinkelen als ze het woord complot horen. Wat ze zich niet realiseren, is dat het grootste gedeelte van de menselijke geschiedenis een aaneenschakeling van complotten is. Verder wil ik dit allemaal niet geloven, het is juist makkelijker om er niet in te geloven, maar ik verkies realiteit boven de droomwereld waar ik eerder in leefde. Ik kan het me simpelweg niet veroorloven er niet tegenin te gaan; ik heb een geweten.’

We Are Change Holland

‘De organisatie komt oorspronkelijk uit de Verenigde Staten. Na de gebeurtenissen van 9/11 kwam er in New York een 9/11 truth movement op. Deze mensen, waaronder veel familieleden van slachtoffers, gingen vragen stellen aan de autoriteiten, maar kregen geen antwoord. In plaats van de oude manier van actievoeren met spandoeken, gingen ze de corrupte politici publiekelijk vragen stellen. Dit was een zeer effectieve manier van actievoeren. Binnen de truth movement was er alleen niet veel ruimte voor andere onderwerpen. Om naast 9/11 ook andere onderwerpen onder de loep te nemen, is We Are Change in New York begonnen. Dit breidde al snel uit naar andere staten en daarna ook andere landen. In Nederland was er nog niet een dergelijke organisatie, dus ben ik deze hier toen begonnen. Door middel van artikelen, acties en confrontaties probeert de organisatie haar doel te bereiken. We Are Change wil mensen aansporen om zelf na

te denken op basis van andere informatie dan ze tot zich krijgen vanuit de gevestigde media. Hierdoor kunnen mensen bewustere beslissingen maken voor hun eigen leven en zal de samenleving uiteindelijk in positieve zin veranderen.'

9/11

'Het gekke aan 9/11 is dat er containers vol aan bewijs zijn die aantonen dat het officiële verhaal niet klopt, maar dat het bewijs stelselmatig wordt genegeerd. Een goede film die ik mensen kan aanraden is 9/11: Press For Truth. Hierin gaan vijf weduwen op zoek naar antwoorden op hun onbeantwoorde vragen.' Julian geeft vervolgens een opsomming van een aantal basisfeiten:

Zes van de tien mensen die het officiële onderzoeksrapport hebben geschreven zijn er publiekelijk voor uitgekomen dat de Amerikaanse overheid afsprak om niet de gehele waarheid over de gebeurtenissen te vertellen;

Naast de twee ingestorte WTC gebouwen is er nog een derde gebouw dat niet geraakt was door een vliegtuig en die dag toch instortte. Het gebouw viel in virtuele vrije val loodrecht naar beneden (www.buildingwhat.org);

Er is in een peer-reviewed wetenschappelijk onderzoek

aangetoond dat er explosief residu in het stof van de verpulverde WTC gebouwen zat;

Meer dan duizend architecten en ingenieurs zetten hun baan op het spel door er openlijk voor uit te komen dat de schade die is toegebracht aan de gebouwen niet de instorting van de gebouwen kan hebben veroorzaakt (www.ae911truth.org);

De werkelijkheid

Julian geeft vervolgens aan wat er volgens hem in de wereld aan de hand is. In grote lijnen wordt er een agenda uitgevoerd die afstamt van een geheim genootschap dat aan het eind van de negentiende eeuw werd opgericht door de Britse imperialist Cecil Rhodes, die een fortuin verdiende aan diamantmijnen in zuidelijk Afrika. Het doel van dit genootschap was om de Verenigde Staten op een verborgen manier weer bij Groot-Brittannië te krijgen en het Anglo-Amerikaanse rijk vervolgens uit te breiden en zo totale werelddominantie te bereiken. Na zijn dood liet Rhodes een groot deel van zijn geld na om dit doel te bereiken en zijn testament bevat instructies voor de oprichting van een trust voor studenten uit Britse kolonies, de zogeheten Rhodesbeurs. Het geheime genootschap groeide met hulp

van onder andere bankiersfamilies zoals de Rothschilds en later de Rockefellers uit tot een enorm machtsorgaan dat volgens Julian tot op de vandaag de dag nog steeds actief is en via een netwerk aan banken en slinkse denktanks zoals de Council on Foreign Relations, de Trilateral Commission en de Bilderberggroep meer invloed krijgt. De structuur en geschiedenis van dit machtsorgaan staat beschreven in de boeken van de gerespecteerde professor geschiedenis Caroll Quigley, die les gaf aan de Georgetown, Princeton en Harvard universiteiten en de mentor van Bill Clinton was.

De term New World Order komt mensen tegenwoordig wel eens ter ore. Volgens Julian is dit een verwijzing naar de agenda die uitvoerig uiteengezet wordt in Quigleys boek: *Tragedy and Hope*. In dit boek wordt deze agenda beschreven als een beweging richting de creatie van een overheid op wereldniveau, die mensen uiteindelijk onderwerpt aan een collectivistisch regime. Quigley was het eens met deze ideeën, maar vond het zonde dat ze nooit aan het licht zouden komen. Naast dit boek zijn er door insiders een heleboel andere boeken en whitepapers geschreven over de New World Order. 'Het komt er op neer dat een steeds kleiner wordende groep mensen, steeds meer macht in handen krijgt. Dit kan niet leiden tot een vrijere wereld.'

'Ook de Federal Reserve is een belangrijke factor in het geheel. Zoals Lord Rothschild zei: Give me control of a nations' currency, and I care not who makes its laws. De Federal Reserve is geen overheidsinstelling, maar een private instelling die het monopolie heeft op het drukken van geld op basis van schulden; de Federal Reserve is gelieerd aan een netwerk van centrale banken in Zwitserland (BIS). Een goede film die uitlegt hoe het monetaire systeem werkt is *Money As Debt*. Het gevaar hiervan is evident: wie het geld heeft, heeft de macht.'

'De economische crisis is niet plotseling gekomen, maar is vooropgezet en al in 2006 aan het licht gekomen, uitgelekt door onderzoeksjournalist Daniel Estulin, die in 2006 al wist te melden dat de Bilderberggroep van plan was de Amerikaanse huizenmarkt te laten ploffen. Dit is ook te vinden op YouTube. De economische crisis zorgt ervoor dat er

een oplossing moet komen. Dit brengt ons bij de Hegeliaanse dialectiek, ook wel bekend als problem-reaction-solution. Je creëert een probleem waarop door het publiek een reactie komt en die schreeuwt om een oplossing. Vervolgens kan de overheid met de oplossing komen die het al in gedachte had. In dit geval meer centralisatie van macht, uitroeiing van de middenklasse en uitbreiding van het IMF.'

'Ditzelfde concept wordt ook gebruikt bij het man-made global warming verhaal. Het enige wat ze ermee willen creëren is een CO₂-belasting, ofwel een belasting op leven. Dit werd al aangekondigd in een boek van de denktank Club of Rome, genaamd *The First Global Revolution*. Hierin werd de noodzaak aangegeven om een probleem te zoeken waarmee de mensheid kon worden verenigd. Het wordt trouwens al negen jaar kouder op Aarde en Climategate heeft al een hoop van het verhaal ontkracht.'

Boodschap aan de lezers

Ten slotte heeft Julian nog een laatste boodschap aan de lezers van Driemaster. Hij wil nog iets meegeven over het onderwijssysteem in Nederland. 'Het onderwijs zet niet meer aan tot kritisch denken. In plaats daarvan leert het ons om autoriteiten te geloven op wat zij zeggen. Vroeger bezat ons onderwijs het zogenaamde trivium, als onderdeel van een liberale educatie (de zogenaamde *artes liberalis*, de zeven vrije kunsten). Dit is nu uit het onderwijssysteem gehaald. Dat trivium bestond uit grammatica, retorica en dialectiek. Het is ongelofelijk zonde dat dit trivium er niet meer is want het leert ons hoe we als een vrij mens kunnen denken en dus los kunnen staan van dingen als propaganda. Het zou goed zijn als dit in ere zou worden hersteld.' Ook wil Julian nogmaals erop wijzen dat hij niet zegt de waarheid in pacht te hebben. 'Neem niet aan wat ik zeg, maar ga het voor jezelf onderzoeken. Ik kan begrijpen dat zaken die ik in dit interview heb benoemd radicaal over kunnen komen, maar dat had ik een aantal jaar geleden ook gedacht. Ik ben altijd sceptisch geweest ten opzichte van alles en heb altijd grondig onderzoek gedaan. Ditzelfde vraag ik aan jullie.'

THOMAS DE JONGE IS REDACTEUR VAN 'DE RALF'.

we are change[©]
be the change you want to see in the world

DE DOKTER EN DE LOODGIETER

Stel, u hebt een lekkage. Het lekt soms een beetje, maar regelmatig ook heel veel. U heeft geen verstand van leidingen en heeft geen idee hoe u het moet oplossen, maar u wil wel voorkomen dat het naar beneden sijpelende water schade toebrengt aan uw interieur. Zelfs als u wel een beetje verstand van leidingen zou hebben, had u nog niet de handigheid en de ervaring om de lekkage eigenhandig te verhelpen. U kunt natuurlijk de hoofdleiding uitschakelen, maar we gaan er vanuit dat u in uw dagelijks leven ook behoefte aan water heeft. U kunt een emmer plaatsen onder de lekkage en deze ieder uur verversen. Maar, we gaan er ook vanuit dat u vanwege werk, slaap en andere bezigheden niet in staat bent om ieder uur een nieuwe emmer te plaatsen en dat u op korte termijn op zoek bent naar een meer permanente oplossing. U heeft op korte termijn een loodgieter nodig.

DOOR JUDITH ANNA DEKKER

Stel nu dat u in een land woont met een tekort aan loodgieters. Deze loodgieters beschermen hun beroepsgroep en leiden zo nu en dan zelf nieuwe loodgieters op. Ze houden hun kennis binnen de beroepsgroep en beslissen enkel in gezamenlijk overleg om nieuwe loodgieters op te leiden: zo houden ze de beroepsgroep klein. Loodgieters uit het buitenland mogen in dit land niet werkzaam zijn omdat ze niet als loodgieter geregistreerd staan bij de loodgietersbond. De leverancier van de onderdelen voor het loodgieterswerk mag alleen producten leveren als een loodgieter daar schriftelijk toestemming voor geeft. Het zal u niet verbazen dat loodgieters, evenals de producten voor hun werk, in dit land erg duur zijn. U en andere mensen hebben geen idee hoe ze een lekkage moeten verhelpen en u kunt het niet leren. U heeft een loodgieter nodig en zal daarbij niet al te moeilijk doen over de prijs. U bent immers in nood. Bovendien is het de gewoonte om in dit land collectief verzekerd te zijn tegen lekkage. U heeft geen idee of de loodgieter zijn werk goed doet of dat u uw verzekering betaalt voor nodeloze bezigheden. U weet niet of

de manier waarop de loodgieter de lekkage verhelpt bewezen effectief is op de lange termijn. U weet ook niet of het bezoek van deze loodgieter wel noodzakelijk is of dat de lekkage misschien uit zichzelf op korte termijn ook wel over zou kunnen gaan, bijvoorbeeld als de herfst is afgelopen. Het kan u ook niet veel schelen, u bent immers verzekerd.

Een chirurg vergelijkt zichzelf wel eens met een loodgieter: hij spoort gaten in de darmen of bloedingen uit vaten op, maakt ze dicht en zet ze weer op de juiste manier aan elkaar. Wanneer u in de bovenstaande tekst 'lekkage' door 'ziekte' vervangt en 'loodgieter' door 'arts', bent u aangeland in het Nederland van vandaag. Instroombeperkingen in de zorg, zoals de numerus fixus, zorgen vanwege marktfalen voor een kunstmatig hoge prijs. De collectieve verzekering zorgt ervoor dat er maar beperkt geconcurrereerd wordt op prijs. Bovendien gaat het in de gezondheidszorg, evenals in de loodgieterij, om een markt met een matige transparantie. Daarom is ook het kwaliteitsaspect voor leken lastig te beoordelen.

Wanneer het om loodgieters ging, dan zouden de gevolgen nog wel te overzien zijn. Het gaat echter om de gezondheidszorg en ingrepen die inbreuk maken op de integriteit van het lichaam, zoals operaties. Vanzelfsprekend is dat iets waaraan we nog veel hogere eisen stellen dan aan het verhelpen van de lekkages van ons huis. Het voorbeeld van de loodgieter laat zien dat instroombeperkingen bereikbare, betaalbare en kwalitatief hoogwaardige en doelmatige zorg in de weg staan.

JUDITH ANNA DEKKER IS POLITIEK COMMISSARIS ZORG & WELZIJN.

ISLAMKRITIEK IS BROODNODIG

VOOR ZOWEL MOSLIMS ALS NIET-MOSLIMS!

Over de Mohammed-cartoon-affaire is wel zo'n beetje alles gezegd. Toch moet erop blijven worden gehamerd dat plaatsing van cartoons over de islamitische profeet Mohammed moet kunnen en moet blijven gebeuren.

DOOR: H.S.M. FRANKENVRIJ JR.

De urgentie van die boodschap werd nog maar eens onderstreept door het recente nieuwsbericht dat de Amerikaanse cartooniste Molly Norris op advies van de FBI haar naam heeft veranderd en is ondergedoken. In reactie op de controversie die was ontstaan rondom het afbeelden Mohammed in de tv-serie South Park en de algehele druk waaronder de vrijheid van meningsuiting tegenwoordig staat, riep Norris iedereen op om op 20 mei 2010 Mohammed te tekenen, de zogenaamde 'Everybody Draw A Muhammad Day'. Dit tot groot ongenoegen van onder andere de aan Al Qaeda gelieerde moslimgeestelijke Anwar al-Awlaki, die Norris op een dodenlijst plaatste. Het afbeelden van Mohammed is immers verboden in de islam en iedereen die zich niet aan die regel houdt, moet worden gedood. Of je nu moslim bent of niet, lijkt voor Anwar al-Awlaki cum suis niets uit te maken.

Door dit soort gebeurtenissen sluipt er een grote mate van zelfcensuur in de geesten van Westerse kunstenaars, opiniemakers en politici. Niemand wil eindigen als Theo van Gogh of leven onder 24-uurs bewaking zoals Geert Wilders. Door de constante dreiging met geweld vanuit islamistische hoek beïnvloeden islamitische leefregels heel stilletjes aan ook steeds meer het handelen van niet-islamitische mensen. Het is noodzaak die zorgelijke ontwikkeling een halt toe te roepen, iets wat enkel kan wanneer niet wordt toegegeven aan dreigementen. Zo moeten Mohammed-cartoons bijvoorbeeld zo vaak mogelijk worden afgedrukt, net zolang totdat kritiek op de islam – want dat zijn de Mohammed-cartoons in wezen – net zo normaal is als kritiek op enig andere religie.

Maar waarom moet die kritiek op de islam normaal zijn? Daar trap je toch een hele hoop mensen mee op hun ziel? Dat kan kloppen en dat was ook de strekking van het verhaal van de 'Meiden van Halal' toen zij in 2007 cabaretier Hans Teeuwen interviewden over zijn kwetsende uitlatingen – een interview dat overigens werd verkozen tot tv-moment van het jaar 2007. Teeuwen legde in dat interview in zeer heldere bewoording de waarde van religiekritiek uit en de belangrijke rol die satire daarin speelt. Teeuwen: 'Alles wat enige status heeft, heeft namelijk ook enige vorm van macht en macht

corrumpeert altijd. Het moet geridiculiseerd kunnen worden. Als dat niet meer kan, dan krijg je enge toestanden, een dictatuur of zoiets. En daarom moet dat gebeuren.'

In de islam ligt de macht die kan corrumperen bij Mohammed, meer specifiek bij de overleveringen van zijn leven, de zogenaamde 'Ahadith'. Mohammed is het ultieme voorbeeld van hoe een moslim zou moeten leven. Als Mohammed elke ochtend een glas melk bij het ontbijt dronk, moet iedere moslim dit ook proberen te doen. Als Mohammed nooit de korstjes van zijn brood op at, is het de bedoeling dat iedere moslim dit ook niet doet. Als Mohammed ..., nou ja het moge duidelijk zijn, wat Mohammed ook doet, het is per definitie nastrevenswaardig.

De twee voornoemde voorbeelden zullen natuurlijk niet echt grote problemen opleveren. Ok, voor personen die niet van melk houden, is het even doorbijten, maar je moet er wat voor over hebben om een goed moslim te zijn, zullen we maar zeggen. Problematisch wordt het wanneer diezelfde Mohammed gemeenschap heeft met een 9-jarige meisje genaamd Aisha, iets wat uit de overleveringen over zijn leven naar voren komt en niet ter discussie staat binnen de islam. Dat is echter niet bepaald het enige gedeelte van Mohammeds leven dat niet geheel in lijn is met de normen en waarden zoals wij die kennen in de hedendaagse Westerse wereld. Zo gaf hij bijvoorbeeld ook opdracht tot het doden van de joodse dichter Ka'b bin al-Sharaf, die het had gewaagd een aantal spottende gedichten over moslima's te maken.

Het dogma dat Mohammeds leven het ultieme voorbeeld is voor iedere moslim is zodoende wel degelijk problematisch. Zo houdt het bijvoorbeeld ongelijke behandeling tussen mannen en vrouwen en tussen mensen met verschillende seksuele geaardheden in stand en rechtvaardigt het geweld tegen niet-moslams. Kritiek op dat leven is dus broodnodig en satire is daarvoor de kunstvorm bij uitstek. Cartoons waarin de spot wordt gedreven met de islamitische profeet Mohammed zijn dan ook onontbeerlijk voor een geslaagde integratie van moslams in de Westerse samenleving, meer specifiek de Nederlandse. Niet alleen maakt religiekritiek al sinds jaar en dag deel uit van de Nederlandse samenleving, ook kan het moslams doen inzien dat Mohammeds leven niet de meetlat is waarlangs zij hun leven in de Nederlandse samenleving moeten leggen, maar dat dat de menselijke waardigheid is.

H.S.M. FRANKENVRIJ JR. IS GASTREDACTEUR VOOR 'DE RALF'

HEB VERTROUWEN IN DE DEMOCRATIE

Nederland stemde op 9 juni jongstleden massaal op de PVV, met als resultaat dat de partij van Geert Wilders met vierentwintig zetels plaats zal nemen in de Tweede Kamer en dat met name politici op de linkerflank zich geen raad weten. Met veel bombarie wordt door deze groep politici – met in hun kielzog een horde aan linkse opiniemakers – van de daken geschreeuwd dat er met deze verkiezingsuitslag het einde van de democratische rechtsstaat zoals wij die kennen in zicht is en dit het faillissement van de democratie betekent.

DOOR: BAS VAN SCHELVEN

Dit lijken mij op zijn zachts gezegd ietwat overtrokken reacties, te meer wanneer wordt gekeken naar het uiteindelijke resultaat van de onderhandelingen tussen VVD, CDA en PVV. Het regeer- en gedoogakkoord waar rechts Nederland volgens Mark Rutte zijn vingers bij af zou likken, blijkt uiteindelijk een doodnormaal oud-Hollands akkoord te zijn. Van hervorming van het ontslagrecht en/of de WW komt bijvoorbeeld in het geheel niets terecht. Ook de democratische rechtsstaat blijft – o, wat een wonder... – fier overeind.

Vooraf dat laatste was hetgeen waar menig links politicus en opiniemaker zo voor waarschuwde tijdens de onderhandelingen van dit VVD-CDA kabinet. Er werd zelfs een 'Comité voor de Rechtsstaat' opgericht door een groot aantal prominente en minder prominente (linkse) Nederlanders, waaronder een aanzienlijk aantal (emeritus) hoogleraren.

Wat opvalt is dat er zich inmiddels een patroon lijkt af te tekenen. Denkt u eens terug aan de periode van vlak voor Geert Wilders' Fitna. Met man en macht werd geprobeerd de vertoning van deze mini-documentaire op voorhand al tegen te houden. Inderdaad, censuur vooraf in Nederland. Wie had dat tot voor kort ooit kunnen bedenken? Maar bij Fitna leek alles geoorloofd. Als we links Nederland mochten geloven, zou er immers een golf van geweld uitbreken tegen Nederlandse doelen in het buitenland, om nog maar niet te spreken over de schade die vertoning van Fitna aan de Nederlandse handelsbelangen zou toebrengen. Nadat Wilders Fitna onverwachts online publiceerde bleek er echter weinig aan de hand. De zo gevreesde explosie van geweld bleef uit en de handel van Nederlandse bedrijven ging gewoon door.

Eenzelfde situatie deed zich meer recent voor met een toespraak die Geert Wilders zou gaan houden in New York. Hij was uitgenodigd door de organisatie 'Stop Islamization of America' om te spreken tijdens een demonstratie tegen de

bouw van een islamitisch centrum op een steenworp afstand van Ground Zero. Deze keer waarschuwde bijvoorbeeld Jaap de Hoop Scheffer voor aantasting van de Nederlandse belangen door Wilders' speech. Wederom bleek er achteraf weinig aan de hand. De zo gevreesde gevolgen bleven uit. Vriend en vijand waren het er zelfs over eens dat Wilders' speech zeer gematigd was.

Dit proces van angst zaaien, deed zich wederom voor tijdens de afgelopen onderhandelingen over het minderheidskabinet van VVD en CDA met gedoogsteun van de PVV. Schrijver Geert Mak pleitte in het buitenland zelfs voor optreden van de internationale gemeenschap tegen Nederland wegens dat toen nog aanstaande minderheidskabinet. En ja hoor, net zoals bij Wilders' Fitna en zijn speech in New York viel het ook nu allemaal wel weer heel erg mee. Het einde van de democratische rechtsstaat is niet in zicht en ter linker zijde zal de financieel-economische paragraaf van het regeer- en gedoogakkoord waarschijnlijk zelfs met enig gejuich zijn ontvangen. De democratie blijkt dus in staat om de zo gevreesde scherpe randen van het PVV-programma af te vlakken.

Wat Nederland echter wel keer op keer schade berokkent, is het reeds op voorhand angst zaaien door (met name linkse) politici en opiniemakers. De wereldwijde commotie rondom Fitna was het directe resultaat van alle gespannen reacties van Jan Peter Balkende cum suis. Nederlandse vlaggen werden verbrand en zelfs president George W. Bush begon over Wilders' mini-documentaire, nog vóóordat er ook maar één seconde van Fitna was vertoond. Niet anders ging het bij het nieuwe kabinet. Alvorens er ook maar één enkel gedeelte van het regeer- en gedoogakkoord bekend was, zorgde de op voorhand veroorzaakte commotie al tot zorgwekkende reacties uit het buitenland. Zo noemde de Belgische oud-premier Dehaene een coalitie met gedoogsteun van de PVV zelfs een gevaar voor de democratie.

Wat leert ons dit? Dat wij Nederlanders, en dan met name diegene aan het linker spectrum van de politiek, wat meer vertrouwen moeten hebben in het democratische proces. Niet alleen wanneer de uitkomst in lijn is met de eigen politieke ideeën, maar ook – of misschien wel juist – wanneer dit niet het geval is. Vertrouwen in de democratie is wat een land stabiel maakt.

BAS VAN SCHELVEN IS BINDREDACTEUR VAN 'DE RALF'.

CRIME FIGHTER TEEVEN

OVER PRIVACY, TROMMELS EN TELEFOONTAPS

Van 'crime fighter' tot Kamerlid en nu zelfs staatssecretaris: Fred Teeven. Door zijn houding tegenover (soft)drugs en zijn vermeende privacyonvriendelijkheid binnen de JOVD toch vaak gezien als vijand. In Driemaster heeft een landelijk voorzitter zelfs wel eens gezegd dat zijn tweede termijn zou gaan over 'de strijd tegen Fred Teeven.' Dit beeld behoeft nuancering. Vivianne Vermeulen zocht hem op.

DOOR: VIVIANNE VERMEULEN

Teeven: 'De tijd dat ik zei: "als je niets te verbergen hebt, heb je niets te vrezen" is voorbij. Dat was simplistisch, maar het was toen misschien wel nodig. Het privacydenken schoot een beetje door en in de politiek moet je soms ook dingen weer in balans brengen. Dat kun je doen door zaken af en toe wat zwaar aan te zetten. Mijn privacystandpunt is eigenlijk niet anders dan dat van Jeanine Hennis-Plasschaert, maar ons profiel naar buiten toe is anders. Ik heb een beetje een rechtse kop en Jeanine is toch de klassieke liberaal binnen de partij. Waar we verschillend over denken, is over de vraag hoe ver een opsporingsambtenaar mag gaan en of een notificatieplicht (*plicht om de persoon die onderworpen wordt aan een opsporingsonderzoek over dat onderzoek te informeren, red.*) nu echt werkt of niet.'

'Je loopt geen gevaar door geregistreerd te zijn. Ik zie het als een trommel met een deksel erop. Als je geregistreerd wordt, ga je in de trommel, de deksel gaat erop en is er niets aan de hand. De vraag is wie wanneer en om welke reden de deksel open mag doen. En daarnaast: wat haal je uit de trommel? Het feit dat je in de trommel zit, is niet interessant. Een eventuele schending begint pas als de trommel opengaat. Er is geen probleem zolang je in de trommel zit.'

'Ik denk niet dat er veel mensen zijn die bang zijn voor een onbetrouwbare overheid. Ik snap het wel als mensen het niet liberaal vinden wat ik zeg, maar het is ook een liberaal principe dat veel individuen geen last mogen hebben van één persoon die het verstiert voor de rest. Binnen de VVD-fractie maken we een onderscheid tussen registraties in de publiekrechtelijke sfeer en de privaatrechtelijke sfeer. Binnen die publiekrechtelijke sfeer spreek je dan over bijvoorbeeld het elektronisch patiëntendossier (EPD) en het rekeningrijden. Ik denk dat dat vrij snel raakt aan aantasting van de privacy. Als het gaat om de opsporingsbevoegdheden van de klassieke nachtwakersstaat, moet er geen koudwatervrees bestaan. De overheid moet zijn werk kunnen doen, daar sta ik wel wat harder in. Ik heb dertig jaar in de opsporing en vervolging gezeten. Dat beïnvloedt je denken. Je ziet veel slechte mensen die het voor een ander verpesten.'

'De discussie over privacy is vrij breed. Privacy gaat ook

over particuliere bedrijven die je mailings sturen terwijl je daar geen behoefte aan hebt. Als de bevoegdheden van de overheid verschuiven van inlichtingen naar opsporing en bewijs, dan gaat veiligheid simpelweg steeds zwaarder wegen. Ik denk niet dat we de strafvorderlijke bevoegdheden moeten vergroten. We moeten gewoon effectiever werken. Jaarlijks worden er behoorlijk wat telefoontaps gepleegd. Amerikanen vinden tappen een erg ingrijpend middel, maar ze zijn wel weer heel makkelijk met pseudokoop en uitlokking. Ze hebben een andere manier van denken. Bevoegdheden die zij verstrekkend vinden, vinden wij onbestaanbaar. Ik geloof niet dat wij die manier van denken zullen overnemen. We houden het op tappen en observeren. Er wordt nominaal wel veel getapt, maar niet als je het afzet tegen de methoden van andere landen.'

'Ik denk dat we de kans op aanslagen en terrorisme niet onderschatten, maar ik denk wel dat naarmate een aanslag langer uitblijft, het bewustzijn dat er iets kan gebeuren minder wordt. Als aanslagen zich in kort tempo opvolgen, zoals in Spanje met de ETA, dan hoor je niets meer over privacyschendingen. Het is natuurlijk niet zo dat Nederland slachtoffer moet worden van een aanslag. In de tijd dat er veel aanslagen zijn, zal de roep groter worden om privacywaarborgen opzij te zetten. Dat opzijzetten is dan ook een stuk gemakkelijker.'

'Het zou heel goed zijn als één minister gaat over politie en OM. Je ziet nu dat als er een fout is begaan door de politie, de Minister van Binnenlandse Zaken moet opstaan voor verantwoording en als het OM een fout heeft gemaakt, is dit de Minister van Justitie. De grote werkdruk voor politie en Justitie baart ook zorgen. Vroeger werd een diefstal afgedaan met acht A4-tjes in tien minuten. Nu is zo'n dossier veertig A4-tjes dik. Daarnaast is er allerlei formele rimram. Als je een foto wil opvragen, moet dat via allerlei formulieren en aanvragen. De vraag is of al die formulieren meer privacywaarborgen bieden. Het gaat erom dat er niet te makkelijk met die gegevens wordt omgesprongen. Als je een officier van justitie belt en zegt: ik heb een foto nodig, dan zegt hij echt geen nee. We doen eigenlijk niets anders dan vroeger, alleen er komt veel meer papier bij kijken. Het is voor de opsporingsambtenaar een veel grotere administratieve belasting. Het voegt niets toe.'

VIVIANNE VERMEULEN IS POLITIEK COMMISSARIS PRIVACY & BURGERRECHTEN

DE LIBERALE LENTE

We hebben eindelijk een kabinet met een liberale premier. Het is te hopen voor Nederland dat er nu andere tijden aanbreken en dat er een einde komt aan de afbraak van de samenleving en onze economie. Het is een tijd voor een flinke sanering van de overheid. Ambtenaren moeten een echte baan zoeken, subsidiesponzen kunnen emigreren en collectivistische mensen gaan een zure tijd tegemoet. De redactie van Driemaster vindt het belangrijk om de lezers op de hoogte te houden over de ontwikkelingen van het nieuwe kabinet en over reacties van socialisten. Kortom, het zou goed kunnen dat we hier aan het begin staan van een heuse Liberale Lente. Als aanvulling op De Gloeilamp vertellen we nu dus ook het goede nieuws. Heb je suggesties voor de rubriek, stuur dan je link en een paar regels toelichting naar liberalelente@jovd.nl.

Diederik Samsom feliciteert kabinet met eerste resultaat – Toen VVD, CDA en PVV opnieuw met elkaar gingen onderhandelen dreigde de Triodos bank, de thuisbankier van Greenpeace, een groot deel van zijn activiteiten in Nederland te stoppen. De bank, actief in allerlei dure linkse hobby's, straft ons hiermee af voor een verminderd groen beleid. Diederik Samsom was met zijn tweet de eerste die het nieuwe kabinet feliciteerde. Nog meer huilebalken zouden volgen. (Bron: www.dagelijksestandaard.nl)

Nederlandse staatstelevisie wordt ontmanteld – Het heeft even geduurd, maar er wordt nu eindelijk bezuinigd op de Nederlandse Publieke Omroep. In het regeerakkoord is afgesproken dat er € 200.000.000,- moet worden bezuinigd. Dit betekent dus minder Hanneke Groenteman en minder Clairry Polak., Wat een verademende gedachte dat hier minder belastinggeld aan zal worden verspild. (Bron: www.telegraaf.nl)

Terpstra op de bres voor anti-Wilders beweging – In navolging van de vele dissidenten binnen het CDA deed ook Doekle Terpstra een zeer gewaagde uitspraak. Voor het CDA congres kondigde hij aan het CDA te verlaten als 95 procent van de CDA'ers zou stemmen voor regeringsdeelname. (Bron: www.telegraaf.nl)

Geert Mak: 'Ik word kotsmisselijk van CDA en VVD' – Nederlanders lopen er volgens Geert Mak met open ogen in en hebben niet dezelfde leerervaring gehad als de Duitsers. Hij refereert aan de gedoogsteun van de PVV voor het minderheidskabinet. In een interview met de Duitse Zeit zei hij: 'De huichelarij en lafheid van de christendemocraten en de liberalen maken me kotsmisselijk.' (Bron: www.elsevier.nl)

Tweede Kamer tegen centrale opslag paspoortgegevens – Anders dan de vorige Tweede Kamer is er nu een meerderheid tegen de centrale opslag van paspoortgegevens. Het zou fraude en verkeerd gebruik in de hand kunnen werken. (Bron: www.volkskrant.nl)

Online gokken legaal – Het nieuwe kabinet is voornemens om online gokken legaal te maken en door de verkoop van licenties jaarlijks honderden miljoen euro's op te halen. (Bron: www.telegraaf.nl)

We moeten een voorbeeld nemen aan kunstenaars – Boris van der Ham van D66, is nu echt de weg kwijt. 'De VVD wil dat we harder werken in Nederland', stelde hij. 'Als er nou één beroepsgroep is die zich voor een appel en een ei uit de naad werkt, dan is dat wel de kunstwereld. Als we in Nederland met z'n allen een voorbeeld nemen aan de kunstenaars en hun productiviteit, dan komt de Nederlandse economie er heel snel weer bovenop.' Ongelofelijk eigenlijk hoe De Nachtwacht ooit kan zijn geschilderd in een tijd zonder kunstsubsidie. (Bron: www.nd.nl)

Ambtenaren moeten een echte baan zoeken – Het nieuwe kabinet wil fors bezuinigen op ambtenaren. Dit zal onder andere moeten gebeuren op rijks-, provinciaal- en gemeentelijk niveau en op de waterschappen. (Bron: www.volkskrant.nl)

1 Miljard Euro minder naar EU – Het nieuwe kabinet wil een miljard minder afdracht aan de EU bedingen. Dit miljard komt bovenop de miljard korting die een paar jaar geleden al is bedongen. Nederland is nog steeds een van de grootste nettobetalers in de EU. (Bron: www.telegraaf.nl)

Einde rookverbod kleine cafés in zicht – Het nieuwe kabinet is voornemens om het rookverbod voor kleine cafés grotendeels af te schaffen. De anti-rook maffia is er, ondanks verwoede pogingen, niet in geslaagd om het roken in cafés uit te roeien. En met het nieuwe kabinet kunnen we voorlopig blijven roken, omdat het kan! (Bron: www.ad.nl)

RUBRIEK DE GLOEILAMP

Door de immer toenemende snelheid waarmee een veelheid aan absurde wetsvoorstellen en andere items in het nieuws opduiken, vond de redactie het tijd voor een nieuwe rubriek. 'De Gloeilamp' is afgeleid van het bespottelijke plan van de EU om de verkoop van de 100 Watt gloeilamp te verbieden. Als redactie houden we ons dagelijks bezig met het vinden van absurd nieuws, maar we krijgen ook graag input van andere oplettende mensen. Heb je iets gezien waarvan je denkt dat dit niet door de beugel kan, stuur dan een samenvatting van een paar regels met de link van waar je het item hebt gevonden naar gloeilamp@jovd.nl.

- Europa en VS typen meer geld dan Zwitserland** – Begin september zakte de Euro naar het laagste punt ooit t.o.v. de Zwitserse Frank. De Dollar staat er inmiddels nog beroerder voor en overschaduwde de zwakte van de Euro (bron: www.rtl.nl).
- Goudkoorts! Centrale banken hamsteren goud** – Met de goudprijs die record na record breekt en het feit dat voor het eerst in de geschiedenis particulieren meer goud bezitten dan centrale banken, stoppen de centrale banken met het verkopen van goud. Ondanks geruchten over een goububbel zien steeds meer particulieren in dat de geldpersen hun vermogen doen afnemen (bron: www.nuzakelijk.nl).
- Klimaatterroristen veranderen vocabulaire** – Nu blijkt dat de aarde de afgelopen 10 jaar kouder is geworden en de hide the decline climate gate roet in het eten hebben gegooid, willen 'klimaatwetenschappers' af van het woord global warming. In plaats hiervan zou moeten worden gesproken van global climate disruption. Dit is een stuk gemakkelijker, want of het nu kouder wordt of warmer, er is altijd wel een excuus om het CO₂-beleid door te zetten (bron: www.washingtontimes.com).
- Bankrupt the nation? Yes we can! (1)** – Het afgelopen jaar zijn er in de VS 4 miljoen armen bijgekomen. Het totaal aantal ligt nu op 43,7 miljoen (1 op de 7). De nivelleringspolitiek van Obama werkt goed, binnenkort zijn de Amerikanen allemaal even arm (bron: www.rtl.nl).
- Bankrupt the nation? Yes we can! (2)** – Het uitgelekte Foreclosure-Gate, is de volgende episode. Het blijkt dat er is gerommeld met hypotheekaktes, handtekeningen zijn vervalst en niemand weet wie de eigenaren van de schulden zijn. Notarissen, rechtbanken en nog meer partijen zijn hierbij betrokken. Ook zijn er mensen hierdoor onrechtmatig uit hun huis gezet en andere leveren de sleutel van het huis in bij de bank. Het heeft er alle schijn van dat het ontwikkelen tot de grootste fraude ooit in de geschiedenis van de kapitaalmarkten (bron: www.geenstijl.nl).
- Salaris eerst overmaken aan de overheid** – In het Verenigd Koninkrijk heeft de belastingdienst voorgesteld dat alle salarissen door werkgevers eerst worden overgemaakt naar de overheid. De overheid kan dan de openstaande belasting eerst innen. Als er dan nog wat overblijft wordt dit overgemaakt naar de betreffende loonslaaf. Het is wel een beetje vervelend als de overheid krap bij kas zit... (bron: www.cnbc.com).
- Klimaatseptica zijn zwakzinnig** – Volgens de Duits-Bulgarse schijver en klimaatkerk-aanhanger Ilija Trojanow zijn klimaatseptica net als racisten en antisemieten: 'Die neem je ook niet serieus.' Verder geeft hij aan: 'klimaatsepsis onttrekt zich aan elk gangbaar wetenschappelijk inzicht' (bron: www.elsevier.nl).
- Eco-fascisten verraden per ongeluk hun strategie** – Voor wie het nog niet had gezien, de 10:10 movement heeft begin oktober een propagandafilmje gepubliceerd, genaamd 'No pressure'. Deze is ook te vinden op Youtube door te zoeken naar 'epic green fail'. De boodschap van het filmje: 'alle klimaatseptica moeten dood, zodat de CO₂-uitstoot met 10 procent kan worden gereduceerd op 10-10-2010.' In het filmje worden schoolkinderen, werknemers en andere andersdenkenden met een druk op de knop opgeblazen, als ze aangeven dat ze niet mee willen werken. De klimaatgoden zijn iets te eerlijk geweest over hun plannen (bron: www.dagelijksestandaard.nl).
- Hier minder douchen, daar minder overstromingen** – Een gesubsidieerde campagne van Hivos heeft voor ophef gezorgd. Mensen die in Nederland te lang douchen, auto rijden, of de wasdroger gebruiken dragen bij aan het mensenleed in bijvoorbeeld Pakistan (bron: www.telegraaf.nl).
- Nederland eindelijk wereldkampioen!** – ... maar dan in milieubelasting betalen. We hebben de koppositie van Denemarken overgenomen. In totaal betalen we in Nederland 27 miljard Euro milieubelasting. Volgens Diederik Samsom (PvdA) valt het allemaal nog wel mee, want in Nederland betalen we 'relatief weinig belasting op inkomen en arbeid' (bron: www.telegraaf.nl).

DE JOVD EN DE STRIJD TEGEN LINKS

een interview met hoofdredacteur Ralf S Willems

Het was een mooie herfstmiddag en ik trof mijn baas, uw hoofdredacteur, in de stad waar de hofhouding van ons staatshoofd gestationeerd is. In het kader van deze speciale editie is het een eer voor u lezer, om wat meer te weten te komen van de meester zelf. Onder toezien oog van Hare Majesteit de Koningin en minister-president Rutte onderwierp ik hoofdredacteur Ralf S. Willems aan een kritisch vraaggesprek.

DOOR: ARJEN MAATHUIS

En daar zit hij dan! Vol trots vertelt de heer Willems over zijn geschiedenis. 'In 1983 werd ik te Arnhem, de parkstad of het haagje van het oosten, geboren. Vader stemt liberaal, moeder rood, dus je kunt zeggen dat ik paars avant le lettre geboren ben. Op de middelbare school, in de jaren negentig, kwam mijn politieke

“Een dag niet gelachen is een dag niet geleefd. Neem jezelf niet zo serieus.”

bewustwording en aan die tijd heb ik een grote bewondering voor Frits Bolkestein overgehouden. Na mijn schooltijd ben ik gaan studeren in Utrecht, eerst scheikunde, later ook wijsbegeerte. In mijn studietijd heb ik mij op talloze vlakken naast mijn studie ingezet, zoals lid worden van de JOVD. In 2007 werd ik voorzitter van de JOVD Utrecht en omstreken. Twee jaar later mocht ik het eervolle beroep, hoofdredacteur van Driemaster, uitvoeren.’

Ondertussen staat het eerste glaasje rood op tafel; de open haard knispert en menig bolknaksigaar wordt aangestoken. Op de vraag, hoe hij op zijn hoofdredacteurschap terugkijkt, begint de heer Willems te glunderen. ‘Het afgelopen jaar was door mijn vele nevenactiviteiten ontzettend druk. Ja, het was soms net een achtbaan. Ik heb ontzettend veel geleerd, maar vooral heel veel plezier gehad. Het was ontzettend leuk en prettig om samen te werken met mijn redactie. Ons uitstapje naar Florence (zie Driemaster 62 - III voor een reisverslag, red.) was geweldig. Ik denk dat ik na dit jaar kan zeggen dat ik de vereniging een stukje verder heb geholpen en voor mijzelf dat ik er hele goede vrienden aan over heb gehouden.’

Ja, mooie tijden waren het! Hij memoreert enkele gebeurtenissen binnen de vereniging. ‘Ik weet nog goed dat ik in 2007 als afdelingsvoorzitter op mijn eerste algemene vergadering stond. Wat een gedoe! Gemiereneuk om punten en komma’s in het beleidsplan van het nieuwe hoofdbestuur. Ik zie het veel te veel binnen een vereniging als de JOVD. Dan zie ik zo’n figuur op de algemene vergadering...“Joh, heb jij niets beters te doen met je leven of zo?” Op de zondag brachten we een motie in, die opriep geen maximum meer te handhaven op het aantal aanmeldingen voor het najaarscongres. Dit riep in grote mate verzet op bij de *oude poep*; tegenwoordig heten die *mastodonten*, meen ik. Op gegeven moment werd er vanuit die hoek in frustratie uitgeroepen dat die jonge afdelingsbestuurders zich wel heel wat vonden. Ik heb toen geroepen: “Weet u wie zich heel wat vinden? Die types die om de haverklap bij iedere poep en scheet bij de microfoon staan, die vinden zich heel wat!” Dat leverde me aan de ene kant vanuit de afdelingen applaus op, maar bepaalde mastodonten namen het mij niet in dank af.’

Hij fronst een keer. ‘Tja, zo ben ik: eerlijk, soms op het botte af. Bij vlagen ben ik een pedante klootzak. En terecht. Je hoeft niet altijd aardig gevonden te worden. Dat betekent niet dat je zomaar alles moet roepen, maar je moet je zeker niet laten weerhouden door mogelijke reacties. Alles moet kunnen worden gezegd en besproken. Ik bespeur bij bepaalde (linkse) groeperingen een zekere mate van struisvogelpolitiek: als iets niet gehoord of gezien wordt, dan bestaat het niet. Volstrekt absurd natuurlijk. Als een mening niet meer geuit mag worden, dan wil dat niet zeggen dat zij niet meer bestaat: zij gaat ondergronds. Alleen daarom zou je al de vrijheid van meningsuiting moeten verruimen. En dan komen we weer uit op het proces tegen Wilders...’

Vervolgens bevroeg ik de heer Willems over de vereniging. ‘En dan kom ik terug op de houding van veel oudere leden, mastodonten zo u wenst. Mensen die zichzelf veel te serieus nemen. Ik heb dat aan de kaak gesteld in mijn eerste redactionele commentaar en daar heb ik vele positieve reacties op gehad. Men moet eens niet zo

zwaar op de hand zijn. Een dag niet gelachen, is een dag niet geleefd. Neem jezelf dan ook niet zo serieus. Onze premier, maar ook onze voorzitter, is een goed voorbeeld.’

De redactie en hoofdredacteur zijn onafhankelijk. Over de relatie met het hoofdbestuur: ‘Ik heb het als mijn taak gezien het hoofdbestuur ten alle tijden kritisch te volgen. Als afdelingsbestuurder zocht ik de grenzen op. Dat is niet anders nu ik hoofdredacteur ben. De redactie denkt er net zo over. Driemaster is een platform voor kritische discussie, ook als dit een interne discussie betreft. Ik ben lang niet altijd even goed te spreken geweest over de hoofdbesturen die de afgelopen jaren de revue zijn gepasseerd. Wel ben ik het in grote mate eens met de idee dat een goed bestuur recht heeft op kritiek (toegeschreven aan oud landelijk penningmeester Heijnen, red.). Martijn Jonk (heden landelijk voorzitter, red.) sprak mij laatst aan over het feit dat er zo weinig kritiek op hem te vinden was in de laatste editie van Driemaster. Ik heb mijn excuses aangeboden.’

Dus het voornemen van Martijn Jonk om door te gaan vindt u een goede? ‘Onlangs heb ik inderdaad vernomen dat hij door wil gaan voor een tweede termijn. Ik ben benieuwd en ik zal de ontwikkelingen kritisch volgen. Die bijnaam “pedante klootzak” komt trouwens van Martijn Jonk. Ik koester deze dan ook als geuzennaam. Het is geen geheim dat de heer Jonk en ik prima door één deur kunnen, desalniettemin beoordeel ik hem en zijn bestuur op hun daden. Ik ben niet van het voorkeurs- of diversiteitsbeleid.’

Langzamerhand schakelden we over op de inhoud. Daar draait het immers allemaal om. De heer Willems knikt instemmend, met tussen zijn lippen een ordentelijke pluim. Zijn we nog een echte liberale vereniging? ‘Vrijheid van meningsuiting, privacy, de klimaathype en vooral het militante gelijkheidsdenken, dat zijn themata die mij bezighouden en die ook in zekere zin een richtsnoer vormden voor de inhoud van Driemaster dit afgelopen jaar. De meest krankzinnige maatregelen passeren de revue: subsidies op onrendabele energiebronnen als windmolens, ondergrondse CO₂-opslag en dat malle diversiteitsbeleid. Het nieuwe kabinet maakt een einde aan het laatste, maar de eerste twee idioterieën blijven gewoon in stand. Tot mijn schrik en verbazing worden dergelijke beleidsmaatregelen ook binnen de JOVD gesteund; mantra’s van de linkse kerk blijken helaas ook binnen de JOVD maar al te zeer geliefd. Ik geloof dat dit vooral te wijten is aan een gebrek aan kennis, niet aan onvermogen. Er ligt hier dus een duidelijke taak voor vorming en scholing. Ook heeft het te maken met de helaas nogal homogene populatie waaruit de JOVD bestaat: veelal alfa- en gammastudenten; rechten, bestuurskunde, politicologie. Zij hebben duidelijk deficiënties op andere terreinen en we hebben dan ook mensen nodig die juist een gebrek aan kennis op technisch vlak aanvullen.’ Vervolgens mompelt hij wat in zichzelf en krabbelt weer op uit zijn stoel. Hij continueert zijn betoog.

‘Ik was aangenaam verrast door het voornemen van het hoofdbestuur om meer plek in te ruimen voor wat zij “filosofische discussie” heeft genoemd. Al was het enkel wat meer inhoudelijke discussie, dan was ik daar al uitermate tevreden mee geweest. Ik denk dat daar ook meer behoefte aan is dan aan filosofie. Dat is toch vaak abstract en relativerend. Juist meer discussie op praktische themata vanuit

“Er is behoefte aan een authentiek liberaal geluid. Daarmee bedoel ik geen “happy-clappy” liberalisme, geen “doe maar lekker waar je zin in hebt.”

een liberaal-politiek oogpunt en het oefenen in het gebruik van het gezond verstand is nodig. Pragmatiek in plaats van dogmatiek. Juist wanneer je geoefend bent in argumenteren en thuis bent in de materie merk je dat er geen enkele inhoudelijke basis is voor zaken als dat gelijkheidsfascisme en klimaatfascisme. Tot mijn spijt heb ik niet bijzonder veel gemerkt van voorgenomen aanzwengelen van discussie. Hopelijk komt deze omwenteling op tijd voor het nieuwe politiek kernpuntenprogramma.'

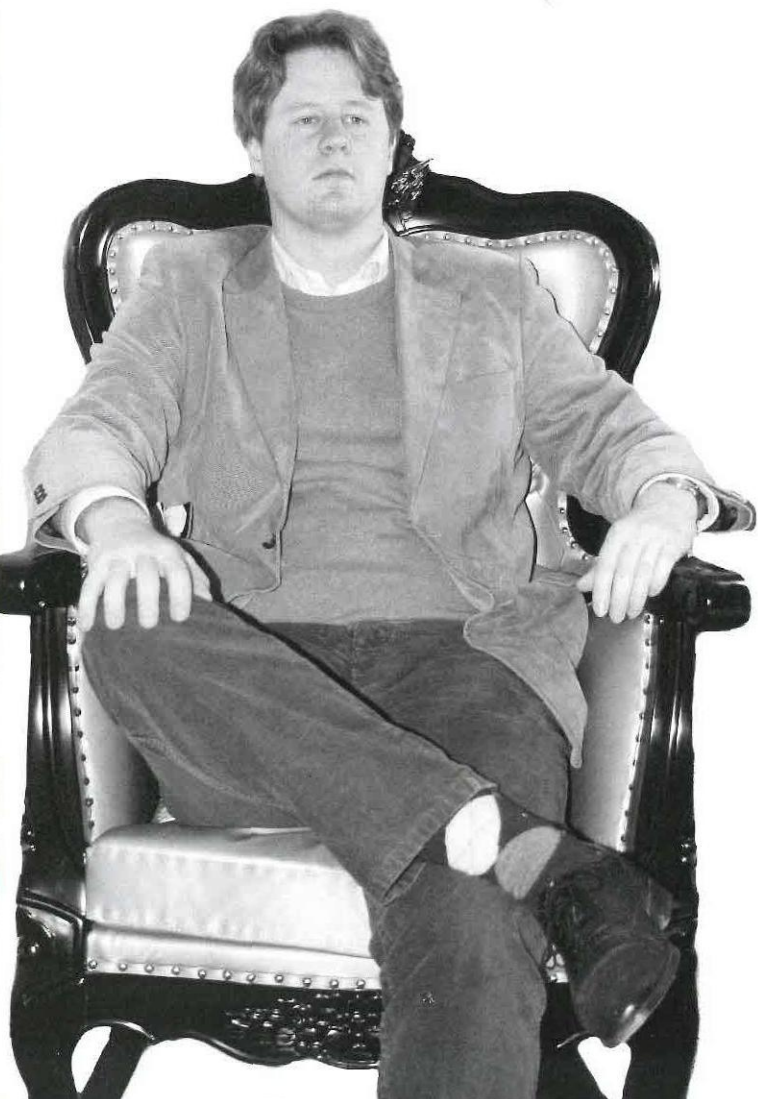
U had het net over de linkse kerk. Zou u daar wat nader op in kunnen gaan? De heer Willems begint te grinniken. Hij vervolgt. 'Linkse mensen beroepen zich vaak op een morele superioriteit. Dat zag je ook in de CDA-discussie: juist de tegenstanders van regeringssamenwerking beriepen zich op hun geweten. Hiermee tonen zij hun eenzijdige aanspraak op moraal. Dat is verkeerd. Ik durf wel te zeggen dat linkse mensen helemaal niet een beter ontwikkeld geweten hebben, sterker nog, ik ben van mening dat zij hun vermogen tot redelijk handelen veel te veel laten overschaduwen door een vermeend - en verwrongen - gevoel van rechtvaardigheid. Nietzsche zou zeggen dat dit typisch mensen zijn die de dood van God nog niet hebben verwerkt. Hoge belastingen en overheidsbemoeienis zijn "progressief." Waarom eigenlijk? Waarom

is een lagere belastingdruk en een kleinere overheid "conservatief"? En als dat al zo is, waarom is conservatief dan verkeerd? Ik zou de mensen aanraden: lees *Why I am not a conservative* van Friedrich von Hayek. Gebruik je verstand! We hebben ons gezonde verstand nodig om linkse dogmata te ontmaskeren.'

'Er is behoefte aan een authentiek liberaal geluid. Daarmee bedoel ik geen "happy-clappy" liberalisme, geen "doe maar lekker waar je zin in hebt," wat ik altijd met enige spot het "68-liberalisme" noem. Nee, wat ik bedoel is een verantwoordelijk verhaal gebaseerd op fatsoen en waarden die wij als Nederlandse samenleving delen. Niet waar heb je recht op, maar wat wil je bijdragen, wat zijn je plichten. De nieuwe beginselverklaring van de VVD geeft daarvoor wel enkele handvatten. De nadruk op vrijheid en verantwoordelijkheid kennen wij als JOVD natuurlijk al langer. In tegenstelling tot veel andere liberalen heb ik niet zoveel tegen een concept als 'sociale gerechtigheid,' het werkt namelijk twee kanten op: niet alleen het gunnen van een bepaald bestaansminimum aan wie door ongeluk of ziekte niet mee kan komen, maar ook de solidariteit met de "sterkere schouders." Het is evident evenmin rechtvaardig om deze onevenredig zwaar te belasten, ze hun halve inkomen af te nemen. Ook dat is gerechtigheid. Wellicht wordt het ook voor de JOVD tijd voor een nieuwe beginselverklaring. Als het maar niet zo'n wollig en ambtelijk document wordt als dat nieuwe politiek kernpuntenprogramma. Daar staat echt volstrekte onzin in; niet alleen zaken waar ik het pertinent mee oneens ben, maar ook gewoon baarlijke nonsens. Ik begrijp niet hoe iemand die zijn verstand gebruikt dergelijke zaken op kan schrijven. Het illustreert in elk geval de vermeende neergang van ons onderwijssysteem.'

Doelend op het Vorming- en Scholingsbeleid van de JOVD, continueert hij. 'Al vaker heb ik stelling genomen tegen dit gedrocht van een document (het politiek kernpuntenprogramma, red.). Het meest heb ik me nog geïrriteerd aan het klapvee tijdens de werkgroepen op het congres. Dat stemt maar gewoon mee met alles wat een bobo of mastodont zegt. Als ze nou eens zelf hun verstand gebruikten... Het zou niet verkeerd zijn als er eerst wat mensen met ervaring en kennis van zaken naar zouden kijken. Het probleem is dat zo'n "intellectuele elite" grotendeels ontbreekt. U, eindredacteur Maathuis, waarschuwde eind 2008 al in Driemaster voor het "opdrogen van de vijver." Dat is een serieus probleem. Het stijgen van het aantal aanmeldingen is een goed begin, maar we moeten proberen om leden vooral langer vast houden en belangrijker: actief houden. Ik denk dat dat de grootste uitdaging is voor de toekomst van de JOVD.'

Op de vraag hoe de toekomst van de JOVD eruit ziet, wil de heer Willems niet ingaan vooraleer hij een goed glas cognac heeft besteld. Even later... 'Een toekomst die er trouwens heel rooskleurig uit kan zien, mits de JOVD de juiste keuzes maakt. Niet bang zijn om "rechts" te zijn, of niet aardig gevonden te worden. Duidelijk kiezen voor vrije markt, voor ondernemerschap, degelijk bestuur en onderwijs en voor veiligheid. Een situatie waarin een ieder kan gedijen die zich wil inzetten om iets van zijn leven te maken. De JOVD zal terug moeten naar haar liberale wortels. Dat betekent een duidelijk liberaal economisch verhaal. Fel verzet tegen (onnodige)

belastingen, subsidies en regeldruk. Dat zijn geen zaken waarmee je als student veel te maken hebt, maar wel de grote uitdaging waar we als Nederland voor staan. Overigens is de JOVD sinds april 2008 tegenstander van subsidies voor belangenorganisaties, dat is alvast een begin. In het verleden heeft de JOVD altijd enigszins links gestaan ten opzichte van de VVD, waarom gooit zij het niet over de andere boeg?

'Maar ik denk dat de JOVD meer zal moeten doen dan enkel politiek. Over de harde noodzakelijkheid leden te werven en te binden hadden we het al. Leden moeten worden gevormd tot verantwoordelijke staatsburgers. De JOVD zal zich ook moeten manifesteren op andere vlakken dan het strikt politieke. Een vereniging staat midden in de samenleving en daar hoort zij ook te staan. Ook voor afdelingen is er een belangrijke taak weggelegd: zaken regel je het beste zo dicht mogelijk bij de leden/burgers. Enige mate van landelijke regie is onvermijdelijk, maar geef afdelingen vooral de ruimte.' Bierpompliberalen? De heer Willems grinnikt en trekt het laatste stompje van z'n bolknak weg. Hij schudt zijn hoofd.

Het begint laat te worden, tijd om het interview af te ronden. Hij knikt instemmend. Waar wilt U het nog over hebben? En als een duveltje uit een doosje, trekt de heer Willems een laatste maal ten strijde tegen de, zoals hij dat noemt, linkse "onwetendheid." 'Als politieke jongerenorganisatie zijn wij niet gebonden aan afspraken, regeerakkoorden of partijpolitiek. Van politici als Bolkestein en Rutte wordt wel eens gezegd dat zij politiek actief zijn geworden om af te rekenen met de erfenis van Den Uyl. Door linkse mensen wordt Den Uyl wel eens "de laatste staatsman" genoemd, zij zijn dan ook totaal verblind door de ellende die deze "staatsman" voortgebracht heeft. Misschien is dat teveel eer, het was meer de tijdsgeest van dat moment, maar Den Uyl is daar in zekere zin de belichaming van. Dit is de man die ons het verderfelijke Keerpunt '72 bracht, het pamflet waarin een gelijke verdeling van macht, kennis en inkomen werd gepropageerd. De hele samenleving lijkt er inmiddels van doordrongen. Dat moet doorbroken worden. Het lijkt me dan ook een goed streven hiermee af te rekenen en het lijkt me ook iets waar wij als JOVD de VVD aan moeten houden.'

ARJEN MAATHUIS IS EINDREDACTEUR VAN 'DE RALF'

"De JOVD moet niet bang zijn om "rechts" te zijn, of niet aardig gevonden worden."

ETIKETTEN

In den beginne was er nog niets. Maar al vrij snel in de wereldhistorie kwamen er boeken op de markt om de vorming van de mens op meerdere vlakken te sturen. Boeken en geschriften over gedrag, omgangsvormen, houding en deugden. Er was veel vraag naar deze naslagwerken, maar de schrijvers achtten het voor de maatschappij ook noodzakelijk om ze te publiceren. Door de eeuwen heen is de inhoud hiervan regelmatig veranderd, afgezien daarvan zijn de doelstellingen grotendeels hetzelfde gebleven. Heden ten dage wordt er helaas door een groot deel van de wereldbevolking minder waarde aan gehecht. Reden te meer om het standaard etiket, dat geplakt wordt op dat deel van de inwoners van verschillende landen dat streeft naar het volgen van de etiquette, te weerleggen. Welke ontwikkelingen hebben er op dit gebied plaatsgevonden en wat is daar tegenwoordig nog van terug te vinden?

DOOR: MEREL SCHUPPERT

Alvorens we overgaan naar het reilen en zeilen in het heden, eerst een korte reis door de lange geschiedenis van de etiquette. De Klassieke Oudheid is voor vele zaken in de moderne maatschappij de bakermat. Ook de etiquette vindt hier haar oorsprong. In zijn *Ars amatoria* geeft Ovidius richtlijnen voor gedrag in onder andere de liefde; de welbespraakte Cicero legt in zijn schrijven de nadruk op de ethiek. In de zesde eeuw komen er kloosterregels om de hoek kijken die vooral gefocust zijn op de eerbiediging voor God, maar ook op beschaafd gedrag. Uiteindelijk worden in de Middeleeuwen de deugden uit de Klassieke Oudheid en de daaropvolgende eeuwen samengevoegd tot de zeven deugden, te weten: moed, rechtvaardigheid, beheersing, verstandigheid, geloof, hoop en liefde. Rond 1530 verschijnen er twee geschriften die de focus verschuiven naar de eisen die aan de volmaakte edellieden worden gesteld en naar gedragsregels voor verschillende generaties. De Nederlander Desiderius Erasmus was de schrijver van één van die geschriften en hij legde de nadruk op de 'beheersing'. Langzamerhand veranderen de sociale verhoudingen en niet alleen de oude adel, maar ook de intellectuele en gecultiveerde laag van de bevolking die hogerop probeert te komen, verlangt naar algemene omgangsregels. Het gedrag dat past in deze kringen wordt vanuit het humanisme van Erasmus *civilitas*, *civilité*, genoemd.¹

In verschillende landen binnen Europa verschijnen er etiquetteboeken en omstreeks de zeventiende eeuw worden deze ook in het Nederlands vertaald. Bij een groot aantal van deze boeken wordt de beheersing van het lichaam

voorop gesteld. Welke houding dien je aan te nemen? Hoe loop, zit en groet je? Opvallend is dat de 'nieuwe rijken' qua gedragingen graag op één lijn willen zitten met die van de 'oude rijken'. De adellijke hoven waren hier heer en meester in en zij vormden dan ook het voorbeeld voor de in ontwikkeling zijnde bourgeoisie. Deze sociale klasse nam in de 19e eeuw vastere vormen aan en kreeg tevens een plaats op de sociale ladder. Ondanks het harde werken van deze laag van de bevolking was succes in de hogere kringen niet gegarandeerd. Doordat de lagere groepen in de maatschappij hetzelfde beeld wilden uitstralen als de elite, veranderde de elite haar gebruiken die gewoon waren geworden onder de bevolking. Uiteraard moest de top van de sociale ladder zich blijven onderscheiden van het gros. Nu blijft nog één basale vraag onbeantwoord: Wat is de etymologie van het woord etiquette? Zoals vele verhalen achter woorden is ook hier sprake van een toevallige omstandigheid die heeft geleid tot het algemeen gebruik van dit woord. De oppertuinier van de Zonnekoning had bij de nieuw aangelegde grasvelden van het paleis van Versailles bordjes neergezet. Op deze bordjes stond het opschrift 'Gelieve niet op het gras te lopen'. Niet iedereen hield zich hieraan en de Zonnekoning vaardigde dan ook een decreet uit. Daarin stond dat iedereen zich diende te houden aan het opschrift van de bordjes. Opschrift is in het Frans *étiquette*. Door dit decreet kreeg het tevens de betekenis van 'hofgebruik'.²

Deze tijd ligt ver achter ons en de vraag is dan ook welke plaats de etiquette in de huidige samenleving inneemt. Ondergetekende heeft hierover onder andere gesproken met een oud-studente van de Zwitserse finishing school Institut Villa Pierrefeu. Een familiebedrijf dat staat voor gedegen onderwijs op vele vlakken voor dames van verschillende leeftijden. De leerlingen op deze school zijn in te delen in twee categorieën. Enerzijds jongeren die er naartoe zijn gekomen voor de educatie -vaak op verzoek van hun ouders. Anderzijds zakenvrouwen die uit eigen beweging gekomen zijn. Sommigen komen er zonder enige kennis van zaken naartoe en daarnaast zijn de verschillen tussen de nationaliteiten groot. Opvallend is dat een groot deel van de aanwezigen uit niet-westerse werelddelen komt, zoals Afrika, het Midden-Oosten en Azië. In deze werelddelen wordt een scholing in de etiquette door de bovenste laag van de bevolking gezien als één van de belangrijkste voorbereidingen op een goede positie in de Westerse wereld. Frappant, aangezien die Westerse wereld daar zelf veel minder mee bezig is. Het programma van deze school is zeer intensief, maar bovenal zeer leerzaam.

1 R. van Ditzhuyzen, *Hoe hoort het eigenlijk?*, Haarlem: J.H. Gottmer 2008.

2 R. van Ditzhuyzen, *Hoe hoort het eigenlijk?*, Haarlem: J.H. Gottmer 2008.

Docenten met verschillende specialismen geven onderricht aan kleine groepen studenten. Eén van de belangrijkste onderdelen is de tabel service. De studenten moeten zelf medestudenten bedienen om op deze wijze te ontdekken hoe het er achter de schermen aan toe gaat en om vanuit deze positie zelf goed te kunnen handelen. Tevens dienen degenen die aan de tafel zitten de conversaties vloeiend te laten verlopen en er voor te zorgen dat er gedurende het diner verschillende gespreksonderwerpen ter tafel komen.

Per land verschilt de wijze waarop de tafel gedekt wordt en de manier van aanspreken. Verder komt de vereiste opstelling van een brief vaak niet overeen en zo zijn er nog meer voorbeelden te noemen. De finishing school in Zwitserland leert haar studentes de gebruiken van verschillende landen. In Europa zijn de meest voorkomende systemen die van Engeland en Frankrijk. In Nederland wordt meestal uitgegaan van het Engelse systeem, maar de gemiddelde Nederlander maakt gebruik van het Franse systeem gecombineerd met een onverschillige manier van eten. De Hollander wordt, volgens Reinildis van Ditzhuyzen (royaltydeskundige en etiquette specialist red.), door de eeuwen heen gezien als grof, onbehouden en vaak ongemanierd. Dit de etiquette ten spijt, want zo lastig is het niet, benadrukt ook de oud-studente van Institut Villa Pierrefeu: 'De regels die vallen onder de etiquette zijn niet zinloos, maar juist praktisch en logisch'. De Zwitserse finishing school was van oudsher bedoeld als een soort opleidingsinstituut voor de perfecte vrouw en echtgenote. De nadruk ligt nu meer op de zakenvrouw. Helaas hebben vele Europese vrouwen nog het idee dat het nog immer draait om het zijn van de perfecte echtgenote. Erg jammer, aangezien vele vrouwen, en tevens mannen, in de zakenwereld kunnen profiteren van een zo een opleiding. Dat een dergelijke school niet voor mannen bestaat, is waarschijnlijk een erfenis van vele eeuwen. Hoe dan ook zou het geen kwaad kunnen om de westerse man in de eenentwintigste eeuw etiquette bij te brengen.

Het zou een positieve ommekeer betekenen als een groter deel van de samenleving het belang van etiquette in gaat zien. De oud-studente: 'Iedereen kan een broodje bestellen, maar het gaat er om hoe je het doet'. Het zijn omgangsregels die het maatschappelijk verkeer vergemakkelijken. Niet alleen voor de elite, maar voor alle lagen van de bevolking. Het is een vorm van respect, een manier om een ander op een waardige wijze te behandelen. Als een ieder de basis van deze omgangsvormen in zijn opvoeding meekrijgt, dan vormt hij zich gemakkelijk naar de verschillende situaties waarin hij in zijn leven terecht komt. Etiquette is geen betutteling, maar een houvast om in iedere situatie op terug te vallen. 'Etiquette is beschaving' zoals de oud-studente van Institut Villa Pierrefeu benadrukte.

MBREL SCHUPPERT IS REDACTRICE VAN DIT BLAD.

ONTPLOOIING EN EXPRESSIE VAN DE JOVD'ER

HET PAK

Jonge kerels in het pak van hun vader: dat is een vaak gehoord clichébeeld van de JOVD'er. Net zoals de VVD in mijn stad (Amsterdam) er alles aan wilt doen om van dit clichébeeld af te komen door zich zoveel mogelijk 'gewoontjes' te kleden, zo is ook de JOVD'er met zijn eigen beeldvorming aan het worstelen. Een goed voorbeeld is het signaal dat ons huidige hoofdbestuur naar de buitenwereld wil geven door zo min mogelijk met een das om te lopen om zo het clichébeeld van de JOVD'er te doorbreken.

DOOR: YAIR DA COSTA

Natuurlijk is het hoofdbestuur vrij in het niet dragen van een das, maar moeten wij ons als JOVD'ers schamen dat wij inderdaad liefhebbers van (goede) pakken en dassen zijn? Nee, sterker nog: we zouden er trots op moeten zijn. Net zoals dat de strijders tegen de Spaanse bezetting in de Nederlanden trots waren op het scheldwoord "geuzen", zo zouden wij als JOVD'ers ook trots moeten zijn op ons clichébeeld dat wij graag goed gekleed in pak met das lopen. Nu wil vooral het

'goed gekleed' weleens een probleem zijn. Ja, we hebben in onze gelederen gelukkig een aardig contingent van jongeren dat zich zeer goed weet te kleden. Toch zijn er ook JOVD'ers die hier geen weet van hebben. Daarnaast zullen er vast ook JOVD'ers zijn die gefascineerd raken door al die andere JOVD'ers die zich zo goed weten te kleden en daarom wat meer over formele kleding en stijl willen weten. Voor deze groep JOVD'ers is deze reeks bedoeld. In deze speciale editie van Driemaster beginnen we met de eerste van de reeks artikelen: het (maat)pak.

RTW, MTM en bespoke

Ook al heb je zo'n dure Armani of Corneliani – de laatste draagt onze huidige premier – als het pak veel te groot of veel te krap zit, ziet het er niet uit. Daarom dat bij de aanschaf van een pak vooral goed moet worden gekeken naar de juiste maat. In de pakkenwereld kent men drie verschillende soorten maatvoeringen. Te weten: Ready To Wear (RTW), Made To Measure (MTM) en bespoke. Hieronder zal ik ze kort behandelen.

Ready to Wear

Onder de pakkenliefhebbers ook wel 'van het rek' genoemd. Dit is in feite confectiekleding. Confectiekleding gaat uit van de gemiddelde maten van de mens en op die maten is het patroon waaruit het pak wordt gemaakt ook gebaseerd. Het voordeel van confectiekleding is dat het snel en massaal geproduceerd kan worden. Een nadeel is echter dat slechts een zeer klein percentage van de mensen daadwerkelijk de maten van een confectiepak heeft. Verder blijft de keuze in verschillende stoffen beperkt tot de stoffen die de fabrikant vooraf heeft bepaald. Een RTW-pak voldoet dan ook vaak aan de wet 'Goedkoop is duurkoop'.

Made to Measure

MTM wordt vaak als 'maatwerk' aangeprezen bij de klant. In zeker zin klopt dit, maar MTM tipt nog steeds niet aan bespoke omdat men zich ook bij MTM baseert op een confectiepatroon. Het meetlint wordt in dit geval wel gebruikt. Door middel van zogenaamde paspakken neemt men een confectiepatroon en past dit patroon aan na het nemen van een paar basismaten. Zoals de naam al zegt, wordt het patroon dus zo gemaakt zodat het de klant past. Bij MTM heeft de klant al enige vrijheid in het kiezen van de stof waaruit het pak wordt gemaakt. Wat betreft het kiezen van het model van het pak hangt het af bij welke kleermaker je bent. Bij de een kan je alleen uit een paar basismodellen

kiezen, bij de ander kan je zelfs – zoals sommige dandy's doen – met een eigen ontwerp komen dat dan speciaal voor jou wordt gemaakt. Zij het dan wel weer op basis van een aangepast confectiepatroon.

Bespoke

Bespoke is de crème de la crème van de maatkleding. Bij bespoke worden meer dan dertig maten van het lichaam van de klant opgemeten en maakt men op basis hiervan een uniek patroon dat alleen van toepassing is op de persoon van wie die maten gemeten zijn. Het pak zit in dit geval letterlijk als gegoten. In een bespoke pak zit in de regel uren handwerk. Dit handwerk is nodig om het binnenwerk – dat van canvas gemaakt wordt – vorm te geven. In de volgende aflevering ga ik hier wat inhoudelijker op in.

De term 'bespoke' komt van het feit dat de klant bij bespoke altijd bij de kleermaker komt om alle details – van verschillende stoffen tot de vraag of iemand 'links of rechtsdragend' is – over het pak te bespreken. Overigens zijn er ook mensen die zeggen dat bespoke pakken zo mooi zijn dat de drager ook iemand zal zijn die besproken wordt door zijn omgeving. Of zoals de Engelsen het zo mooi weten te zeggen: 'to be spoken off'. Het Walhalla van de bespoke tailors is gevestigd in Londen. Om precies te zijn in Savile Row (zie inzet).

Double breasted en single breasted

Pakken kunnen ingedeeld worden in double breasted en single breasted pakken. Bij een double breasted pak heeft het pak twee rijen knopen en bij single breasted  en rij knopen. Wie goed heeft opgelet weet dat minister Ivo Opstelten bijvoorbeeld een liefhebber is van double breasted pakken. Double breasted pakken kunnen er erg elegant uitzien en ook een zekere 'mafialook' geven.

Toch is vooral single breasted populair. Dit komt met name doordat single breasted pakken ook stijlvol met de knoopjes los gedragen kunnen worden, terwijl een double breasted pak dat met de knoopjes los er niet bepaald stijlvol uitziet. Denk maar eens aan al die mannen uit de jaren '80 die met hun felgekleurde double breasted pakken rondliepen. De jaren '80 worden niet voor niets *The age fashion forgot* genoemd.

Double split, single split en after dinner split

Voordat het moderne pak er was, kende men bij de jasjes geen splits aan de achterkant van het jasje. In de loop der tijd is die split er wel bij gekomen wat meer bewegingsvrijheid opleverde. De Amerikaanse 'sack suit' kent een enkele split in het midden van de achterkant. De voorkeur wordt echter gegeven aan de double split omdat die beter op het lichaam aansluit. Een single split heeft vaak de neiging om de drager een 'staart' te bezorgen.

De after dinner split is een kleine inkeping die in de regel aan de achterkant van de broek wordt gemaakt. Zoals de naam al zegt geeft deze split de drager de mogelijkheid om flink wat voedsel tot zich te nemen zonder dat de broek erna gaat knellen.

Plakpak vs (full) canvas

In de wereld van de pakken zijn er simpelweg twee soorten pakken te onderscheiden: het plakpak en het pak met canvas binnenwerk. Zoals ik al eerder zei zal ik in de volgende aflevering wat dieper ingaan op het canvas binnenwerk van een kwaliteitspak. Nu zal ik slechts beknopt de twee soorten pakken behandelen.

Het plakpak

Tegenwoordig zijn (helaas) de meeste pakken geplakt. Dat wil zeggen: het binnenwerk is aan de stof vastgeplakt in plaats van ambachtelijk vastgemaakt met kleine steekjes. Het komt er in feite op neer dat een stuk stof voor het binnenwerk – die moet zorgen voor de stevigheid van het pak – door middel van hete lijm vast wordt geplakt aan de buitenstof.

Het voordeel van deze methode is weer dat het goedkoop en snel is. Men hoeft immers niet aparte kleermakers in te huren om het binnenwerk met de hand vast te pikeren. Een hete pers en vloeibare lijm volstaat en de prijs blijft redelijk laag.

Het nadeel van dit soort pakken is dat deze in het algemeen erg stijf zijn. Het pak vormt zich niet goed naar het lichaam en de revers lijken vaak als een stuk extra stof op het pak gehamerd. Er zit geen vorm en charme in het pak. Door de lijm kan het pak ook niet ademen en is het dragen van zo'n pak in de hete zomerdagen dan ook niet aan te raden. Stomen zal

after dinner split

al helemaal niet gaan. Doordat de lijn geen flexibiliteit bezit, maar de wol wel krimpt naarmate er vaker wordt gestoomd, ontstaan er na een paar stoombeurten lelijke bobbeltjes in het pak. Je kunt het pak dan zo goed als weggooien.

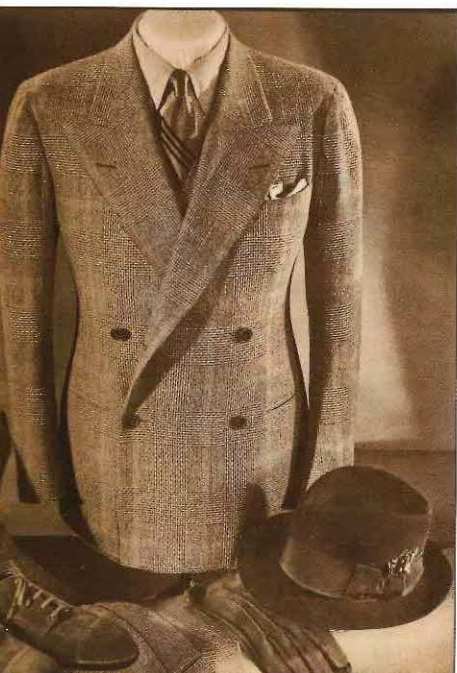
In feite is het kopen van een geplakt pak weggegooid geld. Er zijn fabrikanten en ketens die alsnog proberen je pakken aan te slijten door met dure en exclusieve stoffen te adverteren. De stof mag dan nóg zo duur en exclusief zijn, als het binnenwerk geplakt is worden al die prachtige eigenschappen van dure stoffen teniet gedaan en is het kopen van zo'n pak weggegooid geld. Hetzelfde geldt ook voor de bedrijven en kleermakers die geplakte MTM aanbieden.

Het canvas pak

Het pak met een canvas binnenwerk wordt in de regel met de hand en met kleine steekjes aan het pak vastgemaakt met paardenhaar, kamelenhaar of geitenhaar. De natuurlijke stoffen zorgen ervoor dat het pak volledig ademt en dat het pak goed vorm krijgt. De rollende rever (zie voorbeeld) is een kenmerk van een kwaliteitspak. Dat wil overigens niet zeggen dat alle pakken met rollende revers kwaliteitspakken zijn. Hierover zullen we het in de volgende aflevering hebben.

Jouw stijl

Wat vooral belangrijk is, is dat jij je lekker voelt in je pak. Er heerst een soort van tijdloze mode die in de afgelopen tachtig jaar niet echt meer veranderd is. Toch geeft de herenmode gelukkig nog genoeg ruimte om je eigen stijl vorm te geven. De een houdt bijvoorbeeld van het pak in combinatie met de 'nerd-bril', de ander met opvallende schoenen of in combinatie met een choker. Het is aan het individu om te bepalen hoe hij of zij zich kleedt en zo zichzelf wilt uiten als individu met een eigen smaak. En dat, mensen, is een eigenschap die de JOVD'er als liberaal zeker moet koesteren en waarvoor hij zich absoluut niet voor moet schamen. Nee, zelfs trots moet hij erop zijn.

Literatuur

Er is een heel scala aan literatuur over maatpakken en herenmode, maar voor degenen die na het lezen van dit artikel nóg dieper in de stof willen gaan, raad ik aan om eens het boek *Man & Pak* van Jort Kelder en Yvo van Regteren Altena te lezen en *De Gentleman: Handboek van de klassieke herenmode* van Bernhard Roetzel.

Winkels

Oger

De pakkentoko voor liefhebbers van kwaliteitspakken. Met haar zogenaamde 'Red Label' pakken probeert Oger nu ook maatwerk te leveren die het budget van de student kan veroorloven. Oger heeft vestigingen in de PC Hoofdstraat in Amsterdam, Den Haag en Rotterdam. Levert alles van RTW tot bespoke uit Italië.

Suitsupply

De andere bekende pakkentoko. Verkoopt pakken die voor een deel met handwerk zijn vervaardigd voor een schappelijke prijs. Levert naast RTW ook MTM.

Tailormadesuits.eu

Dit is een bedrijf dat MTM pakken levert en was het eerste bedrijf waar de auteur kennis mee maakte. De prijs valt redelijk mee, maar het binnenwerk is niet al te best. Als je echt heel weinig geld hebt en niet teveel eisen aan een pak stelt – wat je wel hoort te doen – zou je hier je eerste MTM pak kunnen halen.

She-tailor.nl

Deze jonge kleermaker is gevestigd in Amsterdam en maakt ambachtelijke kleding die tussen MTM en bespoke kleding in zit. De pakken worden met een half-canvas binnenwerk gemaakt, maar er kan nog wat aan het binnenwerk verbeterd worden. Het bedrijf is nog jong en heeft inmiddels al een groei laten zien in zowel klantenbestand als expertise. Dit is een goed bedrijf om in de gaten te houden. Overigens is deze kleermaker ook een van de weinigen die ook de vrouw bedient van maatkleding. Dit varieert van de clichématige mantelpakjes tot aan galajurken.

Websites

www.stijlforum.nl

Voor de JOVD'er die graag advies op maat wilt van de ware fijnproevers van herenkleding.

rbakkerkleermaker.blogspot.com

Het blog van Ruben Bakker, kleermaker in opleiding. In dit blog geeft hij een mooi kijkje in het kleermakersvak.

JOOP VISSER - LINKSE MENSEN

“Heb je wel eens linkse mensen
Om zien gaan met idealen
Als ze eenmaal binnen waren
En het zelf moesten betalen
Ach kom, daar moeten ze aan wennen
Ons kind is geen profiteur
Zeggen de ouders in hun graf
En draaien zich verlegen om

Heb je wel eens linkse mensen
Met de waarheid om zien gaan
Als er onrecht was bedreven
En zij hadden het gedaan
Ach kom, dat is een misverstand
Dat wordt echt wel recht gezet
Zeggen hun ouders in hun graf
En draaien zich verlegen om

Heb je wel eens linkse mensen
Om zien gaan met personeel
Als ze 't voor 't zeggen kregen
En verschilde dat dan veel
Ach kom, dat is geen arrogantie
Dat is de spanning van het werk
Zeggen de ouders in hun graf
En draaien zich verlegen om

Heb je wel eens linkse mensen
Naar het voetballen zien gaan
Met een vliegtuig van het leger
En kaartjes God weet waar vandaan
Ach kom, dat was een oefenvlucht
En die kaartjes waren over
En het was tegen de moffen
En Oranje heeft gewonnen
Oranje heeft gewonnen
Oranje heeft gewonnen

Wilhelmus van Nassaue
Ben ik van Duitsen bloed
Den vaderland getrouwe
Blijf ik tot in den doot
Een prins van Oranje
Ben ik vrij onverveerd
De koning van Hispanje
Heb ik altijd geeerd
Michels ten laatste male
Tot de strijd u geschaard
Wij gaan door tot de finale
En de laatste rooie kaart
Michels ten laatste male
Tot de strijd u geschaard
Wij gaan door tot de finale
En de laatste rooie, laatste rooie,
laatste rooie

Heb je wel eens linkse mensen
Om zien gaan met idealen
Als ze eenmaal binnen waren
En er viel niets meer te halen”

'De vraag wat de relatie tussen Duckie en mij is, is nogal persoonlijk. Ik wil er slechts over kwijt dat Duckie en ik een linkshandige relatie hebben.'

INTERVIEW MET MARTIJN DE KLONIA

Op de heuglijke avond van 1 oktober 2010 beweegt Driemaster zich naar het Haagsche voor een rendez-vous met een wel heel bijzonder heerschap. Zich lavende aan het laatste consumabele deel van zijn sigaar, treffen wij 's JOVDs markantste oud-rapporteur – vanzelfsprekend in zijn conventionele drappage van de fijnste snit – samen met zijn confrère Duckie onder een miezerige Haagsche hemel voor het etablissement Dudok. Wat volgt binnen de muren van deze huiselijke taveerne, is de geschiedenis van de heldhaftige eend en – niet geheel onbelangrijk – het rijke levensverhaal van de man achter Duckie: de heer Martijn de Klonia.

DOOR: JORIK KUIPERS EN RALF S WILLEMS (FOTOGRAFIE)

De Klonia vertelt: 'Sinds 2001 mag ik mij lid noemen van de vereniging. Op uitnodiging van de toenmalige jongerenfunctionaris van de Kamercentrale Utrecht heb ik vervolgens het introweekend bijgewoond. Toen ben ik lid geworden van de afdeling Amsterdam alwaar ik driekwart jaar afdelingspenningmeester ben geweest. Vervolgens verhuisde ik naar Leiden waar ik zo'n drie tot vier jaar werkzaam was als afdelingssecretaris. Toch kent men mij vooral omdat ik jarenlang het ambt van rapporteur vervulde tijdens de Algemene Vergaderingen. Het begon allemaal in 2003, toen men voor het zondagdeel van de Voorbereidende Algemene Vergadering (VAV) een rapporteur nodig had (vóór dit jaar werden rapporteurs per gelegenheid gevraagd). Daar zat ik dan met mijn ladderzatte hoofd. Na deze toezegging – welke in beschonken toezegging geschiedde – was de eerste rapportage mijnerzijds een feit. Men was tevreden en verheugd over het product dat ik had afgeleverd en nadien heeft de Algemeen Secretaris steeds weer een beroep op mij gedaan. Vervolgens heb ik vijf jaar lang de rapportages verzorgd. Waar in het begin het plezier de drijfveer was, werd later het plichtsgevoel sterker. Als rapporteur is het vooral belangrijk om de discussies op hoofdlijnen te volgen en om de essentie van wat er gezegd wordt te pakken. Mijn schrijfsels werden enorm gewaardeerd; de notulen waren vaak een één-op-één kopie van mijn rapportage, dat gaf wel een goed gevoel. Iemand wilde zelfs het rapporteurschap 'voor het leven' aan mij binden. Nou, ik heb altijd gezegd: mijn eerste lustrum is tevens mijn laatste. Het is een hondenbaan, maar hoe dan ook goed om eens mee te maken.

Tijdens dat vijf jarige dienstverband leer je de vereniging heel goed kennen, en – uiteraard – hebben zich er in al die jaren ook enkele gedenkwaardige momenten voorgedaan. De BAV van februari 2004 is mij bijvoorbeeld goed bijgebleven. Het was een tumultueuze vergadering: de Landelijk Voorzitter trad vlak voor de Buitengewone Algemene Vergadering (BAV) af en tijdens de BAV kregen

de Algemeen Secretaris en de Landelijk Penningmeester een motie van wantrouwen aan hun broek, waardoor zij eveneens afgetreden zijn. Ja, toen was er natuurlijk een crisis. In al die jaren zijn er meer hoofdbestuurders gekomen en gegaan dan dat er Algemene Vergaderingen waren! Tevens is mij een HB-verkiezing van een zekere kandidaat bijgebleven, zo'n vier tot vijf jaar geleden. Tijdens diens presentatie hoor ik opeens een doffe dreun, gevolgd door paniek in de zaal. Het bleek dat de betreffende kandidaat was flauwgevallen en dat de vergadering geschorst diende te worden.

Over het hoofdbestuur gesproken: ik heb er zelf nooit zitting in genomen. Ik heb er wel over nagedacht, maar het nooit gedaan. Ik heb mij toentertijd – ik was nog werkzaam als rapporteur voor het HB – wel bij de aanstellingscommissie gemeld en heb met de commissie gesprekken gehad over mogelijke kandidatuur. De commissie gaf helaas de voorkeur aan iemand anders. Dat vond ik erg jammer, aangezien de keuze nooit aan de Algemene Vergadering is geweest. Hoe dan ook, ik heb de stap gewaagd en ben het niet geworden, jammer dan! Ik had mezelf graag in de functie van Algemeen Secretaris gezien, als hoeder van de juridische organisatie. Als men me echt zou willen hebben, dan vraagt men mij wel.'

'Het is een hondenbaan maar hoe dan ook goed om eens mee te maken.'

Dan komt het gesprek op Driemasters grootste held; 's JOVD's toonbeeld van ultieme decadentie: Duckie.

Een glunderende De Klonia: 'Duckie, moet u weten mijne heren, komt uit een goed Londen's milieu. Het betrof een druilerige zaterdagochtend in het Verenigd Koninkrijk, ergens begin oktober 2008. Ik bewoog mij door Londen en werd helaas geconfronteerd met de nadelen van slecht schoeisel. Nabij het befaamde Picadilly Circus trof ik, goddank, een schoenenonderneming alwaar men ook wandelstokken verkocht. Ik zag Duckie en dacht meteen: die eend is van mij! De eend liep gewillig met mij de winkel uit waarna onze eerste activiteit getweeën zich aandiende: een Starbucks werd bezocht alwaar wij een bak koffie verorberden. Duckie voelde zich helaas al snel niet thuis in deze proletarische contreien en voorts zijn wij een stevige stadswandeling gaan maken waarbij de prille band tussen ons zich langzaam doch gestaag kon ontwikkelen. Toen Duckie en ik circa anderhalve maand bij elkaar waren, stond het Najaarscongres voor de deur. Mijn vrolijke amice reisde mee naar het Van der Valkhotel

te Haarlem-Zuid alwaar hij zijn eerste ontmoeting had met de politieke praktijk van zijn baasje. In het rookhok van het hotel werd, in de aanwezigheid van Duckie, met enkele oudgedienden een snood plan gesmeed. Dit plan omvatte de motie Ducktales, die ingediend zou worden om de toenmalig hoofdredacteur Altena te dwingen twee jaar lang elke editie van Driemaster te voorzien van een feuilletonverhaal met Duckie in de hoofdrol! Op zich vond ik het wel een charmant idee, maar ik zag voor mij vooral de rol weggelegd als patroon van Duckie. Ik wilde hem beschermen tegen de harde journalistieke werkelijkheid. Onder dwang en groot protest heb ik de motie uiteindelijk toch persoonlijk ondertekend. De motie werd aangenomen en de rest is geschiedenis.'

'Duckie is een fantastische eend die recht voor de raap is, geen kwaak teveel maakt en bovenal uit het goede hout gesneden is'

Nu is Duckie niet de eerste eend die een literaire carrière gegend is. Maar als politiek vertegenwoordiger heeft deze carrièrestap natuurlijk zo zijn gevolgen gehad.

'Duckie was gecharmeerd van al die aandacht. Ondanks zijn successen kreeg hij geen sterallures; hij bleef zichzelf. Hoe dan ook, Duckie stond vrij alleen; op eenzame hoogte. Hij werd niet gezellig gevonden, hij was te elitair. Zelfs binnen liberale kringen kon hij niet aarden. Toch is hij geen ongelukkige eend, hij is slechts miskend. Hij haalt gelukkig wel veel voldoening uit zijn band met het baasje. Dat kan ook niet anders, want Duckie is onlosmakelijk verbonden met zijn baasje: waar het baasje gaat, gaat Duckie ook. Het is ook mooi dat de eend net zo reislustig is als zijn baas; hij ging bijvoorbeeld al snel mee op reis naar Marrakech (waar hij overigens geen paspoort voor nodig had, hij mocht zo aan de hand van zijn baasje de poort door waggelen). Ik denk overigens ook niet dat Duckie de behoefte heeft om naar zijn roots terug te keren. Vanaf het moment dat hij op Nederlandse bodem terecht kwam, heeft hij zich onmiddellijk volledig aangepast. Uiteraard met een zekere eigenheid en een goed gevoel voor Britse stijl. Bij mij thuis zijn er ook enkele subtiele hints te vinden die verwijzen naar Duckie's roots: van Engelse literatuur tot flessen single malt. Met deze kleine steuntjes in de rug kan Duckie zijn hoofd boven de Nederlandse wateren houden. Ik heb dan ook geen enkele twijfel dat hij mij niet levenslang trouw zal blijven. Duckie is een fantastische eend die recht voor de raap is, geen kwaak teveel maakt en bovenal uit het goede hout gesneden is!'

